

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA BLED

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

ŽIROVNICA

2019 - 2028

Štev.: 02 – 07/19

OSNUTEK

KAZALO VSEBINE

1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	13
1.1	Opis naravnih razmer	13
1.1.1	Lega.....	13
1.1.2	Relief.....	14
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	15
1.1.4	Hidrološke razmere.....	15
1.1.5	Matična podlaga in tla.....	16
1.1.6	Krajinski tipi, gozdnatost.....	17
1.1.7	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote.....	20
1.1.8	Živalski svet.....	24
1.2	Površina in lastništvo gozdov	27
1.3	Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	28
1.4	Družbeno gospodarske razmere	29
1.4.1	Lovstvo.....	30
1.4.2	Kmetijstvo.....	31
1.4.3	Infrastruktura.....	32
1.5	Požarno ogroženi gozdovi	32
1.6	Ureditvena členitev gospodarske enote	32
1.7	Organiziranost javne gozdarske službe	33
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	34
2.1	Ekološke funkcije	36
2.2	Socialne funkcije	40
2.3	Proizvodne funkcije	42
3	OPIS STANJA GOZDOV	44
3.1	Gospodarske kategorije gozdov	44
3.2	Lesna zaloga	46
3.3	Prirastek	49
3.4	Razvojne faze oz. zgradbe sestojev	51
3.5	Tipi sestojev	52
3.6	Ohranjenost gozdov	53
3.7	Kakovost drevja	54
3.8	Poškodovanost drevja	54
3.9	Objedenost gozdnega mladja	55
3.10	Odmrlo drevje	58
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA	59
4.1	Gospodarjenje z gozdovi v preteklosti	59
4.2	Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	60
4.2.1	Posek.....	60
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela.....	65
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	67
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitevi funkcij gozdov.....	67
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2009–2018.....	67
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009 – 2018.....	68
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	70
5.1	Razvoj gozdnih fondov	70
5.1.1	Površina.....	70
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek in možni posek.....	70
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	73
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev.....	73
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	75
5.2.3	Ključni problemi v enoti.....	75
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	77
6.1	Splošni cilji	77
6.1.1	Posebni cilji za reševanje ključnih problemov v enoti Žirovnica.....	77
6.2	Usmeritve	79
6.2.1	Splošne usmeritve.....	79
6.2.2	Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov.....	83
6.2.3	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.....	87
6.2.4	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali.....	101
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	102
6.2.6	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	102
6.2.7	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	104
6.3	Ukrepi	106
6.3.1	Možni posek.....	106

6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	108
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	108
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	110
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	110
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	112
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	114
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	116
9.1	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	117
9.1.1	Rastiščnogojitveni razred: 1 - predalpska jelova bukovja - 00701	117
9.1.2	Rastiščnogojitveni razred: 2 - zmerno acidofilna bukovja - 00702	126
9.1.3	Rastiščnogojitveni razred: 3 - alpska bukovja na osojnih legah - 00703	134
9.1.4	Rastiščnogojitveni razred: 4 - Alpska bukovja na prisojnih legah - 00704	142
9.1.5	Rastiščnogojitveni razred: 5 - termofilna bukovja - 00705	151
	Rastiščnogojitveni razred: 6 - mozaik bukovij, hrastovij in borovij na obrečnih terasah - 00706	159
9.1.6	Rastiščnogojitveni razred: 7 - varovalni gozdovi - 00707	168
10	LITERATURA	173
11	NAČRT SO IZDELALI	175
12	PROSTORSKI DEL NAČRTA	176
13	PRILOGE	182
13.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	183
13.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	187
13.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	223
13.1.4	OBRAZEC E2 - Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin za GGE Žirovnica	231
13.2	Seznam tarif po odsekih	235
13.3	Pregled naravnih vrednot-jam in konkretnih varstvenih usmeritev	238
13.4	Pregled naravnih vrednot in konkretnih varstvenih usmeritev	239
13.5	Seznam enot kulturne dediščine na območju GGN GGE Žirovnica z varstvenimi režimi in usmeritvami	242
13.6	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	246
13.7	Kriteriji in šifranti za sestavo tabele F1	247
13.8	Preglednica F1- seznam funkcijskih enot	250

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP	10
Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG	10
Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	18
Preglednica 4: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Jesenice	19
Preglednica 5/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE po skupinah rastišč	20
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva	27
Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	27
Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave	28
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	29
Preglednica 10/D-C: Odrprtost gozdov s cestami	29
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije	31
Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	34
Preglednica 13/N-SPA : Natura SPA območje	37
Preglednica 14/N-PSCI : Natura SAC	37
Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	38
Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste	39
Preglednica 17/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kateg. (ha)	44
Preglednica 18/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR	44
Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	47
Preglednica 20/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	47
Preglednica 21/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	48
Preglednica 22/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	49
Preglednica 23/DPRI: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih - gospodarski gozdovi	49
Preglednica 24/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	50
Preglednica 25/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	51
Preglednica 26/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	51
Preglednica 27/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	52
Preglednica 28/D: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze	53
Preglednica 29/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	53
Preglednica 30/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	53
Preglednica 31/K: Kakovost drevja	54
Preglednica 32/PSD: Poškodovanost drevja	54
Preglednica 33/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	55
Preglednica 34/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	56
Preglednica 35/OD: Odmrlo drevje v GGE(število dreves na ha)	58
Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	60
Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	62
Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	62
Preglednica 39/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	64
Preglednica 40/PDR: Posek po debelinskih razredih	64
Preglednica 41/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE	66
Preglednica 42/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2009 do 2018 po namenu	68
Preglednica 43/D-GP: Razvoj površine gozdov v obdobju 1989 do 2019	70
Preglednica 44/GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1989 do 2019	70
Preglednica 45/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019 za gospodarske gozdove	71
Preglednica 46/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019	71
Preglednica 47/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	72
Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge (gospodarski gozdovi)	72
Preglednica 49/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi)	73
Preglednica 50: Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov	89
Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³)	106
Preglednica 52/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	108
Preglednica 53/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti	110
Preglednica 54/EP1: Prikaz prihodka od lesa	114
Preglednica 55/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	114
Preglednica 56/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	117
Preglednica 57/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	118
Preglednica 58/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	118
Preglednica 59/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	119
Preglednica 60 /K: Kakovost drevja	119
Preglednica 61/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	120
Preglednica 62/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	121
Preglednica 63/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019	121
Preglednica 64/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	121
Preglednica 65/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	124
Preglednica 66/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	125
Preglednica 67/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	125
Preglednica 68/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	126

Preglednica 69/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	127
Preglednica 70/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	127
Preglednica 71/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	128
Preglednica 72 /K: Kakovost drevja.....	129
Preglednica 73/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	130
Preglednica 74/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	130
Preglednica 75/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019.....	130
Preglednica 76/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	131
Preglednica 77/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	132
Preglednica 78/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	133
Preglednica 79/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	133
Preglednica 80/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	134
Preglednica 81/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	135
Preglednica 82/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	135
Preglednica 83/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	136
Preglednica 84 /K: Kakovost drevja.....	136
Preglednica 85/RD: Realizacija načrtovanega poseka RGR.....	137
Preglednica 86/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	138
Preglednica 87/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019.....	138
Preglednica 88/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	138
Preglednica 89/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	140
Preglednica 90/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	140
Preglednica 91/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	141
Preglednica 92/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	142
Preglednica 93/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	143
Preglednica 94/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	143
Preglednica 95/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	144
Preglednica 96 /K: Kakovost drevja.....	145
Preglednica 97/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	146
Preglednica 98/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	146
Preglednica 99/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019.....	146
Preglednica 100/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	147
Preglednica 101/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	149
Preglednica 102/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	149
Preglednica 103/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	150
Preglednica 104/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	151
Preglednica 105/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	152
Preglednica 106/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	152
Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	153
Preglednica 108 /K: Kakovost drevja.....	153
Preglednica 109/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	154
Preglednica 110/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	155
Preglednica 111/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019.....	155
Preglednica 112/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	155
Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	158
Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	158
Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	158
Preglednica 116/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	159
Preglednica 117/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	160
Preglednica 118/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	160
Preglednica 119/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	161
Preglednica 120 /K: Kakovost drevja.....	161
Preglednica 121/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	163
Preglednica 122/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	163
Preglednica 123/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019.....	164
Preglednica 124/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	164
Preglednica 125/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	166
Preglednica 126/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	166
Preglednica 127/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	166
Preglednica 128/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	168
Preglednica 129/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	169
Preglednica 130/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	169
Preglednica 131/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	170
Preglednica 132/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	170
Preglednica 133/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019	170
Preglednica 134/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019.....	171
Preglednica 135/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	172
Preglednica 136/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	172

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregled poseka po vrstah, vzrokih in letih ureditvenega obdobja.....	65
Slika 2: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	74
Slika 3: Primerjava dejanske in modelne strukture lesne zaloge raznomernih gozdov po debelinskih razredih (gosp. gozdovi)	74
Slika 4: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	119
Slika 5: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	120
Slika 6: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	122
Slika 7: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih	122
Slika 8: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	128
Slika 9: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	129
Slika 10: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	131
Slika 11: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	135
Slika 12: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	137
Slika 13: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	139
Slika 14: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih	139
Slika 15: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	144
Slika 16: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	145
Slika 17: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	147
Slika 18: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	152
Slika 19: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	154
Slika 20: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	156
Slika 21: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	161
Slika 22: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	162
Slika 23: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	165

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote.....	13
Karta 2: Krajinski tipi	19
Karta 3: Pregled lovišč.....	31

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Žirovnica zajema 3.759,34 ha gozdov v severovzhodnem delu blejskega gozdnogospodarskega območja in spada med naše najmanjše enote. Obsega prisojna pobočja Karavank, skrajna vzhodna osojna pobočja Mežakle ter obrežja Save Dolinke in Radovne. Zavzema skrajni vzhodni del občine Jesenice in občino Žirovnica.

Večnamenskih gozdov je 2.603,77 ha (69,3 %), GPN z dovoljenimi ukrepi 30,93 ha (0,8 %), varovalnih gozdov pa 1.124,64 ha (29,9 %).

Večina gozdov je v zasebni lasti (89,2 %), državnih gozdov je 9,4 % in gozdov lokalnih skupnosti samo 1,4 %. Povprečna zasebna posest je velika 2,5 ha.

Povprečna lesna zaloga v enoti znaša 338,2 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci (61,6 %). Povprečna lesna zaloga gospodarskih gozdov je 400,3 m³/ha. Tudi v teh gozdovih prevladujejo iglavci (62,9).

Tekoči letni prirastek v enoti znaša 6,01 m³/ha, prirastek gospodarskih gozdov pa je 7,09 m³/ha na leto. Prirastek iglavcev v gospodarskih gozdovih je 4,54 m³/ha (64,0 %), listavcev pa 2,55 m³/ha (36,0 %). Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je pri iglavcih in listavcih podobna (1,80 % in pri iglavcih in 1,72 % pri listavcih).

V GGE se prepletajo številne funkcije in interesi, ki jih je potrebno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi. Enota je prepoznana po pomembnosti ekoloških in socialnih funkcij. Ekološke funkcije s prvo stopnjo poudarjenosti so prisotne na 55,3 % gozdnega prostora, socialne funkcije s prvo stopnjo poudarjenosti pa na 17,8 % gozdnega prostora. Med ekološkimi funkcijami s prvo stopnjo poudarjenosti je najpomembnejša varovalna, sledita ji funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in hidrološka. Med socialnimi funkcijami s prvo stopnjo poudarjenosti je najpomembnejša higiensko-zdravstvena, sledijo ji estetska, poučna, zaščitna, rekreacijska, varovanje kulturne dediščine in funkcija varovanja naravnih vrednot. Najpomembnejša proizvodna funkcija je lesnoproizvodna, ki je na prvi stopnji določena na 57,5 % površine gozdnega prostora. Ostali proizvodni funkciji sta prisotni na manj kot 1 % gozdnega prostora.

Z načrtom so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov in poseganja v gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja, potreben obseg gojitvenih in varstvenih del, pogoji za gospodarjenje z živalskim svetom ter načrt odpiranja gozdov s prometnicami.

V načrtu se upoštevajo tudi usmeritve za gospodarjenje z zavarovanimi območji, naravnimi vrednotami, ekološko pomembnimi območji, območji Natura 2000, vodnogospodarski pogoji in usmeritve za zagotavljanje prisotnih funkcij gozdov.

Načrtovan možni posek je določen na osnovi stanja sestojev in gojitvenih pogojev v posameznih odsekih ter razmerju razvojnih faz in ciljev po rastiščnogojitvenih razredih. Na višino možnega poseka poleg razvojne faze, ki odločilno vpliva na stanje lesnih zalog, vplivajo tudi negovanost sestojev in sestojni sklep, mešanost drevesnih vrst, dinamika pomlajevanja in stojnost sestojev.

Najvišji možni posek je za gospodarske gozdove predviden v višini 5,85 m³/ha letno. Intenziteta poseka za te gozdove je 14,6 % lesne zaloge in 82,6 % prirastka. Načrtovana intenziteta poseka za listavce je nižja kot za iglavce.

Načrtovana gojitvena dela so določena glede na stanje sestojev ter cilje trajnega, sonaravnega in mnogonamenskega gozda, ki temelji pretežno na naravni obnovi. Zaradi biotskih in abiotskih motenj v preteklih letih načrtujemo na ogolelih površinah dopolnilno sadnjo na 8,6 ha. Na površinah, kjer razvoj mladja ovirajo težave z zapleveljenostjo in divjadjo, načrtujemo 16,8 ha obžetev, 23,6 ha zaščite s premazom ter zaščito s količenjem ali tulci.

Nega mladja in gošče je načrtovana na 14,8 ha, kar pomeni, da vsaj z enkratnim ukrepanjem zajamemo 10 % najmlajših razvojnih faz. Težišče negovalnih ukrepov je na negi letvenjaka in mlajšega drogovnjaka. Načrtujemo 35,3 ha nege letvenjaka in 54,5 ha nege mlajšega drogovnjaka.

Varstvo gozdov temelji na vzdrževanju naravnih mehanizmov in usklajevanju ravnotežja med rastlinskim in živalskim svetom. Varstvo pred divjadjo zajema zaščito sajenih dreves in naravnega mladja s premazi, količki in tulci. Varstvo pred podlubniki pomeni preventivne in kurativne ukrepe. Od preventivnih ukrepov sta najpomembnejša takojšnja sanacija ujm in gozdni red, od kurativnih pa zlasti pravočasno pospravo jeder lubadarja.

V prihodnjem desetletju upamo na izgradnjo vsaj 3 km gozdnih cest in 20 km vlak.

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.354,88	353,05	51,41	3.759,34
Delež (%)	89,2	9,4	1,4	100,0

Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge % na			
		igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	2.603,77	253,2	149,2	402,4	4,57	2,55	7,11	14,7	14,4	14,6	82,5
GPN z načrtovanim posekom	30,93	122,0	102,7	224,8	2,22	2,35	4,58	24,5	8,4	17,1	84,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	1.124,64	107,1	85,6	192,6	1,96	1,55	3,50	2,3	2,2	2,3	12,5
Skupaj vsi gozdovi	3.759,34	208,4	129,8	338,2	3,77	2,25	6,01	12,8	12,0	12,5	70,4
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.298,73	255,1	148,8	403,9	4,59	2,54	7,13	14,6	14,3	14,5	82,1
GPN z načrtovanim posekom	30,26	123,2	103,0	226,2	2,23	2,35	4,59	24,5	8,4	17,2	84,7
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	1.025,89	108,7	81,0	189,7	1,98	1,48	3,46	2,3	2,2	2,3	12,4
Skupaj vsi gozdovi	3.354,88	209,1	127,6	336,8	3,77	2,22	5,99	12,7	11,9	12,4	69,8
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	271,30	241,9	153,5	395,4	4,35	2,55	6,90	15,3	15,5	15,4	88,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	81,75	83,4	145,8	229,2	1,58	2,44	4,02	2,4	2,5	2,5	14,0
Skupaj vsi gozdovi	353,05	205,2	151,7	356,9	3,71	2,53	6,23	14,1	12,6	13,4	76,9
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	33,74	218,5	141,5	360,0	4,50	2,95	7,45	14,1	14,3	14,2	68,6
GPN z načrtovanim posekom	0,67	71,6	89,6	161,2	1,70	2,37	4,07	20,8	6,7	13,0	51,3
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	17,00	124,9	70,8	195,7	2,18	1,18	3,36	2,1	3,9	2,7	15,9
Skupaj vsi gozdovi	51,41	185,6	117,4	303,1	3,70	2,36	6,05	11,5	12,2	11,7	58,7

UVOD

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Žirovnica je četrti načrt enote v sedanjem prostorskem okviru. Prvi načrt, ki je obravnaval tudi gozdove v tej GGE, je bil izdelan leta 1956 in obnovljen leta 1967. Načrta, ki sta ločeno obravnavala zasebne (GGE Jesenice – vzhod) in državne gozdove (Jesenice – družbeni) sta bila izdelana leta 1978. Z načrtom iz leta 1989 se je oblikovala GGE Žirovnica, ki je z manjšimi popravki z območnim načrtom GGO Bled 2001-2010 ostala nespremenjena do danes. Načrt je bil obnovljen leta 1999 in 2009.

Načrt je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Bled in je izdelan na podlagi Zakona o gozdovih (Ur.l. RS, št. 30/93, 56/99-ZON, 67/02, 110/02-ZGO-1, 115/06-ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16-ZGGLRS in 77/16), skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10) ter Naravovarstvenimi smernicami, ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Kranj (november 2018). Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev so bili opravljeni v letu 2018. Osnovna podlaga za ugotavljanje površin gozda in sestojev so bili digitalni ortofoto načrti iz leta 2017 in lidarski posnetki iz leta 2015, pri določitvi maske gozdov pa smo uporabili tudi najnovejši grafični sloj o rabi tal MKGP.

Ta gozdnogospodarski načrt je tudi upravljavski načrt za območja Natura 2000, ki se nahajajo v gozdnem prostoru:

- SI5000030 Karavanke (SPA),
- SI3000285 Karavanke (SAC),
- SI3000334 Berje - Zasip (SAC)
- SI3000339 Višnar - povirje (SAC)

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu, pomenijo:

- GGE - gozdnogospodarska enota
- GGO - gozdnogospodarsko območje
- GGN - gozdnogospodarski načrt
- GPN - gozdovi s posebnim namenom
- KC – kamionska cesta
- KE – krajevna enota
- KVM - kontrolna vzorčna metoda
- LPN – lovišče s posebnim namenom
- LUO – lovsko upravljavsko območje
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- OPN – občinski prostorski načrt
- RGR – rastiščnogojitveni razred
- SVP - stalne vzorčne ploskve
- TNP – Triglavski narodni park
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije

V tekstu uporabljen izraz gospodarski gozdovi se nanaša na kategorijo večnamenskih gozdov in gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Žirovnica obsega gozdove v severovzhodnem delu blejskega gozdnogospodarskega območja in spada med naše manjše enote. Zemljepisno obsega prisojna pobočja Karavank, skrajna vzhodna osojna pobočja Mežakle in obrežja Save Dolinke in Radovne. Zavzema skrajni vzhodni del občine Jesenice in občino Žirovnica.

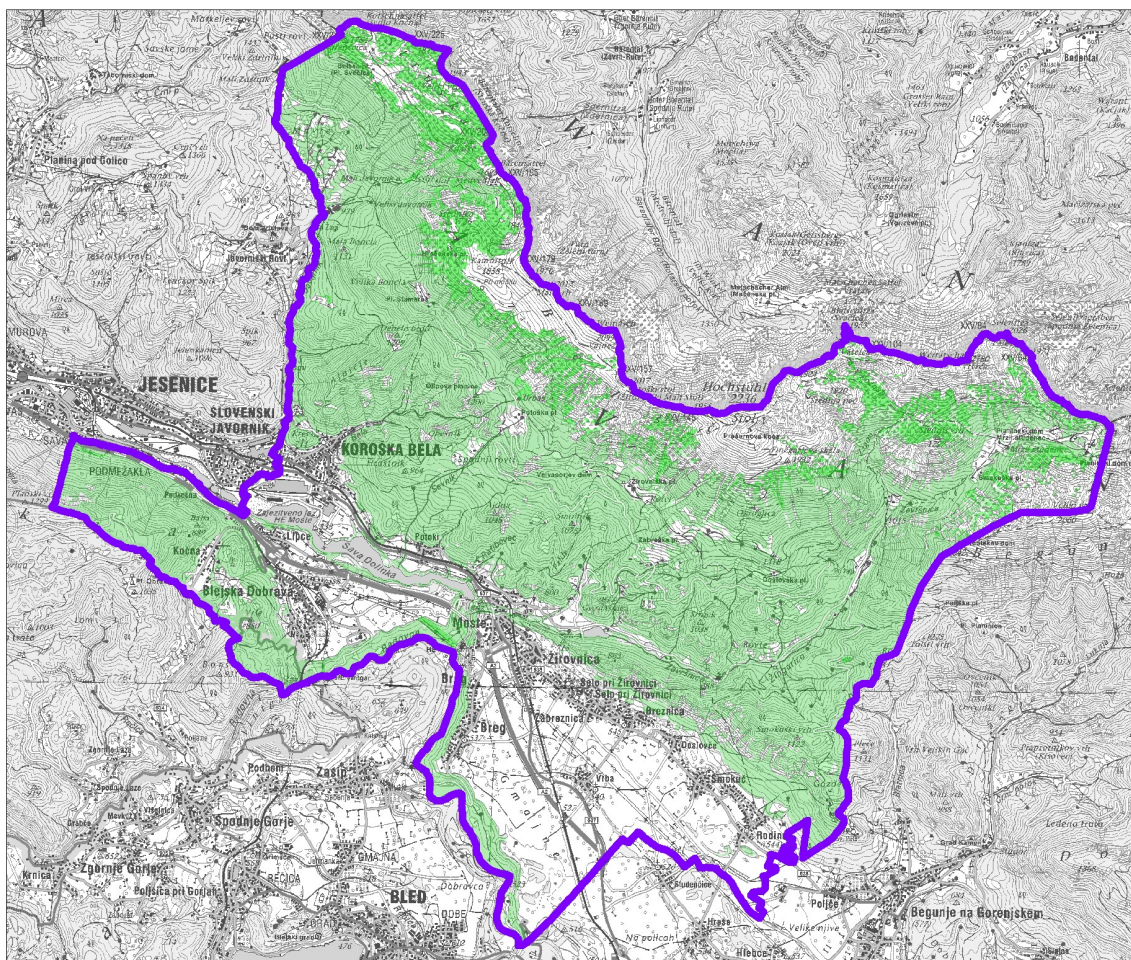
Obsega katastrske občine: Blejska Dobrava, Koroška Bela, Potoki, Žirovnica, Zabreznica in Doslovče.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
JESENICE (del)			2827,68	1647,95	
	2176	BLEJSKA DOBRAVA	796,87	440,68	
	2178	KOROŠKA BELA	1642,13	1020,20	
	2179	POTOKI	388,68	187,07	
ŽIROVNICA			4256,34	2111,40	
	2180	ŽIROVNICA	1182,43	647,30	
	2181	ZABREZNICA	842,66	299,73	
	2182	DOSLOVČE	2231,25	1164,37	
Skupaj			7084,02	3759,34	

Območje občine Žirovnica v celoti leži v GGE Žirovnica, kar predstavlja 60 % enote. Ostala površina GGE leži v občini Jesenice. Površina gozda v občini Žirovnica znaša 2111,40 ha (56 %), površina gozda v občini Jesenice predstavlja 44 % gozdov gozdnogospodarske enote.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

1.1.2 Relief

V grobem lahko obravnavano ozemlje razdelimo na tri pokrajinske enote:

- ravnina v južnem delu enote:

relief je na Radovljiški ravnini izravnán. Reki Radovna in Sava Dolinka sta si v rečne sedimente preteklih geoloških dob izdolbli struge z več terasami. Tako najdemo ob vodotokih postopoma padajoče ravne police in strme prehode med njimi.

- severno pobočje Mežakle:

je zelo strmo, jarkasto, po sredini se vleče pas skalovja.

- prisojna pobočja Karavank:

relief je malopovršinsko zelo pester. V spodnjem delu gorovja, kjer je vznožja pobočij brusil ledenik, so pobočja zelo strma. Zato najdemo v tem pasu precej azonalnih varovalnih gozdnih združb. Nad to neizrazito stopnico se relief nekoliko umiri. Zaradi mezoreliefnih vzpetin, dolin in grebenov, ki se vsi nahajajo na enotnem pobočju Karavank, je tudi klima v tem osrednjem delu nekoliko zatišna. V tem pasu je tudi največ planin in košenic. Relief je valovit, na mešanih in kislih kameninah pa jarkast. V zgornjem pasu se naklon pobočja močno poveča. Pobočje je bolj odprto, prekinjeno z melišči. Najvišja točka enote je Veliki Stol z 2236 m nadmorske višine, najnižja pa je ob Savi

Dolinki na skrajnem jugu enote (most preko Save Dolinke na meji občine Radovljica in občine Bled) – 430 m nadmorske višine.

1.1.3 Podnebne značilnosti

GGE spada v območje predalpsko-alpske klime, zato je podnebje zmerno hladno in humidno. Zaradi lege ob Savi Dolinki, pod Karavankami in relativno bližino Tržaškega zaliva se tu prepletajo različni klimatski vplivi. Z ozirom na splošno meteorološko situacijo v Srednji Evropi ima enkrat večji vpliv kontinentalna klima, ki se razširi ob Savi Dolinki in zastruje klimatske ekstreme, drugič pa atlantska klima z juga, ki nasprotno blaži temperaturne ekstreme in bogati količino padavin. Zaradi masiva Karavank pa ima zlasti v višjih nadmorskih višinah velik vpliv alpska klima.

Povprečne letne temperature so najvišje na prisojnih vznožjih Karavank (okoli 8,0 – 8,5⁰C), kjer so tudi večji ekstremi, najnižje pa na vrhu Karavank okoli Stola (2,5 – 4,0⁰C). V predelu gozdov se povprečna temperatura giba okrog 6 – 8⁰C.

Zgodnje slane so možne od sredine septembra, pozne slane pa do konca maja.

Tik nad Savo Dolinko in Radovno so pogoste temperaturne inverzije in zlasti jutranje megle, sicer število meglenih dni v Karavankah ni veliko (25 – 40 dni).

Padavine so skozi vse leto precej enakomerno porazdeljene. Karavanška stran je za približno 200 mm bogatejša s padavinami kot severno pobočje Mežakle. Na karavanški strani pade približno 1900 mm, na severnem pobočju Mežakle pa 1700 mm padavin, v dolini pa 1600 mm padavin. Največ padavin pade jeseni (489 mm), najmanj pa pozimi (288 mm). Ugodno je dejstvo, da na prisojnem karavanškem delu enote, kjer je tudi izhlapevanje večje, pade več padavin kot na osojnih pobočjih.

Sneg leži v nižini v povprečju 66 dni, na prisojnih Karavankah od 80 – 140 dni, na osojnih pobočjih Mežakle pa okrog 90 dni.

Na ozemlju GGE Žirovnica je ena meteorološka postaja v dolini na Bregu na nadmorski višini 541 m.

1.1.4 Hidrološke razmere

Glavni vodotok v katerega se stekajo potoki z Julijskih Alp in Karavank, je Sava Dolinka. Večina vodotokov je hudourniškega značaja, tudi Dolinka nosi s seboj velike količine plavin, ki se deloma odlagajo na vršajih, deloma pa za hudourniški pregradami. Sava Dolinka teče v smeri zahod - jugovzhod. Večji vodotok, ki se zliva v Savo je še reka Radovna.

Ostali vodotoki, ki pritekajo v glavnem s Karavank, imajo izrazit hudourniški značaj. To so na meji z GGE Jesenice: Javornik, skozi Koroško Belo z Ropasije priteče Bela, pri Potokih se v Savo zlivata Srednik in Sevnik, med Ajdno in Smolnikom priteče Ratibovec, izpod žirovniških planin priteče Rečica, z Zelenice pa Završnica.

Tudi Sava Dolinka in Radovna, ki sta stalna vodotoka, imata zaradi pritokov in njihovih izvirov hudourniški značaj. Povprečni letni pretok Save v Mostah je 15 m³/s, ob sušnih periodah, posebno pozimi pade na 4m³/s, ob močnem deževju pa naraste tudi na 200 m³/s.

Na Savi Dolinki je veliko akumulacijsko jezero Kavčke, ki se vleče od Lipc do Most. Manjše zaježitve, kjer se za pregradami zbira tudi erozijski material, pa so na Završnici, Radovni in Javorniku. Elektrarne so v Mostah v Žirovnici in na Javorniku.

Na Radovni je pri izhodu iz Vintgarja naravni, 13 metrski slap Šum.

Ker imajo vodotoki hudourniški značaj, je rastlinska odeja zelo pomemben stabilizator tal, ker blaži nagel površinski odtok vode.

Del padavin pade kot sneg, zato so nad zgornjo gozdno mejo pa vse do 1500 m n.m.v. nevarni snežni plazovi. Zlasti na pobočju Stola segajo melišča in jarki vse do pašnikov.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

V GGE Žirovnica prevladuje karbonatna geološka podlaga. Ločimo lahko tri geološko enotne predele: ravnina, pobočja Mežakle in Karavanke.

Ravnina je sestavljena iz bazičnih sedimentov z vložki sprijete morene. Ob obrežju Radovne in Save Dolinke pa se vleče ozek pas sljudnatega lapornega peščenega meljevca.

Pobočja Mežakle in skalni hrbet, ki deli Završnico od osrednje radovljiške ravnine, so sestavljeni iz masivnega apnenca in zrnatega dolomita iz triasa. Ob vznožjih najdemo apneni pobočni grušč.

Karavanke so geološko najpestrejšje. V osrednjem pasu se vleče pas apnenca in dolomita, ob vznožju pa je apneni pobočni grušč. Nad Koroško Belo, Potoki in Završnico najdemo pasove in otoke kisljih, predvsem pa mešanih kamenin. To so peščenjak, kremenova breča, kislji skrilavec in apnenec z rožencem in laporni apnenec.

Tla

Tla nastajajo v dolgotrajnem tlotvornem procesu pod vplivom geološke podlage, klime, reliefa in vodnih razmer. Zaradi pester menjave teh dejavnikov na majhni površini je čistih talnih enot zelo malo, večinoma na terenu najdemo talne komplekse.

Najbolj neposredno so tla navezana na geološko podlago, zato podajamo glavne talne enote razdeljene po že prej omenjenih geološko enotnih predelih:

V zgornjem višinskem pasu na dolomitiziranem apnencu so se tla uspela razviti do stopnje mulrendzine in moderrendzine, v varovalnih gozdovih najdemo le protorendzino.

Pod tem višinskim pasom najdemo na pobočnem grušču tangel, moder in mulredzino.

Med Valvazorjem in Doslovško planino v okolici Bidgovca in nad Koroško Belo so na apnencu z laporjem in rožencem nastala karbonatna in kislja rjava tla.

Na ločenih skladih apnenca in dolomita sta se razvili mul in tangelrendzina

Na prisojnem pobočju med Koroško Belo in Potoki najdemo skeletna kislja rjava tla. Peči in severno pobočje Mežakle pokrivajo razne razvojne stopnje rendzin.

Na prodnati ravnini se je gozd obdržal le na ekstremnih legah, zato najdemo tu le rendzine ter tik ob vodotokih tla logov. V dolini Gojdašnice so na hudourniškem vršaju plitva rjava tla.

Na sljudnatem lapornem peščenem meljevcu na prisojnem pobočju nad Savo Dolinko najdemo tangel in mulredzino. Na polosojnem obrežju Radovne pa prevladujejo plitva, mestoma zaglejena rjava tla.

Zaradi preglednost podajamo kratek opis osnovnih talnih enot:

a.) Na apnencu in dolomitu ter moreni:

protorendzina: globoka je le nekaj centimetrov, A horizont leži neposredno na kamenini

moderrendzina: to je prhlinasta rendzina, ki se zaradi človekovega vpliva razvije na strmih prisojnih pobočjih. Prhlinasti humus je kisel, zračen in vlago slabo zadržuje. Proizvodna sposobnost tal je zelo nizka.

mulrendzina: to je sprsteninasta rendzina. Tla so globoka do 40 cm, imajo slabo kapaciteto za vlago in dobro zračnost. Reakcija je slabo kislá, tla so humozna in bogata s hranili. Glede proizvodne sposobnosti so ena najboljših tal, le objektivno majhna globina jim zmanjšuje vrednost.

rjava tla: to je progresivni stadij mulrendzine. Globoka so do 60 cm.

a.) Na apnenem pobočnem grušču:

tangelrendzina: grušč postopoma prehaja v nevtralni humozni sloj, ki je podoben mulrendzini. Na ta približno 10 cm debel sloj pa se naloži približno 30 cm debel sloj surovega humusa.

plitva rjava tla: so srednje globoka, zaradi velike količine skeleta zelo zračna in slabo zadržujejo vlago, ki se odceja v grušč.

b.) Na produ:

tla logov: razvijejo se iz apnenega nanosa. Občasno so pod vplivom talne vode, ki ob visokem vodostaju dobi kapilarno povezavo s površinskimi sloji tal. Značilno je kopičenje humusa, zračnost je dobra.

Na mešanih kameninah:

kisla rjava tla: to so skeletna tla na mešanih kameninah. Ostale lastnosti so podobne rjavim tlem na karbonatu. Za razliko od zaglejenih rjavih tal so ta tla rahla in dobro drenažna.

c.) Na laporju in sivici:

zaglejena rjava tla: tla, nastala na laporni glini so skeletna in rahla, tista na sivici pa globoka in težka s slabo kapilarnostjo. Ob suši se poveča volumen, v globlje sloje prodre zrak in oksidira. Ob deževju pa se tla zgostijo in nastopijo redukcijski procesi. Menjava oksidacije in redukcije, je značilna za psevdoglej, ki je naravno rastišče doba.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina gozdnogospodarske enote Žirovnica znaša 7.084,02 ha, od tega je 3.759,34 ha gozda. Gozdnatost znaša 53,1 % in je nižja kot območno povprečje. Skupna površina gozdnega prostora pa je 4909,97 ha ali 69,3 % površine GGE. Gozdni prostor določajo površine funkcijskih enot, ki opredeljujejo in vrednotijo funkcije gozdov.

V površino gozdnega prostora so poleg gozda in rušja vključena tudi tista gozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana ob upoštevanju različnih kriterijev po posameh tipih krajine, skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l.RS št. 91/10).

Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	7.084,02	100
Gozd	3.759,34	53,1
Ostala gozdna zemljišča	496,29	7,0
- daljnovodi	12,13	0,2
- obore	0,94	0,00
- rušje	483,22	6,8
Gozdni prostor	4.909,97	69,3
- močvirja	0,00	0,00
- pobočni grušči	214,62	3,1
- skalovja in površine nad gozdno mejo	244,62	3,4
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	116,57	1,6
- zaraščajoče površine	5,49	0,1
- infrastrukturni objekti	29,85	0,4
- drugo (vodotoki)	43,18	0,6
Negozdni prostor	2.174,05	30,7
- zaraščajoče površine	4,88	0,1
- drugo	43,18	0,6

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

gorska gozdnata krajina: območja v gorskem in subalpinskem vegetacijskem pasu, ki poleg gozda vključujejo tudi naravna travinja, gorske pašnike in skalovja oziroma pobočne grušče. Tej krajini pripadajo gozdovi v najvišjem pasu Karavank na zgornji gozdni meji ali tik pod njo in rušje. Močno prevladujejo varovalni gozdovi. Človekovemu vplivu je to najbolj odmaknjena krajina. Sega od 1500 pa čez 2000 m n.m.v. Gozd in rušje se prepletata z višinskimi travniki, melišči in skalovji. Edina možna raba je paša drobnice in lahkih pasem govedi. Predel okrog Stola in Vrtače je prepreden z nadelanimi planinskimi potmi. Na vrhu Malega Stola je Prešernova koča, pastirski stanovi na planinah, sicer pa je ta del enote popolnoma nedotaknjen.

gozdna krajina: območja v gorskem in podgorskem pasu, kjer gozd popolnoma prevladuje (gozdnatost je večja od 85 %) in v njej ni kmetij oziroma drugih trajnih naselij. Ta krajinski tip v enoti prevladuje, saj zavzema 48 % površine enote. Zavzema pobočje Karavank, ki poteka od ravnine do gorske gozdnate krajine, severna pobočja Mežakle in predel okrog Blejske Dobrave (650 do 1500 m n.m.v.). V gozd, ki je prevladujoč element krajine, so položene planine in košenice. Raba prostora je izrazito prilagojena naravnim danostim. Planine za poletno pašo govedi so izkrčene na zaravninah in vododržnih pobočjih. Zaradi zaraščanja opuščeni planin izgubljajo prisojna pobočja pod Stolum velik del krajinske pestrosti. Zaraščanje je posledica pomanjkanja delovne sile, slabe odprtosti s cestami, majhne produkcijske sposobnosti kmetijskih zemljišč in velike regeneracijske sposobnosti gozda.

gozdnata krajina: območja v nižinskem, gričevnatem, podgorskem in delno tudi v gorskem pasu, kjer se gozd mozaično prepleta z drugimi, pretežno kmetijskimi rabami tal in praviloma prekriva 40 - 85 % površine. V enoti je to najmanjši krajinski tip. Najdemo ga le na skrajnem severozahodnem delu enote pod Konjsko pečjo kot podaljšek gozdnate krajine iz enote Jesenice. Tu se gozd prepleta s travniki in košenicami.

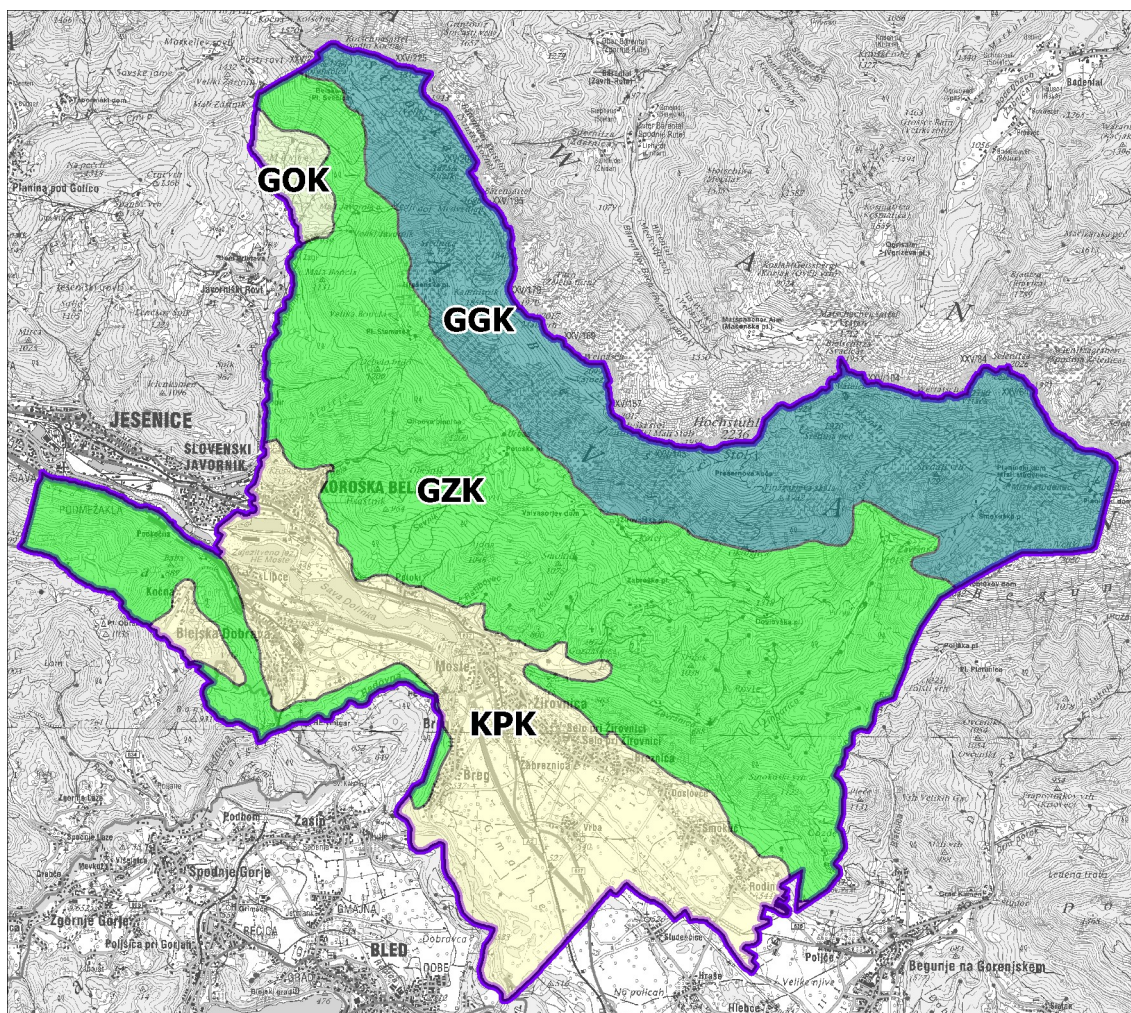
kmetijska in primestna krajina: vsa druga področja. Zajema ravninski del enote, kjer prevladuje kmetijska in urbana raba prostora. Gozd se je obdržal le v ozkih pasovih in omejkah ter na morenah in strmih obrežjih Save Dolinke in Radovne. Ob robu ravnine so strnjena, gručasta naselja. Vse do

danes je ravnina ohranila relativno primaren izgled. Vzrok temu je prevladujoča zasebna posest, ki onemogoča grobo teksturo krajine.

Preglednica 4: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Žirovnica

Krajinski tip	Površina gozda (ha)	Gozdnatost (%)	Delež (%)
GZK - Gozdna krajina	3.050,17	90,5	81,2
GGK - Gorska gozdnata krajina	420,60	23,2	11,2
GOK - Gozdnata krajina	69,33	68,0	1,8
KPK – kmetijska in primestna krajina	219,24	12,2	5,8
Skupaj	3.759,34	53,1	100,00

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 5/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina rastišč / Gozdna združba	Površina	%
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	5,79	0,2
61100	Gorsko obrečno sivojelševje, črnojelševje, velikojesenovje	5,79	0,2
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	71,53	1,9
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	71,53	1,9
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	211,22	5,6
55100	Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje	211,22	5,6
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	99,35	2,6
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	99,35	2,6
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	1.214,28	32,4
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	64,28	1,7
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	1.150,00	30,7
28	gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	117,15	3,1
78200	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	117,15	3,1
29	jelova-bukovja	1.010,87	26,9
64300	Predalpsko jelovo bukovje	1.010,87	26,9
30	javorovja, velikojesenovja in lipovja	1,03	0,0
60100	Pobočno velikojesenovje	1,03	0,0
31	toploljubna bukovja	711,61	18,9
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	711,61	18,9
34	bazoljubna rdečeborovja in črnohorovja	151,68	4,0
62100	Bazoljubno rdečeborovje	151,68	4,0
35	jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1,06	0,0
67100	Smrekovje na karbonatnem skalovju	1,06	0,0
39	ruševja	163,77	4,4
70200	Alpsko ruševje	163,77	4,4

Karta 11: Zastopanost gozdnih združb v GGE – v prilogi

Gozdne združbe, ki se pojavljajo v GGE, so rezultat predvsem ekoloških faktorjev (klima, relief, geološka podlaga in tla), v katere se vključuje še pomemben člen – čas in tudi človek s svojimi dejavnostmi. V preteklosti predvsem s pašo, požiganjem in krčitvami, kasneje z dolgotrajnim vzdrževanjem kultur.

Alpsko bukovje s črnim telohom na 1.150,00 ha gozdnih površin – 30,7 %.

Ta združba s svojimi oblikami pokriva največji delež površine gozdnogospodarske enote. Pojavljajo se naslednje oblike: *Anemone trifoliae* – *Fagetum typicum* (Alpski bukov gozd –osrednja oblika), *Anemone trifoliae* – *Fagetum dentarietosum* (Alpski bukov gozd –oblika z mlajami), *Anemone*

trifoliae – Fagetum homogynetosum (Alpski bukov gozd –oblika z gozdnim planinščkom), Anemone trifoliae – Fagetum laricetosum (Alpski bukov gozd –oblika z macesnom), Anemone trifoliae – Fagetum carietosum albae (Alpski bukov gozd –oblika z belim šašem). Najdemo jih na nadmorskih višinah med 550 in 1600 m.

To združbo najdemo na širšem območju Ajdne, osojnih pobočjih Mežakle, na Polevcu, osojnih pobočjih Završnice in v Zelenici. Prisotna je na pretežno strmih nagibih, na vseh legah. Geološka podlaga so triadni apnenci in dolomiti, ledeniške morene, pobočni gruščji, ponekod sprijeti v brečo. Na teh rastiščjih prevladujejo srednje globoke do plitva, močno skeletne, prhlinaste rendzine, ki so močno prekoreninjene, zelo odcedne, visoko humozne, slabo kisle, srednje do dobro oskrbljene s hranili. Predvsem na položnejših terenih se pojavljajo plitva do srednje globoka pokarbonatna rjava tla, oziroma na gruščjih in morenah evtrična rjava tla, ki so ilovnata, sveža, s prhlinasto sprsteninasto, biološko dobro aktivna, nevtralna do zmerno kislja, dobro preskrbljena z bazami, zato so tla zadovoljive do dobre rodovitnosti.

Fiziognomski aspekt: enodobni ali skupinsko raznomerni gozdovi bukve s primesjo smreke in macesna, redkeje jelke, rdečega bora ali gorskega javorja. Pomladanski aspekt: trilstna vetrnica, črni teloh, pomladansko vresje. Poletni aspekt: beli šaš, trpežni golšec, ciklama. Na opuščjenih pašnikih najdemo vrzelaste sestoje smreke in rdečega bora, na manjših površinah poteka zaraščanje tudi z macesnom, bukvijo in rdečim borom. Povprečni rastiščni koeficient po Ž. Koširju je $R_k = 7$. V najlepših podzdrubah je možen trajni povprečni prirastek do $8 \text{ m}^3/\text{ha}$ letno. Po modelu je optimalna proizvodna doba 110 – 140 let.

Predalpsko jelovo bukovje na 1.010,87ha gozdnih površin – 26,9 %.

Na opisanem območju se pojavljajo naslednje oblike: Abieti – Fagetum prealpinum typicum (Predalpski gozd jelke in bukve – osrednja oblika), Abieti – Fagetum prealpinum mercurialetosum (Predalpski gozd jelke in bukve - oblika s trpežnim golščcem), Abieti – Fagetum prealpinum adenostyletosum (Predalpski gozd jelke in bukve – oblika z golim lepenom), Abieti – Fagetum prealpinum silicolum (Predalpski gozd jelke in bukve in bekic), Abieti – Fagetum prealpinum helleboretosum (Predalpski gozd jelke in bukve – oblika s črnim telohom), Abieti – Fagetum prealpinum homogynetosum (Predalpski gozd jelke in bukve – oblika z gozdnim planinščkom). Skupna ekološka karakteristika teh rastišč je predvsem velika heterogenost in hitro menjavanje reliefnih ter talnih razmer, zaradi česar je medsebojna ločljivost posameznih subasociacij na terenu močno otežena. Njihova prostorska razprostranjenost naraščja od zahoda proti vzhodu in doseže največji obseg na skrajnem vzhodu kar lahko poleg ustreznih reliefnih in mikroklimatskih razmer pripišemo tudi pojemanju ostrega alpskega in naraščanju zmernejšega predalpskega podnebja. Najdemo jih tako na karbonatnih kot nekarbonatnih podlagah, pogosto segajo skoraj do gornje gozdne meje skoraj praviloma pa do 1400-1500 mnm.

Združba je v GGE prisotna v Karavankah, na prisojnih pobočjih od Polevca do Zelenice in sega prav do zgornje gozdne meje pod Stolom, nad Žirovniško in Zabrško plenino, prisotna pa je tudi na osojni strani Završnice. Združba uspeva v vseh legah, čeprav so pogostejše hladne ekspozicije. Na apnencih je izrazito kraški relief, zmerno nagnjena pobočja in planote posejane z vrtačami, široki ovalni jarki in kopasti vrhovi. Na dolomitnih tleh so ekstremnejše reliefne oblike: strma, enakomerno nagnjena pobočja, ozki grebeni. Klima je humidna s poudarjenim alpskim obeležjem, neizrazitimi temperaturnimi ekstremi, slabšo cirkulacijo zraka in visoko zračno vlago. Padavine so obilne, padajo predvsem v času vegetacijske dobe. Združba zavzema široko ekološko amplitudo, v kateri se pojavljajo njene številne variante, zato je v okviru njenega rastiščja izločenih veliko gozdnovegetacijskih podtipov (subasociacij).

Združba se pojavlja na apnencih, dolomitih, morenah in postglacialnih kisljih in bazičnih nanosih. Ima široko rastiščno amplitudo, ki zajema tako pretežno razvitejšje oblike rendzin kot tudi različne variante pokarbonatnih rjavih tal, evtričnih rjavih tal, zmerno kisljih rjavih tal in spranih tal, ki imajo dobre fizikalne in kemijske lastnosti, so biološko dobro aktivna in so dobro do visoko rodovitna.

V ohranjeni združbi so to mešani sestoji jelke, bukve, smreke in gorskega javorja, ki imajo dobro razvit drevesni sloj, ki popolnoma zastira talno površino, pestro sta razvita tudi grmovni in zeliščni sloj. Mahovi pogosto preraščajo skale, panje in koreničnike dreves. Na karbonatih se odvija

konkurenčna borba predvsem med jelko in bukvijo, le v višjih legah se vključuje tudi smreka (ki lahko s človekovo pomočjo popolnoma prevlada) in redkeje macesen. Na silikatih pa se močno uveljavlja tudi smreka. Primarna sukcesija združbe je potekala preko gozdov plemenitih listavcev, sekundarne razvojne smeri pa označujejo različni razvojni stadiji s smreko in obilno posečno vegetacijo, ki pa le redko ogroža pomlajevanje. Zaradi zasmrečenosti je mestoma problematično pomlajevanje jelke in listavcev.

V osnovni rastlinski kombinaciji sta v drevesnem sloju bukev in jelka, v grmovnem kranjska krhlika, v zeliščnem pa trilitna konopnica, deveterolistna mlaja, vretenčasti salomonov pečat, koprivolistni jetičnik, goli lepen, trilitna veternica, platanolistna zlatica, belkasta bekica in oskorica. Rk=9

Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (*Ostryo-Fagetum* var. geogr. *Anemone trifolia*), na 711,61 ha gozdnih površin – 18,9 %.

Predalpska varianta termofilnega bukovega gozda je specifična zaradi svoje povezave z alpskimi borovimi gozdovi. V tej enoti jo najdemo na prisojnih pobočjih na robu glavne doline. Združba ni vezana na vegetacijske pasove, vendar najpogosteje uspeva v pasu od 500 do 1000 m nadmorske višine zelo strmih nagibov. Prisojne, tople lege so bolj pogoste, za vodo nepropustna dolomitna podlaga povečuje odtočni koeficient, zato vlada občasno poudarjena sušnost. Poleg dolomitov in dolomitnih apnencev najdemo tudi apnence, pobočne grušče, ki so ponekod sprijeti v brečo. Na teh prisojnih, izpostavljenih rastiščih so se razvile plitve do srednje globoke, prhlinaste do sprsteninaste rendzine s površinskim slojem iz prhline in surovega humusa. Tla so zelo skeletna do skeletoidna, zelo odcedna, občasno presušena, slabo kislja, dobro nasičena z bazami. Njihova rodovitnost je srednja do zadovoljiva. Floristično gledano je to naša najbogatejša združba, ki združuje termofilne vrste ter vrste bukovih gozdov. Tako tu najdemo svetle mešane gozdove bukve, gabra, malega jesena, mokovca, pogosto tudi rdečega bora z bogato grmovno in zeliščno podrastjo. V naravni sestavi gozda je izraba rastišča nezadovoljiva, zaradi slabe rodovitnosti rastišč je vnašanje iglavcev vprašljivo. Povečanje donosov je možno z borom in macesnom. Lesna zaloga znaša 50-100 m³/ha, prirastek pa le 1-2 m³/ha. RK=5

Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje na 211,22 ha gozdnih površin – 5,6 %.

Na obravnavanem območju to združbo najdemo na pobočjih nad Blejsko Dobravo, okrog Poljan ter pod Planico. Prekriva gladka ali rahlo razgibana pobočja nadmorske višine do 700m, v hladnejših makroklimatskih pogojih naseli toplejše lege in obratno. Geološko podlago tvorijo pobočni grušči, ki so ponekod sprijeti v brečo, deluvialni materiali, rečni sedimenti v terasah, triadni apnenci in dolomiti, delno tudi lapornati apnenci. Ta rastišča so na položnejših terenih z globokimi tlemi večinoma izkrčena za kmetijsko rabo. Gozd tako porašča strmejše terene z raznovrstno karbonatno matično podlago, na kateri se sprsteninaste, rjave in nasute rendzine menjavajo s pokarbonatnimi rjavimi tlemi in evtričnimi rjavimi tlemi. So povprečne do dobre rodovitnosti. V ohranjenih gozdovih prevladuje bukev, pridruženi so ji še poljski javor, beli gaber in češnja ter bogato razvit grmovni sloj. Med zelišči značilno izstopa tevje, prisotna je še velika večina značilnic alpskega bukovega gozda. Na teh rastiščih je redno prisotna smreka, ki sodeluje pri procesu zaraščanja opuščanih pašnikov. Rodovitnost je dobra za vse drevesne vrste, izraba rastišča je zelo dobra. Rk=8

Alpsko ruševje na 163,77 ha gozdnih površin – 4,4 %.

To je klimazonalna združba subalpskega vegetacijskega pasu. Tvori najvišji pas gozdne grmovne vegetacije v Alpah in Karavankah. Združba ima izrazito varovalno vlogo pred snežno, vodno in eolsko erozijo in pred plazovi. Rušje in ostali grmiči dobro utrjujejo tla na strmih, neutrujenih terenih. Rodovitnost rastišč je zelo slaba, najbolje uspeva naravna sestava. Če uničimo drevesno in grmovno vegetacijo, se sproži izredno intenzivna erozija s katastrofalnimi posledicami.

Porašča strma pobočja gorskih masivov na nadmorski višini 1500 m – 1900 m. V ostri alpski klimi z močnimi vetrovi je vegetacijska doba kratka. Padavin je nad 2000 mm. Snežna odeja povprečne

debeline 180 cm leži nad 200 dni. Združba se pojavlja na apnenčasti in dolomitni matični podlagi, porašča komplekse litosola in prhlinastih rendzin inicialnih razvojnih stopenj. Razkroj organskih snovi je počasen in nepopoln, zato se slabo razkrojeni surovi humus nabira v debelih plasteh. Ločimo dve obliki združbe: obliko z macesnom in obliko z rušjem, ki je še bolj pionirska in višjih leg.

Vegetacijo tvorijo goste sklenjene skupine 2 m do 3 m visokih grmov in plazečih grmičev, ki poraščajo površine med gorskimi tratami, z zelišči pokritimi jasami in golimi skalami. V nižjih legah pri obliki z macesnom, se med grmovjem pojavljajo tudi posamezni macesnovi viharniki in posamezne slabo rastoče smreke in bukve. Od vrst v osnovni kombinaciji prevladuje rušje, dlakavi sleč in slečnik, najdemo še sibirski brin, alpski srobot, borovnico, brusnico, pomladansko reso, goli lepen, dvospolno mahunico.

Bazoljubno rdečeborovje na 151,68 ha gozdnih površin – 4,0 %.

Pojavlja se raztreseno na manjših površinah v Karavankah na težko prehodnih ali celo neprehodnih prepadnih področjih in grebenih. Na vegetacijske pasove ni vezan, sega do višine 1400 m. Pokriva izrazito tople lege, kjer je klima topla in intenzivno sončno obsevanje traja vse leto. Sneg leži le krajši čas. Temperaturni ekstremi so veliki tekom dneva in leta. Geološko podlago tvorijo dolomiti, dolomitni apnenci, pobočni grušč, redkeje čisti apnenci ali mešane kamnine. Združba porašča litosole in plitve, skeletne rendzine na začetnih razvojnih fazah. Opad je sestavljen iz borovih iglic, ostankov pomladanskega resja in drugih rastlinskih delov, ki počasi razpadajo. Zato se tvori surovi humus in polsurovi humus, ki mestoma tvori debele plasti. Tla so slabe rodovitnosti, podvržene temperaturnim ekstremom, suši in eroziji. Redki, pogosto vrzelasti, svetli gozdovi rdečega bora in termofilnih listavcev z bujno zeliščno podrastjo, ki ji daje značilno podobo pomladansko resje. Na ekstremnih rastiščih je to paraklimatska združba, katere progresivni razvoj je zaradi ekstremnih ekoloških pojavov zavrt. Degradacija teh sestojev pomeni denudacijo tal in širjenje erozijskih pojavov. Rodovitnost je slaba za vse drevesne vrste. Izraba rastišča je v danih ekoloških pogojih optimalna. V drevesni plasti prevladuje rdeči bor, posamično so primešani smreka, črni gaber, mali jesen, mokovec, redkeje tudi gorski javor, graden, puhasti hrast in drobnica. V grmovni plasti so najpogostejše vrste: šmarna hrušica, čistilna kozja češnja, češmin in navadni brin. V zeliščni plasti pa so značilne vrste: spomladanska resa, rumenkasti luk, navadni kosmuljek in gorska nebina. Rk=2.

Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico na 117,15 ha gozdnih površin – 3,1 %.

V Karavankah najdemo to združbo v velikem, skoraj strnjenem kompleksu med Kladjem in Javorniškimi rovto. Prekriva gladka pobočja, prekinjena z globokimi jarki in skalnimi osamelci apnenca in dolomita na površini. Po nadmorski višini se giblje med 900 in 1500 m. Zavzema vse lege, zmerne nagibe, nekoliko hladnejše in vlažnejše mezoklimatske razmere zaradi kisle in z vodo nepropustne kamninske podlage. Geološka podlaga so nekarbonatne kamnine iz zgornjega karbona in spodnjega perma: menjavajo se skrilavci, peščenjaki in konglomerati z vmesnimi plastmi apnenca in breče. Na teh raznovrstnih, pretežno nekarbonatnih kamninah prevladujejo srednje globoka do zelo globoka distrična rjava tla. Tla imajo zmerno kislo do zelo kislo reakcijo, so na splošno dobro oskrbljena z vlago, a imajo nizko stopnjo nasičenosti absorpcijskega kompleksa z izmenljivimi bazami. S hranili so slabše založena, zato so kljub veliki fiziološki globini v glavnem povprečno rodovitna. Na eroziji podvrženih terenih se pojavljajo tudi plitvi rankerji, predvsem na rožencih pa so se v fragmentih razvili tudi zelo kisli podzoli. Tu redko najdemo ohranjene gozdove z enakomerno zmesjo iglavcev in listavcev, ki imajo v zeliščni plasti več nevtrofilno – bazofilnih vrst, ki nakazujejo bukovno poreklo teh rastišč. Pod vplivom preteklega gospodarjenja so se ti gozdovi spremenili v pretežno sekundarna smrečja s prevladujočo acidofilno podrastjo. Rodovitnost teh rastišč je dobra za vse drevesne vrste, vendar je potrebno upoštevati talne lastnosti. Za ohranjanje in izboljšanje plodnosti rastišč je potrebno zvišati delež listavcev v sestoji. Rk=7

1.1.8 Živalski svet

Pečat gozdnogospodarski enoti daje močna razgibanost terena kot njena geografska lega. V dokaj enakomernih deležih obsega ravninski del, osrednji pobočni del ter visokogorje. V južnem ravninskem delu se srečujemo s pretežno kmetijsko rabo prostora in s tem posledično skromno gozdnatostjo. Osrednji del enote obsega pobočni predel Karavank od Belske planine do Zelenice, s pretežno gospodarski gozdovi. Najvišji del enote pa obsega greben Karavank, ki meji z Avstrijo in se povečini zaključuje nad zgornjo gozdno mejo.

Zaradi višjih nadmorskih višin, dajejo območju pečat živalske vrste visokogorja (gams, svizec, gozdne kure, planinski orel). V enoti najdemo tudi večino ostalih živalskih vrst, ki so prisotne v območju, vključno s številnimi vrstami obvodnih ptic (akumulacija Moste).

Tako kot za številne ostale tudi za to enoto velja, da se v življenjsko okolje divjadi vnaša velik nemir, zaradi najrazličnejših oblik rekreacije, kar vpliva, da se divjad preko dneva umika v težje dostopne strmejšje predele in le ponoči prihaja na tradicionalna pasišča. Opažajo se spremembe v življenjskem ritmu in spremenjenih migracijskih poteh. Zaradi tega vse pogosteje prihaja tudi do prevelikih obremenitev na posameznih področjih in s tem do škod zaradi obgrizanja in objedenosti mladja.

Konkurenco v prehranski bazi visoki divjadi predstavlja planinska paša, ki je v enoti močno pospeševana. Prisotna je na večini območja grebena Karavank. Nič bolje ni niti v dolini, kjer se soočamo zгодnejšo košnjo in močnejšim gnojenjem travnikov, medtem ko se v sredogorju kosi bistveno manj površin kot v preteklosti, kar pa tudi ne bogati prehranske baze.

Gozdovi enote imajo pomembno koridorsko vlogo med Zahodnimi in Vzhodnimi Karavankami in Kamniško Savinjskimi Alpami. Številnim predvsem migratornim vrstam je na tem območju omogočen naravni prehod.

Iz družine jelenov (*Cervidae*) je številčno najbolj zastopana srna (*Capreolus capreolus* L.), ki je številčnejša v nižinskih predelih, z večjo fragmentacijo kmetijskih in gozdnih površin. Številčnejša je na območju Dežele in v nižjih predelih pobočja Karavank z večjim deležem kmetijskih površin in gozdnega robu. Sama številčnost z nadmorsko višino upada. V nižinskem delu enote predstavlja največji problem pri upravljanju s populacijo, gostota prometa in posledično povozi. Velik problem predstavlja tudi najrazličnejša rekreacija, saj je enota izhodišče za številne vrhove v Karavankah, v nižinskem delu pa se čuti močan vpliv številnih sprehajalcev in tudi bližina turističnih destinacij.

Življenjski pogoji so v večjem delu enote slabi, kar se odraža tudi v manjših telesnih masah in tudi razvitosti rogovij v primerjavi z celotno Gorenjsko.

V enoti je stalno prisoten tudi navadni jelen (*Cervus eleaphus* L.). Pri jelenjadi lahko govorimo, da je v enoti prisotna jelenjad dveh območij. Na južnem delu enote se srečujemo z populacijo jelenjadi iz Mežakle (območje južno od Blejske Dobrave). Na tem področju je jelenjad številčnejša v zimskem obdobju. V Karavanškem predelu enote pa govorimo o jelenjadi, ki koristi to enoto v pretežni meri kot koridor med zahodnim in vzhodnim delom Karavank. Številčnost jelenjadi se v Karavankah povečuje, vendar zaenkrat še ne beležimo prevelikih negativnih vplivov predvsem v mlajših razvojnih fazah sestojev. Tako prehranske kot tudi bivalne razmere so za jelenjad tu manj ugodne v primerjavi z sosednjimi enotami.

Družina votlorogi (*Bovidae*) ima z gamsom (*Rupicapra rupicapra* L.) v enoti edinega predstavnika. Prisoten je v višjih legah Karavank in tudi na severnih pobočjih Mežakle. Številčnost gamsa je v poletnih mesecih nižja kot v zimskih. Opazna so sezonska migriranja na avstrijsko stran pobočja Karavank. Razlogov za te migracije je več, glavni pa so planinska paša, obremenjenost območja s strani rekreativcev kot tudi prehranske in bivalne razmere. Številčnost je največja na območju Srednice, Urbasa in Zelenice. Gostota populacije je nižja kot v preteklosti. Populacija gamsa na severnih pobočjih Mežakle je manj številčna in ni v povezavi s Karavanško.

Družina svinje (*Suide*) je zastopana z divjim prašičem (*Sus scrofa* L.). Divji prašič je v enoti bolj ali manj stalno prisoten, je pa njegova prisotnost sezonsko pogojena. V poletnih mesecih se številčnost občasno poveča, kar se odraža v razritih visokogorskih pašnikih. Škode na travinju je

moč zaslediti na planinah od Pustega rovta do Zelenice. Kljub velikemu interesu lovcev za lov, pa predstavlja glavno oviro stalno migriranje le teh.

Od trojice medved, volk, ris imajo velike zveri z rjavim medvedom (*Ursus arctos* L.) edinega predstavnika. V enoti ni stalno prisoten, se pa občasno pojavi v zahodnem delu enote, kjer je naravni prehod v Avstrijo (Medji dol).

Lisica (*Vulpes vulpes* L.) je najštevilčnejša divjad iz družine psov (*Canidae*). Njena številčnost je poleg odstrela močno odvisna od stalne nevarnosti-bolezni (garje, pasja kuga) in je zato precej nihajoča. V enoti je opredeljena kot pogosta vrsta. Trenutno je populacija dokaj številčna. V zadnjem obdobju se je v enoti pojavil tudi zlati šakal (*Canis aureus* L.). Številčnost je zaenkrat skromna, se pa nakazuje trend rasti populacije.

Družina kun (Mustelidae) je številčno najbolj zastopana s kuno belico (*Martes foina* Erxleben) in kuno zlatico (*Martes martes* L.). Od kun je številčnejša kuna belica, ki v urbanem okolju povzroča številne težave (škode), medtem ko je kuna zlatica bolj predstavnica gozdnega prostora. V enoti je prisoten tudi jazbec (*Meles meles* L.). Predvsem na območju travnatih površin je večkrat moč opaziti razritine. Za populacijo kun je značilen izrazito nihajoč trend številčnosti, ki je posledica periodičnega pojava nekaterih bolezni.

Družina zajcev (*Leporidae*) ima tukaj oba predstavnika. Poljski zajec (*Lepus europaeus* Pallas) živi na območju cele enote, razen v najvišjih predelih. Številčnost se je v zadnjih letih izboljšala, med drugim tudi zaradi neizvajanja odstrela ter zmanjšanja številčnosti malih zveri. Populacija je trenutno stabilna, številčnost je majhna. V enoti je prisoten tudi planinski zajec (*Lepus timidus* L.), predvsem v višjih predelih na gozdni meji.

Od veveric (*Sciuridae*) sta prisotna alpski svizec (*Marmota marmota* L.) in navadna veverica (*Sciurus vulgaris* L.), ki je pogosta, trend razvoja pa je stabilen – nihajoč. Alpski svizec je prisoten v karavanškem delu in sicer na območju Seč in Zelenice.

Navadni polh (*Glis glis* L.) iz družina polhov (*Muscardinidae*) je v večjem delu enote zastopan skromno, njegova številčnost je odvisna tudi od obroda bukve. Karavanški del enote je primernejši življenjski prostor.

Iz družine mačk (*Felidae*) je v enoti prisotna le divja mačka (*Felis silvestris* Schreber) pa še ta se zgolj občasno pojavlja. V preteklosti je bil v enoti večkrat evidentiran tudi ris (*Lynx lynx* L.), ki pa v zadnjih letih ni bi več opažen.

Poddružina koconogih – gozdnih kur (*Tetraoninae*) je zastopana z (klasifikacijske vrste Nature 2000), z divjim petelinom (*Tetrao urogallus* L.), ruševcem (*Lyrurus tetrix* L.), gozdnim jerebom (*Tetrastes bonasia* L.) in belko (*Lagopus muta* L.).

Divji petelin ima v enoti le še eno aktivno rastišče in sicer Zamalešnikom. V preteklosti je po informacijah lovskih družin pel tudi na Stamarah, Za Mavro in na Kališču. Številčnejša je populacija ruševca. Njegova rastišča najdemo na več lokacijah po celotnem grebenu Karavank in sicer na Belski planini, Sečah, Belščici, Kseru, Prižnici-Stara ovčarska, Širokem plazu in Rupah. Lokacije rastišč so razvidne iz karte funkcij.

Gozdni jereb je v enoti prisoten. Številčnejši je na južnih pobočjih Karavank v pasu z največjim deležem pašnikov in senožeti.

Prisotna je tudi belka in sicer v manjši številčnosti na grebenu Karavank (Belščica, Belska planina). Številčnost se je v primerjavi s pred nekaj desetletji močneje znižala, po vsej verjetnosti zaradi prisotnosti krokarja.

Od golobov (*Columbidae*) je dokaj pogost golob grivar (*Columba palumbus* L.), od grlic pa turška grlica (*Streptopelia decaocto* L.), manj pa divja grlica (*Streptopelia turtur* L.).

Družina žoln (*Picidae*) je zastopana z več predstavniki, najpogostejša je zelena žolna. Na območju sta prisotni tudi črna žolna (*Dryocopus martius* L.) ter tripsti detel (*Picoides tridactylus* L.).

Družina kraguljev (*Accipitridae*) je po številu vrst relativno obsežna. Planinski orel (*Aquila chrysaetos* L.), ki posega tudi v populacije divjadi in domači živino na paši, se pogosteje pojavlja na strmejših skalnatih območjih enote. V enoti sta prisotna tudi sršenar (*Pernis apivorus* L.) in kragulj (*Accipiter gentilis* L.), a sta precej redka, bolj številčna sta skobec (*Accipiter nisus* L.) in navadna kanja (*Buteo buteo* L.)

Družina sokolov (*Falconidae*) ima maloštevilne predstavnike. Prisotna sta sokol selec (*Falco peregrinus* Tunstall) in navadna postovka (*Falco tinnunculus* L.), ostali sokoli so zelo redki.

Družina sov (*Strigidae*) ima kar nekaj vrst, ki so v enoti prisotne in sicer koconogi čuk (*Aegolis funereus* L.), mali skovik (*Glaucidium passerinum* L.), kozača (*Strix uralensis* Pallas), velika uharica (*Bubo bubo* L.), lesna sova (*Strix aluco* L.) in navadni čuk (*Athene noctua* Scopoli). Posamezne vrste veljajo za redke, kar je lahko v povezavi s slabim poznavanjem in načinom življenja le teh.

Družina vranov (*Corvidae*) je po številu vrst precej številna z dokaj stabilnimi in celo številčno naraščajočimi populacijami. Lovne vrste so šoja (*Garrulus glandarius* L.), sraka (*Pica pica* L.) in siva vrana (*Corvus corone cornix* L.). V višjih predelih enote sta prisotna še krekovt (*Nucifraga caryocatactes* L.) in planinska kavka (*Pyrrhocorax graculus* L.). Zelo številčna je tudi populacija krokarja (*Corvus corax* L.), ki se zaradi bližine deponije Mala Mežakla pojavlja v enoti.

Preglednica 6: Elementi za določanje kakovosti habitatov za pomembnejše živalske vrste

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srnjad	Fragmentiran gozdni prostor z zadostno površino travnišč. Ustrezni koridorji za prehod divjadi med posameznimi območji. Ustrezna dolžina gozdnega robu. Zadosten delež grmišč ter pomladitvenih površin v gozdovih. Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi.	Stabilna	Delež travnišč je v nižinskem delu ustrezen, drugje je travnišč malo, izjema so planine. Dolžina gozdnega robu se je zaradi zaraščanja v preteklosti zmanjšala. Prevladujejo raznomerni sestoji. Delež mladovij oz. pomladitvenih jeder je majhen. Pomlajevanje v karavanškem delu je dolgotrajno.	Ohraniti vse kmetijske površine in jih vzdrževati. Na vseh obstoječih preprečevati zaraščanje. Intenzivirati sečnjo v gozdovih. Ohranjati primerno strukturo gozdov na območju prehodov divjadi (koridorjev med posameznimi območji). Ureditev režima na gozdnih cestah. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Realizacija načrta odvzema.
Jelenjad		Stabilna	Velika obremenitev prostora in s tem povzročanje nemira (rekreacija, pohodništvo). V večjem obsegu prisotna planinska pa tudi gozdna paša.	
Gams	Strma, skalovita pobočja z bogato podrastjo in travo.	Stabilna	Prevelika obremenitev gozdnega prostora s strani rekreacije kot tudi ostalih uporabnikov prostora.	Ohranjati pašne površine. Intenzivirati sečnjo v gozdovih. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Omejevanje nenadzorovane planinske paše.
Divji prašič	Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi (hrast, bukev, kostanj)	Nihajoča	Prehranski pogoji so slabi. Delež drevja z bogatim obrodом je majhen.	Zaradi negativnega vpliva vrste na populacijo koconogih kur ne želimo prisotnosti vrste v enoti.
Gozdne kure	Starejši presvetljeni, vrzelasti gozdovi s prisotnostjo jagodičevja in mravljišči.	Nihajoča	Pomanjkanje presvetljenih gozdnih površin s prisotnostjo jagodičevja in mravljišči. Velika številčnost malih zveri.	Intenzivirati odstrel malih zveri. Zagotoviti ustrezno strukturo sestojev z intenziviranjem sečnje, časovno prilagoditi dinamiko gozdarskih del. Zagotoviti usklajenost vseh rab na območjih rastišč. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti.
Lisica Kuna belica, zlatica	Zelo prilagodljiva vrsta	Stabilna-nihajoča	Številčnost malih zveri želimo zmanjšati oz. vzdrževati manjšo številčnost.	Zagotoviti ustrezno realizacijo načrta odvzema.

Splošni opis gozdnogospodarske enote

Jazbec

Planinski orek, sokol selec	Območja odprtih površin, brez gozda ali redko porasla (skalne stene)	Stabilna-nihajoča	Habitat je primeren v večjem delu enote (območje varovalnih gozdov, kjer ni praktično nobenih gozdarskih zagotoviti mir v okolici gnezdišč. aktivnosti)
Sove, žolne	Starejši presvetljeni mešani sestoji s posameznimi osamljenimi drevesi	Stabilna	V nekaterih predelih je delež dreves primernih za dupla premajhen. Želimo povečati število ustreznih dreves z dupli.

V enoti se nahajajo habitatni tipi (Natura 2000):

Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*);

Ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*);

- Karbonatna nizka barja z navadno reziko (*Cladium mariscus*) in vrstami zveze *Caricion davallianae*
- Lehnjakotvorni izviri (Cratoneurion)
- Bazična nizka barja

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozda v gozdnogospodarski enoti Žirovnica znaša 3.759,34 ha. Po lastniških kategorijah je največ zasebnih gozdov – 89,2 %, državnih gozdov je 9,4 % in gozdov lokalnih skupnosti 1,4 % površine.

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.354,88	353,05	51,41	3.759,34
Delež (%)	89,2	9,4	1,4	100,0

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	59,2	59,2	7,8	7,8
1 do 5 ha	31,0	90,2	28,2	36,0
5 do 10 ha	5,7	95,9	15,8	51,8
10 do 30 ha	3,4	99,3	21,2	73,0
30 do 100 ha	0,4	99,7	6,5	79,5
nad 100 ha	0,3	100	20,5	100
Skupaj:	100,00		100,00	

Iz strukture posesti lahko razberemo, da največ lastnikov gozdov (59,2 %) nima niti enega celega hektara gozda. Tretjina lastnikov (31 %) ima posest veliko od 1 do 5 ha. Od 5 do 10 ha veliko

posest ima 5,7 % lastnikov, od 10 do 30 ha gozda ima 3,4 % lastnikov, od 30 do 100 ha ima 0,4 % lastnikov in 0,3 % lastnikov ima nad 100 ha gozda. Povprečna gozdna posest je velika 2,47 ha.

Sklepamo lahko tudi na odvisnost lastnika od dohodkov iz gozda. V kategoriji do 1 ha o tej odvisnosti ne moremo govoriti. V kategoriji do 5 ha je ta odvisnost sicer že večja, vendar gozd še vedno v glavnem predstavlja le rezervo za izredne investicije.

Kategorija posestnikov, ki imajo od 5 – 30 ha gozdov zajema 9,1 % gozdov. Razpon je velik, tako so tudi lastniki različno odvisni od gozda. Lastniki v glavnem živijo na mešanih kmetijah, služba jim zagotavlja socialno varnost, gozd pa za pomemben del zaslužka ali rezervo ob večjih investicijah.

V kategoriji posestnikov z več kot 30 ha gozda so posestniki, ki jim gozd predstavlja velik ali pretežni vir dohodka. Za gozdarje je sodelovanje s temi lastniki zelo pomembno zaradi usmerjanja v uravnoteženo, trajnostno večnamensko gospodarjenje z gozdom.

Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2008	Delež (%) Leto 2018	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	41,9	59,2	805	805
1 do 5 ha	40,2	31,0	423	1228
5 do 10 ha	9,9	5,7	77	1305
10 do 30 ha	6,3	3,4	46	1351
30 do 100 ha	1,3	0,4	5	1356
nad 100 ha	0,3	0,3	4	1360

Preko 90 % lastnikov ima posest manjšo od 5 ha in le 4 lastniki imajo gozdno posest večjo od 100 ha. Ti štirje lastniki so naslednje agrarne skupnosti: AS Žirovnica – Moste, AS Smokuč - Rodine, AS Doslovče – Breznica in AS Koroška Bela – Javornik.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

V tehnološkem smislu spada gozdnogospodarska enota Žirovnica med dokaj zahtevne. Delno zaradi težkih terenskih razmer, delno zaradi problemov s financiranjem gradnje gozdnih prometnic in razdrobljenega lastništva, enota tudi ni ustrezno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predvsem ob upoštevanju dejstva, da produktivne javne ceste le potencialno omogočajo gozdarsko uporabo. To v praksi zaradi dolgotrajnih in zapletenih postopkov pogosto onemogoča, ali vsaj oteži uporabo teh javnih cest za nakladanje in kamionski izvoz lesa. Produktivne javne ceste smo sicer določili s presekom javnih cest z masko gozda, dodali smo 50 metrski pas in nato ocenili vsaj potencialno uporabnost. Produktivnih gozdnih cest in javnih cest, ki odpirajo gozd je v enoti 51 km, kar daje gostoto 19,59 m/ha. Gozdnih cest v varovalnih gozdovih ni. Gozdne ceste so večinoma izdelane za sodobni transport kratkega in dolgega lesa do skupne teže 40 ton. Dolžina gozdnih cest se je v zadnjem desetletju spremenila predvsem zaradi novega dogovora o razmejitvi med gozdnimi in občinskimi cestami in natančnejšega zajemanja dostopnih podatkov, predvsem pri javnih cestah. Gozdne ceste imajo poudarjen javni značaj (tudi gorske kmetije, planine in turizem). Zaradi tega so ceste zelo obremenjene z javnim prometom. Del cest je tudi zaradi zahtevnega terena zgrajen z neustreznim (prevelikim) vzdolžnim naklonom. Povečan promet in strmi odseki pa zelo podražijo vzdrževanje. Dražniki so hitro zapolnjeni z materialom, kar onemogoča odvajanje vode s cestišča, zaradi nepravilne vožnje osebnih vozil se pojavijo »rebra« in pogosti močni nalivi v tem predelu povzročajo velike škode na gozdnih cestah. Ker ni sistemskih sredstev za sanacijo po ujmah moramo za zagotovitev prevoznosti uporabiti sredstva za redno vzdrževanje. Stroške vzdrževanja povečuje tudi uporaba novih gozdarskih tehnologij in gibanje težkih strojev po gozdnih cestah tudi v slabših vremenskih razmerah. Zaradi postopkovno zapletenega in zahtevnega sistema izbiranja izvajalcev vzdrževanja gozdnih cest, ob razpisih dobimo izvajalca, če ni zapletov šele do poletja, z

deli je potrebno zaključiti že jeseni, zato velik del leta izvajalca del sploh ni. S »sistemskimi« sredstvi zato ne bi mogli zagotavljati ustreznega stanja na gozdnih cestah. S sofinanciranjem s strani občine Žirovnica, pa nam uspeva ohranjati solidno stanje.

V gospodarskih gozdovih je 182,567 km gozdnih vlak, kar pomeni odprtost 70,11 m/ha. Tudi tu je sprememba v dolžini nastala predvsem zaradi natančnejšega zajemanja podatkov, saj smo v letu 2017 vzpostavili prenovljen kataster gozdnih vlak.

Kar 41 % površine je neodprte, kar predstavlja bistveni problem. Kot neodprte smo pri odsekih opredeljenih kot traktorsko spravilo šteli gozdne površine kjer je razdalja od vlak večja od 50 m, pri ostalih, če ni mogoče racionalno spravilo sodobnimi spravnimi sredstvi. Največji del površine je opredeljen za traktorsko spravilo, za žično spravilo le manjši del, ki pa se v tem desetletju zaradi visoke cene dela, nizke cene lesa, razdrobljenega lastništva in delno neprimernih prometnic (pobočne ceste, pomanjkanje stojišč) ni dovolj uporabljalo.

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja (m) v %					
	ha	%	do 200	200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
S traktorjem	731,20	27,8	23,9	16,2	16,6	13,6	18,0	11,7
Z žičnico	132,83	5,0	19,3	78,4	0	2,3	0	0
Ročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kombinirano i	678,80	25,8	23,3	21,6	24,6	7,9	20,8	1,8
Kombinirano ii	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj Odprto	1.542,83	58,6	23,3	23,8	18,7	10,1	17,7	6,4
Neodprto	1.091,87	41,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.634,70	100,0						

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne	Povezovalne	Skupaj	Gostota cest
	km	km	km	m/ha
Gozdne ceste	33,5	0	33,5	12,87
Javne ceste	17,5	45,5	63,0	6,72
Skupaj	51,0	45,5	96,5	19,59

Karta 11: Cestno omrežje ter površine potencialno najugodnejših načinov spravila – v prilogi

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Večina GGE leži znotraj občine Žirovnica. Naselja so v obliki gručastih vasi na robu rečnih teras ali na prisojnem vznožju Karavank: Koroška Bela, Potoki, Moste, Žirovnica, Selo pri Žirovnici, Zabreznica, Breznica, Doslovče, Smokuč, Rodine, Vrba, Breg in Blejska Dobrava. V teh vaseh živi skupaj 4411 ljudi. Manjši del enote pa leži v občini Jesenice. V tem delu so naslednje vasi: Kočna, Podkočna in Lipce (Podkočna je najmanjša vas v enoti s 58 prebivalci). Skupaj v teh naseljih živi

2060 ljudi. V GGE Žirovnica živi 6471 ljudi. Število ljudi se na tem območju stalno povečuje, saj so lege teh vasi za poselitev zelo privlačne.

V starih vaških jedrih je še precejšen delež kmetov. Obrobja vasi pa naseljujejo predvsem delavci v industriji in uslužbenci, ki se večinoma dnevno vozijo na delo.

1.4.1 Lovstvo

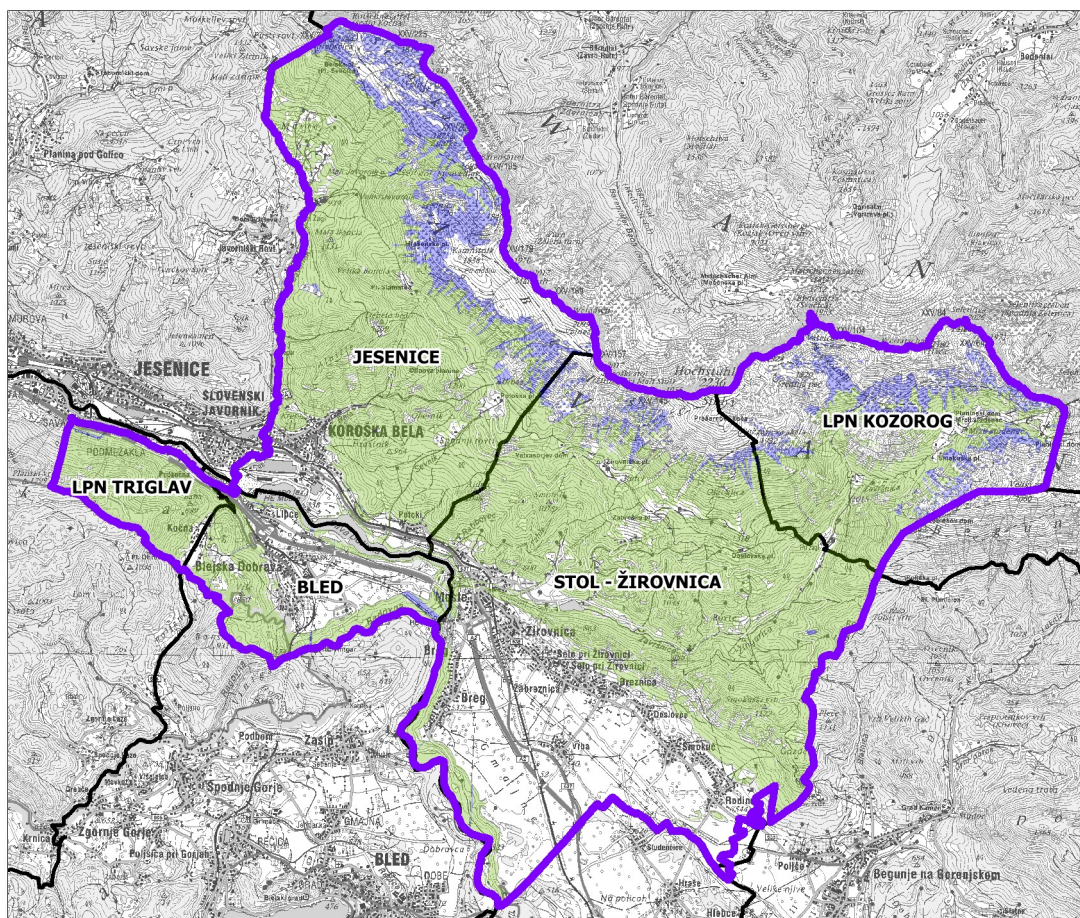
Na območju Gozdnogospodarske enote Žirovnica leži 6 lovišč. Večina enote se nahaja v loviščih Jesenice in Stol-Žirovnica, s katerim upravljata istoimenski lovski družini. Z večjim deležem so v enoti še lovišča LPN Kozorog, LPN Triglav in Bled. Nekaj hektarov enote je tudi v lovišču Begunjščica, vendar tu ni površin gozdov.

Lovišča Jesenice, Stol-Žirovnica, Bled, Begunjščica in LPN Kozorog se nahajajo v Gorenjskem LUO, lovišče LPN Triglav pa spada v Triglavsko LUO, v katerem so še lovišča lovskih družin na primorski strani. LUO so prostorski okvirji lovsko upravljavskega načrtovanja, ki se izvaja vsako leto oz. vsakih 10 let (dolgoročni načrti). Letni načrti za LUO so osnova za letne načrte gospodarjenja z divjadjo za posamezna lovišča.

Za izdelavo letnih kot dolgoročnih načrtov lovsko upravljavskih območij je pristojen Zavod za gozdove Slovenije, pri tem pa sodelujejo lovske organizacije, območne enote Zavoda RS za varstvo narave, območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, lokalne skupnosti in drugi, katerih dejavnost je povezana z divjadjo in njenim okoljem. Vse analize, cilji in ukrepi v populacijah divjadi kot tudi njihovem življenjskem okolju so navedeni v lovsko upravljavskih načrtih, katere so upravljavci lovišč v skladu z zakonodajo dolžni izvajati.

Populacije parkljarjev (jelenjad) so v večini enote usklajene z življenjskim okoljem oz. danostmi okolja. Generalno gledano, vsi upravljavci izvajajo načrtovane ukrepe v populacijah kot tudi življenjskem okolju v skladu z lovskimi načrti, navkljub vsemu pa se lokalno, v posameznih letih pojavijo določeni problemi (večja objednost gozdnega mladja, obgrizanje v mlajših smrekovih sestojih v ostrejših zimah, ostale škode, naravne izgube...).

Karta 3: Pregled lovišč

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije

Šifra lovišča	Ime lovišča	Površina gozdov (ha)	Opomba
0203	Jesenice	1.317,12	del
0204	Bled	217,78	del
0205	Stol-Žirovnica	1.606,77	del
0221	LPN Kozorog	392,38	del
1101	LPN Triglav	225,29	del
	Skupaj	3.759,34	

Pri površini gozdov so prikazani skupaj tako gospodarski kot varovalni gozdovi.

1.4.2 Kmetijstvo

Živinoreja predstavlja glavno kmetijsko dejavnost, dopolnjuje jo poljedelstvo (krompir, krmne rastline, žita). Njive se opuščajo, tako da je travnikov precej več kot nekoč. Delež kmečkega prebivalstva je v stalnem upadanju in nič ne kaže, da se bo povečal.

1.4.3 Infrastruktura

Glavne povezave potekajo po dolini, ki je dobro odprta na obe strani z regionalno cesto in avtocesto Hrušica-Ljubljana. Železniško omrežje do Jesenic omogoča povezavo iz smeri Ljubljane in Avstrije. Poleg tega je zgrajena avtocestna in železniška povezava skozi predora z Avstrijo. Tudi lokalne ceste predstavljajo dobro povezavo hribovitih predelov z dolino.

Poleg javnih cest predstavljajo glavno infrastrukturno opremljenost prostora gozdne ceste, katerih gradnja pa je v zadnjih desetletjih skoraj zamrla.

1.5 Požarno ogroženi gozdovi

GE Žirovnica je med bolj požarno ogroženimi enotami na blejskem območju, saj ima generalno prisojno lego, dolg rob s kmetijsko krajino in številne košenice v gozdnati krajini.

Velika požarna ogroženost je ugotovljena na 273 ha. Najbolj požarno ogroženi predeli so: prisojno pobočje nad Koroško Belo (Alničje), prisojna pobočja nad Rodinami in kmetijskim ter rekreacijskim območjem Završnice.

Srednjo požarno ogroženost smo evidentirali na 1331 ha. Lokacije te ogroženosti so v odsekih, ki mejijo na naselja oziroma kmetijske površine. Drugo težišče so prisojna strma pobočja z iglavci (predvsem borovja in rušja), kjer je glavni potencialni vzrok požarov samovžig ali strela.

Na ostali površini imamo majhno požarno ogroženost (2155 ha).

Požari se pojavljajo pretežno v suhih pomladanskih mesecih (februar – april) in kot talni požar. Prisojna strma pobočja so v primeru suše in visokih poprečnih temperatur resen dejavnik tveganja, saj so samovžigi in vžigi zaradi strele zelo verjetni.

V Uradnem listu RS 62/95 je bila objavljena Uredba o varstvu pred požari v naravnem okolju, v Pravilniku o varstvu gozdov (UL 92/2000) in Pravilniku o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o varstvu gozdov (UL 56/2006, UL 114/2009) pa metodologija za določanje stopnje požarne ogroženosti gozdov.

Na osnovi avtomatsko generiranega sporočila mora ZGS v petih dneh po zaključku požara vsak požar natančno opisati. Vsi podatki o lokaciji, škodi, lastništvu, vremenu.... se vnašajo v spletno aplikacijo e-varstvo, ki jo je pripravil GIS. Na osnovi teh vnosov so možni vsi izpisi in izrisi.

- Sanacija pogorišča je vedno naložena lastniku gozda. Če je povzročitelj požara pravnomočno ugotovljena tretja oseba, le-ta v postopku izterjave krije nastale stroške.
- Država za sanacijo požarišč in preventivno požarno varstvo namenja subvencije.

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov – v prilogi 3 Kartno gradivo

1.6 Ureditvena členitev gospodarske enote

Temeljne načrtovalne enote so oddelki in odseki. GGE je razdeljena na 34 oddelkov ne glede na lastništvo, ki so na terenu omejeni bodisi s preseki, cestami, grabni, grebeni, mejnimi kamni in dvema vzporednima rdečima črtama na drevju v prsni višini. Na podlagi rastiščne osnove, značilnih mej, tradicije starih odsekov in primerne velikosti je izločenih 112 odsekov, ki so na terenu

označeni z vodoravno rdečo črto. Tako meje odsekov kot tudi meje oddelkov je potrebno obnavljati. Parcelo smo upoštevali kot nedeljivo enoto razen pri delitvi na gospodarski in varovalni gozd. Velikost povprečnega oddelka je 208,35 ha (110,57 ha gozda), velikost povprečnega odseka pa 63,25 ha (33,57 ha gozda).

1.7 Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdnogospodarska enota Žirovnica leži na območju KE Jesenice, ki je ena izmed štirih KE v GGO Bled. Poleg GGE Žirovnica sta na območju KE Jesenice še GGE Kranjska Gora in GGE Jesenice.

Revir **Žirovnica**: Oddelki št. 1-34 (K.o. Blejska Dobrava, Koroška Bela, Potoki, Žirovnica, Zabreznica, Doslovče)

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Gozdni prostor v GGE Žirovnica je določen na 4.909,97 ha ali 69,3 % celotne površine enote. Iz obravnave glede funkcij gozdov so tako izločene samo površine nad zgornjo gozdno mejo v Karavankah, večji urejeni planinski pašniki, večji rovti in površine ob naseljih ter sama naselja.

Prva stopnja ekoloških ali socialnih funkcij je poudarjena na 65,2 % gozdnega prostora (3.201,36 ha). Hkrati sta obe skupini funkcij na prvi stopnji poudarjenosti določeni na površini 384,59 ha, kar predstavlja 7,8 % gozdnega prostora.

Ekološke funkcije s prvo stopnjo poudarjenosti so prisotne na 55,3 % gozdnega prostora (2712,76 ha).

Socialne funkcije na prvi stopnji so evidentirane na 17,8 % gozdnega prostora (873,19 ha).

Ekološke funkcije so razporejene po celi enoti, medtem ko socialne funkcije najdemo predvsem v okolici Medjega dola, dolini Završnice, okoli mesta Jesenic (higiensko – zdravstvena) in ob množično obiskanih planinskih poteh in postojankah ter naravni znamenitosti Blejskem Vintgarju. Dobra polovica gozdov ima proizvodno funkcijo poudarjeno na 1. stopnji, vendar do večjih konfliktov med funkcijami na območju ne prihaja.

Največje prekrivanje funkcij najdemo v okolici Medjega dola, kjer so prisotne varovalna in biotopska na 2. stopnji, hidrološka, poučna ter proizvodna funkcija 1. stopnje.

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Varovanje g. zemljišč in sestojev	2.222,73	50,1	45,27	2.211,98	49,9	45,05	0	0,0	0	4.434,71
Hidrološka	865,84	50,7	17,64	841,55	49,3	17,14	0	0,0	0	1.707,39
Ohranjanje biotske raznovrstnosti	1.517,55	31,8	30,91	3.256,96	68,2	66,34	0	0,0	0	4.774,51
Klimatska	2,59	100,0	0,05	0	0,0	0,00	0	0,0	0	2,59
Zaščitna	109,56	100,0	2,23	0	0,0	0,00	0	0,0	0	109,56
Higiensko-zdravstvena	386,82	100,0	7,88	0	0,0	0,00	0	0,0	0	386,82
Obrambna	0	0,0	0,00	0	0,0	0,00	0	0,0	0	0,00
Rekreacijska	75,42	14,1	1,54	460,38	85,9	9,38	0	0,0	0	535,80
Turistična	9,34	100,0	0,19	0	0,0	0,00	0	0,0	0	9,34
Varovanje naravnih vrednot	17	2,5	0,35	651,42	97,5	13,27	0	0,0	0	668,42
Poučna	130	100,0	2,65	0	0,0	0,00	0	0,0	0	130,00
Raziskovalna	0	0,0	0,00	0	0,0	0,00	0	0,0	0	0,00
Estetska	329,3	93,4	6,71	23,18	6,6	0,47	0	0,0	0	352,48
Lesnoproizvodna	2.820,56	69,2	57,45	0	0,0	0,00	1258,34	30,8	25,63	4.078,90
Pridobivanje drugih g. dobrin	12	100,0	0,24	0	0,0	0,00	0	0,0	0	12,00
Lovnogospodarska	42,81	100,0	0,87	0	0,0	0,00	0	0,0	0	42,81
Varovanje kulturne dediščine	35,66	14,0	0,73	219	86,0	4,46	0	0,0	0	254,66

V preglednici so podane površine gozdnega prostora določene s funkcijskimi enotami in točkovnimi funkcijami. Površine točkovnih funkcij so sledeče:

• Hidrološka funkcija:	123 ha
• Funkcija varovanje kulturne dediščine:	31 ha
• Funkcija varovanja gozdnih zemljišč:	24 ha
• Funkcija varovanja naravnih vrednot:	17 ha
• Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	12 ha
• Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti:	11 ha
• Lovnogospodarska funkcija	12 ha
• Estetska funkcija:	3 ha

Hidrološko in rekreacijsko funkcijo pa smo določili tudi linijsko. Hidrološka funkcija se nahaja ob vodotokih, rekreacijska ob pešpoteh, planinskih poteh in kolesarskih poteh. Hidrološka linijska funkcija se pojavlja tudi v kombinaciji z linijsko funkcijo varovanja naravnih vrednot. Linijske rekreacijske funkcije je 57.392 m, hidrološke pa 30.958 m.

Izhodišče za določitev funkcij gozdov so bile karte funkcij gozdov GGN GGO Bled 2011-2020, ustrezno dopolnjene z novimi podatki predvsem Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave in Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Med ekološkimi funkcijami s 1. stopnjo poudarjenosti je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev določena na 2.222,73 ha oz. 45,27 % gozdnega prostora, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti pa je določena na 1.517,55 ha ali 30,91 % gozdnega prostora. Hidrološka funkcija ima prvo stopnjo poudarjenosti določeno na 865,84 ha oziroma 17,64 % gozdnega prostora.

Najobsežnejša socialna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je higijensko - zdravstvena na 386,82 ha, kar predstavlja 7,88 % gozdnega prostora. Sledita ji estetska funkcija na 6,71 % gozdnega prostora in poučna funkcija z 2,65 % površine gozdnega prostora. Zaščitna funkcija je prisotna na 2,23 % gozdnega prostora. Z manjšimi površinami s prvo stopnjo poudarjenosti so v GGE poudarjene še rekreacijska funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in turistična funkcija.

Ob upoštevanju še druge stopnje poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij, kar pomeni, da funkcije pomembno vplivajo na gospodarjenje z gozdom, so najpomembnejše funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na 66,34 % gozdnega prostora, funkcija varovanja gozdnih zemljišč na 45,05 % gozdnega prostora, hidrološka funkcija na 17,14 % gozdnega prostora, funkcija varovanja naravnih vrednot na 13,27 % gozdnega prostora, rekreacijska funkcija na 9,38 % gozdnega prostora in funkcija varovanja kulturne dediščine na 4,46 % gozdnega prostora. Estetska funkcija pa zajema manj kot 0,5 % gozdnega prostora.

Najpomembnejša proizvodna funkcija v GGE je lesnoproizvodna, na prvi stopnji je določena na 57,45 % površine gozdnega prostora. Lovno gospodarska funkcija na 1. stopnji obsega 0,87 % gozdnega prostora. Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin s prvo stopnjo poudarjenosti je določena na relativno majhni površini, ki zajema 0,24 % gozdnega prostora.

V GGE so naslednja zavarovana območja:

- Triglavski narodni park (Zakon o Triglavskem narodnem parku, U.I. RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C)
- Šum v Blejskem Vintgarju (Zakon o Triglavskem narodnem parku, U.I. RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C)

2.1 Ekološke funkcije

Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev (varovalna funkcija)

Varovalno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki:

- zagotavljajo odpornost tal na erozijske pojave, ki jih povzročata voda in veter,
- preprečujejo zemeljske in snežne plazove, usade in valjenje kamenja,
- so v predelu nad mejo strnjene gozda in v drugih zelo ranljivih ekoloških razmerah.

Varovalna funkcija 1. stopnje določa način gospodarjenja in je prisotna v največji meri v vseh varovalnih gozdovih, skupaj na 45,27 % površine gozdnega prostora. Pomembnejša sklenjena območja so v višjih predelih pobočja Karavank, na pobočjih Ajdne, Begunjsčice, v predelu Podmežakle na osojnih pobočjih Mežakle in ob reki Savi Dolinki. Varovalna funkcija 2. stopnje pa vpliva na način gospodarjenja z gozdom in smo jo določili na 45,05 % gozdnega prostora. Tako gozdove z 2. stopnjo poudarjenosti najdemo prav v vseh rastiščnogojitvenih razredih, kjer prevladujejo strma do zelo strma pobočja. Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev je najpomembnejša funkcija gozda v enoti.

Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki ohranjajo čistost podtalnice oziroma vode, ki pronica v podzemni svet in tekočih voda ter uravnavajo vodni odtok v območjih, ki so pomembna za oskrbo z vodo. Gozdovi zmanjšujejo površinski in povečujejo globinski odtok vode in tako preprečujejo nastanek erozijskih pojavov. Zaradi velike prepustnosti gozdnih tal za vodo, prepuščene padavine hitro poniknejo v podtalje, s čimer se polnijo zaloge talne vode in podtalnice. Gozdovi tudi izboljšujejo kakovost voda - s pronicanjem skozi gozdna tla se voda fizikalno in kemično očisti. V erozijskih območjih gozd zmanjšuje količino plavin in s tem podaljšuje čas delovanja nižje ležečih protierozijskih pregrad in zaježitvenih prostorov hidroelektrarn. Za normalno delovanje hidroloških mehanizmov je poleg klimatskih in edafskih dejavnikov potrebna tudi primerna stopnja gozdnatosti z ustrežno strukturo gozdov in ohranjenostjo.

Prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije v enoti smo določili na območju 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti pitne vode in na ožjih območjih zajetij in drugih vodnih virov na površini (865,84 ha; 17,64 % gozdnega prostora). Točkovno pa v okolici izvirov vode ali črpališč – v odvisnosti od izdatnosti na 123 ha. Druga stopnja poudarjenosti je določena ob širšem vodozbirnem območju za varstvo pitne vode. Linijsko funkcijo na prvi stopnji pa smo določili ob številnih vodotokih, predvsem v Karavankah.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija pomeni zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistih vrst, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ohranjanje biotske raznovrstnosti in zagotavljanje naravnega ravnovesja. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitati redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitati in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja.

Evropsko pomembni vrsti ptic, ki sta deloma ali v celoti vezani na gozdni prostor v GGE sta triprsti detel in ruševac.

Evropsko pomembne rastlinske in živalske vrste vezane na gozdni prostor v GGE so alpski kozliček, močvirski krešič, navadni koščak, koščični škratec, loeselijeva grezovka in lepi čoveljc. Prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije smo evidentirali na površini 1.517,55 ha ali 30,91 %

gozdnega prostora, drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti smo določili na površini 3.256,96 ha kar znaša 66,34 % gozdnega prostora.

Največje strnjene površine s to funkcijo se nahajajo v višjih predelih Karavank.

Preglednica 13/N-SPA : Natura SPA območje

Identifikacijska številka	Ime	Vrste ptic za katere je posebno varstveno območje opredeljeno
SI5000030	Karavanke	- triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) - ruševca (<i>Tetrao tetrix</i>)

Preglednica 14/N-PSCI : Natura SAC

Identifikacijska številka	Ime	Rastlinske in živalske vrste: Habitatni tipi:
SI3000285	Karavanke	<u>Habitatni tipi:</u> ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>) <u>Vrste:</u> lepi čeveljc (<i>Cypripedium calceolus</i>) alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>) močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)
SI3000334	Berje - Zasip	<u>Habitatni tipi:</u> karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> lehnjakotvorni izviri (<i>Cratoneurion</i>) bazična nizka barja <u>Vrste:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>)
SI3000339	Višnar - povirje	<u>Vrste:</u> koščični škratec (<i>Coenagrion ornatum</i>)

Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip/vrsta	Območje habitata	Opis habitatnega tipa/vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Referenčna vrednost ugodnega stanja
Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	Med zgornjim delom doline Završnica in Roblekovi m domom.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolje ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.	Karavanke: 11.141,3 ha (dobra)	69,5 ha	Ugodno (FV)*
Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsutum</i>)**	Pas nad gozdno mejo v Karavankah, prehod v alpske trate.	Ruševje uspeva na apnenčasti in dolomitni podlagi nad gozdno mejo v pasu med 1400 in 1900 m nadmorske višine. Tla so kamnita, z malo prsti. V drevesni plasti se pojavljajo redke smreke, macesni (Alpe) ali bukve (Dinaridi). Večina ruševja je zajeta v gozdove s posebnim namenom in varovalne gozdove. V Sloveniji je habitatni tip razvit v Alpah in na ovršju Dinaridov.	Karavanke: 1.042,3 ha (dobra)	395,3 ha	Ugodno (FV)*
Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i>	Območje v soteski na levem bregu Save Dolinke.	Karbonatna nizka barja z navadno reziko uspevajo v predelih s trajno, zelo plitvo površinsko vodo ali pa na pobočjih, kjer se cedi površinska voda. Podlaga je ponavadi dolomitna, redkeje apnenčasta. Tla imajo majhno do zmerno količino hranil, so nevtralna do rahlo bazična (pH 6,8-7,4), z visoko količino kalcija. V Sloveniji je približno 20 nahajališč navadne rezike, vendar je večjih sestojev malo (Nerajske Luge pri Dragatušu, Ribniška dolina, Mišja dolina pri Robu, Križank pri Podhomu, Smrčunovo povirje v okolici Slovenj Gradca ter na desno obrežje Save Dolinke med Zasipom in Radovljico). Ogrožajo ga urbanizacija, hidro- in agromelioracije, neogrožene so zaenkrat le Nerajske luge in Križank.	Berje – Zasip: 13,9 ha (dobra)	1,1 ha	Neugodno stanje – stabilno (U1=)*
Lehnjakotvorni izviri (<i>Cratoneurion</i>)	Območje v soteski na levem bregu Save Dolinke.	Habitatni tip nastopa v obliki lehnjakotvornih izvirov in lehnjakovih sten in pragov, preko katerih teče voda (ponavadi v obliki slapa). Geološka podlaga je karbonatna. Voda je mrzla, bogata s kisikom in vsebuje vsaj 40 mg/l kalcija, zaradi česar je bazična (pH 7,5-8). Tla so revna s hranili. Pri tvorbi lehnjaka sodelujejo modrozeleni cepljivke. V Sloveniji je nad 50 lokacij s tem habitatnim tipom, ki so raztresene v zahodnem, osrednjem in južnem delu države. Večina jih je zaenkrat neogroženih, nekatere pa potencialno ali dejansko ogrožajo izkoriščanje lehnjaka in elektrogospodarski posegi.	Berje – Zasip: 13,9 ha (dobra)	1,1 ha	Neugodno stanje – stabilno (U1=)*
Bazična nizka barja	Območje v soteski na levem bregu Save Dolinke.	Bazična nizka barja so razvita na apnencu ali dolomitu. Ekološko so zelo raznolika: prst vsebuje razmeroma veliko količino organskih snovi (izjemoma malo), vlažnost podlage je velika, vendar je površinska voda prisotna samo občasno (izjemoma stalno), tla so nevtralna do bazična (izjemoma rahlo zakisana) z raznoliko vsebnostjo kalcija. Šota se tvori pod vodo, ne tvorijo je šotni mahovi kot na visokem barju. Nizkobarjanske vrste praviloma uspevajo skupaj z vrstami mokrotnih travnikov in trstičja. Slovenija predstavlja južno mejo sklenjene razširjenosti nizkih barj v Evropi. Pri nas se pojavljajo predvsem sredi kulturne krajine v zahodni polovici države. Ogrožajo jih intenzifikacija kmetijstva (izsuševanje, gnojenje), hidromelioracije, vodne akumulacije in urbanizacija.	Berje – Zasip: 13,9 ha (dobra)	1,1 ha	Slabo stanje – se slabša (U2=)*

Opombe: * na celotnem območju alpske biogeografske regije. ** prednostni habitatni tip

Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI /SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
triprsti detel (Picoides tridactylus)	Območje Dobrave in obronki Mežakle.	Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglasti, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	Karavank e: 1.237,8 ha (dobra)	Karavank e: 445,1 ha	Premalo podatkov za ugotovitev trenda Zaradi gradacije podlubnikov populacija trenutno narašča.
ruševcec (Tetrao tetrix)	Pas ruševja in zgornje gozdne meje v visokogorju, okolica pašnih planin in ostalih izkrčenih površin v visokogorju.	Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jasa). Samci se spomladi razkazujejo na rastiščih. Samice jih sprva opazujejo z roba rastišča, nato si postopno izberejo enega in se z njim pari. To je najpogosteje glavni samec, ki poje in se razkazuje v sredini rastišča. Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, storži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski turizem in krivolov.	Karavank e: 4.322,7 ha (dobra)	1.661,7 ha	Stabilno
Alpski kozliček (Rosalia alpina)	Ponavadi je vezan na habitatni tip ilirsko bukovec.	Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hrošči so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hlodi, poškodovana debla in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlobov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo.	Karavank e: 2.982,4 ha (nezadost na)	38,9 ha	Neugodno stanje – se slabša (U1-)*
lepi čeveljc (Cypripedium calceolus)	Vrsta presvetljenih mešanih gozdov. Raste na gozdnem robu ter posekah po celotnem območju.	Prvih 6-10 let živi na račun simbiotskih gliv. Raste v svetlih bukovih in mešanih gozdovih in na robovih gozdov v submontanskem in montanskem pasu. Njena rastišča so polsenčna, na zračnih suhih tleh na karbonatni podlagi. V Sloveniji se pojavlja predvsem v Alpah, sicer pa je evrazijski florni element. Ogrožajo ga množično obiskovanje njegovih rastišč, nabiranje, onesnaževanje zraka z dušikovimi spojinami, pogozdovanje in naravno zaraščanje z lesnimi vrstami.	Karavank e: 8.594,0 ha (nezadost na)	1.554,9 ha	Ugodno stanje (FV)*
močvirski krešič (Carabus variolosus)	Zamočvirjeni gozdovi ob počasi tekočih potokih v gozdnem prostoru.	Hrošč je velik okoli 3 cm, ima podolgovato, ovalno telo motnosvetleče črne barve z obokanimi, zgrbančenimi pokrovkami z jamicami. Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebkii ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhljem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebkii so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala),...	Karavank e: 8.478,8 ha (nezadost na)	232,4 ha	Neugodno stanje – stabilno (U1=)*
navadni	Območje Save	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je	Berje –		Neugodno

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI /SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
koščak (<i>Austropota mobius torrentium</i>)	Dolinke v soteski. Prisoten je tudi v njenih pritokih.	ponavadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrnji. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	Zasip: 12,8 ha (dobra)	8,6 ha	stanje – se izboljšuje (U1+)*
Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>)	Prisotna je na dveh rastiščih na levem bregu Save dolinke v soteski.	Loeselijeva grezovka je 5-15 cm visoka trajnica. Pritlični suličasti listi (1-3) obdajajo pri dnu gomoljasto odebeljeno steblo. Na trikotnem stebelu je 3-15 zeleno rumenih cvetov, za katere je značilna samooprašitev. Raste na nizkih barjih in zamočvirjenih predelih, bogatih z mahovi, šaši, ločki ali modro stožko. Tla na rastiščih so praviloma bogata s karbonati, lahko pa tudi nekoliko zakisana. V Sloveniji se pojavlja raztreseno v osrednjem delu države, na Gorenjskem in Koroškem, populacije pa so praviloma maloštevilne. Zelo je občutljiva na zmanjšano vlažnost rastišča in na povečan vnos hranil. Ogrožajo jo osuševanje in zasipavanje mokrišč, gnojenje travnikov in urbanizacija (gradnja prometnic).	Berje – Zasip: 13,9 ha (dobra)	1,1 ha	Neugodno stanje – se slabša (U1-)*
Koščični škratec (<i>Coenagrion ornatum</i>)	Prisoten je na celotnem območju povirja, na travniških površinah.	Robustni enakokrili kačji pastir dolžine do 3 cm. Življenjski prostor te toploljubne vrste so osončeni počasi tekoči potoki in kanali z muljastim dnom ter z zmerno do močno razvito podvodno in površinsko vegetacijo. Izogiba se zasenčenim odsekom in izvirmim predelom s hladnejšo vodo. Ličinke živijo pod vodo, njihov razvoj traja eno leto, pri čemer se večkrat levijo, pred zadnjo levitvijo pa zlezejo iz vode in se preobrazijo v krilate odrasle osebkke. Tako odrasli kot ličinke so plenilci. Odrasli kačji pastirji se praviloma zadržujejo v bližini matične vode. Predvideva se, da jo ogroža intenzifikacija okolišnih kmetijskih površin ter razdrobitev in izolacija življenjskega prostora posameznih populacij.	Višnar: 4,1 ha (sprejemljiva)	3,8 ha	Neugodno stanje – se slabša (U1-)*

Opombe: * na celotnem območju alpske biogeografske regije.

2.2 Socialne funkcije

Turistična in rekreacijska funkcija

Rekreacijsko in turistično funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki so pomembni kot rekreacijski prostor za obiskovalce in omogočajo ljudem stik z naravo, mir in spremembo okolja. Skupaj funkciji pokrivata 1,73 % površine gozdnega prostora na 1. stopnji, k temu pa je treba prišteti še prostor z drugo stopnjo poudarjenosti ter še linijsko določene funkcije ob planinskih in kolesarskih poteh.

V Karavankah najdemo obilje poti na priljubljene vrhove kot so Stol, Vrtača, Sr. Vrh, Ajdna. Priljubljene destinacije so tudi Valvazorjev dom, Roblek, Trilobit z Medjim dolom, Zelenica, Sankaška koča, dolina Završnice. Celotna gozdnogospodarska enota s številnimi planinami nudi obilo možnosti za sprehode, razvejan sistem gozdnih cest predvsem v Karavankah nam nudi odlične možnosti za gorsko kolesarjenje in ostale dejavnosti, ki krepijo psihofizično stanje ljudi.

Zaščitna funkcija

Zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo gospodarske, predvsem infrastrukturne objekte, ter naselja pred naravnimi pojavi, ki bi lahko ogrozili njihov obstoj ali njihovo nemoteno delovanje.

V GGE je zaščitna funkcija poudarjena na strmih pobočjih nad naselji Koroška Bela, Potoki in Moste, nad železnico in avtocesto na območju Podmežakle, v Vintgarju in nad naseljem Zabreznica. Na 1.stopnji je določena na 109,56 ha (2,23 % gozdnega prostora).

Estetska funkcija

Estetsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki zakrivajo estetsko moteče objekte, gozdni otoki, izraziti gozdni robovi in posamezna drevesa, ki dajejo glavni pečat lepoti krajinske podobe v predelih z večjim obiskom. Značilno za gozdove s to funkcijo je, da se tesno prekriva s turistično in rekreacijsko funkcijo. Poleg gozdov krajinsko estetsko pozitivno vplivajo tudi planine, ki prekinjajo monotonijo gozdnih kompleksov, vendar ne toliko v zaraščajoči obliki kot redno vzdrževane planine.

Estetska funkcija je v enoti na prvi stopnji določena na 6,71 % gozdnega prostora, v Vintgarju, okolici Trilobita in Ajdne, v dolini Završnice in celotni greben Peči nad vasmi pod Stolom.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

To funkcijo opravljajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot, ter zavarovana območja.

Delček GGE leži v TNP (tretje varstveno območje). Dendrološko naravno dediščino predstavljajo vsa zavarovana drevesa na območju enote; seznam je potrebno stalno dopolnjevati in zavarovati tudi na novo odkrite drevesne velikane.

Naravne vrednote v GGE:

Begunjščica – greben

Radovna - dolina

Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko

Vintgar

Šum v Vintgarju

Završnica

Kamnita baba nad Poljanami

Primožičeva peč

Ajdna

Javorniški Rovt – nahajališče fosilov

Javorniški slapovi

Javornik – potok s slapovi

Bled - povirje pri Višnarju

Bukev na Doslovški planini

Nahajališče lehnjaka na Bregu pri Žirovnici

Peči pri Žirovnici

Lipene – nahajališče fosilov in rastišče narcis

Dobravski rovti – rastišče narcis

Na prvi stopnji je funkcija v GGE poudarjena na 17 ha, na drugi stopnji pa 651,42 ha, kar znaša 13,27 % gozdnega prostora.

Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki so namenjeni seznanjanju javnosti z lastnostmi in zakonitostmi gozda in njegovih funkcij ter z drugimi ekosistemi v gozdnem prostoru ter z delom v gozdu, in so opremljeni z učnimi potmi in učnimi objekti.

V GGE imamo Naravoslovno in rudarsko učno pot Trilobit v Javorniškem rovtu. Na prvi stopnji je ta funkcija določena na 130 ha.

Higiensko zdravstvena funkcija

Gozdovi izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive imisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja.

Ta funkcija je na prvi stopnji določena na 386,82 ha oz. 7,88 % gozdnega prostora, to so gozdovi okoli mesta Jesenic, oziramo gozdovi, ki blažijo negativne imisijske vire železarskega obrata Acroni d.o.o..

Funkcija varovanja kulturne dediščine

To funkcijo opravljajo gozdovi na območjih in v okolici objektov, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

Številni so zgodovinski in memorialni spomeniki kot so spominska obeležja iz I. in II. svetovne vojne, partizansko taborišče Titova vas, arheološko najdišče na Ajdni, Zabreška, spodnja Smokuška in Žirovniška planina. Funkcije na 1. stopnji smo določali tudi točkovno in se skupaj s ploskovnimi pojavljajo na 35,66 ha, na drugi stopnji pa je izražena na 219 ha.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Najvišjo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v rastiščnogojitvenih razredih, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. V to skupino spadajo vsi gospodarski gozdovi v GGE Žirovnica. Teh gozdov je skupaj 2.820,56 ha, oziroma 57,45 % gozdnega prostora.

3. stopnjo imajo gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³ na hektar (varovalni gozdovi, kjer je predviden etat). Tretja stopnja je določena na 25,63 % gozdnega prostora.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

To funkcijo opravljajo gozdovi, kjer gre za izkoriščanje nelesnih materialnih koristi gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu. V GGE Žirovnica je funkcija določena točkovno, zaradi območji določenih za gozdno pašo čebel. Semenskih sestojev ni, od ostalih gozdnih dobrin pa ljudje največ rekreativno nabirajo gobe, druge plodove (borovnice, gozdne jagode, brusnice...) in zdravilna zelišča.

Lovnogospodarska funkcija

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi in z njimi povezani ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za izboljšanje prehranskih razmer za divjad, ki jo je dovoljeno loviti, oziroma ožja območja, ki so pomembna za gojitev divjadi. Zato moramo tako gozdarji kot lovci pri svojih ukrepih upoštevati ves živalski svet. V sonaravno zasnovanih in oblikovanih gozdovih in ob usklajenih populacijah živalskega sveta poteka ta funkcija brez konfliktov in ni nujno izjemno poudarjati te funkcije kot dominantno funkcijo v prostoru. Na prvi stopnji je določena na 42,81 ha gozdnega prostora.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Površina gozdov v GGE Žirovnica je 3.759,34 ha. Glede na gospodarske kategorije je največ večnamenskih gozdov, ki predstavljajo 69,26 % vseh gozdov. Drugi po obsegu so varovalni gozdovi, ki predstavljajo 29,92 % vseh gozdov v GGE, GPN, kjer so ukrepi dovoljeni (3. varstveno območje TNP), pa je v enoti 0,82 %.

Kategorija varovalnih gozdov je opredeljena na podlagi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15), kategorija GPN, kjer so ukrepi dovoljeni pa na podlagi Zakona o Triglavskem narodnem parku (Ur.l. RS št. 52/10).

Po lastniških kategorijah z 89,24 % prevladujejo zasebni gozdovi, državnih gozdov je 9,39 %, gozdov lokalnih skupnosti je le 1,37 % ali 51,41 ha.

Preglednica 17/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških katego. (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2.298,73	271,30	33,74	2.603,77
GPN, ukrepi so dovoljeni	30,26	0,00	0,67	30,93
Varovalni gozdovi	1.025,89	81,75	17,00	1.124,64
Skupaj:	3.354,88	353,05	51,41	3.759,34

Preglednica 18/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Gozdne združbe	Površina (ha)	Delež %
00701 - 1 Predalpska jelova bukovja	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	0,19	0,0
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	20,74	2,4
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	76,55	8,7
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	782,76	88,8
	70200-Alpsko ruševje	0,82	0,1
Skupaj RGR		881,06	100,0
00702 - 2 Zmerno acidofilna bukovja	54200-Predalpsko gradnovo belogabrovje	0,80	0,4
	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	13,29	6,0
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	4,04	1,8
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	12,85	5,8
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	2,46	1,1
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	33,29	15,0
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	6,74	3,0
	73100-Kisloljubno gradnovo bukovje	42,10	19,0
78200-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko	106,25	47,9	

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

		konopnico	
Skupaj RGR		221,82	100,0
00703 - 3 Alpska bukovja na osojnih legah	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	15,34	4,7
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	29,15	8,9
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	35,01	10,7
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	0,57	0,2
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	234,28	71,5
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	9,02	2,8
	67100-Smrekovje na karbonatnem skalovju	0,87	0,3
	70200-Alpsko ruševje	0,53	0,2
	73100-Kisloljubno gradnovo bukovje	2,74	0,8
Skupaj RGR		327,51	100,0
00704 - 4 Alpska bukovja na prisojnih legah	54200-Predalpsko gradnovo belogabrovje	0,94	0,2
	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	8,31	1,8
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	0,33	0,1
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	13,77	3,1
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, čnojelševje in velikojesenovje	1,41	0,3
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	3,92	0,9
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	337,17	75,0
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	62,80	14,0
	70200-Alpsko ruševje	0,02	0,0
	73100-Kisloljubno gradnovo bukovje	11,64	2,6
	78200-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	9,54	2,1
Skupaj RGR		449,85	100,0
00705 - 5 Termofilna bukovja	54200-Predalpsko gradnovo belogabrovje	6,10	1,3
	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	25,18	5,3
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	347,45	73,4
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, čnojelševje in velikojesenovje	0,25	0,1
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	37,07	7,8
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	34,48	7,3
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	21,13	4,5
	73100-Kisloljubno gradnovo bukovje	1,53	0,3
Skupaj RGR		473,19	100,0
00706 - 6 Mozaik bukovij, hrastovij in borovij na obrečnih terasah	54200-Predalpsko gradnovo belogabrovje	47,26	18,9
	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	120,84	48,3
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	3,16	1,3
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	20,26	8,1
	60100-Pobočno velikojesenovje	1,03	0,4
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, čnojelševje in velikojesenovje	1,18	0,5
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	40,74	16,3

Oris zakonitosti razvoja gozdov

	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	1,94	0,8
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	0,22	0,1
	73100-Kisloljubno gradnovno bukovje	13,71	5,5
Skupaj RGR		250,34	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		2.603,77	100,0
00702 - 2 Zmerno acidofilna bukovja	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	4,36	14,1
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	1,03	3,3
	73100-Kisloljubno gradnovno bukovje	25,54	82,6
Skupaj RGR		30,93	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		30,93	100,0
00707 – 7 Varovalni gozdovi	54200-Predalpsko gradnovno belogabrovje	16,43	1,5
	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	23,71	2,1
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	27,60	2,5
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	260,50	23,2
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	0,49	0,0
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	69,38	6,2
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	432,29	38,4
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	128,20	11,4
	67100-Smrekovje na karbonatnem skalovju	0,19	0,0
	70200-Alpsko ruševje	162,40	14,4
	73100-Kisloljubno gradnovno bukovje	2,09	0,2
	78200-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	1,36	0,1
Skupaj RGR		1.124,64	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		1.124,64	100,0
Skupaj vsi gozdovi		3.759,34	100,0

3.2 Lesna zaloga

Povprečna lesna zaloga v enoti znaša 338,2 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci (61,6 %), listavcev je 38,4 %.

Porazdelitev lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih je v skupnem levo asimetrična z vrhom v tretjem debelinskem razredu. Lesna zaloga pri iglavcih je naraščajoča z maksimumom v petem debelinskem razredu in minimumom v prvem debelinskem razredu, kjer je le 4,9 % lesne zaloge. V prvih dveh razredih (do 30 cm premera) je le slaba petina lesne zaloge iglavcev. Porazdelitev lesne zaloge listavcev je normalna z maksimumom v tretjem debelinskem razredu.

Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,5	13,9	23,1	25,6	31,9	163,1	48,2
Jelka	3,1	9,7	22,5	27,8	36,9	23,4	6,9
Bor	3,2	23,8	45,0	23,3	4,7	16,6	4,9
Macesen	0,7	0,8	29,4	57,7	11,4	5,3	1,6
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,1	0,0
Bukev	7,1	24,2	30,2	23,5	15,0	112,6	33,3
Hrast	4,5	16,2	15,0	18,0	46,3	2,3	0,7
Pl. lst.	20,9	33,8	23,8	6,4	15,1	6,5	1,9
Dr. tr. lst.	46,6	36,9	12,1	4,4	0,0	5,4	1,6
Meh. lst.	24,3	40,5	24,8	10,4	0,0	2,9	0,9
Iglavci	4,9	13,9	24,9	26,5	29,8	208,4	61,6
Listavci	9,8	25,4	28,8	21,4	14,6	129,8	38,4
Skupaj	6,8	18,3	26,4	24,6	23,9	338,2	100,0

Struktura lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže, da v GGE prevladujeta smreka (48,2 %) in bukev (33,3 %). Po deležu v zalogi je na tretjem mestu jelka s 6,9 % deležem lesne zaloge, sledi bor s 4,9 %. Delež macesna, hrasta, plemenitih listavcev, ostalih mehkih in trdih listavcev je skromen in za posamezno vrsto ne presega 2 %. Kljub majhnemu deležu ostalih listavcev je enota drevesno izjemno pestra. Med plemenitimi listavci se v enoti pojavljajo predvsem gorski javor, veliki jesen, brest, lipa in češnja. Izmed mehkih listavcev najpogosteje srečamo sivo jelšo, vrbe, brezo, jerebiko in trepetliko in topole. Predstavniki trdih listavcev v enoti pa so črni in beli gaber, mokovec ter mali jesen in nagnoj. Prisotni so še kostanj, maklen in zeleni bor.

Preglednica 20/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	783.561	701.576	72.441	9.544
	m ³ /ha	208,4	209,2	205,2	185,7
Listavci	m ³	487.821	428.225	53.558	6.038
	m ³ /ha	129,8	127,6	151,7	117,4
Skupaj:	m ³	1.271.382	1.129.801	125.999	15.582
	m ³ /ha	338,2	336,8	356,9	303,1

Najvišjo lesno zalogo izkazujejo državni gozdovi, ki imajo najmanjši delež varovalnih gozdov, kjer je lesna zaloga nižja. Tudi delež listavcev je najvišji v državnih gozdovih.

Način ugotavljanja lesne zaloge

V gospodarskih gozdovih (večnamenski gozdovi in GPN z dovoljenimi ukrepi), ki jih je 2.634,70 ha (70,1 % vseh gozdov v GGE), lesno zalogo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki so po površini razporejene sistematično s pravokotno mrežo 200×200 m. Na vsaki ploskvi ugotovimo

sestojni tip, ki nam predstavlja osnovo za stratifikacijo. Povprečne vrednosti so izračunane po 1 cm stopnjah, ki jih nato združimo v 5 cm debelinske stopnje. Za izračun so uporabljene vmesne tarife po Čoklu.

Pri obnovi načrta smo se zaradi pomanjkanja sredstev morali odločiti za prilagojen način snemanja. Snemali smo na vsaki drugi liniji (mreža 200 x 400 m), posnete so bile 303 ploskve.

Preglednica 21/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

RGR	Število vzorčnih ploskev	Lesna zaloga (m ³ /ha)	± E %
1	99	496,2	4,7
2	31	387,9	8,3
3	37	357,5	6,5
4	55	419,1	6,7
5	49	323,5	6,7
6	32	242,8	10,8
Skupaj gospodarski gozdovi	303	400,3	3,0

Osnovni stratum za zagotavljanje informacije o lesni zalogi na vseh ravneh načrtovanja predstavlja sestojni tip znotraj rastiščnogojitvenega razreda. Zaradi zmanjšanja gostote vzorčnih ploskev (iz mreže 100×200 m na 200×200 m) ni mogoče za vsak tako oblikovan stratum ugotoviti lesne zaloge z zadovoljivo natančnostjo. Zato sestojne tipe znotraj rastiščnogojitvenega razreda združujemo po podobnosti v sorazmerno homogene stratume. Koeficienti variacije za tako oblikovane stratume ne presegajo 30 %, zato sorazmerno zanesljivo oceno lesne zaloge dobimo že z 10 -15 vzorci. Ta pogoj je pri sestojnih tipih oziroma stratumih, ki v gospodarskem razredu prevladujejo, zagotovljen. Pri sestojnih tipih oziroma stratumih, ki pokrivajo le manjše površine (od 1 do nekaj 10 ha) tega pogoja seveda ni moč izpolniti, zato nam je vodilo pri združevanju posameznih manjšinskih sestojnih tipov zagotoviti v vsakem tako oblikovanem stratumu vsaj 3 do 5 vzorčnih ploskev. Za vse podatke znotraj stratuma se nato izračunajo povprečne vrednosti in vsak sestojni tip v stratumu dobi povprečno oceno za posamezen parameter (POLJANEC/GARTNER 2009).

Lesna zaloga varovalnih gozdov (1.124,64 ha oz. 29,9 % vseh gozdov v GGE) je ugotovljena okularno in zato zanjo ni možno ugotoviti standardne napake ocene. V preglednici 21/D-LZU smo pod skupno lesno zalogo prikazali le zalogo za del enote, kjer je bila lesna zaloga ugotovljena s SVP (vsi gospodarski gozdovi). Skupno lesno zalogo za celotno GGE najdemo v ostalih tabelah, lesne zaloge gospodarskih gozdov pa prikazujemo, skupaj z vzorčnimi napakami, v tej preglednici, saj je le-ta bistvenega pomena za dejanske odločitve o prihodnjem ravnanju z gozdovi v enoti

Dovoljena vzorčna napaka ocene lesne zaloge je po 43. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l.RS št. 91/10) pri tveganju 5 % do 15 % na ravni posameznega RGR in do 10 % na ravni GGE. V vseh gozdovih, kjer se lesna zaloga ugotavlja s SVP predpisanim pogojem lahko zadostimo na vseh ravneh načrtovanja. Za celotno GGE znaša vzorčna napaka le 3,0 %.

Način ugotavljanja tarif

Tarife so bile določene na osnovi izmerjenih višin in starih, v praksi preizkušenih tarif po RGR, ločeno za iglavce in listavce. Osnova za izračun tarif so bile naslednje regresijske krivulje:

$$y = a + bx + cx^2$$

$$y = \text{drevesna višina}$$

$$y = a + b/x$$

$$x = \text{prsni premer}$$

$$y = a + b/\log x$$

a, b, c = regresijske konstante

S pomočjo dvovhodnih deblovnice so na osnovi teh krivulj izdelane lokalne tarife. Vse te nize so primerjali s predpisanimi E, V in P tarifami. Primerjali so višinske krivulje in lokalne tarife po posameznih RGR. Najbolj značilno so se dejanske krivulje približale V tarifam. Tarif pri obnovi načrta nismo spreminjali.

3.3 Prirastek

Prirastek smo ugotavljali s kontrolno metodo.

Tekoči letni prirastek v enoti znaša 6,01 m³/ha. Prirastek nižajo varovalni gozdovi, ki skupaj zajemajo 29,9 % površine gozdov. Porazdelitev prirastka je rahlo desno asimetrična. Večina prirastka je v drugem in tretjem debelinskem razredu. V debelinskem razredu IV in V je 2,04 m³/ha oziroma tretjina vsega prirastka. Podobna zakonitost kot v skupnem prirastku se kaže pri listavcih, le da je tu desna asimetrija večja: v zadnjih dveh razredih je le dobra petina prirastka. Pri iglavcih je krivulja prirastka po debelinskih razredih levo asimetrična. Največ prirastka je v tretjem in četrtem razredu, najmanj pa v prvem, ki predstavlja le 12 % prirastka iglavcev.

Prirastek iglavcev predstavlja 62,6 % vsega prirastka.

Če varovalne gozdove izzamemo in upoštevamo le gospodarske gozdove, v katerih se prirastek ugotavlja s kontrolno metodo, ugotovimo, da znaša prirastek 7,09 m³/ha. Prirastek iglavcev je v teh gozdovih 4,54 m³/ha (64,0 %), listavcev pa 2,55 m³/ha. Prirastek je v gospodarskih gozdovih tako v skupnem kot pri iglavcih porazdeljen levo asimetrično, pri listavcih pa je večina prirastka v nižjih debelinskih razredih.

Preglednica 22/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,45	0,79	0,98	0,83	0,72	3,77	62,6
Listavci	0,44	0,72	0,59	0,32	0,17	2,24	37,4
Skupaj:	0,89	1,51	1,57	1,15	0,89	6,01	100,0

Preglednica 23/DPR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih - gospodarski gozdovi

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,55	1,00	1,11	0,97	0,91	4,54	64,0
Listavci	0,52	0,74	0,66	0,40	0,23	2,55	36,0
Skupaj:	1,07	1,74	1,77	1,37	1,14	7,09	100,0

Preglednica 24/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd.	Državni gozd.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	14.158	12.660	1.309	190
	m ³ /ha	3,76	3,77	3,70	3,69
Listavci	m ³	8.444	7.431	891	121
	m ³ /ha	2,25	2,22	2,53	2,36
Skupaj:	m ³	22.603	20.091	2.200	311
	m ³ /ha	6,01	5,99	6,23	6,05

Način ugotavljanja prirastka

Tarifno diferenčna metoda

Pri tej metodi prirastek izračunamo direktno iz spremembe volumna za posamezno drevo na ploskvi. Najprej premere dreves pomnožimo z ustreznimi tarifami, pri čemer pazimo, da sta tarifi pri obeh snemanjih enaki, kajti v nasprotnem primeru bi bil del spremembe volumna posledica spremembe tarife. Pri tej metodi najprej izračunamo povprečni letni volumski prirastek za posamezno drevo lv_2 po formuli (HOČEVAR / KUŠAR 2002):

$$lvi_2 = (v2i - v1i)/10$$

Pri izračunu prirastka za posamezno drevo se pojavi problem vrasti. Pomagamo si tako, da s pomočjo regresijskih krivulj izračunamo manjkajoč pretekli premer. Ena od možnosti je tudi ta, da enostavno vsem vraslim drevesom prejšnji premer popravimo na 10 cm (meritveni prag) in tako izračunamo prirastek. Ta metoda je statistično manj korektna, saj zanemarimo del prirastka pod meritvenim pragom. Tako ugotovljen prirastek je zaradi tega nižji od korektnega upoštevanja vrasti. Prav zaradi nižjih vrednosti pa se ga ponekod v praksi poslužujejo z utemeljitvijo, da predstavlja dodatno varovalko zlasti pri načrtovanju donosov (višji % poseka na prirastek).

Ko imamo izračunane vrednosti prirastkov za posamezna drevesa, izračunamo še prirastek na stalni vzorčni ploskvi tako, da seštejemo prirastek posameznih dreves na ploskvi.

$$lv_2 = \sum lvi_2 / pj \quad pj = \text{površina vzorca } j \text{ v ha}$$

Prirastek na stalnih vzorčnih ploskvah uporabimo nato pri nadaljnjih izračunih prirastka po stratumih (razvojne faze, gospodarski razredi...).

Prirastek izračunan po tej metodi je pretekli prirastek (prirastek za preteklo ureditveno obdobje) in je praviloma nižji kot prirastek izračunan po metodi prirastnih nizov, ki nam poda prognozo prirastka za v prihodnje. Hkrati tako razčlenjen prirastek po posameznih drevesih omogoča tudi veliko možnosti za analiziranje tako na drevesni, kot tudi na ostalih ravneh (npr.: odvisnost prirastka dreves od osutosti, analiza prirastka po drevesnih vrstah...).

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 25/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m ³ /ha	± E %	Srednji premer cm
			Površina		Zasnova (%)						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	193,67	5,2							52,6	18,82	15,49
Drogovnjak	343,20	9,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	299,3	8,03	18,77
Debeljak	656,67	17,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	573,7	3,77	28,60
Sestoj v obnovi	377,81	10,0	138,93	36,8	15,2	51,9	31,5	1,4	220,9	6,05	25,62
Raznom. (sk-gnz)	2.187,99	58,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	433,3	3,58	26,07
Skupaj:	3.759,34	100,0	346,81	4					400,3	3,03	25,12

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in veljajo za gospodarske gozdove.

V GGE prevladujejo raznomerni sestoji, ki so značilni predvsem za varovalne gozdove. V gospodarskih gozdovih je delež raznomernih sestojev 42,1 %. Enomernih sestojev je v GGE 41,8 % in se večinoma nahajajo v gospodarskih gozdovih. V tej gospodarski kategoriji je med gozdovi z enomerno zgradbo največ debeljakov (42,4 %), sledijo sestoji v obnovi z deležem 24,2 %, drogovnjaki z 21,5 %, najmanj pa je mladovij, ki predstavljajo 11,9 % delež gospodarskih gozdov.

Ocena lesne zaloge je največja v debeljakih in sicer 574 m³/ha. Visoko lesno zalogo imajo tudi raznomerni sestoji in drogovnjaki. Nizka lesna zaloga v sestojih v obnovi, je posledica tudi tega, da so med pomlajence zaradi sklepa uvrščeni sestoji, ki so nastali kot posledica sanacij podlubniških žarišč, kjer so praviloma ostali le še tanjši listavci. Pri lesni zalogi v mladovjih moramo poudariti, da so v izračun vzeta le drevesa nad meritvenim pragom v sestojnih tipih 2.3 in 2.4, v sestojnem tipu 100 pa smo v izračunu upoštevali, kot da je lesna zaloga 0 m³/ha. Prav zaradi tega je vzorčna napaka lesne zaloge v mladovjih največja. V ostalih razvojnih fazah je napaka ocene nižja in v skupnem znaša 3,03 %.

Preglednica 26/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Trdi list.	Meh.list.
ha	262,67	3,41	7,11	1,45	244,65	0,46	47,31	51,90	30,74
%	40,43	0,52	1,09	0,22	37,66	0,07	7,28	7,99	4,73

V tabeli prikazana drevesna sestava podmladka se nanaša na razvojne faze mladovij in sestojev v obnovi. Sestoji v GGE se naravno dobro pomlajujejo, podmladek se pojavlja na 36,8 % površine sestojev v obnovi in je večinoma dobre zasnove (51,9 %), tretjina podmladka pa je pomankljive zasnove, predvsem je to značilno za sestoje z nenačrtovanim predčasnim začetkom obnove, kot posledico sanitarnih posekov od podlubnikov napadene smreke.

Najbolje se pomlajuje smreka, ki predstavlja 40,4 % vsega podmladka, sledi ji bukev s 37,7 % deležem. Razmerje deleža med iglavci in listavci je v podmladku 58 : 42. Med iglavci so poleg smreke zastopani še jelka, rdeči bor in macesen, od katerih je najmanj macesna. Od listavcev je bukev v podmladku najpogostejša vrsta, ostalih listavcev je skupaj 20,1 %. Od tega je največ plemenitih in trdih listavcev. Plemeniti listavci (gorski javor, veliki jesen, brest, lipa) predstavljajo 7,3 % podmladka, hrasta pa je le za vzorec (0,07%).

Preglednica 27/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	193,67	14,5	41,7	29,9	13,9	4,8	39,8	53,6	1,8	24,1	24,5	24,1	27,3
Drogovnjak	343,20	18,0	62,5	19,5	0,0	1,4	40,2	58,4	0,0	52,4	43,7	3,8	0,1
Debeljak	656,67					28,5	60,3	11,2	0,0	43,8	56,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	377,81					10,5	60,7	28,8	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	2.187,99					1,4	23,4	75,2	0,0				
Skupaj:	3.759,34												

Sestojne zasnove v mlajših razvojnih fazah niso najboljše, v drogovnjakih je stanje dobro, v mladovjih pa je stanje glede zasnove v precejšnjem deležu slabo, gre pa predvsem za novo nastale ogolele površinah po žledolomu in napadu podlubnikov v zadnjih letih. V naslednjem desetletju ali dveh bo to pomenilo zastoj v prehajanju v letvenjake in kasneje v drogovnjake. Tako ima 43,8 % mladovij pomanjkljivo ali slabo zasnovo in le 14,5 % bogato. Pri drogovnjakih sestojev s slabo zasnovo ni, takih s pomanjkljivo pa je 19,5 %.

Tudi negovanost sestojev ni najboljša. Najbolje so negovani debeljaki, kjer je večina sestojev pomanjkljivo negovanih. Mladovja in drogovnjaki so še slabše negovani, nenegovanih mladovij in drogovnjakov je več kot polovica. Dobro negovanih sestojev mlajših razvojnih faz je zelo malo, le 4,8% mladovij in 1,4 % drogovnjakov. Najslabše so negovani raznomerni sestoji, kar pa izvira iz dejstva, da so to predvsem sestoji v varovalnih gozdovih, kjer je ukrepanje bistveno manj intenzivno kot v gospodarskih gozdovih.

V debeljakih prevladujejo sestoji z normalnim sklepom, takih sestojev je 56 %. Sestojev s tesnim sklepom je največ v drogovnjakih, kar je posledica slabe negovanosti. Vrzelast do pretrgan sklep na 51 % mladovij je posledica ujm v zadnjih desetletjih.

3.5 Tipi sestojev

Izločanje in opisovanje sestojev poteka s postopkom, ki ga imenujemo opis sestojev. V tej fazi s pomočjo DOF in LIDAR posnetkov ter terenskega ogleda izločimo posamezne sestojne tipe.

Pod pojmom sestojni tip, ki ga ponazarja trimestna šifra, tako razumemo klasifikacijo sestojev glede na razvojno fazo (100), mešanost (10) in sklep sestoja (1). Tako opredeljen sestojni tip zelo podrobno stratificira sestojne in je uporaben za natančno diagnosticiranje sestojev za potrebe podrobnega načrtovanja gojenja gozdov (opis sestojev) ter za stratifikacijo pri ugotavljanju lesne zaloge s stalnimi vzorčnimi ploskvami. Klasifikacija sestojev na sestojne tipe omogoča tudi združevanje posameznih tipov v različne kategorije. Najpogosteje sestojne tipe združujemo v stratume po razvojnih fazah.

Povezava med sestojnim tipom in razvojno fazo ter podfazo je avtomatična. Ključ po katerem se sestojni tipi uvrščajo v razvojno fazo oziroma podfazo prikazuje spodnja preglednica.

Preglednica 28/D: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze.

Šifra	Razvojna faza (podfaza)	Pripadajoč sestojni tip
1	Mladovje	100; 2.3; 2.4
2	Drogovnjak	
2a	- mlajši	2.1; 2.2
2b	- starejši	3.1; 3.2; 3.3; 3.4
3	Debeljak	
3a	- mlajši	4.1; 4.2
3b	- starejši I	5.1; 5.2
3c	- starejši II	6.1; 6.2
4	Sestoj v obnovi	4.3; 4.4; 5.3; 5.4; 6.3; 6.4; 7.3; 7.4
7	Raznomerni sestoji	7.1; 7.2

Vsi varovalni gozdovi imajo prvo šifro 8, ostali dve pa pomenita isto kot v gospodarskih gozdovih. Mladje v varovalnih gozdovih označimo z 810. Izločenih je bilo 1.906 sestojev (multipoligoni) s povprečno površino 1,97 ha (brez rušja in drugih gozdnih zemljišč).

Preglednica 29/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež %
Bukovi gozdovi	477,99	12,7
Drugi pretežno listnati gozdovi	241,36	6,4
Gozdovi bukve in jelke	6,73	0,2
Gozdovi bukve in smreke	867,90	23,1
Smrekovi gozdovi	845,53	22,5
Borovi gozdovi	59,98	1,6
Drugi pretežno iglasti gozdovi	403,69	10,7
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	856,16	22,8
Skupaj	3.759,34	100,0

V gozdovih GGE Žirovnica od tipov drevesne sestave prevladujejo gozdovi bukve in smreke, drugi gozdovi iglavcev in listavcev ter smrekovi gozdovi s po 23 % deležem. Od drugih tipov gozdov se z omembe vrednim deležem pojavljajo še bukovi gozdovi, drugi pretežno listnati gozdovi in drugi pretežno iglasti gozdovi.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 30/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	20,33	0,8	1.982,18	76,1	601,26	23,1	0,00	0,0	2.603,77	69,3
GPN ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	30,93	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	30,93	0,8
Varovalni gozdovi	336,62	29,9	788,02	70,1	0,00	0,0	0,00	0,0	1.124,64	29,9
Skupaj vsi gozdovi	356,95	9,5	2.801,13	74,5	601,26	16,0	0,00	0,0	3.759,34	100,0

Ohranjenost gozdov se določa glede na delež drevesnih vrst, ki so v naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. V ohranjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne do 30 %, v spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 31

do 70 %, v močno spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 71 do 90 % in v izmenjanih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne z več kot 90 %.

Največ gozdov ima, prevsem zaradi prevelikega deleža smreke, spremenjeno drevesno sestavo. Takih gozdov je 74,5 %. Gozdov z močno spremenjeno drevesno sestavo je 16,0 %. Gozdov z ohranjeno drevesno sestavo pa le 9,5 %. Gozdov z izmenjano drevesno sestavo pa v tej enoti ne najdemo.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 31/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	979	1,9	36,8	51,4	8,7	1,2
Jelka	176	0,0	32,4	58,5	9,1	0,0
Bor	139	0,7	28,1	54,0	15,8	1,4
Macesen	10	10,0	60,0	20,0	10,0	0,0
Ostali igl.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	868	2,4	18,0	43,9	28,9	6,8
Hrast	17	0,0	17,6	53,0	17,6	11,8
Pl. Ist.	39	0,0	23,1	51,2	23,1	2,6
Dr. tr. Ist.	18	0,0	0,0	38,9	38,9	22,2
Meh. Ist.	11	0,0	0,0	18,2	45,4	36,4
Skupaj iglavci	1.305	1,6	35,4	52,4	9,5	1,1
Skupaj listavci	953	2,2	17,6	44,0	28,9	7,3
Skupaj	2.258	1,9	27,9	48,8	17,7	3,7

Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo RGR, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami (gospodarski gozdovi). Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm.

V GGE prevladuje dobra in prav dobra kakovost drevja, take kakovosti je 76,5 % dreves. Odlične kakovosti je le 1,9 % dreves. Dreves zadovoljive in slabe kakovosti je 21,4 %. Iglavci v splošnem izkazujejo boljšo kakovost kot listavci.

Med iglavci s svojo kvaliteto izstopa macesen – odlične in prav dobre kvalitete je 70 % dreves. Smreka, kot vodilna drevesna vrsta je povprečne kakovosti Jelka in bor po kakovosti zaostajata za smreko.

Listavci izkazujejo slabšo, večinoma dobro kakovost. Med listavci so po kakovosti najboljši plemeniti listavci pred bukvijo in hrastom.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 32/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,9
Veje	1,2
Osutost	4,0
Skupaj	8,1

Poškodovanost drevja smo ocenjevali na stalnih vzorčnih ploskvah, zato se vse ocene poškodovanosti nanašajo na gospodarske gozdove.

V oceni poškodovanosti drevja so zajete le najhujše poškodbe, ki so razvrščene v tri skupine:

- deblo in koreničnik, kjer se za hujšo poškodbo šteje, če je lubje odstranjeno na več kot treh kvadratnih decimetrih;
- veje, kjer za hujšo poškodbo velja, če je v krošnji odlomljen vrh ali veja, ki po debelini presega 20 % premera v prsni višini;
- osutost, kjer velja, da je drevo osuto, če ima osute več kot 60 % krošnje.

Analiza poškodovanosti kaže, da je v gozdnogospodarski enoti delež dreves s hujšimi poškodbami velik, saj je močneje poškodovanih 8,1 % dreves. Prevladujejo drevesa z osuto krošnjo (4,0 %), ki je znak splošne oslabelosti dreves, ter kot posledica napada podlubnikov. Sledijo poškodbe debela in koreničnika, ki so največkrat posledica gozdne proizvodnje (2,9 %), 1,2 % dreves pa ima poškodovano krošnjo.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2010 je bil po prenovljeni metodologiji prvič izveden popis objedenosti gozdnega mladja. Prenovljena metodologija se od metodologije, ki se je uporabljala od leta 1996 dalje bistveno razlikuje, kljub temu pa vsebuje elemente, na podlagi katerih lahko ovrednotimo stopnje objedenosti in vpliv rastlinojede divjadi na preraščanje posameznih drevesnih vrst v višje višinske razrede.

V okviru prenovljene metodologije so bile oblikovane tako imenovane popisne enote, znotraj katerih samo naključno izbrali 51 vzorcev, katerih število ustreza nadaljnjim statističnim obdelavam, in kar je najpomembneje, rezultati so pripomoček boljšim odločitvam pri gozdnogospodarskem, gozdnogojitvenem in lovsko upravljavskem načrtovanju. Na območju popisne enote, kamor uvrščamo GGE Žirovnica, je bil v letu 2017 izveden tretji popis objedenosti, tako da je možno opraviti korektno primerjavo med popisi. V nadaljevanju so prikazani rezultati popisa za popisno enoto v letu 2017 kot tudi primerjava izvedenih popisov v preteklosti.

Preglednica 33/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
do 15 cm	32.597	-
R1 16-30 cm	27.940	27,4
R2 31-60 cm	22.717	36,4
R3 61-100 cm	12.017	39,6
R4 101-150 cm	4.402	23,5
Skupaj R1-R4	67.075	32,4
Skupaj	99.672	32,4

Obravnavana enota je del popisne enote Zahodne Karavanke, ki obsega skupno 3 gozdnogospodarske enote. Popisna enota obsega območje zahodnih Karavank ter dela Julijcev na območju Zgornjesavske doline. Enota je oblikovana tako, da ustreza arealu razširjenosti populacije jelenjadi v zahodnih Karavankah oz. ekološki enoti Karavanke-zahodni del, po kateri obravnavamo rastlinojedo parkljasto divjad pri lovskem načrtovanju.

Za enoto je značilen znaten delež gozdov, ki se na celotnem grebenu Karavank kot tudi Julijcev zaključujejo z gozdno mejo. Zaradi prisotnosti travinja je v znatnem obsegu prisotna planinska paša, ki je predvsem v najvišjih predelih oblikovala kulturno podobo krajine.

Zaradi prisotne planinske paše v času vegetacije so te površine rastlinojedim parkljarjem manj zanimive, zaradi česar je pritisk divjadi na mladje še nekoliko večji. Gospodarjenje z gozdovi je v primerjavi z ostalimi GGE manj intenzivno, kar pa ne zmanjšuje dejstva, da je tudi tu pomembna usklajenost med rastlinsko in živalsko komponento.

Preglednica 34/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)				Objedenost*
	15- 30 cm	30-60 cm	60-100 cm	100-150 cm	
Smreka	37,1	34,8	34,9	37,6	4,2
Jelka	0,8	0,8	0,6	0,0	33,3
Macesen	0	0,1	0,8	2,9	11,8
Bukev	38,8	48,8	54,5	54,7	41,3
Hrasti	0,3	0,0	0,0	0,0	60,0
Plemen.list.	19,2	10,3	7,1	3,9	69,0
Drugi trdi list.	1,9	2,9	1,1	0,3	56,8
Mehki list.	1,9	2,4	1,1	0,6	74,7
Iglavci	37,9	35,6	36,3	40,5	4,8
Listavci	62,1	64,4	63,7	59,5	48,5
Skupaj	100	100	100	100	32,4

* Objedenost mladja se izraža v deležu mladja višine od 15 do 150 cm

Analize, ki so predstavljene v nadaljevanju, so za razliko od ostalih načrtov, prikazane tudi za nivo GGE in ne samo za nivo popisne enote. V enoti je bilo skupno posnetih 11 vzorcev, kar pomeni, da je možno za glavne drevesne vrste (bukev, smreka) opraviti tudi primerjavo. Podatek je zaradi manjšega števila ploskev sicer manj zanesljiv, kljub temu pa nam izkazuje določene značilnosti enote.

Po drevesni sestavi v popisni enoti prevladujejo listavci, ki so zastopani z deležem 63 %, s 37 % deležem so zastopani iglavci. Z največjim deležem v mladju (višina od 15 cm do 150 cm) izstopa bukev s 46 %, sledijo smreka s 36 %, plemeniti listavci s 13 %, mehki in trdi listavci z 2 %, ter macesen z 1 %. Ostale vrste so zastopane simbolično.

Stanje glede drevesne sestave na območju GGE (vzorec 11 ploskev) se bistveno razlikuje od popisne enote. Delež iglavcev, predvsem smreke, je manjši in znaša 10 %, medtem ko je delež bukve večji in znaša 63 %. Večji je tudi delež plemenitih listavcev (19 %). Stopnja objedenosti je zaradi majhnega deleža smreke v GGE celo višja kot je v popisni enoti. Listavci so namreč bolj priljubljeni pri divjadi, kar se odraža v večji stopnji objedenosti.

Pri vseh do sedaj izvedenih popisnih ugotovljamo, da se deleži posameznih drevesnih vrst od prvega do četrtega višinskega razreda spreminjajo, kar je povezano z ekologijo ter z objedanjem posameznih pri divjadi bolj priljubljenih drevesnih vrst. Tako imajo npr. plemeniti listavci zelo velik pomladitveni potencial (velik delež do višine 30 cm), v višjih višinskih razredih pa druge drevesne vrste konkurenčno prevladajo. Pri smreki in bukvi ugotovljamo nasprotno stanje. Njun delež v večini primerov z višinsko rastjo narašča. Za popisno enoto kot tudi GGE še posebej izrazito z višinskimi razredi narašča delež bukve. Na spreminjanje deleža oz. vrstno sestavo v največji meri vpliva rastlinojeda parkljasta divjad s selektivnim oz. močnejšim objedanjem nekaterih bolj priljubljenih drevesnih vrst kot so gorski javor, veliki jesen, gorski brest in jelka.

V vseh do sedaj izvedenih popisnih smo v popisni enoti Zahodne Karavanke ugotavljali visoke stopnje objedenosti. Leta 2010 je skupna objedenost znašala 36,4 %, leta 2014 34,5 %, ob zadnjem popisu pa **32,4** %. V primerjavi s celotno Slovenijo na tem območju ugotavljamo eno višjih stopenj objedenosti. Še posebej močno so objedeni listavci, kjer je objeden praktično vsak drugi osebek višine od 15 do 150 cm. Med listavci močnejše izstopa bukev, kjer v letu 2017 beležimo najvišjo stopnjo objedenosti v slovenskem merilu. Zelo visoka poškodovanost bukve je značilna tudi za GGE in je celo višja od povprečja popisne enote. Zelo zaskrbljujoč je tudi podatek, da stopnja objedenosti bukve nakazuje naraščajoč trend poškodovanosti. Leta 2010 je bila bukev v popisni enoti objedena 34,6 %, leta 2014 35,6 %, leta 2017 pa 41,3%. Za razliko od bukve pri ostalih drevesnih vrstah zaznavamo rahel upad poškodovanosti, vendar je treba poudariti, da gre za zelo visoke deleže poškodovanosti.

Leta 2010 so bili listavci skupno objedeni 50,2 %, leta 2014 46,8 % ter leta 2017 **48,5** %.

Prav tako kot se spreminja delež posameznih vrst po višinskih razredih, se po višinskih razredih spreminja stopnja objedenosti. Najnižji delež v GGE beležimo v višinskem razredu od 15 do 30 cm, kjer znaša 16,4 %. V drugem višinskem razredu od 30 do 60 cm se ta delež poveča na 35,3 %. V višinskem razredu od 60 do 100 cm je objedenost 39,7 %, v najvišjem razredu od 100 do 150 cm pa objedenost upade na 28,9 %. Višji deleži objedenosti so značilni za srednja dva višinska razreda, na kar najbolj vplivata srnjad in jelenjad, kar sovпада s plečnimi višini obeh vrst divjadi. Podobno stanje ugotavljamo tudi na ploskvah celotne popisne enote.

Na osnovi rezultatov ocenjujemo, da na visoke stopnje objedenosti vplivata dokaj enakomerno srnjad in jelenjad. V zahodnem delu popisne enote je vpliv jelenjadi večji in rahlo upada proti vходу. Z upadanjem vpliva jelenjadi narašča vpliv srnjadi, tako da so visoke stopnje objedenosti značilnost celotnega obravnavanega območja. V primerjavi s preostalo Slovenijo na višje stopnje objedenosti vplivajo tudi vremenske razmere z dolgotrajnejšo in debelejšo snežno odejo.

Pri obravnavi rezultatov popisa objedenosti vsekakor ne smemo prezreti dejstva, da predstavljajo mladovja divjadi pomemben vir prehranske baze. Posledično je zato zelo pomemben delež mladovij in sestojev v obnovi. Za večino popisne enote velja, da je delež mladovij nižji, kot bi si ga želeli ob predpostavki uravnoteženega stanja razvojnih faz. Potrebno bi bilo povečati intenziteto sečenj in s tem povečati delež mladovij (ta predstavljajo glavno prehransko bazo). V zadnjem obdobju se je intenziteta sečenj zaradi podlubnikov v nekaterih predelih močno povečala, a se to še ne odraža na nižjih stopnjah objedenosti. Potrebno bi bilo povečati oz. vsaj ohraniti delež pašnih površin.

Deleži objedenosti tako po drevesnih vrstah kot tudi po višinskih razredih so bili malce presenetljivi, saj so se v preteklih letih nakazovali prvi znaki nižanja številčnosti jelenjadi. Dejansko pa podatki kažejo, da smo od dolgoročnega cilja, to je nižja gostota populacije jelenjadi, še oddaljeni. Za zagotovitev usklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento bo potrebno nadaljevati oz. še močnejše poseči z odstrelom v populacijo jelenjadi. Glede na rezultate popisa bomo samo z močnejšim poseganjem lahko zagotovili želeno, predvsem pa kvalitetno drevesno sestavo mladovij z zastopanostjo plemenitih listavcev in tudi jelke.

V popisni enoti po naši oceni predstavlja velik problem tudi obgrizanje mlajših debel v letvenjakih in drogovnjakih (smreka). Ta je na območjih koncentracij jelenjadi zaskrbljujoča, saj se ob hudih zimah z dolgotrajno snežno odejo povzroča občutna ekonomska škoda, ki za lastnike gozdov ni več sprejemljiva. To je še eden izmed argumentov, ki govori v prid znižanja številčnosti jelenjadi.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 35/OD: Odmrlo drevje v GGE(število dreves na ha)

Rastiščnogojitveni razredi	Razš. deb.r.	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
1 – Predalpska jelova bukovja	A	7,8	3,1	10,9	6,5	4,5	11,0	14,3	7,6	21,9	8,1
	B	1,5	0,2	1,7	2,0	0,3	2,3	3,5	0,5	4,0	7,0
	C	0,3	0,0	0,3	0,1	0,1	0,2	0,4	0,1	0,5	1,6
	Skupaj	9,6	3,3	12,9	8,6	4,9	13,5	18,2	8,2	26,4	16,7
2 – Zmerno acidofilna bukovja	A	3,9	5,9	9,8	7,2	6,6	13,8	11,1	12,5	23,6	8,1
	B	0,3	1,0	1,3	0,7	0,0	0,7	1,0	1,0	2,0	3,2
	C	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	4,2	6,9	11,1	7,9	6,6	14,5	12,1	13,5	25,6	11,3
3 - Alpska bukovja na osojnih legah	A	7,6	4,1	11,7	3,5	11,6	15,1	11,1	15,7	26,8	9,4
	B	1,1	0,3	1,4	1,1	2,4	3,5	2,2	2,7	4,9	8,0
	C	0,0	0,3	0,3	0,3	0,5	0,8	0,3	0,8	1,1	3,4
	Skupaj	8,7	4,7	13,4	4,9	14,5	19,4	13,6	19,2	32,8	20,8
4 - Alpska bukovja na prisojnih legah	A	7,9	6,0	13,9	3,8	9,3	13,1	11,7	15,3	27,0	9,5
	B	0,4	0,9	1,3	0,8	1,1	1,9	1,2	2,0	3,2	5,2
	C	0,4	0,0	0,4	0,0	0,2	0,2	0,4	0,2	0,6	1,9
	Skupaj	8,7	6,9	15,6	4,6	10,6	15,2	13,3	17,5	30,8	16,6
5 - Termofilna bukovja	A	11,5	8,7	20,2	5,4	6,5	11,9	16,9	15,2	32,1	10,6
	B	1,0	0,4	1,4	1,2	0,2	1,4	2,2	0,6	2,8	4,4
	C	0,0	0,2	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,4	1,2
	Skupaj	12,5	9,3	21,8	6,8	6,7	13,5	19,3	16,0	35,3	16,2
6 – Mozaik bukovij, hrastovij in borovij na obrečnih terasah	A	12,3	8,5	20,8	5,1	14,9	20,0	17,4	23,4	40,8	13,7
	B	0,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,8	0,9	1,8	2,7	4,0
	C	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	12,3	9,4	21,7	6,0	15,8	21,8	18,3	25,2	43,5	17,7
SKUPAJ	A	8,38	5,36	13,74	5,43	7,55	12,98	13,81	12,91	26,72	9,36
	B	0,93	0,50	1,43	1,29	0,70	1,99	2,22	1,20	3,42	5,76
	C	0,17	0,07	0,24	0,10	0,13	0,23	0,27	0,20	0,47	1,52
	Skupaj	9,48	5,93	15,41	6,82	8,38	15,20	16,30	14,31	30,61	16,64

V prikaz so zajeti gozdovi, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami, to so gospodarski gozdovi. Povprečno najdemo 30,6 odmrlih dreves na ha. Močno prevladuje tanko odmrlo drevje, ki ne presega debeline 30 cm. Takega drevja je v povprečju 26,7 dreves na ha ali 87 %. Odmrlih dreves nad 30 cm je v sestojih povprečno 3,9 na ha. Med odmrlim drevjem je malenkost več iglavcev (53 %) kot listavcev. Razmerje med še stoječim in ležečim mrtvim drevjem je uravnoteženo. Največ mrtve mase je v RGR 3, najmanj v RGR 2, v ostalih razredih je na povprečju enote.

Odmrlo drevje predstavlja 4,2 % lesne zaloge gospodarskih gozdov.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Gospodarjenje z gozdovi v preteklosti

V preteklosti je na gozdove v gozdnogospodarski enoti Žirovnica imelo največji vpliv fužinarstvo in železarstvo, podobno kot v številnih drugih gozdnogospodarskih enotah v območju. Izkoriščanje relativno bogatih zalog železove in manganove rude so omogočali obsežni gozdovi. Taljenje rude je zahtevalo velike količine bukovega oglja, les iglavcev so uporabljali za opornike v jamah.

Že Iliri in Kelti so iskali in talili železovo rudo v Karavankah. V klasični dobi železarstva, ki je trajala dobrih 500 let, so železovo rudo kopali na Belščici, Mrejši, okolici Valvazorja, v Medjem dolu in na Zelenici, mangan pa na Begunjščici. Tališča in fužine so postavljali v dolini.

Leta 1517 je bil izdan Maksimilijanov rudarski red, poddržavljen je bil ves visoki gozd in rudišča. Z njim so fužinarji izgubili pravice iz preteklega obdobja, ko potrebe po gozdovih še niso bile tako izrazite. Do leta 1575 je bilo izdanih kar pet rudarskih redov (med njimi Ferdinandov leta 1553, Karolinški leta 1575). To dokazuje buren razvoj in potrebe po krepitvi interesov dežel v fužinarstvu in železarstvu.

V 17. stoletju so postale razmere na fužinah vse bolj težavne. Gozdovi so bili zaradi premočnega izkoriščanja opustošeni in grozila je kriza v preskrbi fužinarskih obratov. Pridobivanje oglja in rud je postajalo vse zahtevnejše. Kmečka naselja so se večala, potrebovali so tudi več pašnikov in planin za preživetje družin. Širjenju kmetijskih površin pa so nasprotovali lastniki gozdov.

Krčenje gozdov se je izvajalo predvsem zaradi kmetijske dejavnosti. Že ob naselitvi Slovanov so bili izkrčeni ravninski gozdovi. Planine so bile v Karavankah osnovane od 12. – 15. stoletja. Zaradi potreb so izkrčili tudi zelo strma pobočja (npr. pod Alničjem). Gozdovi so bili vse do 19. stoletja srenjski, grajski ali škofijski. Kmetje so jih sekali in krčili po svojih potrebah, fevdalci pa so jih izkoriščali ali dajali v najem rudarjem. Srenjske gozdove so pozneje razparcelirali in dali lastnikom. Škofijske gozdove so pokupili veleposestniki in podjetniki. Najprej so jih večinoma izkoriščali za potrebe fužin, pozneje so sadili čiste smrekove kulture.

Po letu 1848 so v fužinarstvu nastopile še hujše težave zaradi zemljiške odveze in odkupa servitutnih pravic, ki je otežila preskrbo z ogljem. Železo so pridobivali iz domačih rud in ga topili z ogljem iz domačih gozdov do konca 19. stoletja. Zadnji so ugasnili plavže prav na Gorenjskem v letih 1904-1906. Premog iz Zagorja ni bil dostopen vse do izgradnje železnice leta 1870. Konec 19. stoletja je gorenjske fužine združila Kranjska industrijska družba – KID, osredotočila se je na metalurško železarski kompleks. Delovala je do leta 1945.

Rudnik mangana na Begunjščici je obratoval do leta 1915. Za prevoz rude z Begunjščice je Pantz okoli leta 1870 postavil prvo žičnico na Slovenskem. Spodnja postaja te okoli 1000 m dolge žičnice je bila na Smokuški planini. Rudo so vozili z vozovi po soteski Završnice v dolino. V letu 1960 je bila ta pot popravljena, govorimo o prvi cesti v gozdnogospodarski enoti Žirovnica.

Z uporabo premoga v železarstvu se je prekinila tradicionalna navezanost železarjev na energijo iz gozda. Prekomerno izkoriščeni sestoji izropani listavcev so bili neodporni pred pogostimi ujmami zaradi plazov, vetrov in snega.

Ob nazadovanju kmetijstva in širjenju industrije so se planine začele zaraščati, najbolj intenzivno v 70.-ih in 80.-ih letih prejšnjega stoletja.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2009 do 2018

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00701-1 -predalpska jelova bukovja	Iglavci	43.734	26.018	59,5	19,1
	Listavci	13.578	3.603	26,5	2,6
	Skupaj	57.312	29.621	51,7	21,7
00702-2 -zmerno acidofilna bukovja	Iglavci	9.807	15.510	158,2	11,4
	Listavci	4.836	1.481	30,6	1,1
	Skupaj	14.643	16.991	116,0	12,4
00703-3 -alpska bukovja na osojnih legah	Iglavci	7.282	9.999	137,3	7,3
	Listavci	8.366	1.551	18,5	1,1
	Skupaj	15.648	11.551	73,8	8,5
00704-4 -alpska bukovja na prisojnih legah	Iglavci	12.849	12.743	99,2	9,3
	Listavci	8.459	3.926	46,4	2,9
	Skupaj	21.308	16.669	78,2	12,2
00705-5 -termofilna bukovja	Iglavci	11.461	6.881	60,0	5,0
	Listavci	6.219	1.516	24,4	1,1
	Skupaj	17.680	8.397	47,5	6,2
00706-6 -mozaik bukovij, hrastovij in borovij na obrečnih terasah	Iglavci	5.184	5.664	109,3	4,1
	Listavci	3.881	1.962	50,6	1,4
	Skupaj	9.065	7.626	84,1	5,6
00707-7 -varovalni gozdovi	Iglavci	435	976	224,5	0,7
	Listavci	415	345	83,2	0,3
	Skupaj	850	1.322	155,5	1,0
Skupaj	Iglavci	90.752	77.792	85,7	57,0
	Listavci	45.754	14.384	31,4	10,5
	Skupaj	136.506	92.176	67,5	67,5

V GGE je bilo po uradnih evidencah v obdobju 2009 - 2018 posekanega skupaj 92.176 bto m³ lesa, kar predstavlja 21,1 bto m³ na hektar gozda v tem ureditvenem obdobju. Velika večina poseka je bila realizirana v gospodarskih gozdovih, kjer se vsako desetletje meri tudi stalne vzorčne ploskve. Posek v varovalnih gozdovih je dosegel samo 1,4 % skupnega poseka.

Posebnost enote je tudi nizka realizacija sečenj. Navezanost lastnikov na gozd je majhna, gozdnogospodarska enota je slabo odprta z gozdnimi prometnicami, kakovost drevja in še posebej listavcev je relativno slabša.

Posek v zadnjem desetletju je bil sicer za 243% višji kot v ureditvenem obdobju 1999 do 2008, a še vedno predstavlja komaj 67,5 % načrtovanega. Vzrok višje realizacije je večji obseg sanitarnih

sečenj zaradi ujm in predvsem gradacije podlubnikov po letu 2015, ki pa na srečo v tej GGE ni dosegla večjih razsežnosti. Pri iglavcih je bila realizacija sečenj sicer nekoliko boljša, sečnja listavcev pa je močno zaostala.

Najvišji odstotek možnega poseka je bil dosežen v RGR, ki so bili močneje napadeni s podlubniki: 2 - zmerno acidofilna bukovja (edini RGR gospodarskih gozdov, kjer je realizacija preseгла načrtovane količine), 3 - alpska bukovja na osojnih legah, 4 – alpska bukovja na prisojnih legah in 6 – mozaik bukovij, hrastovij in borovij na obrečnih terasah. V teh razredih je tudi realizacija sečnje iglavcev preseгла načrtovane količine.

Čeprav je tudi realizacija sečnje listavcev v zadnjem desetletju v absolutnih vrednostih za 187 % višja kot v predhodnem, pa to pomeni le 31,4 % realizacijo načrtovanega. V gospodarskih gozdovih je le v RGR 6 realizacija dosegla 50%, v vseh drugih je močno zaostala.

Zaradi zaporedja neugodnih let je bil realiziran tudi velik obseg sanitarnih sečenj, najvišji doslej. Sanitarne sečnje so dosegle 50 % posekanih količin. V strukturi poseka so v vseh letih prisotne sečnje zaradi vetra, snega in še posebej podlubnikov, ki so v letih 2016 in 2017 prešli v izrazitejšo gradacijo. Najmanjša količina sanitarnih sečenj je evidentirana v letih 2012 in 2013.

V varovalnih gozdovih je pretekli načrt določal minimalen obseg sečenj, realizirane sečnje predstavljajo predvsem posek lesa zaradi sanitarnih vzrokov.

Ureditveno obdobje od 1999 do 2008

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00701-1 -predalpska jelova bukovja	Iglavci	27.477	12.826	46,7	12,6
	Listavci	10.367	2.818	27,2	2,8
	Skupaj	37.844	15.644	41,3	15,4
00702-2 -zmerno acidofilna bukovja	Iglavci	7.221	5.835	80,8	5,7
	Listavci	5.608	811	14,5	0,8
	Skupaj	12.829	6.646	51,8	6,5
00703-3 -alpska bukovja na osojnih legah	Iglavci	6.238	1.653	26,5	1,6
	Listavci	5.273	267	5,1	0,3
	Skupaj	11.511	1.921	16,7	1,9
00704-4 -alpska bukovja na prisojnih legah	Iglavci	11.907	6.574	55,2	6,5
	Listavci	8.622	2.141	24,8	2,1
	Skupaj	20.529	8.715	42,5	8,6
00705-5 -termofilna bukovja	Iglavci	7.999	1.736	21,7	1,7
	Listavci	5.203	861	16,5	0,8
	Skupaj	13.202	2.597	19,7	2,6
00706-6 -mozaik bukovij, hrastovij in borovij na obrečnih terasah	Iglavci	3.236	1.511	46,7	1,5
	Listavci	2.440	692	28,4	0,7
	Skupaj	5.676	2.203	38,8	2,2
00707-7 -varovalni gozdovi	Iglavci	0	115	0,0	0,1
	Listavci	0	98	0,0	0,1
	Skupaj	0	213	0,0	0,2
Skupaj	Iglavci	64.078	30.251	47,2	29,8
	Listavci	37.513	7.688	20,5	7,6
	Skupaj	101.591	37.939	37,3	37,3

Izračunan letni posek na stalnih vzorčnih ploskvah v gospodarskih gozdovih znaša 4,8 bto m³ +/- 1,3 bto m³. Ob 5 % tveganju je iz stalnih vzorčnih ploskev izračunan posek med 3,5 in 6,1 bto m³/ha. Zabeležena evidenca poseka za preteklo obdobje (samo v gospodarskih gozdovih) predstavlja 3,5 bto m³.

Evidenca poseka je na spodnji meji izračunane količina poseka ob 5 % tveganju. Poleg korektnega označevanja drevja za posek in natančnih prevzemov je zagotavljanje dobre evidence v GGE Žirovnica pogojeno tudi z lastniško strukturo – veliko število lastnikov, razdrobljena posest in veliko število izvajalcev. Tako obliko gospodarjenja z gozdovi je veliko težje nadzorovati, poleg tega je gradacija podlubnikov po letu 2014 povzročila izredno povečanje obsega dela revirnih gozdarjev. Zagotovo je nekaj razlike možno pojasniti tudi s tekočimi prevzemi zaključenih delovišč, ko je les sicer že posekan (kot posekan zabeležen tudi na SVP) ni pa še odpeljan iz gozda oz. je pomanjkljivo izveden gozdni red. Lastniki samo v redkih primerih sporočajo posamezna dodatno posekana drevesa, popolni prevzemi vseh delovišč pa niso realni.

Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m3	79.519	41.474	120.993	10.790	4.150	14.940	443	130	573	90.752	45.754	136.506
Izveden - m3	69.367	13.840	83.207	8.112	544	8.657	313	0	313	77.792	14.384	92.176
Realizacija - %	87,2	33,4	68,8	75,2	13,1	57,9	70,6	0,0	54,6	85,7	31,4	67,5
Povp. drevo - m3	1,35	0,87	1,23	0,77	0,41	0,73	0,82	0,00	0,82	1,25	0,83	1,16

Najvišja realizacija poseka je bila v zasebnih gozdovih, v državnih in gozdovih lokalnih skupnosti pa dokaj izenačena in ni dosegla 60 % načrtovanega.

Povprečno posekano drevo je najnižje v državnih gozdovih, kjer je bil delež obnovitvenih sečenj najnižji.

Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka											% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ			% od P
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.											
		Iglavci	Listavci	Skupaj											
Iglavci	m3	4.625	27.071	280	0	0	2.590	33.261	482	547	510	69.367	10,0	52,1	
	%	6,7	39,0	0,4	0,0	0,0	3,7	48,0	0,7	0,8	0,7	100,0			
Listavci	m3	1.621	8.598	206	0	0	73	2.756	179	152	253	13.840	3,5	16,9	
	%	11,7	62,2	1,5	0,0	0,0	0,5	19,9	1,3	1,1	1,8	100,0			
Skupaj	m3	6.246	35.669	486	0	0	2.663	36.017	661	699	763	83.207	7,6	38,7	
	%	7,5	42,9	0,6	0,0	0,0	3,2	43,3	0,8	0,8	0,9	100,0			

Državni gozdovi

		Vrste poseka													
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek za oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozdn. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.											
Iglavci	m3	687	750	0	0	0	674	5.672	278	51	0	8.112	10,9	56,1	
	%	8,5	9,3	0,0	0,0	0,0	8,3	69,9	3,4	0,6	0,0	100,0			
Listavci	m3	29	96	0	0	0	0	233	166	21	0	544	1,4	7,0	
	%	5,3	17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	42,8	30,5	3,8	0,0	100,0			
Skupaj	m3	716	846	0	0	0	674	5.905	444	72	0	8.657	7,7	39,0	
	%	8,3	9,8	0,0	0,0	0,0	7,8	68,2	5,1	0,8	0,0	100,0			

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka													
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek za oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozdn. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.											
Iglavci	m3	0	0	0	0	0	0	313	0	0	0	313	4,3	20,3	
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0			
Listavci	m3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
Skupaj	m3	0	0	0	0	0	0	313	0	0	0	313	2,5	11,0	
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0			

Skupaj GGE

		Vrste poseka													
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek za oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozdn. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.											
Iglavci	m3	5.312	27.822	280	0	0	3.264	39.246	760	599	510	77.792	10,0	52,2	
	%	6,8	35,8	0,4	0,0	0,0	4,2	50,3	1,0	0,8	0,7	100,0			
Listavci	m3	1.650	8.695	206	0	0	73	2.989	345	173	253	14.384	3,2	15,8	
	%	11,5	60,4	1,4	0,0	0,0	0,5	20,8	2,4	1,2	1,8	100,0			
Skupaj	m3	6.962	36.517	486	0	0	3.337	42.235	1.105	772	763	92.176	7,5	38,4	
	%	7,6	39,6	0,5	0,0	0,0	3,6	45,9	1,2	0,8	0,8	100,0			

Največji delež v rednem in sanitarnem poseku predstavlja smreka, ki je posebej ranljiva v fazi drogovnjaka na snegolome, v fazi debeljaka na podlubnike in vetrolome, v fazi pomlajenca pa na vetrolome. V tem desetletju je bilo posekane 11,3 % lesne zaloge smreke. Zelo izrazit trend povečanja obsega sečnje smreke je evidenten po letu 2015.

Listavci se v lesni zalogi še vedno krepijo in bodo na daljši rok pripomogli k večji stabilnosti sestojev. V preteklem desetletju so bile sečnje listavcev ponovno močno pod načrtovanim posekom.

Glavnino realizirane redne sečnje predstavljajo pomladitvene sečnje (40 %), z največjo realizacijo v letu 2013. Redčenja so bila izvajana do leta 2013, v skupnem obsegu sečenj predstavljajo samo slabih 8 %.

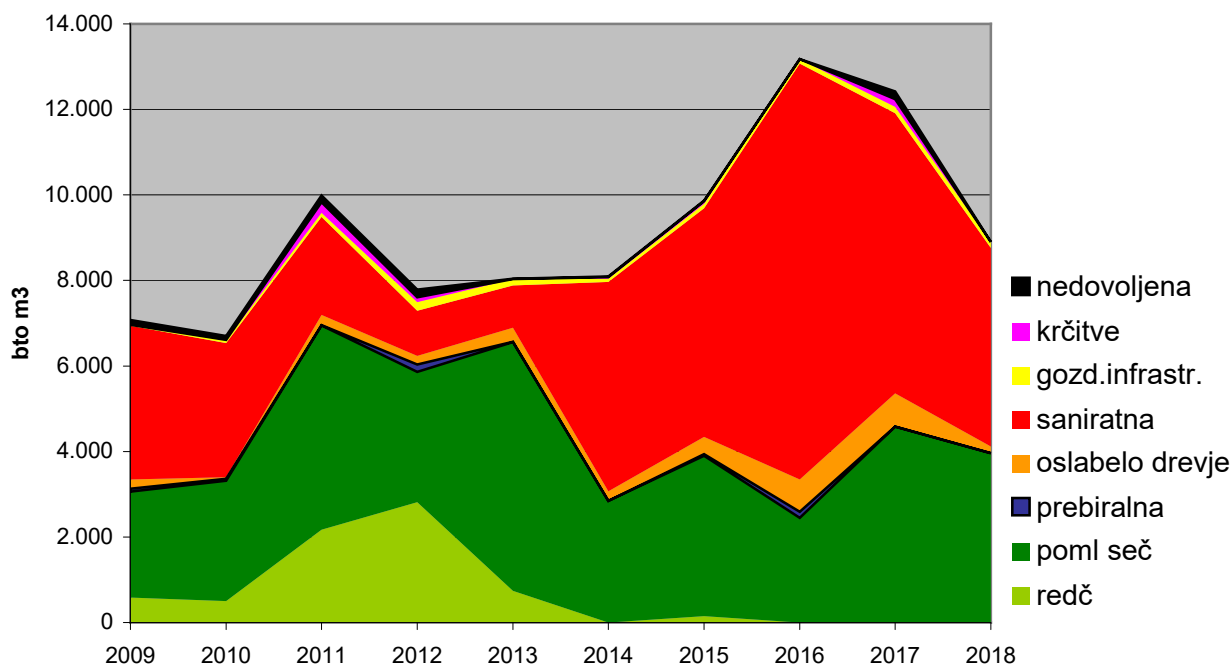
Preglednica 39/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	79,5	11,3	6,0
Jelka	2,7	4,0	0,2
Bor	1,9	3,3	0,1
Macesen	0,3	1,6	0,0
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0
Bukev	14,2	3,4	1,1
Hrast	0,3	3,0	0,0
Pl. Ist.	0,4	2,0	0,0
Dr. tr. Ist.	0,6	2,8	0,0
Meh. Ist.	0,1	1,3	0,0
Skupaj iglavci	84,4	10,0	6,4
Skupaj listavci	15,6	3,2	1,2
Skupaj	100,0	7,5	7,5

Preglednica 40/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,2	6,5	8,3	10,5	15,0	10,0	17,9
Listavci	1,2	1,6	2,8	4,5	7,4	3,2	3,3
Skupaj	2,2	4,0	6,1	8,8	13,2	7,6	21,2

Posek po debelinskih razredih je odlikava pretežno sanitarnih in pomladitvenih sečenj. Poprečna lubadarka je imela 1,12 m³, poprečno drevo poškodovano zaradi vetra 0,98 m³, poprečno drevo, ki ga je poškodoval žled pa 0,45 m³. Povprečno drevo rednih pomladitvenih sečenj je znašalo 1,74 m³.

Slika 1: Pregled poseka po vrstah, vzrokih in letih ureditvenega obdobja

Glavni vzrok za sečnje v preteklem ureditvenem obdobju so bili sanitarni, še posebej izrazito po letu 2014. Struktura glavnih sečenj v preteklem desetletju je bila sicer: sanitarnih sečenj 49,4 %, pomladitvenih sečenj 39,6 % in redčenj 7,6 %. Evidentirano je tudi 1.955 bto m³ neizkoriščenega drevja (kalo) in 236 bto m³ sečnje izven gozda.

Od vse količine sanitarnih sečenj (skupaj 45.572 bto m³) je 76,2 % podlubnikov, 12,2 % vetroloma, 6,8 % žledoloma, 1,8 % zaradi gozdne proizvodnje, 1,2 % snegoloma in 1,8 % ostalih vzrokov.

Usmerjanje razvoja gozdov z redno sečnjo je bilo v preteklem desetletju močno ovirano, po letu 2014 so se pretežno izvajali nujni poseki zaradi sanacije.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Primerjava načrta in realizacija v obdobju 2009 - 2018 kaže, da zanimanje za vlaganja v gozdove hitro usiha. Vzrok v nizki realizaciji vidimo v drobnih posestih, nenavezanosti lastnikov na gozd, neznanju lastnikov gozdov in stalnih ujmam, ki so polno zaposlile lastnike, ki bi drugače verjetno nekaj pozornosti namenili tudi negi.

Sadnja je bila dobro realizirana – kar 81%. Posajene je bilo 5,8 ha površine. Okoli 40 % sadnje je bilo izvedene kot sanacija ujm, ostalo pa kot obogatitve sestojnih zasnov po rednih sečnjah.

1,7 ha sadnje je bilo realizirane v državnih gozdovih, 4,1 ha pa v zasebnih gozdovih. Razporeditev sadnje po RGR je posledica obnovitvenih sečenj in ujm (veter 2013, žled 2014, podlubniki 2015 - 2017).

Največ je bilo posajene smreke (55 %), po 20 % macesna in bukve ter 5 % gorskega javorja. Posajenih je bilo tudi nekaj 100 sadik gradna in kostanja.

Nega: izvedba nege je bila zelo slaba. Najboljša realizacija je bila pri obžetvah (40 % realizacija). Vsi drugi ukrepi nege so se izvajali bolj slučajnostno.

Nege mladja v 10 letih ni bilo, nege gošče je bilo od planiranih 30,1 ha izvedene 0,60 ha, izvedbe prvih in drugih redčenj je bilo 6 oz 7 ha – to je dobrih 10 % načrta.

Skoraj polovica izvedene nege je bila realizirana v državnih gozdovih, katerih površina je v skupni površini gospodarskih gozdov GGE le 7%.

Varstvo: najboljše so bili realizirani premazi, kar je v neposredni korelaciji z realizirano sadnjo.

Povprečno je bilo letno v GGE postavljenih in redno praznjenih 3 - 6 lovno kontrolnih pasti.

Na območju potencialnega erozijskega žarišča Čikla je bila v letih 2014 2018 domišljena strategija spremljanja premikov zemeljskih mas (geologi). Ob gozdni cesti je bilo v najbolj kritičnem delu poskrbljeno za učinkovitejše odvodnjavanje.

Nega habitatov: zanimivo je, da pri lastnikih ni niti zanimanja za dela, s katerimi se izboljšujejo habitati (košnje košenic, vzdrževanje vodnih virov...) in za katere se prav tako izplačujejo subvencije.

Preglednica 41/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Sadnja	ha	7,07	4,09	57,9	0,06	1,71	2.850,0
Obžetev	ha	36,39	13,04	35,8	0,20	1,95	975,0
Nega mladja	ha	5,98	0,00	0,0	1,74	0,00	0,0
Nega gošče	ha	25,92	0,00	0,0	4,18	0,60	14,4
Nega letvenjaka	ha	48,14	3,00	6,2	7,03	3,05	43,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	47,58	2,35	4,9	8,67	5,00	57,7
Varstvo pred erozijo	dni	4,63	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	32,10	21,98	68,5	0,06	3,05	5.083,3
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.540,00	0,00	0,0	40,00	500,00	1.250,0
Vzdrževanje grmišč	ha	21,00	1,35	6,4	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	88,00	5,50	6,3	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	16,50	0,00	0,0	22,00	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,06	0,00	0,0	0,01	0,00	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	0,00	0,00	0,0	4,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	42,24	0,4	30,00	7,38	0,3

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	7,13	5,80	81,3
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	36,59	14,99	41,0
Nega mladja	ha	0,02	0,00	0,0	7,74	0,00	0,0
Nega gošče	ha	0,02	0,00	0,0	30,12	0,60	2,0
Nega letvenjaka	ha	1,08	0,00	0,0	56,25	6,05	10,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,19	0,00	0,0	57,44	7,35	12,8
Varstvo pred erozijo	dni	0,00	0,00	0,0	4,63	0,00	0,0

Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	32,16	25,03	77,8
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	2.580,00	500,00	19,4
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	21,00	1,35	6,4
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	88,00	5,50	6,3
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	0,00	0,0	38,50	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	0,00	0,0	0,07	0,00	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	0,00	0,00	0,0	4,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	3,50	0,0	130,00	53,12	0,4

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem desetletju ni bilo gradenj gozdnih cest. Razlog je predvsem v visoki ceni gradnje gozdnih cest, ki jih lastniki ne zmorejo financirati. Težava je tudi razdrobljenost lastništva in zahtevnost postopkov pri izdelavi potrebne dokumentacije (»pravica graditi«, pridobivanje raznih soglasij). Prišla pa je pobuda za prestavitev spodnjega dela gozdne ceste Završnica – Valvazor (dolžina cca 500 m, investitor občina Žirovnica), za katero smo izdelali elaborat ničelnic.

V preteklem desetletju smo zgradili 2.250 m gozdnih vlak, rekonstruirali pa 500 m, realizacija znaša le 5 % predvidenega za preteklo desetletje. Razlogi za slabšo realizacijo so podobni kot pri gradnji gozdnih cest. Vse pobude lastnikov gozdov za gradnjo so se obravnavale.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Realizacija del in primerjava z načrtovanimi je prikazana v preglednici OGD. Opravljeno je bilo samo 6 % načrtovanih vzdrževanj grmišč in travinj, izvedba vseh ostalih ukrepov je izostala.

Omeniti velja, da se pri izvedbi obnove in nege vzporedno izvajajo tudi ukrepi, ki poleg sestojev izboljšujejo habitate. Poudarki so na ohranjanju plodonosnih dreves, mehkih listavcev, grmovja na obrobju mladovij, ob vodotokih in na presekah. Izboljševanje habitatov kot aktiven ukrep v ožjem smislu je zato manj poudarjeno.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2009– 2018

V zvezi s posegi v gozd, predvsem pa v gozdni prostor je bilo sicer obravnavano veliko število zadev, ki pa praviloma niso zahtevale tudi krčitve gozda. ZGS je redno izdajal mnenja, projektne pogoje, smernice, soglasja, odločbe za krčitve v kmetijski namen in opravljal svetovanja na terenu. Za posege v gozd oz. gozdni prostor obravnavanega obdobja je bilo v GGE Žirovnica izdanih 41 soglasij. V preteklem desetletju je bilo izkrčeno 4,67 ha gozda, največ za kmetijski namen.

Območna enota Bled je v letu 2010 izdala pozitivno mnenje k predlogu občinskega prostorskega načrta Občine Žirovnica, ki je bil nato sprejet v letu 2011. V letu 2018 so potekale aktivnosti za sprejem predloga drugih sprememb in dopolnitev OPN Občine Žirovnica.

Gozdovi v bližnji okolici naselja Žirovnica poraščajo strme terene, večinoma neprimerne za posege v prostor, velik je tudi delež varovalnih gozdov. Večji del posegov v občini Žirovnica je načrtovanih v ravninskem delu GGE, v bližini strnjenih naselij in v dolini Završnice. Posegi za kmetijski namen so locirani v okolici obstoječih planin.

Preglednica 42/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2009 do 2018 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,30	0,00	4,37	0,00	0,00	0,00	4,67

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009 – 2018

V zadnjem ureditvenem obdobju je bila realizacija sečnje predvsem zaradi gradacije podlubnikov po letu 2014, v tej enoti sicer v manjšem obsegu, izvedena veliko bolje kot v prejšnjih desetletjih. Dosegla je 67,5 %. Vendar je bila od tega velika večina iglavcev, pri katerih je bila realizacija 85,7 %. Na drugi strani pa je bila izvedba načrtovanega poseka pri listavcih le 31,4 % in je tako daleč pod zastavljenim ciljem. Vzrok za višjo realizacijo poseka pri iglavcih je bila gradacija smrekovih podlubnikov in sanacija, ki je sledila. Nastale so tudi večje ogolele površine, sama sanacija je zahtevala velike napore in je predstavljala glavno prioriteto v drugi polovici ureditvenega obdobja. V zaključenih evidencah poseka je kar 49,5 % vsega poseka sanitarnega.

Posek v preteklem desetletju je v gospodarskih gozdovih predstavljal 8,8 % lesne zaloge in 48,5 % prirastka. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem je v teh gozdovih lesna zaloga za 2,8 % narasla, prirastek pa za 2,7 % padel.

S poudarkom na sanaciji s podlubniki napadenih sestojev, lahko realizacijo v skupnem pri iglavcih ocenimo za solidno izpolnjen načrt. Za velik zaostanek realizacije poseka listavcev so vzroki v majhni in razdrobljeni posesti, majhni nenavezanosti lastnikov na gozd, slabši odprtosti gozdov ter slabi kvaliteti sortimentov listavcev.

Manj uspešna je bila tudi realizacija po vsebini poseka v sestojih. V strukturi poseka predstavljajo redčenja le 8,1 % (6,9 % načrtovanih). Pomladitvene sečnje, ki predstavljajo 39,6 % vsega poseka, pa so celo presegle načrtovane za 25 %. Zato v preteklem ureditvenem obdobju težko govorimo o aktivnem usmerjanju gozdov, saj so naravne motnje zahtevale velik obseg nujnih del in praktično diktirale gospodarjenje z gozdovi od leta 2014 do konca ureditvenega obdobja. Velik je izpad negovalnih redčenj – predvsem drobnih redčenj za stabilizacijo drogovnjakov. Odstopanja se odražajo v manj ugodni debelinski strukturi: preveč zaostaja delež tanjšega drevja in previsok je delež drevja v poseku nad 50 cm. Zaostanek pri negovalnih sečnjah ni v korist stabilnosti in kvaliteti sestojev. Ogolele površine kot posledica sanacije gozdov po napadu podlubnikov so slabših zasnov in pomenijo določen zastoj pri normalnem preraščanju razvojnih faz za prihodnja ureditvena obdobja, predvsem pa pomenijo dolgoročno krnitev proizvodne funkcije in vrednosti teh gozdov, saj ni realno pričakovati, da bi na teh površinah v naslednji generaciji dobil po vrednosti primerljive sestoje. Sanitarne sečnje so diktirale tudi na nek način vsiljeno obnovo debeljakov v optimalni fazi, posledično se ni izvedlo vseh načrtovanih končnih sečenj v pomlajencih in nadaljevanje obnove v zelenem obsegu. Aktivne sečnje so nujen pogoj za vzdrževanje struktur in predvsem za zagotavljanje vseh funkcij gozdov. Velik delež sanitarnih sečenj je imel na razmerje razvojnih faz močnejši vpliv, kot s preteklim načrtom načrtovani ukrepi.

Razporeditev posekov po GR je dokaj neenakomerna, kar je sicer glede na pogoje pričakovano. Določeni predeli v enoti še niso ekonomsko zanimivi saj niso dovolj odprti ali pa je kvaliteta drevja slaba. Prav pomanjkanje vlaganj v odprtost s cestami in vlakami je največja ovira za boljše izkoriščanje potencialov v gozdnogospodarski enoti, saj v preteklem obdobju gradenj cest ni bilo,

načrtovana količina gradenj vlak pa je bila realizirana le 5 %, pa še tu je šlo v veliki meri za vlake, ki so bile povezane s sanacijo s podlubniki napadenih jeder.

Drevesna sestava pomladka je ugodna in ob ustrezni negi zagotavlja primerno zasnovno sestojev, zato je pravilna tudi odločitev za pretežno naravno obnovo sestojev.

Realizacija gojitvenih del, z ozirom na to, da so bila načrtovana le najbolj potrebna, je slaba, saj pri glavnini gojitvenih ukrepov (nega mladja, gošče in ml. drogovnjakov) dosega zelo majhen ali nikakršen delež načrtovanih del. Izvedba ustrezne nege mlajših razvojnih faz je ključ za povečanje stabilnosti in odpornosti drogovnjakov. Neizvajanje nege še posebej pri listavcih preprečuje boljšo izkoriščenost rastiščnega potenciala sestojev. Boljša je realizacija pri sadnji, obžetvi, zaščiti pred divjadjo in varstvom pred žuželkami, kar je povezano z ujmami preteklega obdobja. Glede na lastništvo je v državnih gozdovih realizacija nege nekoliko boljša, a še vedno nezadovoljiva.

Trajnost vseh funkcij je zagotovljena z mnogonamenskim gospodarjenjem. Bolj kot ukrepanje za krepitev funkcij v ožjem smislu, se pri izvedbi nege in obnove izvajajo tudi ukrepi, ki pripomorejo tudi k izboljšanju habitatov. Posebni ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja so bili izvedeni v skromnem obsegu.

Ugodno lahko ocenimo tudi usklajevanje z ostalimi dejavnostmi, zlasti posegov v gozdni prostor preko soglasij in mnenj javne gozdarske službe.

Ocenjujemo, da so bili postavljeni cilji, smernice in ukrepi za preteklo desetletje ustrezni, a do njihove realizacije žal prišlo zaradi slabe zainteresiranosti lastnikov za gospodarjenje z gozdovi in povečanega obsega gradacije podlubnikov v zadnjih letih ureditvenega obdobja, ki je narekovala ukrepanje.

Ugotavljamo tudi, da daje ureditvena metoda stalnih vzorčnih ploskev in uporaba DOF zelo realne osnove za dobro izdelan načrt in monitoring gozdov. Pri načrtu za prihodnje desetletje smo uporabili tudi lidarske podatke.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Preglednica 43/D-GP: Razvoj površine gozdov v obdobju 1989 do 2019

Leto	GGE		Gospodarski gozdovi v GGE	
	Površina gozda (ha)	Verižni indeks (%)	Površina gozda (ha)	Verižni indeks (%)
1989	3.563,21	-	2.520,31	-
1999	4.329,35	122	2.643,26	105
2009	4.358,89	101	2.641,58	100
2019	3.759,34	86	2.634,70	100

Kljub temu, da podatki iz načrtov kažejo spremembe v skupni površini gozdov, se ta dejansko ni tako močno spreminjala. Razlike so predvsem posledica uporabe različnih podlag in natančnosti pri kartiranju gozdnih površin (TTN, DOF, raba tal, LIDAR) in različnih definicij gozda (vključitev rušja v gozdno površino z GGN z obdobjem veljavnosti 1999–2008, izločitev rušja iz gozdne površine s tem načrtom).

Povečanje skupne površine za 22 % leta 1999 je posledica teritorialne zaokrožitve enote skladno z usmeritvami takratnega območnega načrta s priključitvijo odsekov iz GGE Jesenice (sedanji odseki 1b, 9a in b, 11 c in pripadajoči varovalni odseki) ter z vključitvijo rušja v gozdno površino. Tudi povečanje površine gospodarskih gozdov je posledica priključitve odsekov iz GGE Jesenice.

Zmanjšanje skupne površine v zadnjem desetletju je posledica predvsem izločitve rušja iz gozda, zmanjšanje površine gospodarskih gozdov pa bolj natančne razmejitve z varovalnimi gozdovi in krčitev gozda.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 44/GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1989 do 2019

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni posek*		
		(m ³ /ha)			(m ³ /ha)			(m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	3.563,21	152,4	68,4	220,8	3,6	1,7	5,3	1,0	0,1	1,1
1999	4.329,35	143,9	89,3	233,2	2,8	2,1	4,9	0,7	0,2	0,9
2009	4.358,89	178,6	102,0	280,7	3,4	2,1	5,5	1,8	0,3	2,1
2019	3.759,34	208,4	129,8	338,2	3,8	2,2	6,0	2,7	1,5	4,2

OPOMBA: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Preglednica 45/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019 za gospodarske gozdove

Leto	Površina	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	2.520,31	194,3	85,3	279,6	4,8	2,3	7,1	1,4	0,2	1,6
1999	2.643,26	198,2	114,0	312,2	3,6	2,7	6,3	1,1	0,3	1,4
2009	2.641,58	254,8	134,7	389,5	4,6	2,7	7,3	2,9	0,5	3,4
2019	2.634,70	251,7	148,6	400,3	4,5	2,6	7,1	3,7	2,1	5,8

OPOMBA: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

V preglednici 46/GFR1 je podan razvoj gozdnih fondov za vse gozdove v enoti, v preglednici 47/D-GFR1 pa za gozdove, v katerih se kvantitativni kazalci razvoja gozdov ugotavljajo z reprezentančnimi metodami (večnamenski gozdovi in GPN z ukrepanjem).

V enoti je vseskozi opazen trend naraščanja lesne zaloge in prirastka, čeprav je slika popačena zaradi vključitve rušja v gozd leta 1999 in ponovne izločitve s pričujočim načrtom. Tako je dvig lesne zaloge v zadnjem desetletju za 20,5 % in prirastka za 9,1 % predvsem posledica izločitve rušja iz gozdnih površin.

Korektna primerjava razvoja gozdnih fondov v enoti je mogoča le za del gozdov, kjer se je v zadnjih štiridesetih letih gozdne fonde ugotavljalo na enak način, ter se površina gozdov zaradi različnih definicij gozda ni bistveno spremenila. V nadaljevanju zato komentiramo gozdne fonde le za gospodarske gozdove. Površina teh gozdov se ni bistveno spremenila, lesna zaloga pa je bila vse od leta 1979 ugotavljana s KVM:

lesna zaloga se vse od leta 1989 stalno povečuje, kar velja tako za iglavce kot listavce, razen za iglavce v zadnjem desetletju. Lesna zaloga se je v obdobju 1989-2019 povečala za 120,7 m³/ha (43 %). Naraščanje lesne zaloge je zlasti opazno pri listavcih, kjer se je lesna zaloga povečala za 63,3 m³/ha (74 %). Povečanje lesne zaloge iglavcev je bistveno manjše kot pri listavcih. Glede na leto 1989 se je zaloga iglavcev povečala za 57,4 m³/ha (30 %).

Porast lesne zaloge v zadnjem desetletju za 3 % je posledica povečanja lesne zaloge listavcev, lesna zaloga iglavcev je namreč nižja za 1 %.

Prirastek je v proučevanem obdobju (razen leta 1999, ko je bil najnižji) dokaj konstanten in se giblje malo nad 7 m³/ha. V primerjavi s prejšnjim desetletjem je intenziteta priraščanja na lesno zalogo pri iglavcih enaka (1,8 %), pri listavcih pa je padla z 2,0 % na 1,7 % v zadnjem obdobju.

Do zadnjega desetletja so za enoto značilne izredno nizke intenzitete sečenj. In še te skromne sečnje so bile osredotočene na posek iglavcev (smreke), listavcev se praktično ni sekalo.

V primerjavi z obdobjem 1999-2009 za 243 % višji posek v zadnjem obdobju pomeni komaj 68 % realizacijo načrtovanega. Višji posek je predvsem posledica sanacije napada podlubnikov, saj je bila kar polovica poseka sanitarnega.

Preglednica 46/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	54,5	6,4	6,5	1,6	27,3	0,7	0,9	1,2	0,9
1999	50,0	5,2	5,0	1,5	33,9	0,8	1,2	1,2	1,2
2009	52,9	5,0	4,2	1,4	31,8	0,8	1,6	1,5	0,8
2019	48,2	6,9	4,9	1,6	33,3	0,7	1,9	1,6	0,9

V tridesetih letih je delež iglavcev z 69,0 % padel na 61,6 %. Spremembe drevesne sestave gozdov se odražajo predvsem v zmanjševanju deleža smreke in bora ter povečevanju deleža bukve in plemenitih listavcev. Delež smreke se je v zadnjih 30 letih zmanjšal za 6,3 %, bora pa za četrtrino. Jelka in macesen sta vseskozi zastopana s približno enakim deležem. Delež bukve je v porastu. V treh desetletjih se je njen delež povečal za 22 %. Na lesni zalogi pridobivajo tudi plemeniti listavci. Lesna zaloga ostalih listavcev se le malo spreminja. Glede na dosedanje trende v spremembi drevesne sestave, debelinsko strukturo posameznih drevesnih vrst, stanje pomladka in nizko intenziteto sečenj še posebno listavcev, lahko tudi v prihodnje pričakujemo predvsem nadaljnje zmanjševanje deleža iglavcev (predvsem smreke) in povečevanje deleža bukve ter delno tudi plemenitih listavcev.

Preglednica 47/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	100,0	110,0	106,9	113,3	139,0	116,7	93,8	116,2	104,3	109,2	128,6	110,2	128,5
Listavci	120,0	121,4	119,5	140,9	140,8	127,2	118,9	107,5	95,2	103,2	141,7	107,7	148,1
Skupaj	110,0	115,8	111,8	121,3	139,4	120,5	104,7	111,9	100,6	107,5	130,9	109,3	135,1

V zgornji preglednici so primerjane so hektarske vrednosti. Opozoriti moramo, da je bilo pred desetletjem v gozd uvrščeno tudi 426,14 rušja, zato so bile vrednosti ustrezno nižje.

Lesna zaloga se je v enoti povečala za 21 %. K povečanju lesne zaloge so več prispevali listavci, lesna zaloga iglavcev se je povečala za 17 %. Tako pri listavcih kot iglavcih se je lesna zaloga povečala v vseh razširjenih debelinskih razredih, najbolj v zadnjih treh, kar kaže na povečanje deleža debelega in starega drevja.

Prirastek se je skupno povečal za 9 %. Večje je povečanje prirastka iglavcev (za 10 %) kot listavcev, kjer se je prirastek povečal za 8 %. Pri iglavcih je podobno kot pri lesni zalogi povečanje prirastka nižje pri tanjšem drevju in višje v zadnjih debelinskih razredih. Podobna zakonitost velja tudi za listavce. Naraščanje prirastka debelejšega drevja je posledica kopičenja lesne zaloge v starejših razvojnih fazah, ko ima drevje že precej sproščene krošnje, medtem ko zmanjšanje prirastka tanjšega drevja nastopa kot posledica utesnenosti krošenj dreves v sestojih, ki niso negovani.

Če primerjamo samo razvoj gozdnih fondov v gospodarskih gozdovih, se je lesna zaloga povečala za 2,8 %, prirastek pa padel za 2,7 %.

V gospodarskih gozdovih smo zaradi potrebne nege mlajših razvojnih faz, slabe realizacije poseka listavcev in ogroženih smrekovih sestojev zaradi lubadarja, možni posek povečali za 14 %.

Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge (gospodarski gozdovi)

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	673.075	355.821	1.028.895
Prirastek (letni*10)	119.580	67.051	186.631
Sečnje po evidenci	76.816	14.039	90.855
Pričakovana zaloga	715.839	408.833	1.124.671
Ugotovljena zaloga	663.129	391.607	1.054.736
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	92,6	95,8	93,8

Kontrolni izračun lesnih zalog smo izdelali za površino gospodarskih gozdov. Vrsti posebej v preglednici nismo prikazovali, saj je pri izračunu upoštevana v končni lesni zalogi. Vrast v gospodarskih gozdovih znaša 2,47 m³/ha (1,06 m³/ha iglavcev in 1,41 m³/ha listavcev). Pri kontrolnem izračunu je prišlo do 6,2 % odstopanja med pričakovano in ugotovljeno lesno zalogo. Odstopanje je izrazitejše pri iglavcih.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

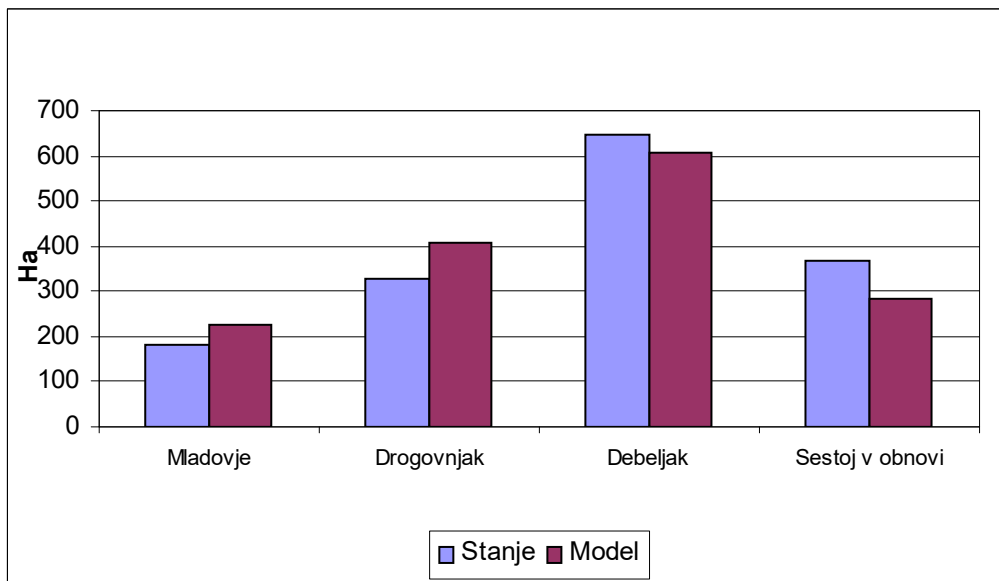
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Presojo trajnosti donosov gozdov smo za gospodarske gozdove izdelali ločeno za enomerne in raznomerne gozdove. V gospodarskih gozdovih prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 42,1 %. Največji delež raznomernih sestojev je v RGR 3 – Alpska bukovja na osojnih legah in RGR 4 – Alpska bukovja na prisojnih legah. To so sestoji, ki pokrivajo povečini strma in s prometnicami slabše odprta področja GGE. Zaradi neugodnih terenskih razmer za gospodarjenje se v teh gozdovih gospodari manj intenzivno, kar ima za posledico navidezno raznomerno strukturo (drevje vseh debelin), ki pa ne deluje po principih prebiralnega gospodarjenja.

Pri analizi smo si pomagali tudi z modeli, ki so bili pripravljene ob obnovi GGN GGO leta 2011.

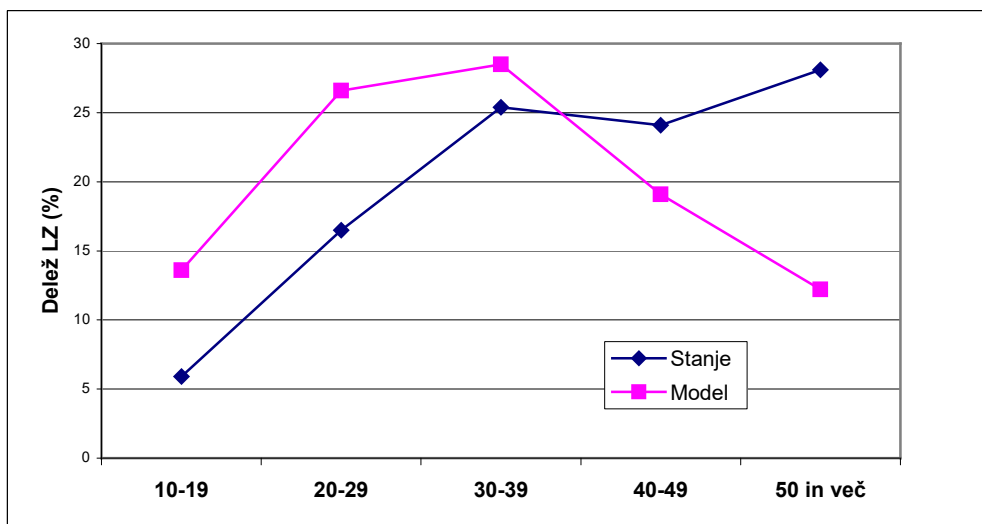
Preglednica 49/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi)

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	181,21	6,9	20	8,6	225,87	-2,9	-44,66
Drogovnjak	328,43	12,5	35	15,6	409,73	-5,3	-81,30
Debeljak	646,94	24,6	52	23,0	606,35	+2,7	+40,59
Sestoj v obnovi	368,59	14,0	24	10,7	283,21	+5,6	+85,38
ENODOBNI SKUPAJ	1.525,17	57,9	131	57,9	1.525,17		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.109,53	42,1		42,1	1.109,53		
Skupaj:	2.634,70	100		100	2.634,70		

Slika 2: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

V enomernih sestojih je opazno odstopanje od modelnega stanja v vseh razvojnih fazah. Medtem ko je delež mladovij in drogovnjakov premajhen, je delež debeljakov in sestojev v obnovi prevelik. Največja odstopanja so v razvojnih fazah drogovnjakov in sestojev v obnovi. Premajhen delež mlajših razvojnih faz je posledica manj intenzivnega gospodarjenja v zadnjih treh desetletjih, večji delež sestojev v obnovi pa sanacije sestojev po napadu podlubnikov. Slika je dokaj ugodna – višek sestojev v obnovi se da z aktivnejšim gospodarjenjem hitro prevesti v mladovja in debeljake uvesti v obnovo. Podmladek je v sestojih v obnovi večinoma dobrih zasnov in prisoten na dobri tretjini površin. Zasnove mladovij niso najboljše in če upoštevamo še slabo negovanost tako mladovij kot drogovnjakov in direkten prehod debeljakov v mladovja (sanacija lubadarskih jeder) oziroma gole nepomlajene površine, bo zagotovo prihajalo do zastoja v prehajanju med razvojnimi fazami.

Slika 3: Primerjava dejanske in modelne strukture lesne zaloge raznomernih gozdov po debelinskih razredih (gosp. gozdovi)

V raznomernih sestojih se lesna zaloga zaradi dosejanje manjše intenzitete gospodarjenja kopiči v najdebelejših razredih, primanjkuje pa tanjšega drevja, zato bo v teh sestojih poudarek na pomlajevanju.

Čeprav stanje v obeh primerih odstopa od modelnega, ocenjujemo, da trajnost zagotavljanja donosov v gozdovih GGE ni ogrožena. Ob ustrezno usmerjenem gospodarjenju s poudarkom v trenutni situaciji na takojšnji sanaciji poškodovanih sestojev, varstvenim razmeram prilagojeni dinamiki obnove v sestojih v obnovi in uvajanju debeljakov v obnovo ter ustrezni negi mlajših razvojnih faz je mogoče zagotavljati trajnost zagotavljanja vseh evidentiranih funkcij gozdov v enoti.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Gozdovi v splošnem dobro opravljajo tudi vse ostale vloge, ki jih od gozda v GGE pričakujemo. Ponekod je mestoma ogrožena varovalna funkcija, saj težko, prestaro drevje dodatno destabilizira labilna pobočja. Na posameznih pobočjih, kjer je izražena zaščitna funkcija (varovanje cest in ostale infrastrukture pred plazovi in padajočim kamenjem), zaradi odsotnosti ukrepov struktura gozda ni optimalna; v prihodnjem ureditvenem obdobju bo zato na teh mestih nujno izvajati gozdnogojitvene ukrepe, ki pospešujejo primerno strukturo gozda. V splošnem ugodna prostorska razporeditev vlog gozda ne otežuje uresničevanja načela mnogonamenskosti. Konflikt interesov je še najbolj izražen v okolici Medjega dola, kjer so prisotne varovalna in biotopska funkcija na 2. stopnji, hidrološka, poučna ter proizvodna funkcija 1. Težavo pri uresničevanju temeljnih načel (mnogonamenskosti, sonaravnosti in trajnosti) v največji meri predstavlja predvsem odsotnost usmerjenega ukrepanja na celotni površini gospodarskih in delu varovalnih gozdov. Ob bolj intenzivnem gospodarjenju, ki bi omogočalo večje izvajanje sečnje in negovalnih del, bi v nekaterih predelih enote lahko mnogonamensko vlogo gozda še okrepili.

5.2.3 Ključni problemi v enoti

Ključne probleme pri gospodarjenju z gozdovi v GGE smo glede na pomembnost rangirali po naslednjem vrstnem redu:

Omejujoči naravni dejavniki, zlasti veliki nagibi terena, oblika površja, nadmorska višina, erodibilnost tal otežujejo pogoje in višajo stroške za gospodarjenje z gozdovi. Ekstremnost rastiščnih pogojev se odraža v velikem obsegu bolj ekstremnih gozdnih združb, ki imajo varovalni ter polvarovalni značaj (termofilna bukovja, borovja, rušja).

Nezainteresiranost za gospodarjenje z gozdom in neugodna struktura lastnikov gozdov, velikemu delu lastnikov gozdov ti ne pomenijo pomembnega vira dohodka. Neaktivnost lastnikov je pomembna ovira pri zagotavljanju načrtnega gospodarjenja z gozdovi.

Neodprte površine, ki predstavljajo 41 % gospodarskih gozdov, predstavljajo oviro pri gospodarjenju, saj gradnja novih gozdnih prometnic zahteva velika sredstva, ki pa niso več sistemsko zagotovljena. Večletni zastoj v gradnji prometnic onemogoča enakomerno gospodarjenje na celotni površini gospodarskih gozdov. Opremljenost lastnikov in lokalnih izvajalskih podjetij za traktorsko spravilo je pomanjkljiva, za žično spravilo pa minimalna.

Neizvajanje ukrepov nege, s čimer izpadajo negovalni, stabilizacijski učinki v sestojih. Izraba rastiščnih potencialov je v odsotnosti redčenj in posebne nege nezadostna.

Biološka in mehanska nestabilnost sestojev, ki so potencialno ogroženi ob vedno bolj pogostih vremenskih ekstremih (težak sneg, žled, veter, podlubniki). Delež pomanjkljivo negovanih sestojev, ki so mehansko nestabilni in tako bolj občutljivi na ujme, se je v zadnjem desetletju še povečal. Problematičen je tudi prevelik delež smreke na zanjo nenaravnih rastiščih, taki sestoji so bolj občutljivi na naravne motnje in predvsem na v zadnjem obdobju zelo močne gradacije podlubnikov.

Porušeno razmerje razvojnih faz, ki se odraža v prevelikem deležu starejših sestojev in pomanjkanju mlajših. Sanacija ujm in prenamnoženih podlubnikov vsiljuje **nenačrtno obnovo**

debeljakov. Novonastale površine mladovij nimajo ustrezne zasnove, naravna obnova je lahko tudi otežena (pojav erozije, zapleveljenje). Sanacija in umetna obnova ogolelih površin zahteva velika finančna sredstva.

Neusklajenost med gozdom in velikimi rastlinojedimi parkljarji - visoke stopnje objedenosti predvsem listavcev zavirajo naravno pomlajevanje. Na območjih koncentracij jelenjadi je zaskrbljujoče tudi obgrizanje debel v letvenjakih in drogovnjakih.

Kakovost listavcev ne dosega ciljnih vrednosti, ob ustrezni negi rastišča omogočajo doseganje boljše kakovosti listavcev, kot jo ti sedaj izkazujejo.

Odsotnost ukrepanja v varovalnih gozdovih lahko v nekaterih predelih ogrozi zagotavljanje varovalne in zaščitne funkcije.

V enoti so **zaradi izjemnih naravnih vrednot poudarjeni cilji varovanja narave** in ohranjanja biotske pestrosti. Velik pritisk javnosti na prostor v enoti zaradi številnih interesov otežuje in omejuje gozdno gospodarjenje.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Okoljski cilji

Največji pomen med njimi ima varovalna vloga. Na pretežno karbonatni podlagi so tla razvojno mlada, plitva in zaradi velikih strmin erodibilna. Naravno varovalo je gozdna vegetacija, primerne vrstne sestave in strukture. V Karavankah se napajajo potoki, ki se zlivajo v Savo Dolinko. Gozd omejuje erozijo in odtok vode, ki bo v prihodnosti vse pomembnejši resurs.

Poleg varovalne in hidrološke vloge je v enoti pomembno tudi ohranjanje in krepitev biotske pestrosti. Tako karavanški kot julijski del enote je uvrščen v posebna varstvena območja (Natura 2000).

Socialni cilji

Potrebe po socialnih vlogah so v enoti močno izražene. Krepitev estetske vloge gozda, skrb za primerno rekreacijsko infrastrukturo ter seznanjanje in izobraževanje javnosti o pomenu gozda v gorskem svetu ter nujnosti sonaravnega gospodarjenja zato ostajajo prednostne naloge.

Proizvodni cilji

Od ekonomskih vlog gozda je, kljub upadanju interesa za gospodarjenje z gozdovi, še vedno proizvodnja lesa po količini in kakovosti med pomembnejšimi cilji. Pomemben je predvsem les za domačo uporabo in les kot vir dodatnega zaslužka, saj v enoti prevladuje drobna zasebna posest. Skladno s potencialno zmogljivostjo sta pomembni dohodkovna in zaposlitvena funkcija predvsem za domače prebivalstvo oziroma lastnike gozdov. K optimalnemu izkoristku bi pripomoglo aktivnejše gospodarjenje z zasebnimi gozdovi ter bolj široka paleta uporabe lesa v lokalnem okolju, zlasti drobnih sortimentov in lesa listavcev.

Od drugih dobrin iz gozda so zanimive gobe, jagode, borovnice, maline in zdravilna zelišča. Lovna funkcija je v enoti zelo raznolika: za lov, opazovanje ali fotografiranje je zanimiv zelo širok spekter živalskega sveta v razgibani in vitalni krajini Julijcev in Karavank in Julijcev.

6.1.1 Posebni cilji za reševanje ključnih problemov v enoti Žirovnica

Zagotavljanje trajnostnega funkcioniranja gozda in njegove mnogonamenske rabe

Gozdni prostor opredeljuje zakon: zajema gozdna zemljišča in ekološko ali funkcionalno povezano negozdno zemljišče, ki skupaj zagotavljajo uresničevanje funkcij gozda. Pri usmeritvah za rabo gozdnega prostora ni potrebno stremeti za povečevanjem obsega gozdnega prostora, ampak za funkcionalno rabo, razporeditev in uskladitev drugačne rabe gozdov.

Temeljni pogoj in cilj za doseganje trajnega funkcioniranja gozdnih ekosistemov in krepitev večnamenske vloge gozda je sonaravno gospodarjenje z gozdovi. Opredelimo ga s štirimi najbolj značilnimi karakteristikami, ki pa še zdaleč ne izčrpajo vseh njegovih kvalitete:

- Sonaravno gospodarjenje zajema gozdni prostor celostno
- Primerne so le rastiščno pogojene drevesne vrste in oblika mešanosti
- Naravno pomlajevanje je temeljni pogoj, izjemoma mladje spopolnujemo s sadnjo

- Sprejemljivi so le gojitveni sistemi, ki spoštujejo naravno mešanost drevesnih vrst, kombinacijo razvojnih stopenj ter vertikalno in horizontalno zgradbo sestojev
- Sonaravno gospodarjenje sprejema le ekološko sprejemljivo gradnjo gozdnih prometnic in uporabo obzirnih, humanih tehnologij dela.

Intenziviranje gospodarjenja z zasebnimi gozdovi in gospodarjenje na celotni površini gospodarskih gozdov

Gospodarjenje v enoti je izrazito pasivno in sledi inerciji lastnikov gozdov. Zaradi neenakomerne odprtosti gozdov in povečanja stroškov gozdnega dela se sečnje koncentrirajo na najbolj dostopnih in iz ekonomskega stališča najugodnejših legah. Kopičenje intenzivnosti gospodarjenja na določenih delih in odsotnost gozdnogospodarskih ukrepov v odročnejših predelih otežuje zagotavljanje trajnosti in ne krepí mnogonamenske vloge gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi je zato pomembno, da poleg količine upoštevamo tudi prostorsko razporeditev načrtovanih del.

Izboljšati odprtost gozdov

Polaganje prometnic in njihova raba se mora prilagajati ekološki sprejemljivosti naravnega okolja, funkcijam v prostoru, živalskemu svetu in seveda potrebam in možnostim lastnikov. Pomembno dejstvo, ki ga mora načrtovanje prometnic in tehnologija proizvodnje upoštevati, je drobljenje objektov dela, saj večjih koncentracij sečenj ni več. Še posebej so nepredvidljivi slučajni donosi, ki so še posebej raztreseni in z različnimi količinami lesa. Ekonomika takega dela je zelo problematična, zato je nujna zelo podrobna priprava dela in fleksibilna organizacija izvajalcev del, ki naj bi čimbolj celostno zajemala vsa dela v gozdnem prostoru.

Z gozdnogospodarskimi ukrepi povečati stabilnost varovalnih gozdov predvsem v območju erozijskih žarišč, bližini naselij in infrastrukturnih objektov

Varovalna vloga gozda je v enoti izjemno pomembna. Poleg varovalne je v enoti poudarjena tudi zaščitna funkcija, saj gozd na številnih mestih varuje tako naselja kot tudi ceste in kmetijske površine pred naravnimi nesrečami. Z gozdnogospodarskimi ukrepi je potrebno na najbolj kritičnih mestih povečati stabilnost varovalnih gozdov.

Zmanjševanje rizika gospodarjenja z gozdovi

Zaradi klimatskih sprememb so v alpskem svetu vse pogostejše različne abiotске in biotske motnje. Z uravnavanjem drevesne sestave, pravočasno obnovo gozdnih sestojev in sprotim odstranjevanjem oslabeledih, obolelih ali drugače poškodovanih dreves lahko znatno prispevamo k stabilnosti gozdnih sestojev in zmanjšanju rizika gospodarjenja z gozdovi.

Upravljanje z divjadjo

Cilj za vsako populacijo rastlinojede divjadi je vitalna populacija naravne spolne in starostne strukture, ki mora biti usklajena z okoljem. Glede na stanje populacije v smislu zdravstvenega stanja, izgub, telesnih in trofejnih tež, realizacije načrta odstrela in trendov vpliva na okolje se lahko odločimo bodisi za cilj vzdrževanja številčnosti, povečevanja ali zmanjševanja.

Za okolje, v katerem divjad živi, na splošno velja, da ga je treba predvsem z biomeliorativnimi ukrepi stalno izboljševati, saj je zaradi različnih posegov vedno bolj neprijazno za rastlinojedo kot tudi ostalo divjad. Prehranskih razmer ne izboljšujemo preko krmljenja, ampak želimo preprečevati zaraščanje travniških površin, pospeševati košnjo travnikov, vzdrževati grmišča ter predvsem pospeševati sečnjo v gozdovih ter ustvarjati nove površine mladovij.

Konkretni cilji za populacije in okolje so navedeni v Letnih načrtih za Gorenjsko in Triglavsko LUO.

Dobršen del enote zajema posebna varstvena območja - Območja Natura 2000. Cilj upravljanja na teh območjih je zagotovitev ohranitve ugodnega stanja klasifikacijskih vrst in habitatnih tipov. Predvsem želimo vzdrževati stabilne populacije posameznih vrst ter ohranjati biotsko pestrost.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Gozdnogojitveni sistem

Drobna zasebna posest in pasivno gospodarjenje z gozdovi ter stanje gozdov narekujeta prilagodljiv pristop. Do izraza mora priti velika heterogenost enote in uporaba sproščene tehnike gospodarjenja.

V enoti je prevladujoč gozdnogojitveni sistem skupinsko postopno gospodarjenje, s katerim oblikujemo pretežno velikopovršinsko raznomerne zgradbe sestojev (velikost sestojev med 0,5 in 2 ha), na bolj ekstremnih rastiščih in v predelih s poudarjeno zaščitno in varovalno vlogo pa v kombinaciji s skupinskim prebiranjem težimo k malopovršinsko raznomernim zgradbam (sestoji velikosti do 0,5 ha). Ključno pri implementaciji skupinskega postopnega gospodarjenja je pravočasna obnova gozdnih sestojev in upoštevanje zakonitosti pomlajevanja.

Pri izbiri gozdnogojitvenega sistema je potrebno posvetiti nekaj pozornosti skupinskemu prebiranju. Tovrstno gospodarjenje je smotno le v gozdovih, ki čim bolj ustrezajo modelu prebiralnega gozda, saj bo le tako zagotovljena največja možna stopnja samodejnosti, brez nepotrebnih žrtev za vzdrževanje prebiralne zgradbe. Takšnih sestojev je v enoti malo, vendar so principi prebiralnega gospodarjenja uporabni predvsem pri gospodarjenju z varovalnimi gozdovi, kjer se prebiralna zgradba pojavlja že naravno.

Izbira drevesnih vrst in zgradba sestojev v skladu z rastiščem

Pri izbiri drevesnih vrst je rastiščna sprejemljivost ključnega pomena. Pri izbiri drevesne vrste moramo tehtati med dolgoročno biološko in mehansko stabilnostjo in trajnostjo s samoregulacijo ter zahtevnimi cilji gospodarjenja in minimalnim ekonomskim rizikom. Z deležem drevesne vrste je neločljivo povezan njen socialni položaj in zgradba sestojev, ki je lahko zelo raznovrstna.

Delež smreke v enoti je še vedno nekoliko previsok, je pa trend zmanjševanja njenega deleža ugoden. Zaradi gospodarskega pomena smrekovine naj bo njen delež v lesni zalogi do 50 %. Nekoliko več smreke si lahko privoščimo v goratem delu enote, v nižinskih delih enote in na prisojnih legah namesto smreke pospešujemo listavce in bor.

Med iglavci morata na deležu pridobiti jelka in macesen. Macesen ima svoje mesto poleg goratih predelov na bolj eksponiranih in prevetrenih legah. Sicer odličen stabilizator pa je ogrožen, če nima dovolj svetlobe in mu preveč konkurirajo ostale vrste. Vzgajati ga moramo v šopih, nikoli v depresijah in ne pri premočni konkurenci zahtevnejših vrst. V prihodnosti bo na »macesnovih« rastiščih tej vrst potrebno posvetiti še več pozornosti. Zlasti v mlajših razvojnih fazah je pomembno, da ima macesen dovolj svetlobe, zato je potrebno macesnove izbrance pri redčenju nekoliko bolj sprostiti.

Pomemben delež v lesni zalogi ima bukev. Njen delež se povečuje. Bukev ima v enoti mesto na večini rastišč: od jelovih bukovij, termofilnih bukovij do zmerno kislih in podgorskih bukovij. Zaradi specifičnih razmer je njen delež lahko manjši na zmerno kislih bukovih rastiščih, saj so tu ugodne razmere zlasti za krepitev deleža plemenitih listavcev. Zaradi odsotnosti redčenj kakovost bukovine v enoti ni optimalna. Pomemben je bolj aktiven pristop pri negi bukovih sestojev, ki bo poleg sodobnih izhodišč za nego bukovih gozdov, ki temeljijo predvsem na manjšem končnem številu

izbrancev in skrbi za dovolj veliko simetrično krošnjo, posvečal večjo pozornost tudi spremljavi vpliva različnih jakosti in pogostnosti redčenja na kakovost in stabilnost sestojev.

Enota je zanimiva tudi iz vidika plemenitih listavcev, zlasti gorskega javorja. Delež plemenitih listavcev se povečuje. Zahtevajo pa sestoji s plemenitimi listavci aktivnejši pristop. Obravnava teh minoritetnih, a ekološko in gospodarsko pomembnih vrst v preteklosti ni bila ustrezna. Gorski javor uspeva na svežih, zmerno razvitih tleh, pa tudi na grobih nanosih in mrzlih vlažnih tleh, višje pa ima rajši bolj tople lege. Najbolj značilne gojitvene lastnosti so, poleg navezanosti na specifična rastišča, njegove zahteve po svetlobi, razen v mladosti, ko lahko deloma prenaša senco. Poleg tega se dobro pomlajuje, ogroža pa ga lahko divjad. Ob povečani svetlobi je njegova rast hitra (hitrejša od bukve), zato je priporočljiva zgodnja izbira nosilcev in vzgoja v šopih. Bukev ga v fazi starejših drogovnjakov že prerašča, zato moramo njegov rasti prostor stalno negovati. Gorski javor se odlično sidra, z bogatim opadom listja meliorira tla in krepi estetsko funkcijo. Negovan doseže večje dimenzije in ima dragocen les. Javor je ekološko zelo uporabna drevesna vrsta, še posebej primerna za zapolnjevanje praznin po ujmah, pomemben stabilizator in meliorator, ki si zasluži veliko gojitvene pozornosti.

V enoti imajo svoje mesto tudi pionirji in ostali listavci, ki prispevajo k biotski pestrosti in ugodno vplivajo na sestojna tla. To sta predvsem hrast in kostanj. Vrsti sta ekonomsko zanimivi, zlasti kostanj pa je pomemben tudi zaradi zagotavljanja ostalih funkcij. Kot najbolj stalna spremljevalca mešanih gozdov naj omenimo jerebiko in mokovec. Zlasti jerebika je pomembna melioratorica in stabilizatorica čistih smrekovih sestojev ter je pomembna za prehrano divjadi in ima veliko estetsko funkcijo. V smislu vrčanja mikroklimne primerne za listavce, jerebika lahko odigra pomembno vlogo in ob sedanjem fondu in reproduktivnosti velja za nepogrešljiv most k sonaravno mešanemu sestojem. Ostalim listavcem in pionirjem ni potrebno prilagajati ukrepov, dovolj bo že, da jih v sestojih toleriramo in pokazali bodo razveseljav odziv. Svoje mesto v sonaravni sestavi imajo tudi številne grmovne vrste, ki so pomembne za mikroklimo, prehrano divjadi, vertikalno strukturiranje sestojev in za povečanje biološke pestrosti gozdov. Pri negi jih le izjemoma odstranjujemo, kajti vodilne vrste jih že tako in tako prerastejo.

Intenziviranje gospodarjenja z zasebnimi gozdovi

Realizacija načrtovanih ukrepov je v večinski zasebnih gozdovih nizka. Izpad sečenj (in s tem nege od mladovij naprej), kot glavnega usmerjevalca razvoja sestojev, pomeni odmik od zaželene smeri. Taki sestoji so bolj ali manj prepuščeni naravnemu razvoju. Vendar pa, gledano na gozdarstvo kot gospodarsko panogo, pomeni neizvajanje sečenj gospodarsko škodo. Vzrok za izpad sečenj so lahko prenizke cene sortimentov, neopremljenost za delo v gozdu, neodvisnost lastnikov od dohodkov iz gozda, v določenih predelih nezadostna odprtost gozdov. Dejstvo je, da gozdarji sami tega problema ne morejo rešiti.

Kljub neugodnim družbenim razmeram lahko prav revirni gozdar znatno pripomore k izboljšanju stanja in večji motiviranosti lastnikov za delo z gozdom. K problemu velja pristopiti selektivno in se osredotočiti zlasti na večje lastnike in tiste, ki so od gozda vsaj malo odvisni.

Ob obnovi načrta je potrebno vse večje lastnike (lastniki z več kot 5 ha gozda) z dopisom obvestiti o višini možnega poseka in negovalnih delih za naslednje desetletje. Dopis naj vsebuje tudi obširno obrazložitev nujnosti in koristnosti izvedbe del, izračun materialnih prihodkov (subvencije, dohodek od posekanega lesa) ter prikaz materialne škode, ki jo bo imel lastnik, če les ostane v gozdu in če se gojitvena dela ne izvedejo. Lastnike je nato čez približno dva tedna potrebno poklicati tudi po telefonu in jih povprašati za njihovo mnenje in ali so pripravljeni tudi sodelovati. V primeru, da sami niso sposobni za delo v gozdu in imajo kljub vsemu željo po gospodarjenju se jim svetuje o možnih izvajalcih del.

Druga možnost za intenziviranje gospodarjenja se kaže pri reševanju zaprtih področij (Hrastnik, Debelo brdo, Doslovska planina...). Razvoj gozdov v teh območjih je več ali manj prepuščen naravnemu razvoju, saj se posameznim lastnikom ne splača investirati v drago izgradnjo gozdne infrastrukture. Edina možnost za rentabilno sečnjo in spravilo se kaže v celostnem reševanju zaprtega področja. K sodelovanju je potrebno povabiti vse lastnike, ki imajo v tem predelu svoje parcele in jim predstaviti ugodnosti ter jih motivirati za sodelovanje. V kolikor je zainteresiranih

zadostno število lastnikov, se pripravi odkazilo, skupaj z lastniki se izbere najugodnejšega izvajalca, ki bo delo opravil, denar pa si lastniki razdelijo po ključu. Revirni gozdar se mora tu postaviti v vlogo koordinatorja – moderatorja ter mora biti za svoje delo tudi ustrezno nagrajen.

Tak aktiven pristop do lastnikov gozdov je prav gotovo koristen za vse udeležene strani, zahteva pa seveda dodatno delo in aktiviranje predvsem revirnih gozdarjev, zato je potrebno poskrbeti tudi za ustrezno motiviranje le teh.

Usposabljanje strokovnih kadrov in lastnikov gozdov za delo z gozdom

Strokovni kadri

Revirni gozdarji imajo končano višjo šolo ali z delom pridobljene večletne izkušnje ter imajo visoko raven strokovnega znanja. Seveda pa je tudi znanje potrebno osveževati in dopolnjevati (tudi novi pravilniki, navodila za delo...):

- spremljanje strokovne literature (periodika z gozdarsko vsebino, nove knjige);
- interni seminarji na OE (vsako leto), seminarji v organizaciji CE in ostalih sorodnih organizacij (naravna dediščina, lovci...);
- formalna znanja in vedenja (zakonodaja, pravilniki, navodila za delo..);
- izobraževanje o robnih dejavnostih, ki jih pri učinkovitem delu potrebujemo (organizacija dela, tuji jeziki, ekonomika, pedagogika).

Lastniki gozdov

Tudi v tem desetletju je potrebno nadaljnje delo pri izboljševanju znanja lastnikov o gozdu in gospodarjenju z gozdovi. Pri tem ima velik pomen individualen pristop, kjer revirni gozdar lahko za posredovanje znanj izkoristi skupno odkazilo oziroma ostale stike z lastniki gozdov. Poleg individualnega pristopa pa k povečevanju znanj o gozdu in gospodarjenju z njim prispeva tudi izvedba različnih tečajev in seminarjev (tečaj gojenja gozdov, tečaj varnega dela z motorno žago ipd.).

Delo z javnostjo

Delo z javnostjo je izjemno pomembno področje. V GGE Žirovnica je zaradi velikega javnega pomena gozdov (močno poudarjene socialne funkcije) delo in prisotnost v javnosti še toliko bolj pomembna. Nujna je intenzivna prisotnost v vseh lokalnih medijih ter sodelovanje z lokalnimi institucijami.

Usmeritve za doseg usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo

Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovnih vrstah divjadi je za zmanjševanje številčnosti poleg povečanega odstrela treba upoštevati tudi strukturo odstrela in tako močnejše poseči v ženski del populacije in to predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije.

Lovske organizacije naj spremljajo številčno prisotnost, trende razvoja in prostorsko razporeditev posameznih vrst v loviščih. Pomembna so opažanja o zdravstvenem stanju in morebitnih poginih, kot tudi ugotavljanje medsebojnih vplivov z ostalimi vrstami divjadi.

Zaradi varovanja in nege habitatov je potrebno pašo drobnice in goveda usmerjati na za pašo namenjene površine. Paša mora biti izključno pod nadzorom in urejena skladno z zakonodajo in pašnimi redi. V jesenskem času se mora predvsem drobnica čim prej umakniti iz visokogorja v dolino. Vsa trenutno prisotna gozdna paša v enoti je prepovedana in je zelo moteč dejavnik v življenjskem okolju parkljarjev in gozdnih kur.

Moteč dejavnik so tudi vse oblike rekreacije, ki prodirajo v ta prostor in ga obremenjujejo. Potrebno bi bilo sprejeti ukrepe, ki bi omejili rekreativne, turistične in nabiralniške aktivnosti, a kaj ko zelo hitro trčimo v kolizijo različnih interesov. Ne glede na to bo potrebno v bodoče več energije vlagati predvsem v urejanje režima prometa.

Pri izboljševanju življenjskega okolja je treba izvajati ukrepe (glej poglavje 6.3.3) za izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst, razmerje razvojnih faz v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba gozdov.

Konkretnejši cilji za populacije in okolje so navedeni v Letnih načrtih za Gorenjsko in Triglavsko LUO.

Dobršen del enote zajema posebna varstvena območja - Območja Natura 2000. Cilj upravljanja na teh območjih je zagotovitev ohranitve ugodnega stanja klasifikacijskih vrst in habitatnih tipov. Predvsem želimo vzdrževati stabilne populacije posameznih vrst ter ohranjati biotsko pestrost.

Usklajena raba prostora

Zaradi velikega poudarka ohranjanja narave in zahteve po ugodnem stanju kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 na eni strani in proizvodnih ciljev na drugi, je v izogib konfliktom interesov v določenih primerih potrebno dela v gozdu prostorsko in časovno prilagajati potrebam ohranjanja narave. Zaradi poudarjenih socialnih vlog, ki so v določenem času in v določenih predelih GGE lahko moteče, je potrebno poskrbeti za usmerjanje obiskovalcev in ureditev prometnega režima.

Preprečevanje poslabšanje ekološkega in kemijskega stanja voda oziroma ohranjanje dobrega stanja voda

Na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije. Na plazljivih območjih je prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč; na plazovitem območju pa je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:

- erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- plazljivih območjih prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
- plazovitem območju prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča;
- poplavnem območju prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala. Načrtovani posegi morajo biti usklajeni s prepovedmi in omejitvami iz te točke ter pogoji in omejitvami iz veljavne uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegih v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja.

6.2.2 Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov

Gojenje gozdov

Dejavniki, ki vplivajo na gojenje gozdov v GGE Žirovnica:

- Povprečna posest v GGE Žirovnica je najmanjša na OE Bled. Tudi navezanost na dohodek in donos iz gozda sta zelo majhna. Majhen delež kmečkega prebivalstva, ugodni pogoji za podjetništvo in bližina večjih centrov so razlogi, da so gozdovi na relativno neugodnih reliefih nezanimivi. Analiza je pokazala, da ima revirni gozdar pri izvedbi gojenja najmanjši nabor lastnikov v območju.
- Lastniška struktura se naglo slabša. Še pred 10 leti je bil delež kmetov in mladih upokojencev, ki so obvladali gozdarske veščine zadovoljiv. Razvoj je pripeljal tako daleč, da so se tudi kmetje specializirali in večji živinorejci nimajo več časa za dela v gozdu. Lastniki gozdov imajo službe v terciarni in kvartarni dejavnosti, gozd pa jim pomeni le spomin na prednike. Sami v gozdu ne delajo, nujna dela jim opravijo izvajalci. Za izvedbo rednih sečenj ali gojenja ponavadi nimajo potreb.
- Velik delež slabih zasnov nenegovanih letvenjakov in drogovnjakov je na zaraščajočih ali vetrolomnih površinah. Kljub dobri plodnosti tal iz teh inicialnih faz brez negovalnih ukrepov ne moremo pričakovati dobrih sestojnih zasnov.
- Velika ogroženost mladovja zaradi divjadi (prisoje in okolica vodotokov).
- Premajhna osveščenost o ekologiji naravne obnove in pravilno izvedene nege.
- Izvedba gojitvenih del za povprečnega lastnika ni zanimiva, saj so subvencije nizke, rezultati pa se pokažejo šele čez desetletja.
- Varno in strokovno delo v gozdu zahteva ozka specifična znanja in dobro opremljenost.

Izvedba gojenja je nujna:

- Na dobrih rastiščih (nižina, zaraščajoče košenice), kjer z nego lahko bistveno pripomoremo k ustrezni pojavnosti in rasti ciljnih drevesnih vrst.
- V umetno osnovanih ali enovrstnih sestojih na dobrih rastiščih. Pogozdene površine zahtevajo več vlaganj, da ohranijo stabilnost.
- Naravna mladovja, ki so nastala po ujmah.

Obnova

Pri vseh pospravnih sečnjah je treba imeti v vidu naravno obnovo. Z naletom semena v pomlajencih dobimo po najcenejši poti najboljšo izbiro drevesnih vrst za prihodnji sestoj. Uspešna naravna obnova ciljnih drevesnih vrst zahteva potrpljenje pri pospravnih sečnjah. Glavna naloga gozdarja pri obnovi je izvesti optimalno obliko pomladitvenih sečenj, da se zagotovi naravno mladje (presvetlitev sestoja, oblikovanje majhnih sestojnih odprtih, oblikovanje večjih sestojnih odprtih, lega teh odprtih). V prisojnih Karavankah, kjer so izrazita zimovališča za divjad, obnova poteka počasneje, mladje je redkejše, plemenitih listavcev je manj ali pa je potrebna kolektivna zaščita. Nekatera rastišča so močno nagnjena k zapleveljanju z grmovjem ali travami. V teh primerih je potrebno v teku pospravnih sečenj izvajati tudi pripravo sestojev in tal za uspešnejšo nasemenitev.

Za čim boljše uspevanje naravnega mladja je potreben **prostorski red**. Če lastnik želi posekati večjo količino lesa, mora revirni gozdar nujno celovito pretehtati situacijo. Siromašenje sestojne zasnove debeljakov na večjih površinah, brez koncepta začetka pomlajanja, je težka strokovna napaka.

Obnova s sadnjo (8,6 ha) naj bo pravilo le pri sanaciji ujm, kot spopolnitev revnih naravnih sestojnih zasnov in kot zagotavljanje večje vrstne pestrosti. Načrtujemo sadnjo smreke, macesna, bukve in plemenitih listavcev. Zaradi naravne vitalnosti bukve, je priporočljiva nekoliko redkejša

sadnja smreke ali macesna ter poznejše upoštevanje in nega tudi naravno vraslih listavcev. Sadnja v vrste je preživeta, prilagajamo se reliefu in šopom naravnega mladja. Bukev sadimo v gruče, saj zahteva veliko število osebkov na hektar. Plemenite listavce sadimo v manjše skupine ali posamič na aceretalna rastišča. Jerebika in ostalo plodonosno drevje je pomembno pri zagotavljanju dela prehrane za živalski svet in pri regeneraciji zakisanih tal zaradi smrekovih kultur antropogenega nastanka.

Obžetev

(4,6 ha osnovne površine, 16,8 ha s ponovitvami). V povprečju so potebne štirikrat. Je ukrep, ki ga lastniki gozdov strokovno gledano najlažje osvojijo.

Napake, ki jih delajo:

- požanjejo vse, razen posajene drevesne vrste, tudi naravno vrast ciljnih drevesnih vrst (tako oblikujejo marsikje bukove panjevce),
- žanjejo prepozno, ko so trave in zeli že semenile in je sadika že zaključila z letno rastjo v višino.

Pravilno izvajanje obžetve:

- sadike iz drevesnic so prilagojene na rast v polni svetlobi in pod zastorom hitreje propadejo kot naravno mladje. Zato je najbolje obžetev opraviti pred najhujšo vročino - v juniju,
- travo požeti preden semeni. Ne žanjemo čisto pri tleh, ker tako trava močno odganja. Žanjemo višje in v obliki lijakov. Plevela je treba sprostiti tudi vse naravno vraslo perspektivno mladje,
- pri odstranjevanju panjevcev, robide, grmovja in srobota imamo več uspeha, če to delamo v soku. Odstranimo tudi grmovje, ki raste tako daleč od sadik, da rastni prostor sadik motijo le veje grmovja. Ovijalke potolčemo in zvijemo k tlem,
- jesenska obžetev ni smotrna, saj tako divjadi odvzamemo travinje in lesnate rastline, s katerimi bi se hranila preko zime. Ostanje ji le še sadike.

Nega mladja in gošče (14,8 ha)

je fizično in psihično zahteven ukrep. Če lastnik ni na terenu konkretno uveden v delo, mimogrede zaide v vrtnarjenje, nepotrebno čiščenje in čudno kombinacijo negativne in pozitivne izbire. Ocenili smo, da je aktivno ukrepanje nujno vsaj na 10 % površine mladovij.

Lastniku je pri teh delih obvezno treba v odločbo navesti napotke, kaj naj dela, in ga na terenu uvesti v delo.

Nega zaraščajočih košenic in pašnikov ter inicialnih faz ob jarkih ni vedno neobhodno potrebna.

Pri negi teh dveh razvojnih faz težimo k skupinski mešanosti.

Nega gošče je strokovno zahtevno delo, kjer zaradi velikega števila osebkov odkazilo ni smotrno. Če so gošče vrstno pestre, je treba z barvnim sprejem (ne rdeča barva) označiti vsaj drevesca, ki morajo nujno ostati v sestoji. Nega gošč je najbolj potrebna pri plemenitih listavcih in mešanih smje-bu sestojih.

Pri negi pustimo veje razmetane po tleh, potegnemo jih le z drevesc. Ob poteh in potokih puščamo grmovje (leska, češmin, kalina, glog, jerebika), kar doprinaša k vrstni pestrosti, pomeni hrano in zatočišče za razne živali in krepi estetsko funkcijo gozdov.

Nego letvenjaka (35,3 ha)

je priporočljivo izvajati na prehodu iz gošče v letvenjake, saj je tem bolj učinkovita, čim zgodnejša je.

To je prvo opravilo, kjer ustvarjamo optimalne pogoje za osebke, ki kažejo največ pozitivnih lastnosti glede kvalitete, stojnosti in drevesne pestrosti. Objekti morajo biti nujno vsaj vzorčno

označeni. Intenziteta odvzema je odvisna od tempa priraščanja v višino in dolžine vegetacijske dobe. Ta ukrep načrtujemo na 83 % površine letvenjakov.

Ukrep je nujen v čistih iglastih letvenjakih, v letvenjakih, kjer želimo ohraniti bukev v sovladajočem sloju in povsod, kjer so zastopani plemeniti listavci.

Nega mlajšega drogovnjaka (54,5 ha)

izvajamo jo kot nadaljevanje nege letvenjaka v tanjših drogovnjakih. Pregosti sestoji pretirano priraščajo v višino na račun debelinskega prirastka. To pomeni veliko tveganje za nastanek snegolomov. Predvsem v alohtonih smrekovih sestojih morajo biti druga redčenja zaradi kratke proizvodne dobe in velike podvrženosti rdeči trohno bi zelo močna. Nega mlajšega drogovnjaka načrtujemo na 57 % površine te razvojne faze.

Raziskave kažejo, da do debeline okoli 20 cm stroški poseka in spravila še presegajo prodajno ceno sortimentov. Ukrep ima že vse lastnosti izbiralnih redčenj. Poškodb pri spravilu se izognemo s sečnjo v zimskem času, s podiranjem v ribjo kost in zbiranjem v vrvne linije ali vsaj usmerjene pakete.

Izbiralno redčenje

v starejših drogovnjakih in debeljakih izvajamo, da okrepimo stojnost, povečamo kvaliteto, si zagotovimo ciljno mešanost drevesnih vrst in skrajšamo proizvodno dobo.

Redčenja so nujna, če katerega od teh parametrov lahko bistveno izboljšamo. Pogoji za učinkovito redčenje je dobra odprtost gozdov in domišljen koncept spravila.

- kasnejša kot so redčenja, tem bolj previdna morajo biti,
- pri odkazilu pazimo, da ne ločujemo dveh ali več dreves, ki so doslej rasla skupaj in imajo tudi skupno krošnjo,
- pri bukvi izvajamo tudi redčenja skupinic in šopov,
- jelki ne rahljamo sklepa, saj spremenjeno okolje negativno vpliva na njeno vitalnost,
- puščamo drevesa, ki so zanimiva za živalski svet (dupla, trhla drevesa...),
- svetloljubni macesen in bor zahtevata preko cele življenjske dobe dovolj svetlobe.

Obvejevanje: v kolikor je lastnik zainteresiran za ta ukrep, mu ga je potrebno strokovno pripraviti. Izvedemo ga na dobrih rastiščih po opravljenem prvem ali drugem redčenju. Na hektar označimo maksimalno 200 - 300 najperspektivnejših osebkov. Obvejena drevesa označimo. Po obžagovanju se mora drevo zdebeljiti vsaj še 20 cm.

Najbolj umestno je obvejevanje smreke, gorskega javorja in češnje.

Varstvo gozdov

Varstveni ukrepi so ukrepi, ki jih morajo spoštovati in izvajati vsi lastniki v svojih gozdovih. Ponavadi je izvajanje teh ukrepov z odločbo časovno točno določeno (pospravilo lubadark, sanacija snego- in vetrolomov...).

Lastniki gozdov se morajo zavedati, da ni gozdna posest le banka za hude čase, ampak tudi obveza in odgovornost.

Prisotnost karantenskih boleznih (kostanjeva šiškarica in hrušev ožig) je potrebno nadzorovati vsako pomlad. Sum na prisotnost je potrebno sporočiti vodji odseka za gojenje.

Protierozijska zaščita (60 dnin): najboljša zaščita proti erozijskim žariščem je trajna zarast pobočij z mlajšim drevjem. Najbolj aktualno potencialno erozijsko žarišče, čez katerega vodi tudi gozdna cesta, je področje Čikle.

Protierozijsko zaščito najbolje opravljajo mlajši in srednjedobni mešani sestoji listavcev, macesna in bora. Stari sestoji bukve in smreke za teren predstavljajo prevelike obremenitve in zemljina lahko začne ob neugodni klimatski situaciji drseti.

V bližini hudournikov so nujne pomladitvene sečnje, ki razbremenijo teren. Dobrodošli so tudi prečni pasovi grmovja ali drevesnih vrst z nizko rastjo in globokim koreninjem.

Vir erozije so tudi nevzdrževane strme vlake.

Žične linije morajo obvezno potekati izven padnice pobočja.

Veliki smrekov lubadar se pojavlja predvsem na prisojnih zasmrečenih pobočjih na plitvih tleh in v čistih smrekovih alohtonih sestojih. Edini ukrep za umiranje gradacij je dosleden gozdni red in pravočasna sanacija žarišč lubadarja. Tudi pri prvih in drugih redčenjih, če les ostaja v gozdu, ga je potrebno razžagati na kratke kose in pokriti z vejami. Enak ukrep se izvaja pri gozdni higieni. Z vidika varstva pred lubadarjem je drobna redčenja najbolje izvajati jeseni, ker se les do naslednje pomladi toliko osuši, da ni več zanimiv za razvoj lubadarja.

V preteklem desetletju so bili podlubniki najpomembnejši vzrok sanitarnih sečenj.

Za zatiranje podlubnikov načrtujemo 100 dnin.

Rdeča trohnoba je najbolj razširjena predvsem v smrekovih kulturah. Njeno razširjenost zmanjšujemo s tvorbo skupinsko mešanih naravnih sestojev. V čistih smrekovih mlajših drogovnjakih izvajamo močnejša redčenja, da v kasnejših letih z redčenji ne povzročamo dodatnih poškodb na koreninah.

Kostanjev rak (hipovirulentna oblika) je razširjen na Hrastniku in Blejski Dobravi. Gliva prodre v drevo skozi ranice v lubju. Hipovirulentna oblika povzroča zdebelitve ali vdolbine (slabša mehanična odpornost), ne povzroča pa odmrta drevesa.

Kostanjeva šiškarica je karantenska bolezen, ki se je v letu 2007 pojavila v okolici Nove Gorice. Osica zalega v brste in v pozni pomladi izletava.

Jesenov ožig povzroča močno patogena gliva, ki se širi v lesu in skorji. Pred 12 leti smo te okužbe prvič zaznali na OE Bled. Sedaj posamezne skupine dreves že odmirajo – če je les še uporaben, se priporoča čimprejšnji posek.

Poškodbe zaradi divjadi v povprečju niso velike. Vzgoja listavcev je kljub zaščiti tvegana.

Sadike zaščitimo proti divjadi na optimalen način:

- pri sadikah smreke načrtujemo premaze vršičkov,
- skupine listavcev zaščitimo pred objedanjem in obgrizanjem s tulci in kasneje še s premazi vršičkov,
- sadik macesna prvih nekaj let ne ščitimo. Ko postanejo debelca zanimiva za drgnjenje, najlepše macesne (300 – 500/ha) zaščitimo s po 3 količki ali širokimi grobomrežastimi tulci.

Skupno načrtujemo 23,6 ha premazov vršičkov in 5.280 kos zaščite s količenjem ali tulci.

Poškodbe zaradi spravila se pojavljajo na vlakah, kjer ni urejeno odvodnjavanje in na okoliških drevesih. Okoliška drevesa so obtolčena zaradi neusposobljenosti, malomarnega odnosa, neustreznih pravih sredstev, predolgih sortimentov.

Poškodbe zaradi vetrolomov in snegolomov so po letih zelo različne. Verjetnost ujma povečujejo: stopnja spremenjenosti naravne sestave drevesnih vrst, velikopovršinskost in enomernost. Konkretna ujma pa je splet neugodnih vremenskih pojavov. V GGE Žirovnica je najbolj nevaren veter karavanški fen.

6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Varovalna funkcija

Gozd v GGE Žirovnica opravlja zelo pomembno varovalno vlogo. Prihodnje ravnanje z gozdom bo poleg klasičnega gospodarjenja z gozdovi usmerjeno tudi v gospodarjenje z varovalnimi gozdovi, ki ima določene posebnosti.

Cilj v teh gozdovih je predvsem pospeševanje takšne strukture in sestave gozdnih sestojev, ki krepi varovalno in zaščitno vlogo gozda. V ta namen smo v potencialno najbolj ogroženih varovalnih odsekih načrtovali tudi določeno količino poseka (glej poglavje možni posek). Glavne usmeritve za zagotavljanje varovalne funkcije lahko strnemo v naslednjih alinejah (delno povzeto po Frehner in sod. 2007):

- Pospeševanje razgibanih malopovršinsko raznomernih struktur, v gorskih gozdovih smreke in macesna je smotrno zagotavljati skupinsko prebiralno zgradbo sestojev.
- Pospešujemo rastišču primerne drevesne vrste, zlasti tiste, ki s svojim koreninskim sistemom dobro varujejo tla (listavci, macesen...).
- Na erodibilnih brežinah je potrebno pravočasno odstraniti stara debela drevesa, ki tla še dodatno destabilizirajo in lahko, ob neugodnih vremenskih razmerah, tveganje sprožitve zemeljskih plazov še povečajo.
- Vsa dela v varovalnih gozdovih morajo biti skrbno vnaprej načrtovana z gozdnogojitvenimi načrti. Pri odločanju o ukrepih in načrtovanju del upoštevamo načela adaptivnega upravljanja.
- Ukrepanje v varovalnih gozdovih je upravičeno predvsem zaradi zmanjševanja tveganja naravnih nesreč.
- Ukrepanje naj bo prostorsko usmerjeno in naj se izvaja takrat, ko je tveganje za naravne nesreče in ogrožanje ljudi najmanjše.
- Ukrepanje naj bo primerno rastišču in dinamiki gozdnih sestojev. Pri sečnji in spravilu ne smemo poškodovati gozdnega zemljišča in sestoja, praviloma naj ostaja les v gozdu, izvajati moramo popolni gozdni red.
- Zagotovljena naj bo postopnost ukrepanja in monitoring izvedenih del.
- Sečnje drevja morajo biti opravljene tako, da je deblo odžagano vsaj 0,5 m nad poškodbo zaradi kotalečega kamenja in snega.
- Ukrepi za socialne in proizvodne funkcije se morajo podrediti funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.
- Prepovedani so posegi v planinska travišča ali ostanke grmovne in drevesne vegetacije, razen izjemoma pri obnovi ali gradnji stez. Območja naj se ohrani v ugodnem stanju z ekstenzivnim kmetovanjem.
- Prostorski posegi v varovalne gozdove so le izjemni, potrebna je presoja vplivov na okolje in izdelan krajinski ureditveni načrt.
- Uporabi obzirne tehnologije spravila in gradnje gozdnih prometnic.

Glej tudi poglavje 9.1.7 (RGR 7 - Varovalni gozdovi).

Hidrološka funkcija

- na območjih, kjer je hidrološka funkcija na 1. in 2. stopnji poudarjenosti, je potrebno upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja,
- potrebno je vzdrževati primerno stopnjo gozdnosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov,
- dosledni sonaravni koncept gospodarjenja brez neobrasle površine,

- izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom, zlasti še sečnji na golo,
- izogibati se gradnji strmih, nestabilnih vlak in ročnemu spravilu na takih terenih,
- gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazljivih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dovoljena,
- v strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja,
- uporaba težke mehanizacije na erodibilnih tleh omejena oziroma prepovedana,
- odvisno od rastišča naj bo delež iglavcev nekoliko višji, ker v hidrološkem pogledu ugodno delujejo (zavirajo naglo taljenje snega),
- skrbno izbrana pravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim,
- sanacija vseh virov škodljivih emisij v tem območju,
- prilagojena gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- če so sestoji v območju hidrološke funkcije močno poškodovani, jih je treba sanirati in uveljaviti ukrepe za to funkcijo,
- uporabljati bio-olja pri delu z mehanizacijo,
- zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Za vodna zemljišča se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišča, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom Zakona o vodah niso dovoljeni, razen naštetih izjem,
- rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu z Zakonom o vodah, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave,
- na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogoči obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov,
- na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcije prve stopnje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz veljavnih predpisov s področja zavarovanja virov pitne vode,
- na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije pa omejitve in pogoje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz iz veljavnih predpisov s področja zavarovanja virov pitne vode,
- sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, erozijska, plazljiva, plazovita, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Splošne usmeritve za zagotavljanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Za zagotavljanje zadostne količine odmrle lesne mase naj se prednostno izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli, sušice, ali kako drugače z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje. Odmrlo drevje naj se pušča čimbolj enakomerno razporejeno po prostoru in s čimvečjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Ob upoštevanju tveganja za prenamnožitve škodljivih organizmov, naj v gozdu ostane v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR.

Pri izvajanju gozdnogospodarskih del se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem, neaktivna pa naj se ohranjajo. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarskotehničnim opravilom predvsem v mladovjih in starejših debeljakih (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo) s katerimi bi vznemirjali živali.

Ohranja naj se gozdove in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih.

Ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, kali, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, melišča, skalovja ...).

Pri gospodarjenju z gozdom naj se pospešuje minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne vrste (drevesne vrste s sadeži).

Ohranja naj se pester in pravilno strukturiran gozdni rob.

V podrasti naj se ohranja grmovni in zeliščni sloj razen v času obnove gozdov.

Usmeritve za zavarovana območja

Zavarovana območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v preglednici 50. Pri gospodarjenju z gozdovi se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju.

Preglednica 50: Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIMI
1	Triglavski narodni park	NP	Zakon o Triglavskem narodnem parku, Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C	Upošteva naj se varstveni režim, naveden v aktu o zavarovanju. Konkretizacije podana v naravovarstvenih smernicah.
2	Šum v Blejskem Vintgarju	NS		Prepovedano je graditi objekte vseh vrst.

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja

EPO Karavanke (Razpotegnjena gorska veriga s pestro geološko zgradbo in posledično pestrimi habitatnimi tipi (vrstno bogata prisojna visokogorska travišča, resave, sestoji ruševja, bukovi, borovi in smrekovi gozdovi), številne grape z naravno ohranjenimi potoki in slapovi. Velika pestrost rastlinskih in živalskih vrst ter veliko število zavarovanih redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter pomembnih habitatnih tipov.):

Usmeritve za celoten gozdni prostor:

- Ohranja naj se površina gozda.
- Gospodarjenje z gozdom naj bo malopovršinsko.
- Proizvodnih dob naj se ne skrajšuje.
- Ohranja naj se naravna gozdna združba, kjer so sestoji spremenjeni pa naj se pospešuje vzpostavitev potencialne naravne gozdne združbe.
- V mladju naj se pospešuje rastišču primerne vrste, zlasti bukev in plemenite listavce.
- V primeru umetne obnove, naj se uporabi avtohtone, rastišču primerne drevesne vrste, duglazije naj se ne sadi na večjih površinah.
- Izbere naj se manjše površine sestojev, kjer bo proizvodna doba daljša – za povečanje deleža starega, debelega drevja in semenjakov.
- Ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, melišča, skalovja...).

Na območju Potoške planine v oddelku 13A se nahaja rastišče rastlinske zavarovane vrste **panonski svišč** (*Gentiana pannonica*):

- Na rastišču naj se prepreči zaraščanje odprtih površin, ohranja naj se svetle sestoje.
- Preko rastišča naj se ne posega v gozd z gradnjo gozdnih prometnic.
- Spravilo lesa naj ne poteka čez rastišče.

Na območju EPO Karavanke se nahajajo naslednje živalske zavarovane vrste, ki so varovane na podlagi Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah; divji petelin, ruševca, črna žolna, koconogi čuk, mali skovik, triprsti detel, gozdni jereb. Ruševca in delno tudi habitat triprstega detla sta varovana preko območja SPA Karavanke. Za ostale vrste in preostalo območje ekološko pomembnega območja Karavanke naj se upošteva spodnje usmeritve:

Divji petelin: aktivno je samo še eno rastišče – Zamalešnik. Ostali dve rastišči (Stamare in Za Mavro) pri zadnjih popisih v letih 2010 in 2013/14 nista bili aktivni. Rastišče Zamalešnik se nahaja v gospodarskem gozdu nad Doslovško planino, oddelka 25A, 29B. Usmeritve se nanašajo na rastišče Zamalešnik. Sestoji so v fazi mlajšega debeljaka, presvetlitve niso možne. V zadnjih letih se je rastišče premaknilo nekoliko bolj proti zahodu.

- V radiu 250 metrov od roba rastišča naj se v času od 1. marca do 30. junija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje novih gozdnih prometnic.
- Na rastišču in v radiu 750 m okoli rastišča naj se ohranja sestoje z najmanj 50% deležem debeljakov in sestojev v obnovi.
- Ohranja naj se dele gozda s pestro zeliščno plastjo (borovnica, brusnica, malina).
- V primeru postavitve pomladitvenih ograj v radiu 750 metrov od roba rastišča, naj se te označijo z vidnimi in širokimi trakovi.

Usmeritve za ostale vrste in habitatne tipe v EPO Karavanke:

- V varovalne gozdove na območju naj se ne posega z gradnjo novih gozdnih prometnic, razen v primeru veliko površinskih sanitarnih sečenj (triprsti detel).

- V varovalnih gozdovih naj se praviloma ne gospodari, razen v primeru sanitarnih sečenj in krepitve varovalne funkcije gozda (triprsti detel).
- Sestoje črnega bora na območju naj se prepusti naravnemu razvoju (območje Ajdne).
- Zamujena jedra lubadarja, iz katerih je populacija že izletela, naj se mestoma pušča v sestojih (črna žolna, triprsti detel).
- V sestojih naj se zagotavlja vsaj 3% stoječe mrtve lesne biomase, ki naj bo čimbolj enakomerno razporejena po razširjenih debelinskih razredih (duplarji).
- Habitatna drevesa naj se pušča v sestojih (duplarji).

EPO Julijske Alpe (Območje pokriva pobočja nad Podmežaklo, naselje Kočna, iztok Vintgarja ter pobočja nad reko Radovno do platoja Blejske dobrove. Območje se delno prekriva s Triglavskim narodnim parkom.):

- V sestojih naj se zagotavlja vsaj 3% stoječe mrtve lesne biomase, ki naj bo čimbolj enakomerno razporejena po razširjenih debelinskih razredih.
- Zamujena jedra lubadarja, iz katerih je populacija že izletela, naj se mestoma pušča v sestojih.
- V varovalne gozdove naj se praviloma ne umešča novih gozdnih prometnic, v primeru da pride do umeščanja novih gozdnih prometnic naj se pri tem sodeluje z ZRSVN.
- V varovalnih gozdovih naj se praviloma ne gospodari, razen v primeru sanitarnih sečenj in krepitve varovalne funkcije gozda.
- Ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, melišča, skalovja...).

EPO Sava Bohinjka in Sava Dolinka – širše območje sotočja (Predstavlja večje območje na katerem se nahaja več manjših naravnih vrednot in območje Natura 2000 – Berje-Zasip. Na območju je več povirij, ki so večinoma lehnjakotvorna in zaradi tega zelo občutljiva na kakršnekoli posege, ki spreminjajo relief.):

- Prednostno naj se varuje povirja, lehnjakotvorne izvire in njihova vplivna območja: z gozdom poraščeno zaledje izvira ali povirja do roba terase.
- Ohranja naj se naravno drevesno sestavo sestojev.
- Umetne obnove naj se izvaja, če pa se jo, naj se sadi rastišču primerne drevesne vrste.
- Prednostno naj se ohranja mokrotne travnike in mokrotne predele znotraj gozdnega prostora.
- Na mokrotnih območjih naj se sečnja in spravilo izvajata takrat, ko so tla primerno nosilna: dovolj suha ali zmrznjena.
- Ohranja naj se mozaične strukture vegetacije z vzdrževanjem grmišč in travnatih površin.
- V obvodnem pasu Save Dolinke naj se ne krči gozda.
- Krčitve drevesne in grmovne vegetacije na zaraščajočih površinah so zaželjene.
- V varovalne gozdove naj se ne posega razen v primeru sanitarne sečnje in krepitve varovalne funkcije gozda.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- V neposredni bližini vodotoka (ena drevesna višina) naj se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala.

Splošne varstvene usmeritve za območja Natura 2000

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;

- ohranja ustrezne lastnosti abiotских in biotских sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne varstvene usmeritve na območju Natura 2000 s pripadajočimi upravljavskimi conami

KARAVANKE (SPA) in KARAVANKE (SAC)

- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine (močvirski krešič).
- V 10 metrskem pasu ob vodotokih naj se ohranja pretežni del sestojev s strnjenim sklepom krošenj (močvirski krešič).
- Obrežne vegetacije naj se ne krči (močvirski krešič).
- Ohranja naj se najmanj 3% LZ odmrle lesne mase, zlasti v razširjenih debelinskih razredih b in c (premer nad 30 cm), predvsem listavcev (močvirski krešič).
- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu (navadni koščak, močvirski krešič);
- Nove gozdne prometnice naj se praviloma za 15 m odmakne od zgornjega roba brežine potokov.
- Prečkanja potokov z gozdnimi prometnicami so dopustna, vendar naj bo prečkanje izvedeno čim bolj pravokotno na strugo. Pri tem je zaželena izgradnja cevnege prepusta.

Usmeritve po upravljavskih conah:

Cona Triprsti detel:

- Ohranja naj se najmanj 50% delež debeljakov in sestojev v obnovi.
- Praviloma naj se v varovalnih gozdovih ne gospodari, izjema so nujne sanitarne sečnje.
- Vsa zamujena jedra lubadarja, ki ekonomsko niso več zanimiva, naj se pušča v sestojih.
- Površina varovalnih gozdov naj se ohranja.
- V varovalne gozdove na območju naj se ne posega z gradnjo novih gozdnih prometnic, razen v primeru veliko površinskih sanitarnih sečenj.

Cona Ilirsko bukovje:

- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz.
- V drevesni sestavi naj se postopno zmanjšuje delež smreke in ostalih rastišču neprimernih vrst.
- Bukov les posekan med 15.5. do 15.8. naj se spravi iz gozda v največ dveh tednih po poseku.
- Ohranja naj se 3% mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera, od celotne lesne zaloge.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi.

Cona Ruševca:

- Ohranja naj se strukturiran gozdni rob.
- Na rastiščih ruševca naj se ne gospodari z gozdom.
- Ohranja naj se površina ter porazdelitev gozdnih in negozdnih površin.

BERJE-ZASIP (SAC)

- Ohranja naj se strukturirane gozdne robove, gozdne jase, presvetljene sestoje in površine v obnovi (črtasti medvedek).
- Po vodotokih naj se ne vlačijo lesa (navadni koščak).
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov (navadni koščak).
- Ohranja naj se naravna hidromorfologija vodotokov v gozdu (navadni koščak).
- Nove gozdne prometnice naj se praviloma za 15 m odmakne od zgornjega roba brežine vodotoka.
- Prečkanja vodotokov z gozdnimi prometnicami so dopustna, vendar naj bo prečkanje izvedeno čim bolj pravokotno na strugo. Pri tem je zaželeno izgradnja cevne prepuste.
- V 5 m pasu od zgornjega roba brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja zastrtost struge. Izvaja naj se le sečnja posameznih dreves (navadni koščak).

Usmeritve po upravljaljskih conah:

Cona Barjanske površine z grezovko:

- Ohranja naj se mokrišča in druge vodne površine.
- V cono naj se ne umešča novih gozdnih prometnic.
- Preko cone naj se ne izvaja spravila lesa.
- Na območje cone naj se ne podira dreves.
- Na barjih naj se ne pušča lesnih ostankov (tudi v primeru naravnih ujm – snegolom, vetrolom, starost drevesa), temveč naj se jih v zimskem obdobju, ko so tla zmrznjena, odstrani.
- V primeru odstranjevanja grmovne in drevesne vegetacije na barjih, naj ta poteka ročno in v zimskem času.

Območje rastišča Loeselove grezovke je vključeno v projekt MARJA, v okviru katerega se bodo izvajale aktivnosti odstranjevanja zarasti.

VIŠNAR-POVIRJE (SAC)

- Ohranja naj se mokrišča in druge vodne površine.
- Na območje barij in mokrotnih površin naj se ne podira dreves.

- Na barjih naj se ne pušča lesnih ostankov (tudi v primeru naravnih ujm – snegolom, vetrolom, starost drevesa), temveč naj se jih v zimskem obdobju, ko so tla zmrznjena, odstrani.
- Zaželeno je odstranjevanja grmovne in drevesne vegetacije na barjih, ki naj poteka ročno in v zimskem času.

Funkcija varstva naravnih vrednot

Splošne in podrobnejše usmeritve za varstva naravnih vrednot so povzete po Naravovarstvenih smernicah za gozdnogospodarski načrt GGE Žirovnica (Kranj, november 2018). Konkretno usmeritve za posamezne naravne vrednote so prikazane v opisih odsekov v obrazcih E4.

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da

omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- V jamah se praviloma ne gradi objektov ali namešča naprav, v primeru ureditve jame za ogledovanje in obiskovanje ter v primeru potreb za znanstveno-raziskovalno delo, pa se jih gradi oziroma namešča tako, da se ne poškoduje sigastih tvorb ter drugega jamskega inventarja.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Hidrološke naravne vrednote

- Ne slabša se kvalitete vode. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvajajo tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvajajo v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozija ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvajajo.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve

Konkretne varstvene usmeritve po naravnih vrednotah podajamo po odsekih v obrazcu E4, obenem so vse naravne vrednote s pripadajočimi varstvenimi režimi navedene v prilogi načrta.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Varstvene usmeritve

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;
- Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
 - postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko

pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),

- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Seznam enot kulturne dediščine na območju GGE Žirovnica z varstvenimi režimi in konkretnimi usmeritvami je podan v prilogah.

Rekreacijska funkcija

Za zagotavljanje čim manjšega vpliva povečanega števila ljudi na območjih s poudarjeno rekreacijsko funkcijo in za omogočanje varne in usmerjene tovrstne rabe gozda je potrebno zagotavljati:

- redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor, da se čimprej odpravijo motnje, ki jih povzročajo obiskovalci,
- ob poteh in predelih, kjer je poudarjena rekreacijska funkcija, z nego ustvarjati primerno strukturo gozda,
- pri sečnji in spravilu izvajanje gozdnega reda,
- čas izvajanja sečnje in spravila načrtujemo v obdobju najmanjšega obiska.

Estetska funkcija

V GGE je estetska funkcija poudarjena na veliki površini gozda, za njeno krepitev je potrebno:

- ohranjati privlačne, estetsko zanimive naravne ambiente,
- varovati izrazite gozdne robove in utrjevati narušene, labilne gozdne robove,
- ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu,
- odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje,
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen alpski pečat (macesen, jerebika, mokovec...).

Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodna funkcija je v določenih primerih lahko v konfliktu z nekaterimi drugimi funkcijami, v izogib pojavljanja konfliktov je potrebno pri izvajanju del v gozdovih:

- upoštevati časovne in druge omejitve, ki so predpisane za zagotavljanje varovanja ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov,
- uporabljati primerne tehnologije in tehnike dela,

- v gozdovih s poudarjeno socialno funkcijo, kjer je obiskovanje prisotno, ali na vplivnih območjih planinskih poti ter drugih rekreacijskih površin se izvajajo s pravočasnim obveščanjem javnosti in ustrezno označitvijo območja delovišča.

Predvidena dela za krepitev funkcij gozdov so zajeta v preglednici D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti. Ukrepi so konkretizirani tudi po odsekih na obrazcih E4.

6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranitev in razvoj prosto živečih divjih živali sta tesno povezana z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja. Pri izboljševanju življenjskega okolja naj gre predvsem za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst, vseh razvojnih faz v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba. Za ohranjanje in zagotavljanje ustreznih habitatov za prostoživeče živalske vrste, ki živijo v gozdovih, je potrebno zagotoviti ustrezno (modelno) stanje razvojnih faz gozda vključno z zadostnim deležem mladovij. Gozdovi, gospodarjeni po sonaravnih načelih, so ob ustreznih dodatnih ukrepih najboljša osnova za ohranitev vseh v enoti živečih avtohtonih vrst. Osnovno vodilo pri vsakem ukrepanju je ohranjanje vseh že obstoječih naravnih možnosti. Predvsem pri negovalnih in drugih gojitvenih in varstvenih delih v najmlajših razvojnih fazah je treba v smislu sonaravnosti v korist gozda in v njem živečih vseh živalskih vrst, izboljševati bioekološko stabilnost in pogoje za živalski svet.

Zagotavljati je treba tudi zadosti intenzivne posege v populacije rastlinojedih parkljarjev.

Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovnih vrstah divjadi je v primeru zmanjševanja številčnosti poleg povečanega odstrela treba upoštevati tudi strukturo odstrela in tako močnejše poseči v ženski del populacije in to predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije. Podobno oziroma obratno velja za povečevanje številčnosti populacij.

Posredno in neposredno vpliva na populacije rastlinojedih parkljarjev tudi prisotnost velikih zveri. V enoti so občasno evidentirani znaki prisotnosti rjavega medveda in v zadnjem obdobju znaki prisotnosti šakala. Z vidika uravnavanja številčnosti rastlinojedih parkljarjev je njuna prisotnost v enoti sprejemljiva.

Lovske organizacije naj spremljajo številčno prisotnost, trende razvoja in prostorsko razporeditev posameznih vrst v loviščih. Pomembna so opažanja o zdravstvenem stanju in morebitnih poginih kot tudi ugotavljanje medsebojnih vplivov z ostalimi vrstami divjadi.

Zaradi varovanja in nege habitatov je treba pašo goveda in tudi drobnice usmerjati na za pašo namenjene površine. Paša mora biti izključno pod nadzorom in urejena skladno z zakonodajo in pašnimi redi. Vsa trenutno prisotna gozdna paša v enoti ni sprejemljiva in je moteč dejavnik v življenjskem okolju parkljarjev in gozdnih kur. Sicer pa se je stanje glede gozdne paše v zadnjem obdobju izboljšalo, predvsem kot posledica opuščanja planinske paše drobnice.

Smiselno bi bilo tudi omejevanje nabiranja gozdnih plodov, predvsem gob, ki se je razbohotilo v večjem delu enote. Nabiranje vnaša velik nemir na posamezna področja, po drugi strani pa jemlje iz prehrane divjadi pomemben delež hrane.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Delo Zavoda za gozdove je osredotočeno na preventivno varstvo.

V požarno ogroženih gozdovih pospešujemo listavce, ki se vnamejo kasneje kot z eteričnimi snovmi bogati iglavci. Listavci so primernejši tudi zato, ker se listnat opad razkrajja hitreje in tvori na tleh tanjšo lahko gorljivo plast.

V spomladanskem času ne spodbujamo dela v gozdu, kajti človeški dejavnik je velikokrat povzročitelj požarov.

Republika Slovenija v razdobjih, ki so za začetke požarov posebno tvegana, razglasi požarno ogroženost naravnega okolja (suša, visoke temperature). Ogroženost lahko velja za del ali celo državo. Takrat je kurjenje v naravnem okolju prepovedano.

Pri številnih izletnikih, ki si gozdove izberejo za preživetje prostih uric, na piknik prostorih opravljamo preventivno in izobraževalno dejavnost.

Revirni gozdar opozarja obiskovalce ali prijavlja stalne kršitelje pristojni inšpekciji.

Ob sprehajalnih poteh in na primernih prostorih za piknike odobravamo postavitve in obnovo ograjenih kurišč.

Protipožarne table (ZGS zagotovi nameščanje na gozdnih in javnih cestah v okolici požarno ogroženih gozdov).

Opazovalne točke (opredelitev lahko dostopnih točk, od koder je dober pregled po požarno ogroženih gozdovih).

Inventarizacija najlažjih dostopov in vodnih virov, ki se lahko uporabljajo za gašenje.

6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pridobivanje lesa in odpiranje gozdov s prometnicami se mora prilagoditi sodobnim dosežkom na tem področju, pri tem pa upoštevati vse posebnosti enote. Pridobivanje lesa naj poteka v skladu s tehnološkimi deli gozdnogojitvenih načrtov in osnovnem izhodišču, da celotno površino gospodarskih gozdov obdelujemo z okolju prijazno tehnologijo, ki pa mora omogočiti tudi ustrezen zaslužek lastnikom. Prilagoditi se moramo tudi visokemu deležu načrtovanih slučajnih pripadkov, ki zahteva veliko mobilnost izvajalcev. Z uporabo ustreznih tehnologij se mora doseči bolj aktivno gospodarjenje z gozdom ob dolgoročnem zagotavljanju in krepitvi vseh funkcij gozda. Ob postavljanju omejitev, ki lastnikom preprečujejo racionalno gospodarjenje, bi bilo lastnikom potrebno nadomestiti izpadli dohodek. Pomembno je predvsem zmanjšati delež neodprtih površin.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost s predvidenimi preventivnimi ukrepi;

- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase, z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;
- dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer, ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno,
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegih v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje.

Posek lesa

Zaradi zahtevnega terena in razdrobljenosti lastništva bo večina sečnje še vedno opravljena klasično. Ugotavljamo, da se z leti hitro zmanjšuje delo samih lastnikov gozdov, ki niso več usposobljeni in pripravljene za delo v lastnem gozdu. Pojavlja se tudi problem kvalitete dela izvajalcev. Vse to poskušamo izboljšati z izvedbo izobraževalnih tečajev za gozdno tehniko za lastnike gozdov (motorna žaga, traktor, gojitvena orodja, ujme.). Za profesionalno delo je potrebno pridobiti izobrazbo NPK – sekač. Organiziramo tudi pripravljalne tečaje za to kvalifikacijo.

V skladu z »Vodili dobrega ravnanja pri strojni sečnji« se bo izvajala tudi strojna sečnja. Pri tem se morajo upoštevati navedene omejitve, s tem pa se bodo obremenitve okolja zmanjšale. Pred začetkom strojne sečnje se postavi sistem sečnih poti, ki naj bi se uporabljale celo proizvodno dobo. Zaradi razdrobljene posesti in zahteve, da se naenkrat poseka vsaj cca 500 m³ lesa, bo potrebno združevanje več lastnikov.

Spravilo lesa

Spravilo bo potekalo v skladu s tehnološkimi deli gozdnogojitvenih načrtov. Na večini površine se bo uporabljalo traktorsko spravilo. Na ostalih terenih se bo uporabljalo žično spravilo (Debelo brdo, Za Mavro, Konjska peč, Matuhovec, Bidgovec) in pa kombinirano. K povečanju bo prispevala predvsem uvedba sodobnih žičnih žerjavov s procesorsko glavo, ki v primerjavi z ostalimi oblikami žičničarskega spravila zmanjša stroške.

Na terenih primernih za žično spravilo moramo biti pozorni na ohranitev sidrnih dreves.

Predvsem na terenih, kjer se bo izvajala strojna sečnja, se bo spravilo izvajalo po kolesih.

Transport lesa

Pri prevozu lesa so večinoma gozdne ceste pripravljene na prevoz dolgega in kratkega lesa.

Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste: ceste je smiselno graditi na tehnološko manj občutljivih terenih. Predvsem bi z njimi odpirali neodprte površine in skrajševali predolge pravilne razdalje. Pri trasiranju bomo upoštevali možnost spravila s sodobnimi žičnimi žerjavi. Izvedba je odvisna predvsem od finančnih zmožnosti lastnikov ter sofinanciranja s strani države in EU. Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so opredeljena v prostorskem delu načrta.

Izgradnjo gozdnih cest bomo izvajali z bagersko tehnologijo. Izkopani material se maksimalno uporabi na trasi bodoče ceste.

Vlake: zaradi zahtevnega terena se predvideva večinoma le gradnja ožjih vlak. Dodatno se bo gostila že izdelana mreža. Gradnja bo potekala tudi v drogovnjakih, kjer se bodo prvič izvajala redčenja, v katerih bo napadla etatna lesna masa, ob novozgrajenih gozdnih cestah in na površinah, ki so opredeljene kot neodprte. Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak so prikazana v prostorskem delu načrta.

Podrobno bo gradnja vlak opredeljena v tehnoloških delih gozdnogojitvenih načrtov in v Elaboratih vlak.

6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Nujno je dobro sodelovanje javne gozdarske službe z drugimi uporabniki prostora, predvsem z lokalnimi skupnostmi pri pripravi prostorskih načrtov (OPN) in oblikovanju drugih občinskih prostorskih predpisov. Ustrezne rešitve v prostorskih načrtih v bistveni meri pripomorejo k lažjemu in hitrejšemu odločanju za konkreten poseg v gozdni prostor.

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Analitična presoja pričakovanih vplivov na ožje in širše območje posega v gozd in gozdni prostor temelji na vlogi gozda in določitvijo funkcij gozdov v veljavnem območnem načrtu. Posegi v gozdnem prostoru v nobenem primeru ne smejo sprožiti erozijskih procesov oz. porušiti ravnotežja na labilnih tleh. Zaradi vedno večjih pritiskov na gozdni prostor s strani rekreacije in turizma je potrebno ta pritisk v največji meri usmeriti na območja, kjer ni ekoloških funkcij na prvi stopnji poudarjenosti. V ta namen je bila za GGN GGO Bled 2011 - 2020 izdelana conacija gozdnega prostora z vidika njegove rabe za rekreacijo in turizem.

Strokovne podlage, ki jih posredujemo za načrtovane prostorske ureditve lokalnim skupnostim pri pripravi občinskih prostorskih načrtov so:

- površina gozda, prikaz dejanskega stanja gozdnih površin,
- kategorije gozdov,
- poudarjenost funkcij gozdov,
- kataster gozdnih cest,
- usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- usmeritve na podlagi Zakona o divjadi in lovstvu pri posegih v okolje divjadi,
- usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.

Za izdajo soglasij in mnenj za posege v gozd in gozdni prostor se bomo držali naslednjih meril:

- V varovalnih gozdovih posegi praviloma niso dovoljeni. Varovalni gozdovi v GGE so določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15). Za predvideni poseg v varovalni gozd je predhodno potrebno pridobiti dovoljenje, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Skladno z 2. členom zgoraj navedene uredbe, se posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, lahko izvajajo na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom, ki so razglašeni po predpisih o gozdovih so tudi po 62. členu Uredbe o prostorskem redu Slovenije (Ur.l. RS št.122/2004) opredeljeni kot varovana območja naravnih kakovosti krajine.
- V GPN z dovoljenimi ukrepi, ki imajo na 1. stopnji poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih in sicer, ko so ti nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- V kmetijski in primestni krajini je sicer majhen delež gozdov, le 4,4 %, a je gozdnatost najnižja (24 %), obenem pa so pritiski za posege v gozd in gozdni prostor veliki. V primeru posegov v ohranjene gozdne zaplate katerekoli velikosti, si je potrebno prizadevati za osnovanje nadomestnih gozdnih površin v tem tipu krajine. Smiselno je tudi povečevati obstoječe gozdne površine. Izredno pomemben element je tudi posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja izven naselij, ter obvodna drevnina (glej usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij v poglavju 7).
- Pri umeščanju novih infrastrukturnih objektov v prostor naj se v največji možni meri izkorišča že obstoječe koridorje. Ob takem pristopu bo manjša izguba gozdnih ali tudi kmetijskih površin, manjša estetska rana v prostoru in ustrežnejša nadaljnja raba samega infrastrukturnega objekta (lažje vzdrževanje, če se v neposredni bližini že nahaja prometnica, izogibanje negativnim posledicam, ki jih povzroča neposredna bližina gozda oziroma krošnje dreves - padajoče veje, listje, vetrolomi, snegolomi ipd.).
- Novi objekti morajo biti odmaknjeni od gozdne površine (namenska raba v novih občinskih prostorskih načrtih) najmanj 30 m, da v prihodnje ne bo prišlo do ogrožanja le teh zaradi odraslega gozdnega drevja. Objekti tudi ne smejo preprečevati dostopa in prevoza do gozda lastnikom po dosedanjih poteh ali pa je potrebno omogočiti nadomestno prometnico. Pri arhitekturni zasnovi stavb naj se v največji meri upošteva les. Zelene površine predstavljajo neprecenljiv prispevek h kvaliteti bivanja, zato je smiselno pri oblikovanju stanovanjskih območij načrtovati parkovne površine. Razpršena gradnja s prostorskega vidika ni racionalna.

Za presojo posegov v gozd in gozdni prostor so poleg krajinskih tipov pomembna tudi temeljna razvojna območja gozdov, opredeljena na ravni območja:

- V strogo varovanih območjih je gospodarjenje podrejeno ohranitvi naravnega stanja gozdov. V varovalnih gozdovih je ukrepanje namenjeno predvsem krepitvi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.
- V drugih območjih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami mora gospodarjenje z gozdovi prvenstveno upoštevati ohranitev in krepitev gozdov v pogledu poudarjenih funkcij. Skladno s poudarjenostjo funkcij je potrebno tudi presojati posege v gozd in gozdni prostor.
- Območja večjih površin strnjenih gozdov so pomembna okoljska in krajinska vrednota, zato se mora upoštevati nujnost ohranitve njihove celovitosti. V primeru teh predelov, razen neposredno na njihovem robu, je potrebna velika previdnost in restriktivnost pri odobravanju vseh posegov. Prav tako si je v teh območjih potrebno prizadevati za omejitev vseh dejavnosti, za katere zelo ohranjen gozd ni nujen in se lahko dogajajo drugje.

- V območjih gozdov s širšim večnamenskim značajem je z vidika gozda in njegovih funkcij najmanj problematično usklajevati različne rabe gozda in gozdnega prostora nasploh. Kljub temu moramo tudi v tej kategoriji pri izdaji soglasij za posege v gozd in gozdni prostor skrbno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati tudi usmeritve in ukrepe, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Ur.l.RS, št. 67/2016).

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Načrtovani možni posek temelji na stanju sestojev, gojitvenih pogojih, razmerjih razvojnih faz in ciljnih po rastiščnogojitvenih razredih. V strukturi načrtovanega poseka prevladujejo redčenja. Med redčenja smo vključili tudi ukrepe predvidene v varovalnih gozdovih in redčenja v raznomernih sestojih. Ukrepanja v debeljakih so usmerjena predvsem na potrebna izbiralna redčenja v mlajših debeljakih s tesnim sklepom ter uvajanje starejših debeljakov v obnovo. Glede na dolgoletne izkušnje se zavedamo, da bo del načrtovanih sečenj realizirala narava. Predvideli smo jih v obsegu skoraj četrtine možnega poseka. Pri sanitarnem poseku gre za težko ali celo nepredvidljive dogodke, ki so iz vidika usmerjanja gozdov nezaželeni. Tudi del obnove v starejših sestojih bo verjetno posledica sanitarnih sečenj. Pri izvajanju načrta je zato v prvi vrsti potrebno realizirati redčenja ter začeti z uvajanjem debeljakov v obnovo, v drugi polovici načrtovalnega obdobja pa se, glede na delež sanitarnih sečenj, bolj osredotočiti na nadaljevanje in zaključek obnove.

Pri prenosu načrtovanega poseka v praktično ukrepanje v sestoje moramo upoštevati podrobno in aktualno gojitveno in varstveno oceno in izdelati podrobne izvedbene načrte. Pri tem upoštevamo dopustna odstopanja pri izvajanju načrta (Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo) ter prostorsko razporeditev predvidenih ukrepov.

V preglednicah MPVP so med redčenja uvrščena redčenja pri negi letvenjakov in drogovnjakov ter izbiralna redčenja. K pomladitvenim sečnjam pa štejemo oplodno sečnjo, svetlosečnjo in končni posek.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)

		Vrste poseka					Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	53.468	14.709	0	0	0	32.378	100.555	12,8	71,0
	%	53,2	14,6	0,0	0,0	0,0	32,2	100,0		
Listavci	m3	40.696	13.793	0	0	0	3.972	58.461	12,0	69,2
	%	69,6	23,6	0,0	0,0	0,0	6,8	100,0		
Skupaj	m3	94.164	28.502	0	0	0	36.350	159.016	12,5	70,4
	%	59,2	17,9	0,0	0,0	0,0	22,9	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	47.815	13.033	0	0	0	28.423	89.271	12,7	70,5	
	%	53,6	14,6	0,0	0,0	0,0	31,8	100,0			
Listavci	m ³	35.544	12.099	0	0	0	3.344	50.987	11,9	68,6	
	%	69,7	23,7	0,0	0,0	0,0	6,6	100,0			
Skupaj	m ³	83.359	25.132	0	0	0	31.767	140.258	12,4	69,8	
	%	59,5	17,9	0,0	0,0	0,0	22,6	100,0			

Državni gozdovi

		Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	4.905	1.531	0	0	0	3.754	10.190	14,1	77,9	
	%	48,2	15,0	0,0	0,0	0,0	36,8	100,0			
Listavci	m ³	4.579	1.558	0	0	0	603	6.740	12,6	75,6	
	%	68,0	23,1	0,0	0,0	0,0	8,9	100,0			
Skupaj	m ³	9.484	3.089	0	0	0	4.357	16.930	13,4	76,9	
	%	56,1	18,2	0,0	0,0	0,0	25,7	100,0			

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	748	145	0	0	0	201	1.094	11,5	57,6	
	%	68,3	13,3	0,0	0,0	0,0	18,4	100,0			
Listavci	m ³	573	136	0	0	0	25	734	12,2	60,6	
	%	78,1	18,5	0,0	0,0	0,0	3,4	100,0			
Skupaj	m ³	1.321	281	0	0	0	226	1.828	11,7	58,7	
	%	72,2	15,4	0,0	0,0	0,0	12,4	100,0			

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 52/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	6,53	2,01	0,03	8,57
Obžetev	ha	13,58	3,25	0,00	16,83
Nega mladja	ha	3,21	0,20	0,03	3,44
Nega gošče	ha	9,92	1,35	0,09	11,36
Nega letvenjaka	ha	29,77	4,74	0,83	35,34
Nega ml. drogovnjaka	ha	48,48	5,33	0,65	54,46
Zaščita s premazom	ha	18,83	4,68	0,06	23,57
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.400,00	820,00	60,00	5.280,00

Glej poglavje 6.2.2 (Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za vzdrževanje življenjskega okolja divjadi izvajajo večinoma lastniki zemljišč ter lovske organizacije. Za razliko od nekaterih ostalih GGE, je v tej enoti razpoložljivih površin za izvedbo biomeliorativnih del več. V enoti se nahaja tudi veliko pašnih površin, na katerih se izvaja planinska paša. Fragmentiranost prostora je večja v karavanškem delu, tako da je tu na voljo več površin, kjer je moč pospeševati vzdrževanje travinj oz. vzdrževanje grmišč. Z načrtovanimi deli naj se preprečuje proces zaraščanja ter posledično ohranja zadosten delež travnatih površin. Pospeševati je treba tudi nekatere ostale ukrepe kot je npr. puščanje odmrle biomase, ki so pomembni za zagotavljanje ugodnega stanja klasifikacijskih vrst Nature 2000.

Na letni ravni se načrtuje košnja v obsegu 3,8 ha predvsem na tistih lokacijah, ki so sredi gozdnih kompleksov oz. so bolj oddaljeni od večjih naselij in na katerih so lastniki že opustili intenzivno košnjo. Normativ znaša 20 ur/ha. Večino del bodo opravile lovske družine. Izvedba tega ukrepa je povsod zelo nujna.

Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov ima širši namen, saj izboljšuje prehranske in bivalne pogoje za več vrst živali. V enoti v to področje smiselno spada predvsem posek leskovih grmov na zaraščajočih površinah kot tudi preprečevanje zaraščanja planinskih pašnikov na grebenu Karavank. Ukrep naj bi se na isti površini ponovil do največ 2 krat v desetletju. V eni ponovitvi se bodo skupno grmišča vzdrževala na 1,9 ha. Normativ znaša od 30-120 ur/ha, odvisno od zaraščenosti. Tudi izvedba tega ukrepa je nujna.

Vzdrževanje vodnih virov v gozdu je potrebno predvsem na terenih, kjer takih naravnih virov ni. Ti objekti niso primerni samo za velike sesalce (kalužanje), ampak tudi za najmanjše živali v smislu večje biotske raznovrstnosti. Vsako leto lovske organizacije vzdržujejo določene vodne vire (kaluže). V desetletju se načrtuje poraba 30 dnin. Normativ znaša 4 ure/objekt oz. kalužo. Nujnost ukrepanja 1.

Ohranjanje plodonosnega gozdnega drevja je namenjeno prehrani živali, v nekaterih primerih pa pospešuje estetsko funkcijo gozdov. V enoti je zaradi nadmorske višine smiselno pospeševati zgolj nekaj plodonosnih drevesnih vrst (jerebika, mokovec, lesnika). Plodonosno drevje se v nižjih predelih enote pojavlja tudi v naravnem mladju, zato je treba predvsem z negovalnimi deli te vrste pospeševati in puščati v sestojih. Tudi omejevanje pretiranega nabiranja postranskih gozdnih proizvodov ima posredno enako funkcijo. Nujnost ukrepanja 2.

Ohranjanje in nega biotopa, pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst, je namenjeno osnovanju zatočišč – ekocelic. Kot nadomestni ukrep osnovanja ekocelic naj se v enoti enakomerno pušča zadosten delež debelega odmrlega drevja debeline nad 30 cm (razširjeni debelinski razred B in C). S puščanjem odmrle stoječe mase se pospešuje pogoje za osnovanje naravnih dupel številnim vrstam ptic, katerih prisotnost je vezana na odmrlo stoječe drevje. Stanje glede odmrle stoječe biomase je zaradi številnih neodprtih oz. težje dostopnih predelov ugodno, tako da je v enoti moč najti številna odmrla stoječa drevesa. Nujnost ukrepanja 2.

V enoti se izvaja tudi dopolnilno zimsko krmljenje jelenjadi. Primeren ukrep za dodatno prehransko ponudbo divjadi bi bila sečnja v zimskem času, ko podrti in neizdelano drevje jelke dobro opravlja prehransko funkcijo. Veliko možnosti za ta ukrep z izjemo Savskih jam v enoti ni, povsod tam, kjer so pa dane možnosti, naj se s časovno prilagojeno sečnjo (zimski čas) ta ukrep pospešuje. Režim krmljenja je podrobneje opredeljen v lovsko upravljaljskih načrtih.

Namen solnic je olajšati spomladanski prehod na sočno naravno hrano pri rastlinojedi divjadi. Zato je zalaganje solnic v zmernih količinah dovoljeno le v spomladanskih mesecih. Postavljanje solnic v mladovjih, sestojih v obnovi, ob cestah in v območju gozdnih rezervatov ni dovoljeno, razen ob soglasju lastnika in ZGS. Ob vodnih virih (mokrišča, kaluže) je dovoljeno postavljanje solnic le v minimalni oddaljenosti 50 m in na način, ki onemogoča vnos soli vanje.

Tudi večina ostalih gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih ukrepov je namenjena izboljšanju življenjskih pogojev za živalski svet. Izvajajo jih lastniki gozdov oz. izvajalci za lastnike gozdov.

Posebno pomembni so gozdovi z rastišči divjega petelina, kjer je potreben poseben režim gospodarjenja. Predeli rastišč zahtevajo zmanjšano intenzivnost gospodarjenja, posegi v te sestoje naj bodo zmernejši in z večjimi časovnimi razmaki. Proizvodna in pomladitvena doba naj bosta daljši. Glede na stalno prisotnost sanitarnih sečenj pa je tudi ta ukrep že težje izvedljiv. Sečnja in spravilo lesa se od 1. marca do konca junija ne izvajata. Kjer petelin poje v osrednjem delu rastišča (2-4 ha), je potrebno zavarovati pevska drevesa. Na ožjem območju rastišč je potrebno povečati dotok sončne energije na manjše jase z borovnico in brusnico ter malinami. Na širšem območju rastišč pa je potrebno povečati dotok sončne energije v okolico mravljišč.

Poleg navedenega je treba spoštovati tudi vsa ostala pravna določila oz. omejitve s področja gozdnih kur. Greben Karavank predstavlja zelo pomemben habitat za ruševca. Ta območja so v posameznih delih leta močno obremenjena s strani planincev in ostalih rekreativnih dejavnosti. Na teh območjih se je v najbolj občutljivem delu leta, to je pozimi (december-marec) in v času rasti, potrebno izogibati vseh ne nujnih gozdarskih del. Omejiti je potrebno gibanje ljudi ter urediti promet tako, da je dovoljena vožnja le za potrebe gozdarstva, gozdne proizvodnje, intervencij ter lovstva. Ceste v ta območja se ne plužijo. Navedene usmeritve in ukrepe je treba upoštevati pri gozdnogojitvenem načrtovanju, tudi če vsi posebni habitati in prednostne površine za prostoživeče živali še niso evidentirane.

Zaradi močno pospeševane turistične funkcije v dolini bo potrebno vsak nov poseg skrbno preučiti in preprečiti negativne vplive, ki bi lahko poslabšali habitat gozdnih kur.

Poleg omenjenih ukrepov je potrebno za zagotavljanje ugodnih življenjskih razmer prilagajati tudi načrtovanje in izvedbo gozdarskih del in pri tem v največji možni meri upoštevati:

- Vse časovne omejitve izvajanja gozdarskih del v gozdovih s prisotnostjo redkih in ogroženih živalskih vrst (10. člen Pravilnika o varstvu gozdov (Ur.l.RS št. 1144/09). V skladu z omenjenim členom je potrebno evidentirati in spremljati gnezda kot tudi kraje poleganja mladičev ter zimovališča. Vsa novo ugotovljena stanja je potrebno vključiti v gozdnogojitvene načrte ter jih pri gospodarjenju z gozdovi ustrezno obravnavati.
- Pri gradnji gozdne infrastrukture je potrebno upoštevati vse zakonsko določene odmike od najpomembnejših habitatov (rastišča, gnezdišča, zimovališča...).
- Spoštovati je potrebno omejitve navedene v naravovarstvenih smernicah za zavarovana območja.
- Ohranjati in zagotavljati sonaravno drevesno sestavo s pospeševanjem plodonosnih in minoritetnih drevesnih vrst pri negi vseh razvojnih faz gozda.

- Ohranяти posamezna drevesa in skupine starejšega drevja (vse vrste), puščati take osebkе in skupine dve proizvodni dobi (vse vrste), puščati vsaj eno debelejšе drevo glavnih vrst v oddelku do propada, z izbiro in zaščito omogočiti ohranjanje manj pogostih vrst v vseh sestojih, ohranяти vse grmovne vrste, ohranяти votlo in suho drevje, zniževati pogostost del, ohranяти živa drevesa z dupli, ohranяти drevesa z gnezdi, zaščiti gnezda redkih vrst ter kolonijska gnezdišča.
- Na območju vodnih kotanj in izvirov v gozdu je v polmeru ene do dveh drevesnih višin zaželeno ohranяти tesen sklep krošenj odraslih dreves, skozi ta območja ne graditi vlak in spravljati lesa oz. je potrebno taka dela izvajati v času zmrznjenih tal.
- Na območju gozdov ob potokih, rekah, jezerih in močvirnih habitatih, je potrebno v prvi polovici leta omejiti rabo prostora ter ohranяти pestro sestavo grmovnih in plodonosnih vrst.
- V bližini sten, udornih jam in vhodov v jame je zaželeno omejiti gozdarsko dejavnost ter ne graditi vlak in cest v njihovi neposredni bližini (sestojna višina), sečnja naj se v največji možni meri izvaja v drugi polovici leta.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 53/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vzdrževanje grmišč	ha	3,80	0,00	0,00	3,80
Vzdrževanje travinj	ha	38,00	0,00	0,00	38,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	20,00	10,00	0,00	30,00
Varstvo pred erozijo	dni	60,00	0,00	0,00	60,00
Druga preventivna dela - žuželke	dni	87,00	13,00	0,00	100,00

Za izboljšanje ostalih funkcij gozdov načrtujemo v gornji preglednici navedena dela, ki vključujejo predvsem biomeliorativna dela, ki jih izvajajo upravljavci lovišč, vzdrževanje vodnih površin in varstvo pred erozijo ter podlubniki.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Ob predpostavki, da je optimalna gostota cest najmanj 30 m/ha, bi bilo potrebno zgraditi še 25 km gozdnih cest. Glede na to, da se v preteklem desetletju ni gradilo gozdnih cest ter kljub razdrobljenosti lastništva, težkim terenskim pogojem, dragi gradnji, problemu umeščanja cest v prostor (dovoljenja in odzivi javnosti), upamo ob predvidenem sofinanciranju gradnje iz evropskih sredstev na gradnjo vsaj 3 km gozdnih cest v desetletnem obdobju.

Edino prednostno območje, ki je opredeljeno v prostorskem delu načrta je Hrastnik – Ajdna.

Vlake

V alpskem svetu je maksimalna gostota gozdnih vlak 130 m/ha. Potrebno bi bilo zgraditi še preko 150 km gozdnih vlak, a iz podobnih razlogov kot pri gozdnih cestah, bi želeli gradnjo vsaj 20 km gozdnih vlak. Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak, ki so prikazana v prostorskem delu načrta sta odseka 15a in 15b.

Prepovedana je gradnja vlak v oddaljenosti 100 m od rastišč divjega petelina.

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila – v prilogi 3 Kartno gradivo

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Posamično in v skupinah rastoče gozdno drevje je v krajinah z manj gozda pomemben krajinsko – ekološki element, zato je ravnanje z njim zelo občutljivo. Enako velja za negozdne habitate v krajinskih tipih s prevladujočim gozdom. Za kvalitetno ravnanje s to vegetacijo je nujna dobra krajinsko – ekološka analiza, pri tem pa kot prostorski okvir za načrtovanje lahko uporabimo krajinske tipe, ki se pojavljajo v gozdnogospodarski enoti. V njihovem okviru je mogoče predvideti konkretne cilje in načine ravnanja z razpršeno vegetacijo.

Cilji v razpršeni vegetaciji gozdnega drevja v agrarnem prostoru so izrazito mnogonamenski in tem bolj poudarjeni, čim manjša je gozdnatost v prostoru. Gre predvsem za ekološke in socialne funkcije, medtem ko je proizvodnja lesa povsem v ozadju.

Načini ravnanja (ukrepanja) s to vegetacijo morajo biti podrejeni določenim ciljem. V poštev pridejo ukrepi oblikovanja omejkov in posameznega drevja, vzdrževanja in tudi posebnega varstva te vegetacije. Obnavljanje mora biti neopazno. Zelo pomembno je vzdrževanje ravnotežja med ohranjanjem in spreminjanjem obstoječih struktur te vegetacije, s čimer je ohranjena trajnost njihovih številnih funkcij. Posamezna habitatna drevesa in drevesa izjemnih dimenzij znotraj gozda je potrebno ohranjati s pomočjo gozdnogojitvenega načrtovanja in s predlogi za zakonsko zaščito.

Usmeritve za delo po krajinskih tipih:

Gorska gozdnata krajina: območja v gorskem in subalpskem vegetacijskem pasu, ki poleg gozda vključujejo tudi naravna travinja, gorske pašnike in skalovja oziroma pobočne grušče. Zavzema najvišji vegetacijski pas v GGE, zgornjo gozdno mejo s posamičnim gozdnim drevjem in rastišča rušja. Obsega večino varovalnih gozdov v Karavankah in sicer od Belščice preko Stola do Vrtače.

V tem tipu krajine so poleg prevladujočega gozda tudi hudourniki, pobočni grušči, naravna travinja, nekaj urejenih in zaraščajočih pašnikov. Vračanje prvobitne vegetacije je zelo počasno, mestoma so sestoji degradirani zaradi poškodb, ki jih povzročajo plazovi. V tem prostoru je potrebno v največji možni meri ohraniti naravni sistem z reliefom, naravno in kulturno dediščino. Prisotna naj bo naravna vegetacija in živalski svet vseh oblik brez tujkov. Nujna je ločitev paše in gozda, kar je pogoj za sožitje med gozdom in pašnikom oziroma naravnim travinjem.

Na naravnih traviščih v pasu rušja in skupin drevja ne pride v poštev intenzivnejša obdelava oziroma vlaganja v naravno travinje. Pašne površine sestavlja več manjših površin, med katerimi pa je smotno vzdrževati povezavo. Manjše enklave preveč drobijo površino, pa tudi skupine drevja ne smemo preveč krčiti in utesnjevati. Pašnih površin ne razširjamo na mikrolege, ki nimajo pogojev za trajno travno rušo. S čiščenjem poti, ki se v največji možni meri skladajo s planinskimi potmi, se ne sme spreminjati tipična podoba naravne krajine. Redno minimalno vzdrževanje naj se omeji na manjše posege brez večjih ekoloških stresov in na sanacijo po naravnih nesrečah (snegu, vetru, požaru).

Dela izvajamo izven vegetacijske dobe in ne uporabljamo ognja. Noben umeten ukrep ne sme povzročiti erozijskih žarišč. Vsa aktivna žarišča je potrebno sproti sanirati. Izraba paše je sprejemljiva le z zmogljivostjo (sprejemljivo obremenitvijo), ki se regulira z veljavnim pašnim redom.

V varovalnih gozdovih je režim dovoljenih ukrepov naravnani k ohranitvi in krepitvi varovalne vloge gozdov. Niso dovoljeni posegi, ki spreminjajo relief, ogrožajo tla, vodni režim, živalski svet. Dovoljeni so gozdarski ukrepi za nego stabilnosti gozda in pospeševanje obnove prestarih in labilnih sestojev. Prioriteto imajo ukrepi za sanacijo poškodovanih in razvrednotenih površin.

Gozdna krajina: območja v gorskem in podgorskem pasu, kjer gozd popolnoma prevladuje (gozdnatost je večja od 85%) in v njih ni kmetij oziroma drugih trajnih naselij. Tu ohranjamo negozdne enklave (nenaseljene senožeti in lazi, če se pojavljajo kot osredki znotraj gozda na

površinah do 2 ha), ki jih ne smemo ogozditi, saj predstavljajo popestritev gozdne krajine in so pomemben habitat za prostoživeče živali in zanimive za turiste.

Gozdnata krajina: območja v nižinskem, gričevnatem in podgorskem pasu, kjer se gozd mozaično prepleta z drugimi, pretežno kmetijskimi rabami tal in praviloma prekriva 40 do 85% površine. Pokriva le manjši del GGE Žirovnica v Dobravskih rovtih.

Kmetijska in primestna krajina: zajema ravninski del enote v dolini, kjer močno prevladuje urbana in kmetijska raba prostora.

Tu se je gozd ohranil le na površinah, ki so za kmetijsko proizvodnjo in poselitev manj primerne. V agrarni krajini naj bi gozd zavzemal vsaj eno tretjino prostora. Značilni biotopi te krajine so ostanki gozda, obvodna drevnina in mokrišča.

Ostanki gozda so manjši gozdički, skupine drevja, žive meje in omejki in posamezno rastoče drevje. Imajo biotopsko, varovalno in estetsko vlogo. Danes imajo predvsem estetsko-krajinsko, biotopsko in klimatsko funkcijo ter funkcijo varovanja naravne dediščine. Pri gospodarjenju je pomembno, da vzdržujemo ravnotežje med ohranjanjem in spreminjanjem obstoječih struktur te vegetacije in da zagotovimo stalno in neopazno obnavljanje. Le tako bodo lahko ti ostanki gozda trajno opravljali vse svoje funkcije.

V tem krajinskem tipu se pojavljajo tudi večji vodotoki. Širina pasu z obvodno drevnino naj bi bila pri vodotokih z rečnim koritom širšim od 2,5 m (vsaj 5 m), idealna širina pa znaša približno 10 m. Če so pasovi preozki, se razbohoti grmovje in zelišča, kar preprečuje naravno obnovo. Pri sadnji uporabljamo velike sadike in se s tem izognemo stroškom nege. Zaradi številnih vlog, ki jih ima obvodna drevnina je najprimernejši način gospodarjenja posamično prebiranje. Na rečnih bregovih, ki niso ogroženi zaradi spodjedanja, naj bo več debelega drevja.

Še posebno si je potrebno prizadevati, k ohranitvi posameznega drevja. To drevje je posebej pomemben naravni element znotraj kulturne krajine, ki ima mnogonamensko vlogo predvsem kot skočni kamen za živalski svet, poleg tega pa to drevje opravlja tudi socialne funkcije (npr. estetska).

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo gozdnogospodarsko enoto in ločeno za zasebne (89,2 %), državne gozdove (9,4 %) in gozdove lokalnih skupnosti (1,4 %). Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na teoretično sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene (Vir: SKZG). Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del, ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja v zasebnih gozdovih in stroške varstvenih del ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

Preglednica 54/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skup.	
	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³
Vrednost lesa na KC	5.953.021	42	706.429	42	74.583	41
Strošek poseka in spravila	3.480.566	25	403.655	24	46.317	25
Razlika	2.472.455	18	302.774	18	28.265	15

Preglednica 55/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	6.734.033	48,82	100,00
Stroški sečnje in spravila	3.930.538	28,50	58,37
Stroški gojenja in varstva gozdov	94.516	0,69	1,40
• gojenja in varstvo gozdov	79.395	0,58	1,18
• krepitev funkcij gozdov	15.121	0,11	0,22
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	367.585	2,67	5,46
• vzdrževanje gozdnih cest	305.520	2,22	4,54
• vzdrževanje vlak	62.065	0,45	0,92
Stroški skupaj	4.392.640	31,85	65,23
Dohodek	2.341.393	16,98	34,77
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	35.868	0,26	0,53
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	50.920	0,37	0,76
Skupaj predvidene spodbude	86.788	0,63	1,29
Stroški - spodbude	4.305.851	31,22	63,94
Dohodek - (stroški+spodbude)	2.428.182	17,61	36,06

Opomba: Potrebnih oz. predvidenih investicij v gozdove (gradnja cest, vlak in večje investicije za krepitev funkcij gozdov – učne poti, gozdne učilne ipd.) v preglednicah nismo prikazali.

V GGE Žirovnica prevladuje traktorsko spravilo (28 %). Gozdovi so na splošno slabo odprti z gozdarsko infrastrukturo. Kot neodprtih z gozdnimi vlakami je opredeljenih še 41 % površin, kjer bodo za dolgoročno boljši ekonomski rezultat potrebna znatna vlaganja v izboljšanje gozdne infrastrukture. Povečani stroški nastajajo tudi na precejšnjem delu površin traktorskega spravila (43 %), kjer je spravljalna razdalja daljša od 600 m. V ekonomskem smislu je prav tako neugodno spravilo z žičnico, ki je prisotno na 5 % površin gospodarskih gozdov. Ugotavljamo, da v tehnološkem smislu spada obravnavana GGE med dokaj zahtevne, posledično so stroški sečnje in spravila visoki.

Glede na ocene v okviru popisa stalnih vzorčnih ploskev ugotavljamo zelo povprečno kakovost drevoja. Slika izboljšuje kakovost macesna, vendar je njegov delež v lesni zalogi majhen. Po kakovostnih razredih je 1,6 % dreves iglavcev uvrščenih v odlično in 35,4 % v prav dobro kvaliteto. Razred slabe in zadovoljive kakovosti drevoja pri iglavcih predstavlja 10,6 %. Ocenjeno je stoječe drevo, kjer sicer niso vidne morebitne napake jedrovine. Pri listavcih je ocenjena kakovost slabša, 36,2 % dreves je v slabem in zadovoljivem kakovostnem razredu. Za dolgoročno ekonomiko gospodarjenja je ključni poudarek na zadostnih vlaganjih v nego listavcev in dvig kakovosti listavcev, kar pa bo v drobno posestni zasebni strukturi gozdov predstavljalo velik izziv.

Gozdovi v gozdnogospodarski enoti so v pogledu drevesne sestave pestri in potencialno ekonomsko zelo zanimivi. Gospodarsko glavna drevesna vrsta je trenutno še vedno smreka, njen delež znaša 48 % in upada. V zadnji gradaciji podlubnikov je bil njen les pogosto razvrednoten. Skupaj 5,8 % lesne zaloge sestavljajo tudi druge ekonomsko zanimive drevesne vrste, macesen (1,6 % lesne zaloge), plemeniti listavci (1,9 % lesne zaloge), drugi trdi listavci (1,6 %) in hrast (0,7 %),

V primeru nezadostnih vlaganj, predvsem v nego listavcev, se bo krepil delež manj kvalitetnega drevoja. Na razvrednotenje sortimentov ima lahko bistven vpliv tudi neprimerna tehnologija sečnje in spravila, ki povzročata poškodbe gozdnih tal ter korenin in debel gozdnega drevoja.

V preteklem desetletju je delež sanitarnih sečenj predstavljal 46 %, kar tudi predstavlja problem za ekonomiko gospodarjenja. Vendar pa je glede na ostale GGE v območju delež sanitarnih sečenj manjši. V alpskih gozdnih sicer predstavljajo naravne motnje (vetrolomi, snegolomi, podlubniki) stalnico in jih ni možno predvideti v okviru rednih planov sečenj. Ujme večinoma razvrednotijo sortimente smreke (prelomi dreves, sušice zaradi napada podlubnikov).

Za prihodnje desetletje predstavljajo glavnino možnega poseka redčenja (59 %). V ekonomskem smislu najugodnejše pomladitvene sečnje so načrtovane v deležu 18 %. V skupnem možnem poseku načrtujemo tudi 23 % sanitarnih sečenj, kjer bo zaradi možnosti ekonomskega razvrednotenja lesa nujno hitro ukrepanje. Vedno pogosteje prisotne ujme pa bodo zagotovo tudi v prihodnjem desetletju povzročile določeno ekonomsko škodo na sestojih.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V RGR so združeni gozdovi odsekov z razmeroma enotnimi rastiščnimi razmerami in razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov ter posledično razmeroma enotnimi dolgoročnimi gozdnogojitvenimi cilji in usmeritvami za doseg te ciljev.

Rastiščnogojitvenih razredov ob obnovi načrta nismo spreminjali.

Mejo med gospodarskimi in varovalnimi gozdovi smo preverili tudi z lidarskimi posnetki iz leta 2015 (teren, nakloni) in jo, kjer je bilo potrebno, določili na novo.

Terminologija ostaja enaka kot v preteklem načrtu.

Glede na gospodarsko kategorijo so oblikovane tri kategorije:

- Večnamenski gozdovi (RGR 1, 2, 3, 4, 5 in 6)
- Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni (RGR 2)
- Varovalni gozdovi (RGR 7)

Glede na gozdne rastiščne tipe so oblikovani RGR:

- Gorsko-zgornjegorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah:

RGR 1 – Predalpska jelova bukovja

RGR 3 – Alpska bukovja na osojnih legah

RGR 4 – Alpska bukovja na prisojnih legah

- Gorsko-zgornjegorski gozdovi na silikatnih kamninah:

RGR 2 – Zmerno acidofilna bukovja

- Podgorsko-gorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah:

RGR 5 – Termofilna bukovja

- Gričevno-podgorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah:

RGR 6 – Mozaik bukovij, hrastovij in borovij na obrečnih terasah

- Varovalni gozdovi zajemajo sestoje na ekstremnih legah in rastiščih in so uvrščeni v en razred:

RGR 7 - Varovalni gozdovi

Karta št. 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov – v prilogi 3 Kartno gradivo

9.1 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.1.1 Rastiščnogojitveni razred: 1 - predalpska jelova bukovja - 00701

Razred predalpska jelova bukovja obsega 881,06 ha gozdov v osrednjem višinskem pasu Karavank (800-1300 m nadmorske višine). Vleče se v sklenjenem pasu od Pristave na zahodni meji enote do Tinčkove kočice in Tolstega vrha na vzhodu. Je največji RGR med gospodarskimi gozdovi v GGE. Makrorelief predstavlja izravnano prisojno pobočje, ki je prekinjeno z globokimi jarki, tako da mezoreliefno najdemo vse lege. Prevladujejo zmerni do srednje strmi nagibi. Geološko podlago tvori večinoma apnenčev pobočni grušč, kjer so se razvile razne vrste rendzin in plitva rjava tla. Mešano geološko podlago pa predstavlja kremenova breča, peščenjak ter apnenec z rožencem. Tu so se razvila kislja, srednje globoka rjava tla ter skeletna plitva rjava tla. Zasmrečena pobočja pokriva površinsko surovi humus.

Pretežni del gozdov je v zasebni lasti – 87,9 %, državnih gozdov je 11,2 %, gozdovi lokalnih skupnosti predstavljajo le 0,9 % površine.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 30 % površine gozdnega prostora, druga stopnja pa na 70 %. Največji delež na 1. stopnji poudarjenosti zavzema funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (17 % površine), sledi hidrološka funkcija (15 %), funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev pa zavzema 3 % površine RGR. Na 2. stopnji poudarjenosti je najbolj pomembna funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (70 %), sledi varovalna funkcija (61 % površine RGR).

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti pokrivajo 2 % razreda, na 2. stopnji pa se socialne funkcije pojavijo na 17 %. Najpomembnejša med socialnimi funkcijami na 1. stopnji je poučna (2 % površine RGR). Zaradi številnih planinskih poti, ki vodijo na Stol in ostale vrhove Karavank, je najbolj zastopana socialna funkcija na 2. stopnji rekreacijska funkcija (16 % površine RGR), funkcija varovanja kulturne dediščine pa pokriva 4 % gozdnega prostora.

Proizvodna funkcija je močno izražena, na 97 % površine je lesno proizvodna funkcija poudarjena na 1. stopnji.

RGR se na površini 4,76 ha nahaja v habitatnih tipih Ilirska bukovja in Ruševje.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Glavni pečat temu rastiščnogojitvenemu razredu daje združba predalpsko jelovo bukovje na 89 % površine. Od ostalih združb je z opaznejšim deležem zastopano le alpsko bukovje (9 %) na izpostavljenih pobočjih z izrazitejšim nagibom.

Preglednica 56/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
55100	<i>Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	0,19	0,0
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	20,74	2,4
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	76,55	8,7
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	782,76	88,8
70200	<i>Alpsko ruševje</i>	0,82	0,1
	Skupaj	881,06	100,0

b) Stanje sestojevZgradba gozda

Prevladujejo enomerni gozdovi, malopovršinsko raznomernih sestojev je 357,52 ha ali 41 % gozdov RGR.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 57/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	5,0	13,4	20,2	27,3	34,1	365,3	73,6	6,21	77,1
Listavci	7,4	20,3	31,4	25,0	15,9	130,9	26,4	1,85	22,9
Skupaj	5,7	15,2	23,2	26,7	29,2	496,2	100,0	8,06	100,0

Lesna zaloga znaša 496,2 m³/ha. V lesni zalogi močno prevladujejo iglavci s 77 %. Listavcev je 131 m³/ha ali 23 % lesne zaloge. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je tako v skupnem kot pri iglavcih močno levo asimetrična, saj je največ lesne zaloge prav v petem debelinskem razredu. 61 % lesne zaloge iglavcev odpade na drevje, debelejšje od 40 cm. Asimetrija pri listavcih ni tako izrazita, čeprav je delež lesne zaloge najdebelejših dreves tudi pri listavcih visok.

Sestoji dobro priraščajo. Letni prirastek znaša 8,06 m³/ha. Odstotek priraščanja na lesno zalogo je nizek, pri iglavcih znaša 1,70 % in pri listavcih 1,41 %, vendar je prirastek zaradi visokih lesnih zalog kljub temu relativno visok.

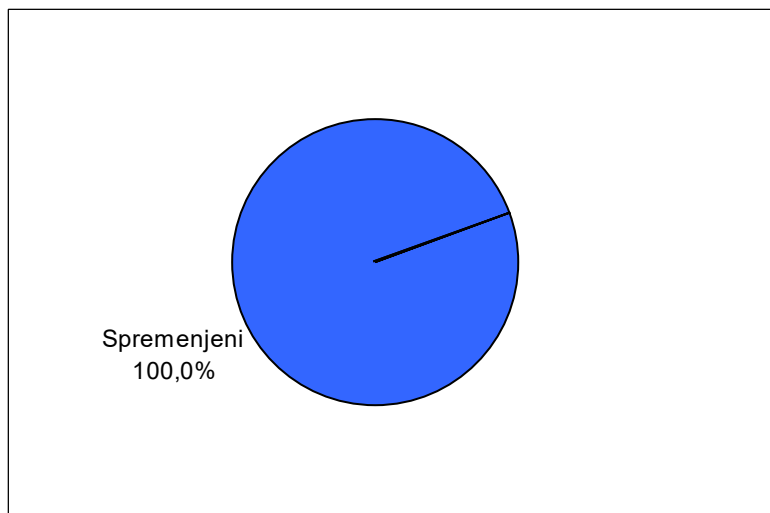
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 58/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	282,5	77,6	3,7	1,5	122,2	0,0	6,5	1,1	1,1
	%	57,1	15,6	0,7	0,3	24,6	0,0	1,3	0,2	0,2
Naravno stanje	%	28,6	22,7	0,5	1,4	44,4	-	2,0	0,2	0,2

Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže na visok delež smreke (57 %). Sledi ji bukev s 25 % in jelka s 16 %. Od ostalih vrst so le plemeniti listavci zastopani z več kot enim odstotkom.

Ohranjenost gozdov

Zaradi prevelikega deleža smreke na račun vseh ostalih drevesnih vrst imajo vsi sestoji v tem RGR spremenjeno drevesno sestavo.

Slika 4: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 59/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	58,26	23,9	37,3	27,5	11,3	6,7	38,6	54,7	0,0	25,5	30,2	20,0	24,3
Drogovnjak	73,96	43,1	55,8	1,1	0,0	1,1	42,1	56,8	0,0	74,2	24,6	1,2	0,0
Debeljak	303,66					36,2	56,7	7,1	0,0	49,9	50,1	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	87,66					24,8	57,5	17,7	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	357,52					0,0	57,7	42,3	0,0				
Skupaj:	881,06												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 41 %. V enodobnih sestojih je največ debeljakov, sledijo sestoji v obnovi in drogovnjaki. Najmanj je mladovij, 6,6 % površine. Podmladek se pojavlja na 43 % pomlajencev in je dobrih zasnov.

Sestojne zasnove v mladovjih in drogovnjakih so večinoma dobre, v drogovnjakih so boljše kot v mladovjih. Negovanost mlajših razvojnih faz pa je slaba, kar se odraža tudi v večinoma pretesnem sklepu. Najslabše so negovani drogovnjaki, kjer je le 1 % sestojev dobro negovanih. Najboljša je negovanost debeljakov in sestojev v obnovi. V raznomernih sestojih prevladuje pomanjkljiva negovanost.

Kakovost drevja

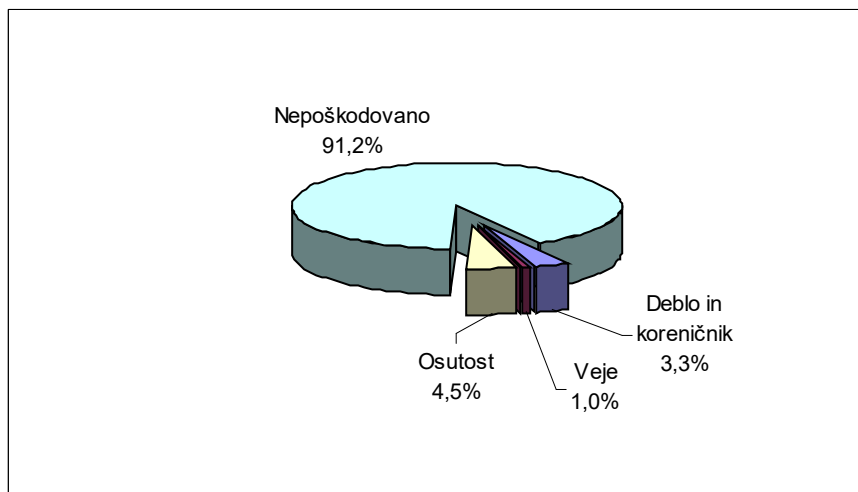
Preglednica 60 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	420	1,7	29,5	56,2	10,5	2,1
Jelka	143	0,0	28,7	60,1	11,2	0,0
Bor	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	289	3,1	19,4	47,1	24,2	6,2
Pl. lst.	14	0,0	14,3	64,3	21,4	0,0
Skupaj iglavci	567	1,2	29,3	57,1	10,8	1,6
Skupaj listavci	303	3,0	19,1	47,9	24,1	5,9
Skupaj	870	1,8	25,7	54,0	15,4	3,1

Kakovost drevja ni najboljša. V skupnem prevladuje dobra kakovost. Iglavci po kvaliteti malenkost presegajo listavce. Med drevesnimi vrstami izkazuje najvišjo kvaliteto macesen, ki pa je skromno zastopan v lesni zalogi. Smreka kot najpogostejša drevesna vrsta je za razred nadpovprečne kakovosti – tretjina dreves je odlične in prav dobre kakovosti. Podobne kakovosti je tudi jelka. Med iglavci je po kvaliteti najslabši bor. Med listavci je bukev kvalitetnejša od plemenitih listavcev.

Poškodovanost sestojev

Huje poškodovanih je 8,8 % dreves. Največji delež (4,5 %) predstavljajo drevesa z osuto krošnjo, sledijo poškodbe debla in koreničnika (3,3 %), najmanj dreves ima poškodovano krošnjo (1,1 %).

Slika 5: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil v razredu skupno realiziran le 51,7 %. Pri iglavcih je realizacija dosegla 59,5 % načrtovanega, pri listavcih pa komaj 26,5 %.

Gojivitvena in varstvena dela so bila dobro izvedena le pri obnovi gozdov. Izvedba nege je bila daleč od načrtovane, kar se odraža v slabi negovanosti mladovij in drogovnjakov.

Preglednica 61/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m3	43.734	26.018	59,5
Listavci	m3	13.578	3.603	26,5
Skupaj	m3	57.312	29.621	51,7
Gojivitvena in varstvena dela				
Sadnja	ha	1,04	2,21	212,5
Obžetev	ha	7,20	2,98	41,4
Nega mladja	ha	2,91	0,00	0,0
Nega gošče	ha	10,08	0,60	6,0
Nega letvenjaka	ha	21,83	3,80	17,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	19,40	5,60	28,9
Zaščita s premazom	ha	4,38	5,18	118,3
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	660,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	25,00	0,00	0,0

Vzdrževanje vodnih površin	dni	11,00	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,03	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	24,19	
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,35	

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Tako lesna zaloga iglavcev kot listavcev vseskozi naraščata. Skupna lesna zaloga se je tako v zadnjih tridesetih letih povečala za 44 % (pri iglavcih za 39 % in pri listavcih za 62 %). Povečanje lesne zaloge je predvsem posledica nizkih intenzitet sečenj, še posebno pri listavcih. Prirastek se vseskozi giblje okrog 8 m³/ha, kar ob občutno višjih lesnih zalogah pomeni slabšo intenziteto priraščanja glede na lesno zalogo: pri iglavcih je z 2,5 % leta 1989 padel na 1,7 %, pri listavcih pa z 2,7 % na 1,4 %. V povezavi z razporeditvijo lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih je slika še bolj jasna – krepi se delež debelega drevja, kjer so prirastni odstotki že precej nižji.

Preglednica 62/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	775,43	262,8	80,7	343,4	6,6	2,2	8,8	1,8	0,2	2,0
1999	871,73	256,7	98,5	355,2	4,90	2,31	7,20	1,47	0,32	1,79
2009	880,70	342,4	121,6	464,0	6,52	2,23	8,75	2,95	0,41	3,36
2019	881,06	365,3	130,9	496,2	6,21	1,85	8,06	5,35	1,85	7,20

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava razreda se v štirih desetletjih ni bistveno spremenila. Ob skromnem aktivnem usmerjanju razvoja gozdov so spremembe drevesne sestave gozdov v smeri k naravnejši drevesni sestavi razumljivo minimalne. Delež smreke se je malenkostno zmanjšal, delež bukke pa povečal. Razveseljiv je tudi višji delež jelke v zadnjem desetletju. Delež vseh ostalih drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi sicer zastopane z minimalnimi deleži, pa razen pri plemenitih listavcih, vseskozi pada.

Preglednica 63/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	59,9	15,1	-	1	23,0	1,0	-	-
1999	56,9	13,8	1,2	0,4	25,6	1,2	0,4	0,5
2009	59,7	12,4	1,1	0,5	23,6	1,8	0,5	0,4
2019	57,1	15,6	0,7	0,3	24,6	1,3	0,2	0,2

Razvojne faze in zgradbe sestojev

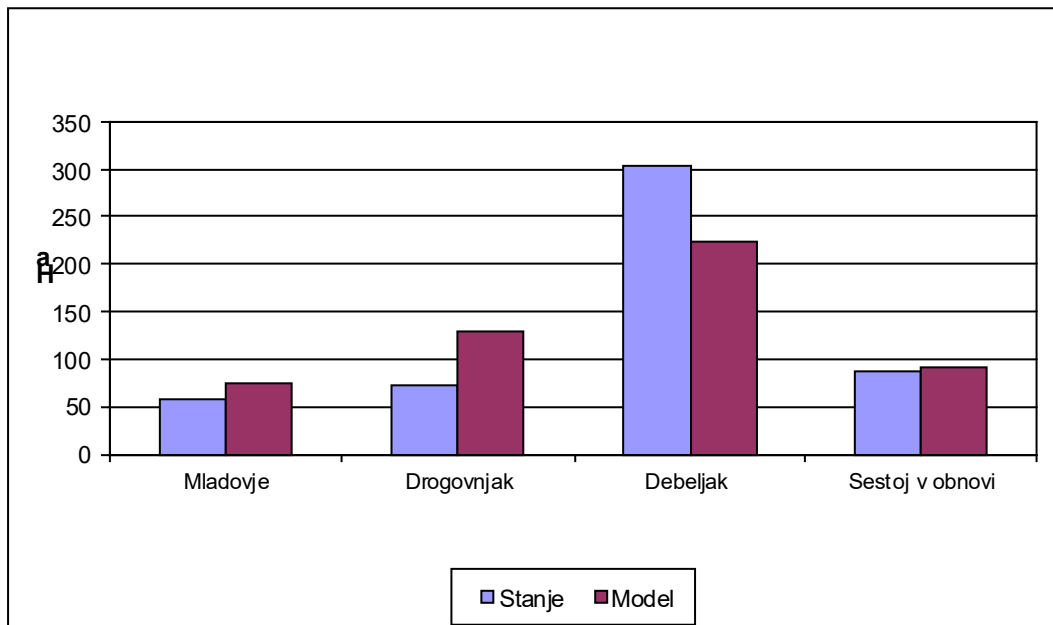
Preglednica 64/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina			
	ha	%	let	%	ha	%	ha	
Mladovje	58,26	6,6	20	8,5	74,79	-3,2	-16,53	
Drogošnjak	73,96	8,4	35	14,9	130,89	-10,9	-56,93	
Debeljak	303,66	34,5	60	25,4	224,37	+15,1	+79,29	
Sestoj v obnovi	87,66	9,9	25	10,6	93,49	-1,1	-5,83	
Enomerni skupaj	523,54	59,4	140	59,4	523,54			

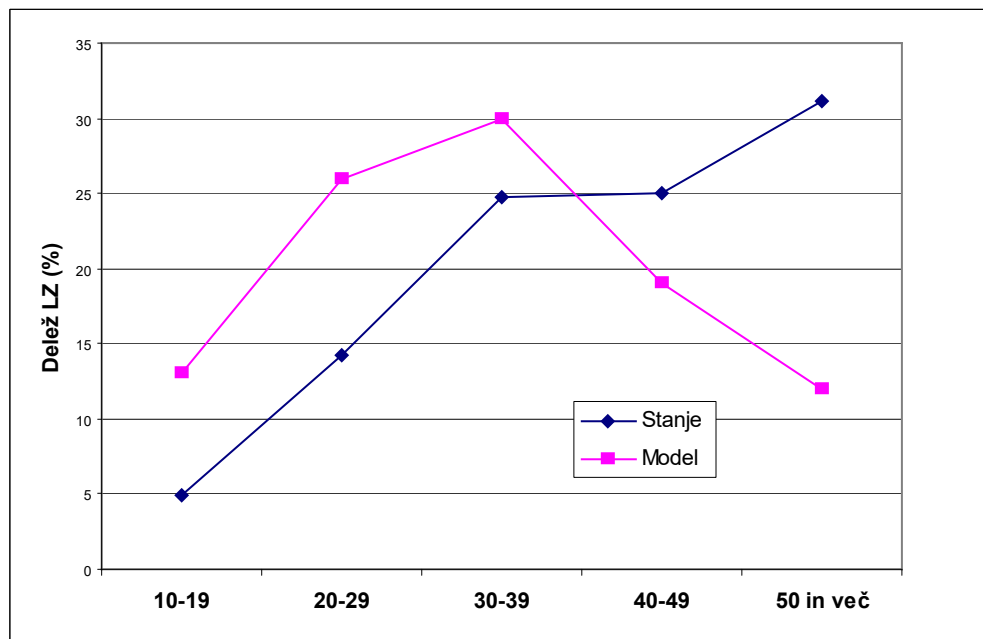
Raznomoerno (sk-gnz)	357,52	40,6	40,6	357,52
Skupaj:	881,06	100,0	100,0	881,06

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže, da je v tem RGR preveč debeljakov ter premajhen delež vseh ostalih razvojnih faz. Največji je primanjkljaj drogovnjakov in mladovij. Z aktivnejšim gospodarjenjem, uvajanjem debeljakov v obnovo in pospešenim zaključevanjem obnove v pomlajencih, je mogoče relativno hitro doseči modelno stanje.

Slika 6: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 7: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: 53,0 % smreke, 20,0 % jelke, 1,0 % bora, 0,9 % macesna, 22,7 % bukve, 2,0 % plemenitih listavcev, 0,4 % ostalih listavcev.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 9 %, drogovnjaki 11 %, debeljaki 26 %, sestoji v obnovi 13 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 41 %.

Ciljna lesna zaloga: 522 m³/ha (iglavci 391 m³/ha, listavci 131 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 680 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: odlična za iglavce (B), dobra za listavce (C).

Izravnalna doba: 30 let.

Obrazložitev:

Ciljno razmerje razvojnih faz in ciljna lesna zaloga zapisana v gozdnogojitvenem cilju se nanašata na izračunane vrednosti ob koncu izravnalnega obdobja in so (ciljna lesna zaloga) skladne z vrednostmi v preglednicah D-UMP.

Vodilo za določitev o obsegu in intenziteti redčenj v drogovnjakih in debeljakih je bila negovanost sestojev ter odstopanje dejanskih od modelnih lesnih zalog po razvojnih fazah. Pri določanju sestojev za uvajanje v obnovo smo se naslonili na informacije o površinah in zgradbi starejših in srednjedobnih debeljakov, pri čemer smo se za predčasno obnovo odločali le izjemoma (npr. v primeru močno poškodovanih sestojev). Odstopanje dejanskega razmerja razvojnih faz od modelnega ni bil ključen element za uvajanje sestojev v obnovo in nadaljevanje oziroma zaključek obnove, temveč le kot pomožni znak za odločanje o intenzivnosti obnove. Ključni element odločanja za nadaljevanje obnove in končne poseke nam je bilo stanje sestojev v obnovi in njihova dinamika pomlajevanja. Omenjen pristop zmanjšuje možnost napačnih odločitev za prihodnje ravnanje z gozdovi in smo ga uporabili v vseh RGR zato obrazložitev pri ostalih RGR ne navajamo.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 140 let

Pomladitvena doba: 25 let

Gozdgojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Obnovo bomo zaključili na 40 % površine pomlajencev (35 ha). Na 18 % površine debeljakov (55 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi. Redčenja v drogovnjakih so intenzivna, z intenzitetami okrog 20 %. Predpogoj za tako intenzivna redčenja pa je dobra negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah.

V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo skupinsko prebiramo, pomladek pa pospešujemo v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Obnovo začnemo pri 120-130 letih. Naravno pomlajanje ne predstavlja večjih težav. Pri obnovitvenih sečnjah, ki jih začnemo v debeljakih, moramo upoštevati mehanizme pomlajanja, kajti najboljše se pomlajajo od strani osvetljeni pomlajenci. Bolj primerno je oblikovanje več manjših pomladitvenih jeder, kot pa večjepovršinske zastorne sečnje.

Na 2,2 ha načrtujemo sadnjo javorja, smreke, macesna in bukve. Smreka in bukev v kombinaciji sta primerni za sanacije večjih ujm, smreka in javor za spolnitve zapleveljenih posek.

NEGA

Glavna dva cilja nege sta stabilni kvalitetni sestoji in čim večja prisotnost listavcev v sestojih s spremenjeno drevesno sestavo. Če listavci ne uspejo v zgornjem sloju, so prav tako koristni kot polnilni sloj, saj izboljšujejo tla z opadom. Pospešujemo tudi jelko, ki ima v polzaprtih dolinah idealne pogoje za rast.

Nujna so prva in druga redčenja v gostih letvenjakih in drogovnjakih, kjer najdemo tudi neizdelana jedra snegolomov. Z odstranjevanjem previtkih dreves izboljšujemo stojnost. Poškodovana drevesa odstranimo, če jih lahko nadomesti nepoškodovano drevo.

Druga redčenja načrtujemo na površini 21,5 ha.

Nega je manj nujna na s smreko redko poraščenih bivših planinah in rovtih. Nega ni potrebna v sestojih v permanentni inicialni fazi v neposredni bližini jarkov in plazišč.

VARSTVO

Popoln gozdni red pri obnovitvenih sečnjah je nujen. Pravočasno pospravilo ujm in lubadark.

Sadike zaščitimo pred divjadjo s premazi, tulci in količenjem.

V tem RGR je tudi območje potencialnega zemeljskega plaza Čikla – načrtovana poraba za stabilizacijo terena je 40 dni.

Ukrepi**Preglednica 65/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka**

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	73,6	26,4	100,0
- ciljno %	74,9	25,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	365,3	130,9	496,2
- ciljna (m3/ha)	391	131	522
Prirastek (m3/ha)	6,21	1,85	8,06
Možni posek (m3/ha)	53,5	18,4	72,0

Možni posek (m3/ha/leto)	5,35	1,85	7,20
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	14,7	14,1	14,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	86,2	99,9	89,3
Izravnalna doba (let)	30	30	30

Preglednica 66/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka										
		Negovalni posek			Posek na	Posek za	Posek	Posek	%	%		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne	panj	umetno	oslabelega	skupaj	od LZ	od P		
						obnovo	drevja in					
							sanitarni p.					
Iglavci	m3	27.645	7.550	-	-	-	11.971	47.166	14,7	86,2		
	%	58,6	16,0	-	-	-	25,4	100,0				
Listavci	m3	10.598	5.004	-	-	-	677	16.279	14,1	99,9		
	%	65,1	30,7	-	-	-	4,2	100,0				
Skupaj	m3	38.243	12.554	-	-	-	12.648	63.445	14,5	89,3		
	%	60,3	19,8	-	-	-	19,9	100,0				

Preglednica 67/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	2,16	2,16
Obžetev	ha	2,39	7,95
Nega mladja	ha	1,54	1,54
Nega gošče	ha	5,40	5,40
Nega letvenjaka	ha	9,91	9,91
Nega ml. drogovnjaka	ha	21,49	21,49
Zaščita s premazom	ha	2,69	9,45
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.200	1.200
Varstvo pred erozijo	dni	40,00	40,00
Varstvo pred žuželkami	dni	50,00	50,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,60	1,20
Vzdrževanje travinj	ha	1,20	12,00

9.1.2 Rastiščnogojitveni razred: 2 - zmerno acidofilna bukovja - 00702

Rastiščnogojitveni razred je omejen na zahodni del GGE in obsega 252,75 ha gozdov na Hrastniku ter dva ločena odseka vzhodno od Križevca in enega nad Blejsko Dobravo. Makrorelief je izravnani, pobočja pa so prekinjena z jarki. Nagibi so zmerni, prevladujejo prisojne lege. V karavanškem delu enote v matični podlagi prevladujejo peščenjak, kremenova breča in skrilavec. Te kamenine pokrivajo talni kompleksi kisljih in skeletnih rjavih tal in rankerja. Nad Blejsko Dobravo pa so se na apnencu z rožencem razvila skeletoidna plitva rjava tla. Zasmrečena pobočja pokriva surovi humus. Tla v tem RGR so močno podvržena eroziji.

Pretežni del gozdov je v zasebni lasti – 91,5 %, državnih gozdov je 5,9 % in gozdov lokalnih skupnosti 2,6 % površine.

Večnamenskih gozdov je 87,8 % RGR, 12,2 % gozdov v tem RGR pa je gozdov s posebnim namenom kjer so ukrepi dovoljeni.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 5 % površine razreda in druga stopnja na 95 %. Na 1. stopnji poudarjenosti se pojavlja le varovalna funkcija, na 2. stopnji poudarjenosti pa sta izraziti biotopska funkcija (88 % površine RGR) ter varovalna funkcija (76 % površine RGR).

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti pokrivajo 36 % rastiščnogojitvenega razreda, na 2. stopnji pa se v tem razredu pojavita le funkcija varovanja kulturne dediščine (12 % površine RGR) in funkcija varovanja naravnih vrednot na 12 % površine. Največji delež med socialnimi funkcijami na prvi stopnji ima higiensko-zdravstvena funkcija (30 % površine RGR), to so gozdovi, ki ležijo vzhodno od podjetja Acroni d.o.o., najdemo pa tu še poučno in zaščitno funkcijo.

Proizvodna funkcija je močno izražena, kar na 95 % površine je lesno proizvodna funkcija poudarjena na 1. stopnji.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Na več kot 2/3 površine je prisotno kisloljubno bukovje. V tej GGE kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico, ki ga najdemo hladnejših in višjih legah, prehaja v nižinski aspekt – kisloljubno gradnovo bukovje v nižjih, prisojnih legah. Alpskega bukovja s črnim telohom je 13,2 % površine in preddinarsko dinarskega podgorskega bukovja 7 %. Ostale združbe so zastopane z manjšimi deleži.

Preglednica 68/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
54200	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	0,80	0,3
55100	<i>Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	17,65	7,0
58100	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	4,04	1,6
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	13,88	5,5
61100	<i>Gorsko obrečno sivojelševje, črnojelševje, velikojesenovje</i>	2,46	1,0
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	33,29	13,2
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	6,74	2,7
73100	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	67,64	26,8
78200	<i>Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico</i>	106,25	41,9
	Skupaj	252,75	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gre za RGR, ki je prisoten na le 252,75 ha gozda. Prevladujejo enodobni sestoji (65,5 %), raznomernih sestojev je 34,5 %.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 69/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,5	14,3	12,8	22,0	46,4	238,1	61,4	5,21	63,1
Listavci	9,9	24,6	24,6	15,3	25,6	149,8	38,6	3,04	36,9
Skupaj	6,6	18,3	17,3	19,4	38,4	387,9	100,0	8,25	100,0

Lesna zaloga znaša 387,9 m³/ha. V lesni zalogi s 61,4 % deležem prevladujejo iglavci. Porazdelitev lesne zaloge skupaj po debelinskih razredih kaže na to, da je v RGR veliko debelega drevja. Pri iglavcih prevladuje debelejša drevja, pri listavcih pa je lesna zaloga po debelinskih razredih porazdeljena normalno.

Letni prirastek znaša 8,25 m³/ha, oziroma 2,1 % na lesno zalogo.

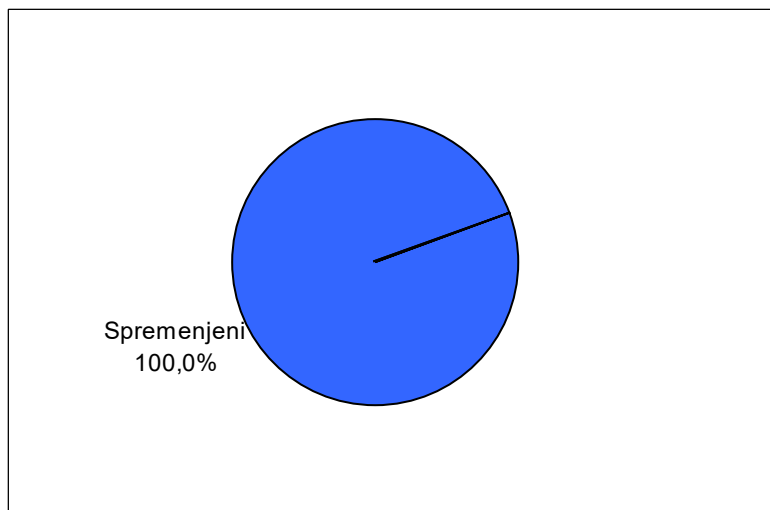
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 70/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	228,3	2,6	5,4	1,7	101,5	4,2	31,3	6,2	6,7
	%	58,8	0,7	1,4	0,4	26,2	1,1	8,1	1,6	1,7
Naravno stanje	%	34,5	3,0	1,8	4,6	46,2	3,1	2,1	4,3	0,4

Med drevesnimi vrstami prevladujeta smreka in bukev. Pomembnejši delež imajo tudi plemeniti listavci, ki jih je 8,1 %, mehki listavci z deležem 1,7 %, trdi listavci z deležem 1,6 %, bor z deležem 1,4 % in hrast z deležem 1,1 % lesne zaloge.

Ohranjenost gozdov

Porušeno razmerje predvsem med smreko in bukvi se odraža tudi v spremenjenosti gozdov. Vsi gozdovi spadajo v kategorijo spremenjenih gozdov, kar pomeni, da je odmik od naravne drevesne sestave med 31 in 70 %.

Slika 8: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 71/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	30,06	9,8	56,9	32,9	0,4	7,1	56,2	36,7		11,2	20,3	48,0	20,5
Drogovnjak	16,96	12,7	78,7	8,6		0,0	34,4	65,6		60,0	40,0		
Debeljak	67,12					33,0	61,5	5,5		38,3	61,7		
Sestoj v obnovi	51,50					10,0	67,1	22,9					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	87,11					4,8	29,9	65,3					
Skupaj:	252,75												

Sestojev enodobne zgradbe je več (65,5 %) kot malopovršinsko raznomernih sestojev. Med enodobnimi sestoji je največ debeljakov (26,6 %), sledijo sestoji v obnovi (20,4 %). Glede na cilj, je dovolj mladovij (11,9 %), primanjkuje pa drogovnjakov, ki jih je le 6,7 %. Sestojne zasnove v mladovjih in drogovnjakih so večinoma dobre. Slabe sestojne zasnove na približno 10 % površin, so posledica novo nastalih še nepomlajenih jeder po pospravi lubadark. Tudi negovanost v tem RGR ni najboljša. Najslabša negovanost je v drogovnjakih in raznomernih sestojih, kjer je dve tretjini sestojev nenegovanih. Sklep v mladovjih je večinoma vrzelast in pretrgan, v drogovnjakih in debeljakih pa tesen in normalen.

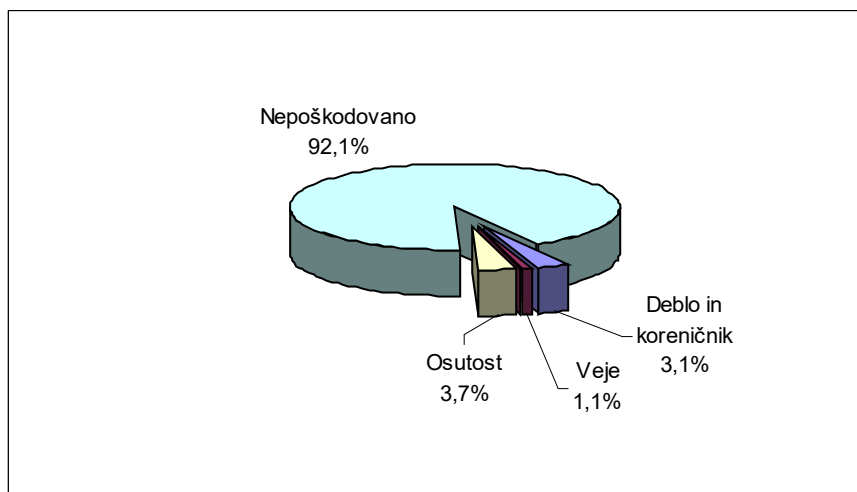
Kakovost drevja**Preglednica 72 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	81	7,4	37,0	48,2	7,4	0,0
Jelka	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	87	1,1	25,3	31,0	34,6	8,0
Hrast	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Pl. lst.	17	0,0	35,3	47,1	17,6	0,0
Dr. tr. lst.	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Meh. Lst.	5	0,0	0,0	40,0	40,0	20,0
Skupaj iglavci	85	7,1	37,6	48,2	7,1	0,0
Skupaj listavci	117	0,9	24,8	35,0	32,5	6,8
Skupaj	202	3,5	30,2	40,5	21,8	4,0

Kakovost drevja v tem RGR ni najboljša. V skupnem prevladuje dobra kakovost. Iglavci po kvaliteti presegajo listavce. Med drevesnimi vrstami izkazuje najvišjo kvaliteto smreka, sledi ji bukev. Hrast in plemeniti listavci dosegajo podobno kakovost – večinoma so dobre kakovosti. Glede na majhno število dreves, ki jim določamo kakovost, podatki niso zanesljivi.

Poškodovanost sestojev

Večina (92,1 %) dreves v tem RGR je nepoškodovanih. Med poškodovanimi največji delež zavzema osutost krošenj, ki je opažena pri 3,7 % dreves. Večina poškodb debla in korenčnika pri 3,1 % dreves je povzročeni s strani gozdarske mehanizacije, veje in vrhači so poškodovani pri 1,1 % dreves.

Slika 9: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil realiziran 116 %. Do odstopanj je prišlo pri vrstni sestavi poseka. Zaradi žledoloma, podlubnikov in vetroloma je bil posek iglavcev precej višji od načrtovanega. Realizacija poseka listavcev je bila zelo nizka.

Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu kot so bila načrtovana. Zaradi prilagajanja del razmeram na terenu, pa so bila nekatera dela izvedena v večjem obsegu kot so bila načrtovana – priprava tal in sadnja zaradi nepredvideno nastalih ogolelih površin.

Preglednica 73/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m ³	9.807	15.510	158,2
Listavci	m ³	4.836	1.481	30,6
Skupaj	m³	14.643	16.991	116,0
Gojitvena in varstvena dela				
Sadnja	ha	3,85	1,50	39,0
Obžetev	ha	14,00	3,44	24,6
Nega mladja	ha	0,76	0,00	0,0
Nega gošče	ha	3,36	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	1,09	0,40	36,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,42	0,50	7,8
Varstvo pred erozijo	dni	1,25	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	12,60	6,01	47,7
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.020,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	10,00	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,02	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	2,88	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozda v razredu ostaja približno enaka. Lesna zaloga je v zadnjem desetletju upadla zaradi obsežnih sanitarnih sečenj. Sočasno z lesno zalogo pa je upadel tudi prirastek.

Preglednica 74/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	240,38	252	76	328	5,9	1,9	7,8	2,6	0,4	3,0
1999	252,62	231,6	131,0	362,6	3,54	3,01	6,55	2,31	0,32	2,63
2009	251,35	272,9	140,4	413,4	5,37	2,95	8,33	6,17	0,59	6,76
2019	252,75	238,1	149,8	387,9	5,21	3,04	8,24	4,40	2,35	6,75

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se v tem RGR spreminja vsako desetletje, ker gre za manjši RGR in se tudi manjši posegi v gozdu opazijo na rezultatih inventure. Zaradi gradacij podlubnikov v zadnjem desetletju je upadel delež smreke, na račun znižanja deleža smreke pa se je bistveno povečal delež plemenitih listavcev.

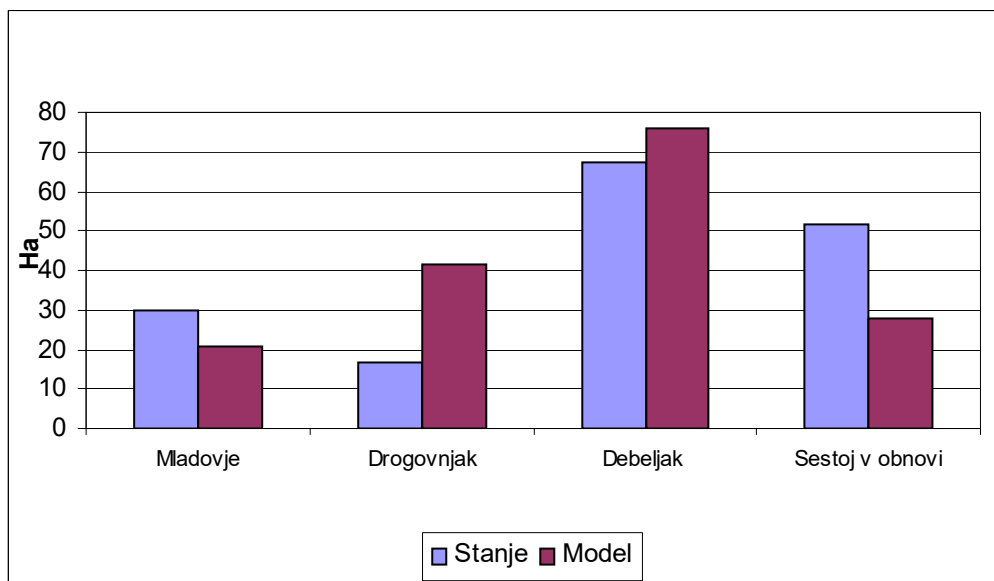
Preglednica 75/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	76,0		1,0	-	19,0	1,0	1,0	1,0	1,0
1999	59,9	0,1	3,8	-	28,4	2,7	1,5	1,6	2,0
2009	64,9	0,1	1,1	-	26,0	2,8	1,7	2,4	1,0
2019	58,8	0,7	1,4	0,4	26,2	1,1	8,1	1,6	1,7

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 76/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje		Trajanje razvojne faze let	Model		Razlika	
	Površina ha	Delež %		Delež %	Modelna površina ha	%	ha
Mladovje	30,06	11,9	15	8,2	20,71	+5,6	+9,35
Drogovnjak	16,96	6,7	30	16,4	41,41	-14,8	-24,45
Debeljak	67,12	26,6	55	30	75,92	-5,3	-8,8
Sestoj v obnovi	51,5	20,4	20	10,9	27,61	+14,4	+23,89
Enodobni skupaj	165,65	65,5	120	65,5	165,65		
Raznomerno (sk-gnz)	87,11	34,5		34,5	87,11		
Skupaj:	252,75	100		100,0	252,75		

Primerjava modelnega in dejanskega stanja razvojnih faz kaže, da v RGR primanjkuje drogovnjakov in debeljakov. V nasprotju pa je prevelik delež sestojev v obnovi in mladovij, ki so posledica obsežnih sanitarnih sečenj v zadnjem desetletju.

Slika 10: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah**CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 56,6 %, jelka 1,5 %, macesen 1,0 %, bor 1,8 %, bukev 28,1 %, plemeniti listavci 5,0 %, hrast 2,5 %, drugi trdi listavci 2,0 %, drugi mehki listavci 1,5 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11,1 %, drogovnjaki 17,0 %, debeljaki 25,7 %, sestoji v obnovi 11,7 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 34,5 %.

Ciljna lesna zaloga: 418 m³/ha (iglavci 254 m³/ha, listavci 164 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 600 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci C

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 120 let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Obnovo bomo zaključili na 45 % površine pomlajencev (23 ha), pri 55 % pomlajencev bomo nadaljevali z obnovo (28 ha). Na 14 % površine debeljakov (9 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi. Redčenja v drogovnjakih so intenzivna, z intenzitetami do 25 %. Predpogoj za tako intenzivna redčenja pa je dobra negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah.

OBNOVA

Začetek obnove je pri 110-120 letih. Končni poseki se načrtujejo na približno 8 ha, obnova s sadnjo pa na 1,5 ha. Načrtujemo sadnjo smreke, bukve in javora. Zaradi precejšnjega deleža slučajnih in črnih sečenj so mesta začetkov obnove ponavadi že določena. Jedra gozdar širi v skladu s transportno mejo in pomladitveno ekologijo.

Pri pomladitveni ekologiji poskrbimo za take pogoje, ki zagotavljajo malopovršinsko mešane sestoje. Pri obnovi v spremenjenih sestojih se je treba paziti bujne zapleveljenosti (prapro, malina, robida).

NEGA

Zaradi mešanih podlag je višinska rast raznih drevesnih vrst v mladosti živahna in pomembna je že nega mladja. Pri obžetvah in negi mladovij puščamo tudi grmovja, vrbe in ostale mehke listavce, ki neposredno ne ogrožajo ciljnih drevesnih vrst. Glavni cilj nege je oblikovanje skupinske mešanosti, pospeševanje ciljnih drevesnih vrst, stabilnosti in krepitve ostalih funkcij (prehrana in habitati za prebivalce gozda). V jarkih in pri zaraščanju z jelšo, pospešujemo plemenite listavce.

VARSTVO

Pri sečnji smreke je povsod potreben popoln gozdni red (lubadar). Zaradi za divjad privlačnih prevladujočih prisojnih leg, mozaične razporeditve košenic v gozdnati krajini in pomanjkanja ostale hrane je vse sadike nujno treba zaščititi (količenje, tulci, premazi). Poleg sadik so priporočljivi tudi premazi terminalnih vršičkov nasemenjenih plemenitih listavcev.

Ukrepi

Preglednica 77/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	61,4	38,6	100,0
- ciljno %	60,9	39,1	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	238,1	149,8	387,9
- ciljna (m ³ /ha)	254,37	163,56	417,94
Prirastek (m ³ /ha)	5,21	3,04	8,25
Možni posek (m ³ /ha)	43,9	23,5	67,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,40	2,35	6,75

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,5	15,7	17,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	84,4	77,4	81,8
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 78/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	4.037	1.535	-	-	-	5.539	11.111	18,5	84,5
	%	36,3	13,8	-	-	-	49,9	100,0		
Listavci	m ³	3.512	1.918	-	-	-	516	5.946	15,7	77,4
	%	59,0	32,3	-	-	-	8,7	100,0		
Skupaj	m ³	7.549	3.453	-	-	-	6.055	17.057	17,4	81,9
	%	44,3	20,2	-	-	-	35,5	100,0		

Preglednica 79/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansk	s ponov.
Sadnja	ha	1,50	1,50
Obžetev	ha	0,50	2,00
Nega mladja	ha	1,21	1,21
Nega gošče	ha	1,56	1,56
Nega letvenjaka	ha	0,85	0,85
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,87	2,87
Varstvo pred žuželkami	dni	6,00	6,00
Zaščita s premazom	ha	1,00	3,50
Zaščita s količenjem in tulci	kos	1.000,00	1.000,00

9.1.3 Rastiščnogojitveni razred: 3 - alpska bukovja na osojnih legah - 00703

Rastiščnogojitveni razred vključuje 327,51 ha gozdov na osojnih karbonatnih pobočjih Mežakle ter nekatere posamične oddelke na osojnih karbonatnih pobočjih v Karavankah (dolina Završnice, Alničje). Sestoji segajo od 600 do 1.350 m nadmorske višine. Relief je izravnani, v višjih nadmorskih višinah so nagibi zmerni, v nižjeležečih odsekih (dolina Završnice, pobočje Mežakle, Alničje) pa strmi. Matično podlago tvorita apnenec in dolomit, delno tudi pobočni grušč (vznožje Mežakle, pod Zelenico). Tla so večinoma plitva, nerazvita; prevladujejo različni tipi rendzin.

V rastiščnogojitvenem razredu prevladujejo zasebni gozdovi (78,2 %), državnih gozdov je 20,7 %, 1,1 % pa je gozdov lokalnih skupnosti.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 28 % površine razreda, druga pa na 71 %. Največji delež na 1. stopnji poudarjenosti zavzema varovalna funkcija (15 %), sledita hidrološka in biotopska z enakim deležem (12 %). Na 2. stopnji poudarjenosti pa je najbolj izrazita biotopska funkcija (66 % površine RGR) in varovalna funkcija na 60 %.

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti pokrivajo 66 % razreda, največ higiensko-zdravstvena (to so gozdovi v kilometrskem pasu okoli mesta Jesenic in podjetja Acroni d.o.o., 41 %), estetska 25 %, pojavita se še rekreacijska in zaščitna funkcija. Estetska funkcija je v tem RGR določena na celotnem južnem pobočju doline Završnica. Na 2. stopnji so socialne funkcije evidentirane na 14 % površine RGR (funkcija varovanja kulturne dediščine 4 % površine RGR, rekreacijska na 12 %).

Lesno proizvodna funkcija je na 91 % površine poudarjena na 1. stopnji in na 9 % površine RGR na 2. stopnji.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Glavni pečat RGR daje združba alpskega bukovja s črnim telohom, ki se pojavlja na 71 % RGR. Poleg te vodilne združbe se je na zelo strmih, hladnih legah (nad Blejsko Dobravo, Alničje) razvila združba bukovega gozda s kresničevjem na 9 % površine, na strmih, prisojnih legah pa predalpsko alpsko toploljubno bukovje na 11 % površine. Vse ostale gozdne združbe se pojavljajo le v fragmentih.

Preglednica 80/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
55100	<i>Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	15,34	4,7
58100	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	29,15	8,9
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	35,01	10,7
62100	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	0,57	0,2
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	234,28	71,4
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	9,02	2,8
67100	<i>Smrekovje na karbonatnem skalovju</i>	0,87	0,3
70200	<i>Alpsko ruševje</i>	0,53	0,2
73100	<i>Kisloljubno gradnovno bukovje</i>	2,74	0,8
	Skupaj	327,51	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Dobra polovica sestojev v RGR ima raznomerno zgradbo, enomernih sestojev je 48,7 %.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 81/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	3,9	13,0	28,1	29,3	25,7	147,1	41,2	2,15	41,7
Listavci	7,1	23,6	26,3	29,1	13,9	210,3	58,8	3,01	58,3
Skupaj	5,8	19,3	27,0	29,1	18,8	357,4	100,0	5,16	100,0

Povprečna lesna zaloga znaša 357,4 m³/ha. Delež listavcev je višji. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je v skupnem in tudi pri listavcih in še izraziteje pri iglavcih izrazito levo asimetrična z viškom v četrtem debelinskem razredu.

Prirastek v RGR je skromen, večji pri listavcih kot pri iglavcih in znaša 5,16 m³/ha. Odstotek priraščanja na lesno zalogo je nizek in znaša 1,44 %, (1,46 % pri iglavcih in 1,43 % pri listavcih).

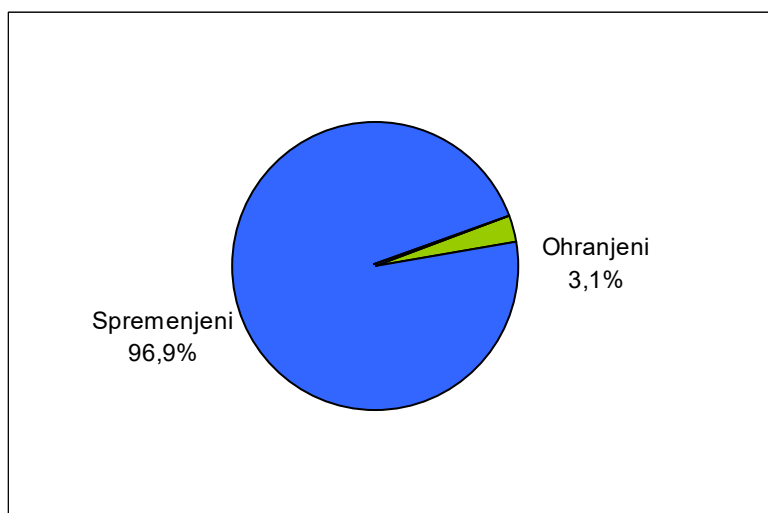
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 82/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	126,7	7,2	4,7	8,4	203,7	0,5	1,6	2,6	2,0
Naravno stanje	%	35,4	2,0	1,3	2,4	57,1	0,1	0,4	0,7	0,6
	%	44,3	0,7	1,0	7,8	43,4	0,1	1,9	0,4	0,4

V lesni zalogi je več kot polovica bukke (57,1 %), smreke je 35,4 %. Od iglavcev so prisotni še jelka, bor in macesen, ki skupaj predstavljajo 5,7 % lesne zaloge. Vsi ostali listavci skupaj pa predstavljajo komaj slaba 2 % lesne zaloge. Delež smreke je v zadnjem desetletju zaradi gradacije podlubnikov upadel za 9 %.

Ohranjenost gozdov

Zaradi nizkega deleža smreke in zastopanosti ostalih drevesnih vrst imajo sestoji v tem RGR povečini spremenjeno drevesno sestavo. Gozdov z ohranjeno drevesno sestavo je le 3 %.

Slika 11: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 83/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	20,12	7,5	17,0	36,7	38,8	0,8	41,3	57,9	0,0	17,0	15,7	11,8	55,5
Drogovnjak	32,16	8,9	30,4	60,7	0,0	0,0	29,2	70,8	0,0	75,1	24,9	0,0	0,0
Debeljak	70,22					12,2	66,0	21,8	0,0	52,6	47,4	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	36,87					0,0	86,3	13,7	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	168,14					8,9	45,1	46,0	0,0				
Skupaj:	327,51												

Malopovršinsko raznomernih sestojev je dobra polovica, enomernih sestojev je 48,7 %. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov, sledijo sestoji v obnovi in drogovnjaki, najmanj je mladovij (6,1 %).

Sestojne zasnove mladovij in drogovnjakov so slabe, z bogato ali dobro zasnovo je le četrtnina mladovij in dobra tretjina drogovnjakov. V pomlajencih je pomladek prisoten na 32 % površine in je dobrih zasnov.

Tudi negovanost mlajših razvojnih faz je slaba. Prevladujejo nenegovani sestoji, dobro negovanih mladovij in drogovnjakov praktično ni, 71 % drogovnjakov je nenegovanih, kar se odraža tudi v pretežno tesnem sklepu v tej razvojni fazi. Tudi za debeljake in sestoji v obnovi je značilna pomanjkljiva negovanost, saj je dobro negovanih le 12 % debeljakov. Podpovprečno so negovani tudi raznomerni sestoji.

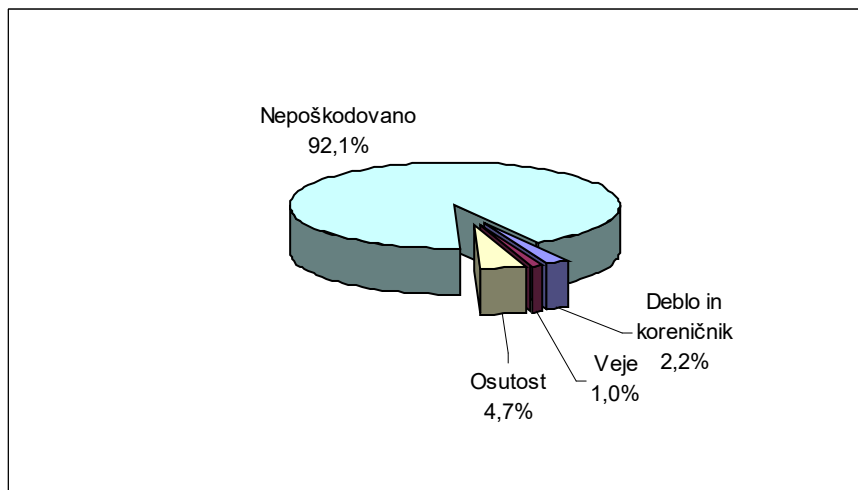
Kakovost drevja**Preglednica 84 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	95	0,0	37,9	54,7	6,3	1,1
Jelka	5	0,0	40,0	60,0	0,0	0,0
Bor	6	16,7	50,0	33,3	0,0	0,0
Macesen	5	20,0	40,0	40,0	0,0	0,0
Bukev	153	4,6	17,0	42,4	30,1	5,9
Hrast	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	111	1,8	38,7	53,2	5,4	0,9
Skupaj listavci	156	4,5	17,3	41,7	30,1	6,4
Skupaj	267	3,4	26,2	46,4	19,9	4,1

Kakovost je v splošnem slaba. V skupnem prevladuje dobra kakovost, dreves odlične kakovosti je le 3,4 %. Listavci so slabše kvalitete kot iglavci. Po kakovosti izstopa macesen, sledita mu bor in jelka.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves v tem razredu je nad povprečjem enote. Huje poškodovanih je 7,9 % dreves. Največji delež poškodb predstavlja osutost dreves, ki znaša 4,7 %. Delež dreves s poškodbami debela in koreničnika ali poškodovano krošnjo je majhen.

Slika 12: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija načrtovanega poseka je dosegla 74 %. Zaradi podlubnikov je bil presežen načrtovan posek iglavcev, medtem ko je sečnja listavcev močno zaostala in dosegla komaj 19 %.

Razen obnove in posledično zaščite in obžetve sadik načrtovana gojitvena dela niso bila opravljena. Neizvajanje nege se odraža v slabi negovanosti mladovij in drogovnjakov.

Preglednica 85/RD: Realizacija načrtovanega poseka RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	7.282	9.999	137,3
Listavci	m ³	8.366	1.551	18,5
Skupaj	m³	15.648	11.551	73,8
Gojitvena in varstvena dela				
Sadnja	ha	0,90	0,75	83,3
Obžetev	ha	2,00	0,50	25,0
Nega mladja	ha	1,03	0,00	0,0
Nega gošče	ha	3,26	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	3,08	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,55	0,00	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	1,25	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	2,00	1,80	90,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,39	
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	500,00	

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Skupna lesna zaloga je naraščala vse do zadnjega desetletja, ko se je prvič znižala. Nižja lesna zaloga je posledica nižje zaloge iglavcev, lesna zaloga listavcev se še vedno krepi. Padec lesne zaloge iglavcev je posledica močno preseženega etata zaradi podlubnikov. Enako je tudi prirastek v zadnjem desetletju manjši, kar tudi pripisujemo močnim sečnjam iglavcev in akumulaciji lesne zaloge v najdebelejših razredih oziroma staranju drevja. Načrtovan posek napoveduje intenzivnejše gospodarjenje v naslednjem desetletju.

Preglednica 86/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	343,32	148	113	261	3,1	3,3	6,4	0,8	0,2	1,0
1999	323,85	167,4	160,2	327,6	2,96	3,69	6,65	0,51	0,08	0,59
2009	330,39	190,9	193,5	384,4	2,81	3,70	6,51	3,03	0,47	3,50
2019	327,51	147,1	210,3	357,4	2,15	3,01	5,17	1,76	3,01	4,76

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V zadnjem desetletju je prišlo do močnejših sprememb v drevesni sestavi. Zaradi napada podlubnikov in posledično močnejših sečenj iglavcev, je delež smreke občutno nižji, delež bukve pa višji. Deleži ostalih drevesnih vrst ostajajo skorajda nespremenjeni.

Preglednica 87/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

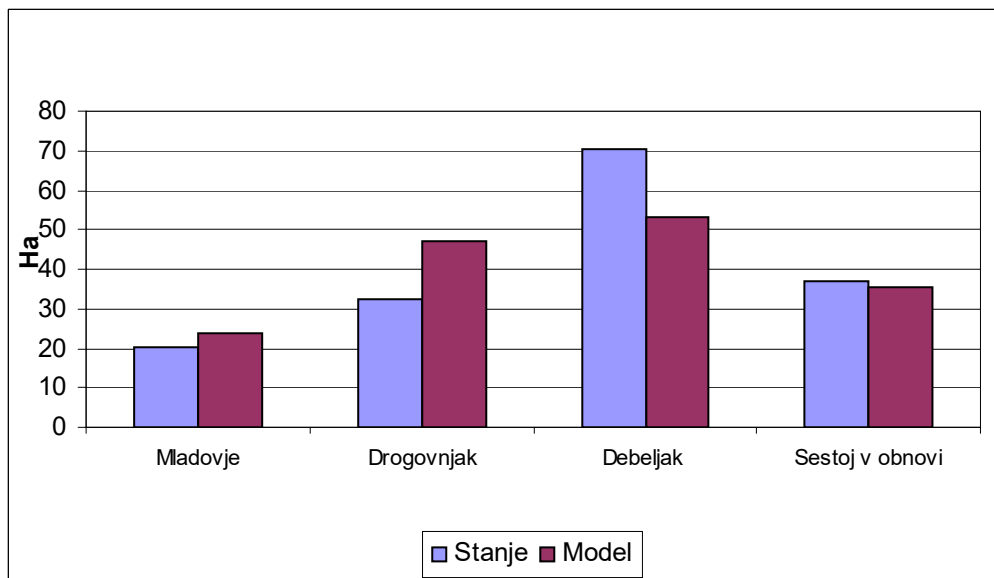
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	47,0	3,0	4,0	3,0	40,0	-	1,0	1,0	1,0
1999	44,2	4,0	1,2	1,6	45,6	0,1	0,5	1,8	1,0
2009	44,6	2,1	1,5	1,5	48,5	0,1	0,3	1,0	0,4
2019	35,4	2,0	1,3	2,4	57,1	0,1	0,4	0,7	0,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev

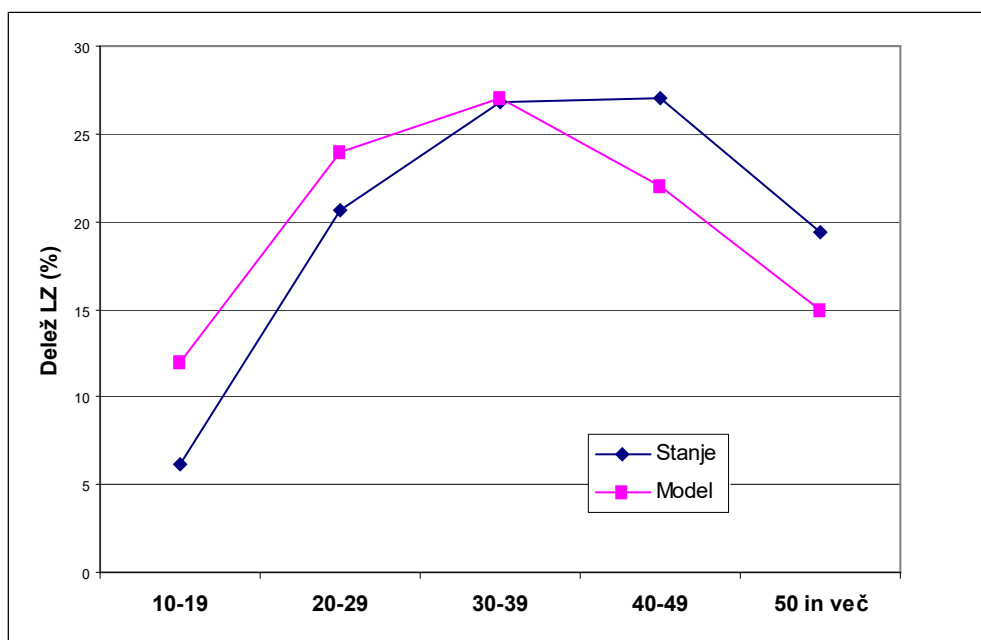
Preglednica 88/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Trajanje razvojne faze let	Model		Razlika	
	Površina ha	Delež %			Delež %	Modelna površina ha	%	ha
Mladovje	20,12	6,1	20	7,2	23,61	-2,2	-3,49	
Drogošnjak	32,16	9,8	40	14,4	47,22	-9,4	-15,06	
Debeljak	70,22	21,4	45	16,2	53,12	+10,7	+17,1	
Sestoj v obnovi	36,87	11,3	30	10,8	35,42	+0,9	+1,45	
Enomerni skupaj	159,37	48,6	135	48,6	159,37			
Raznomerno (sk-gnz)	168,14	51,4		51,4	168,14			
Skupaj:	327,51	100,0		100,0	327,51			

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na porušena razmerja v debeljakih in drogošnjakih: debeljakov je preveč, drogošnjakov pa premalo, vendar se moramo zavedati, da je pri samo 159 ha enomernih gozdov izredno težko vzpostaviti in obdržati uravnoteženo razmerje razvojnih faz. Tako stanje narekuje predvsem intenzivnejše uvajanje debeljakov v obnovo in zaključevanje obnove v pomlajencih, da zagotovimo zadosten dotok mlajših razvojnih faz.

Slika 13: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 14: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 33,9 %, jelka 3,0 %, bor 1,5 %, macesen 4,0 %, bukev 54,7 %, plemeniti listavci 1,5 %, ostali listavci 1,4 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 8 %, drogovnjaki 11 %, debeljaki 17 %, sestoji v obnovi 13 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 51,4 %.

Ciljna lesna zaloga: 365 m³/ha (iglavci 155 m³/ha, listavci 210 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 680 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci C

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 135 let

Pomladitvena doba: 30 let

Gozdgojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

Zaključek obnove je načrtovan na tretjini površine pomlajencev (13 ha). Na četrtini površine debeljakov (17 ha) je načrtovan začetek obnove. Redčenja v drogovnjakih so načrtovana z intenzitetami pod 20 %. V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo naj se skupinsko prebira, pomladek pa pospešuje v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Obnove (začetek pri 120 letih) naj bodo postopne, malopovršinske. Velikost pomladitvenega jedra in intenziteta pospravljenih sečenj sta odvisni od željene drevesne vrste (macesen zahteva veliko svetlobe, jelka zelo malo). Relativno debelejša plast tal in osojna lega omogočata naravno pomlajanje tudi po večjepovršinskih sečnjah. Pomlajenci so podstojno relativno dobro pomlajeni. Naravno mladje je sestavljeno iz ciljnih drevesnih vrst. Na 2 ha načrtujemo spolnitve z macesnom, bukvijo in smreko.

NEGA

Ukrepi so šibkejši, manj nujni, saj razvoj mladovja zadovoljivo poteka preko naravnih mehanizmov izločanja. Težiti je potrebno k skupinski mešanosti, ki je manj zahtevna za nego. Pri macesnu je pomemben ukrep pravočasno rahljanje. Plemenite listavce pospešujemo tudi posamič.

Pri prvih redčenjih pospešujemo stabilnost in v čistih iglastih drogovnjakih tudi vse prisotne listavce.

VARSTVO

V zasmrečenih sestojih je treba večji poudarek nameniti gozdnemu redu. Pri prvih redčenjih je potrebno iglavce prežagati na vsaj 2 metrske kose, jih zložiti na kup in pokriti z vejami. Druga redčenja zahtevajo spravilo iz gozda ali drugačno nevtraliziranje naletnega materiala. Divjad ni problematična.

Izogibati se je treba ročnega spravila po drčah.

Ukrepi

Preglednica 89/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	41,2	58,8	100,0
- ciljno %	42,4	57,6	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	147,1	210,3	357,4
- ciljna (m ³ /ha)	155	210	365
Letni prirastek (m ³ /ha)	2,15	3,01	5,16
Možni posek (m ³ /ha)	17,5	30,0	47,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,76	3,01	4,76
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	11,9	14,3	13,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	81,6	99,7	92,2
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 90/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	1.505	221	-	-	-	4.028	5.754	11,9	81,6
	%	26,2	3,8	-	-	-	70,0	100,0		
Listavci	m ³	7.170	1.519	-	-	-	1.156	9.845	14,3	99,7
	%	72,9	15,4	-	-	-	11,7	100,0		
Skupaj	m³	8.675	1.740	-	-	-	5.184	15.599	13,3	92,2
	%	55,6	11,2	-	-	-	33,2	100,0		

Preglednica 91/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	1,99	1,99
Obžetev	ha	0,81	3,24
Nega gošče	ha	0,32	0,32
Nega letvenjaka	ha	2,05	2,05
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,19	2,19
Zaščita s premazom	ha	0,81	4,05
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	240,00	240,00
Varstvo pred žuželkami	dni	18,00	18,00

9.1.4 Rastiščnogojitveni razred: 4 - Alpska bukovja na prisojnih legah - 00704

Rastiščnogojitveni razred vključuje 449,85 ha gozdov na prisojnih karbonatnih pobočjih Karavank in po velikosti sodi med srednje velike razrede v GGE Žirovnica, zajema 12 % vseh gozdov. Pojavlja se na otokih apnenca in dolomita pod Belsko planino, od Javorniškega rovta do planine Stamare, med Hrastnikom in Ajdno nad Potoki do Potoške planine ter na vzhodni meji enote okoli Sankaške koče. Segajo od 550 do 1.560 m nadmorske višine. Makrorelief je valovit, ponekod jarkast, na zaravnicah so izkrčeni rovti. Prevladujejo srednje strma do strma pobočja, ki jih v strmejših delih prekinjajo hudourniki in drče. Makroekspozicija je prisojna. Matično podlago tvori nad Koroško Belo predvsem dolomit in apnenec, nad Potoki in Žirovnico pa apneni pobočni grušč. Tla so slabo razvita, prevladujejo rendzine in plitva rjava tla, ki se kljub obilnim padavinam hitro izsušijo.

Večina gozdov v RGR je v zasebni lasti (93,1 %), manjši delež jih je v zasebni lasti (6,1 %). Le 0,8 % gozdov je v lasti lokalnih skupnosti.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 27 % površine RGR (hidrološka funkcija 25 %, varovalna funkcija 5 %, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 1 % površine RGR) in druga stopnja na 73 % (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 72 %, varovalna funkcija 69 %).

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti pokrivajo 7 % razreda, na 2. stopnji pa na 11 % površine RGR. Najpomembnejša med socialnimi funkcijami na prvi stopnji je poučna funkcija (naravoslovna in rudarska učna pot v Javorniškem rovtu), na drugi stopnji pa rekreacijska funkcija (pristopna pot proti arheološkem najdišču na Ajdni).

Proizvodna funkcija je močno izražena, na 100% površine je lesno proizvodna funkcija poudarjena na 1. stopnji.

STANJE GOZDOV

a) *Rastišče*

Glavni pečat gozdovom daje združba alpskega bukovja, ki pokriva tri četrtine RGR. Od ostalih združb najdemo na vzhodu na pobočnem grušču še vložke predalpskega jelovega bukovja, na strmih, prisojnih, dolomitiziranih pobočjih se je razvila izrazito termofilna združba predalpskega toploljubnega bukovja, na mešanih kamninah pa najdemo tudi kisloljubna bukovja.

Preglednica 92/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
54200	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	0,94	0,2
55100	<i>Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	8,31	1,8
58100	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	0,33	0,1
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	13,77	3,1
61100	<i>Gorsko obrečno sivojelševje, črnjelševje, velikojesenovje</i>	1,41	0,3
62100	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	3,92	0,9
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	337,17	74,9
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	62,80	14,0
70200	<i>Alpsko ruševje</i>	0,02	0,0
73100	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	11,64	2,6
78200	<i>Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico</i>	9,54	2,1
	Skupaj	449,85	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Polovica sestojev ima raznomerno zgradbo, polovica pa enomerno. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov – 21 % površine, 14 % površine predstavljajo sestoji v obnovi. Mladovja in drogovnjaki predstavljajo po 8 % površine RGR.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 93/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,4	14,1	21,6	23,5	36,4	236,6	56,4	4,25	60,5
Listavci	6,1	18,4	33,4	26,6	15,5	182,6	43,6	2,77	39,5
Skupaj	5,1	16,0	26,8	24,9	27,2	419,2	100,0	7,02	100,0

Povprečna lesna zaloga je visoka in znaša 419,2 m³/ha. V lesni zalogi je več iglavcev (60,5 %) kot listavcev (39,5 %). Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je tako v skupnem kot pri iglavcih in listavcih izrazito levo asimetrična z vrhom v petem debelinskem razredu. V zadnjih dveh razredih je 60 % vse lesne zaloge iglavcev in 42 % vse lesne zaloge listavcev.

Povprečni prirastek v razredu je 7,02 m³/ha in je glede na visoko lesno zalogo nizek. Delež listavcev je v prirastku nižji kot v lesni zalogi, kar pomeni, da priraščajo slabše kot iglavci. Prirastni odstotek pri iglavcih je 1,80, pri listavcih pa 1,52.

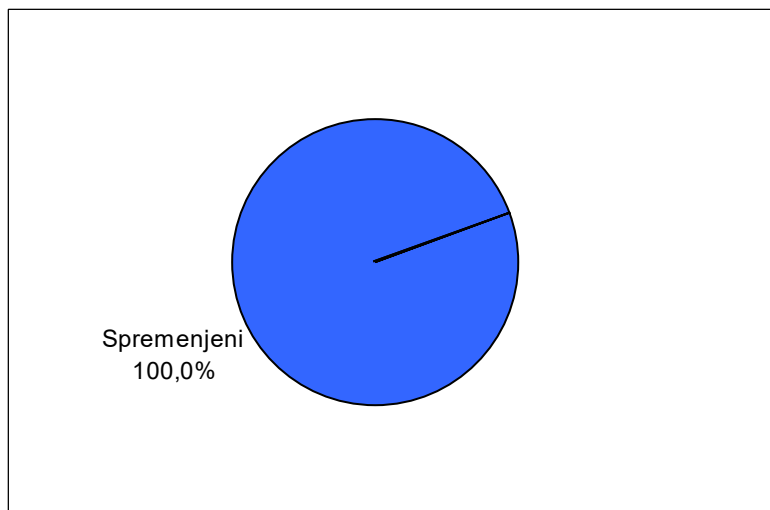
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 94/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	186,3	33,8	15,2	1,2	177,8	1,8	2,3	0,7
	%	44,5	8,1	3,6	0,3	42,4	0,4	0,5	0,2
Naravno stanje	%	43,9	3,6	0,6	7,2	41,7	2,0	0,8	0,1

V lesni zalogi močno prevladujeta smreka in bukev s podobnim deležem in skupaj predstavljata 87 % lesne zaloge. Od ostalih drevesnih vrst sta s pomembnim deležem zastopana še jelka in bor. Vse ostale drevesne vrste skupaj pa predstavljajo komaj 1,4 % lesne zaloge.

Ohranjenost gozdov

Deleža glavnih drevesnih vrst, smreke in bukve, sta na modelnem stanju. Porušeno razmerje med deleži jelke, bora, macesna in plemenitih listavcev se odraža v spremenjenosti gozdov.

Slika 15: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 95/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	33,29	15,7	44,0	24,2	16,1	5,7	46,0	37,7	10,6	26,2	30,2	9,6	34,0
Drogovnjak	35,64	19,1	75,6	5,3	0,0	8,3	38,4	53,3	0,0	66,1	31,2	2,7	0,0
Debeljak	95,61					19,7	71,3	9,0	0,0	48,0	52,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	63,14					16,1	64,7	19,2	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	222,17					4,3	37,4	58,3	0,0				
Skupaj:	449,85												

Polovica sestojev je raznomerne zgradbe, polovica pa enomerne. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov – na 20 % površine, 11 % površine je pomlajencev, 10 % drogovnjakov in 5 % površine razreda pokrivajo mladovja.

Sestojne zasnove v mladovjih in drogovnjakih so večinoma dobre in za enoto nadpovprečne. V drogovnjakih so še boljše kot v mladovjih – 19 % drogovnjakov ima bogate zasnove in tri četrtine dobre. Dobre sestojne zasnove pa niso ustrezno negovane. Dobro negovanih mladovij ali drogovnjakov je le za vzorec, v drogovnjakih je večina sestojev celo nenegovanih, kar se odraža v pretežno pretesnem sklepu. Najboljša je negovanost debeljakov in sestojev v obnovi. Izstopa tudi slaba negovanost raznomernih sestojev, kjer je več kot polovica sestojev nenegovanih.

Kakovost drevja**Preglednica 96 /K: Kakovost drevja**

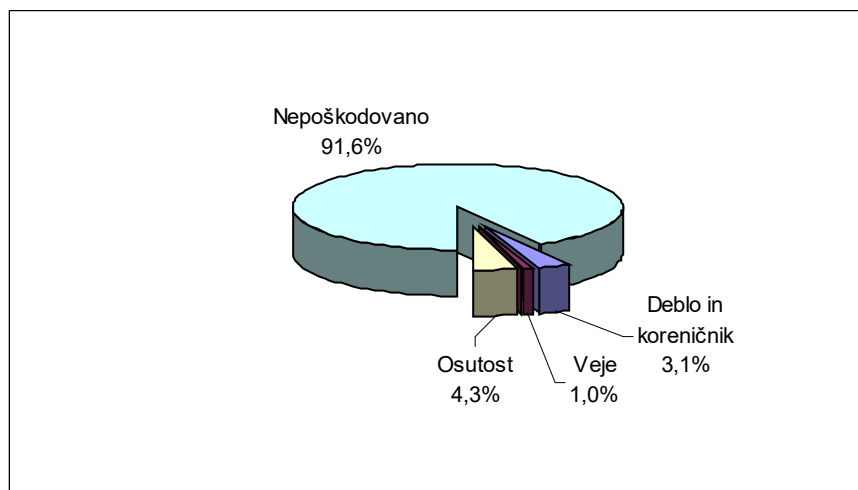
Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	201	2,0	52,2	38,3	7,5	0,0
Jelka	24	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Bor	12	0,0	58,3	25,0	16,7	0,0
Macesen	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bukev	211	1,4	18,5	48,8	27,5	3,8
Pl. lst.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	238	1,7	52,0	38,7	7,6	0,0
Skupaj listavci	213	1,4	18,3	48,8	27,7	3,8
Skupaj	451	1,6	36,1	43,4	17,1	1,8

Kakovost drevja ni najboljša. Največ dreves (43 %) je dobre kakovosti, tretjina dreves je prav dobre kakovosti in le slaba 2 % dreves odlične. V splošnem so iglavci boljše kvalitete kot listavci. Najboljšo kvaliteto kažeta smreka in bor.

Med listavci imamo dovolj podatkov o kvaliteti za bukev – njena kakovost je podpovprečna. Kakovost ostalih listavcev zaradi majhnega deleža v lesni zalogi in s tem tudi v vzorcu, težko ocenimo.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanih dreves je velik (8,4 %). Največji delež zavzemajo drevesa s hujšo osutostjo krošnje (4,3 %), sledijo poškodbe debla in korenčnika (3,1 %). Najmanj je dreves s poškodovano krošnjo (1,0 %).

Slika 16: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je bila nad povprečjem enote in je v skupnem dosegla 78 %. Posek iglavcev je bil skoraj v celoti realiziran, posek listavcev pa je dosegel slabo polovico načrtovanega.

Izvedba nege je popolnoma izpadla. Deloma je bila opravljena le sadnja ter obžetev in zaščita sadik.

Preglednica 97/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	12.849	12.743	99,2
Listavci	m ³	8.459	3.926	46,4
Skupaj	m ³	21.308	16.669	78,2
Gojitvena in varstvena dela				
Sadnja	ha	1,14	0,44	38,6
Obžetev	ha	6,44	0,63	9,8
Nega mladja	ha	1,77	0,00	0,0
Nega gošče	ha	5,06	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	6,71	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,42	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	6,72	2,30	34,2
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	900,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	18,00	1,50	8,3
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	15,01	

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOVPovršina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesna zaloga skozi vsa prikazana obdobja narašča. V zadnjem desetletju se je lesna zaloga povečala za 3 %. Lesna zaloga listavcev je višja za 13 %, lesna zaloga iglavcev pa je manjša za 4 %. Tudi prirastek izkazuje pozitiven trend. V zadnjem desetletju je višji za 4,5 %. Sestoji priraščajo podobno kot pred desetletjem, prirastni odstotek znaša 1,68 % na lesno zalogo. Realizacija poseka je bila v zadnjem desetletju najvišja doslej, načrt pa predvideva še intenzivnejše gospodarjenje.

Preglednica 98/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	524,62	189	105	294	5,2	2,4	7,6	1,3	0,2	1,5
1999	451,89	201,6	146,3	348,0	3,06	3,14	6,20	1,45	0,47	1,93
2009	453,21	246,5	161,3	407,8	4,06	2,66	6,72	2,81	0,87	3,68
2019	449,85	236,6	182,6	419,1	4,25	2,77	7,02	3,42	2,60	6,02

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Glavni trend v spremembi drevesne sestave je zmanjševanje deleža smreke in krepitev deleža bukve kot glavnih drevesnih vrst, ki predstavljata 87 % lesne zaloge. Večje spremembe so opazne pri jelki boru in plemenitih listavcih, vendar je zanesljivost le teh, zaradi majhnih deležev v skupni lesni zalogi manj zanesljiva.

Preglednica 99/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

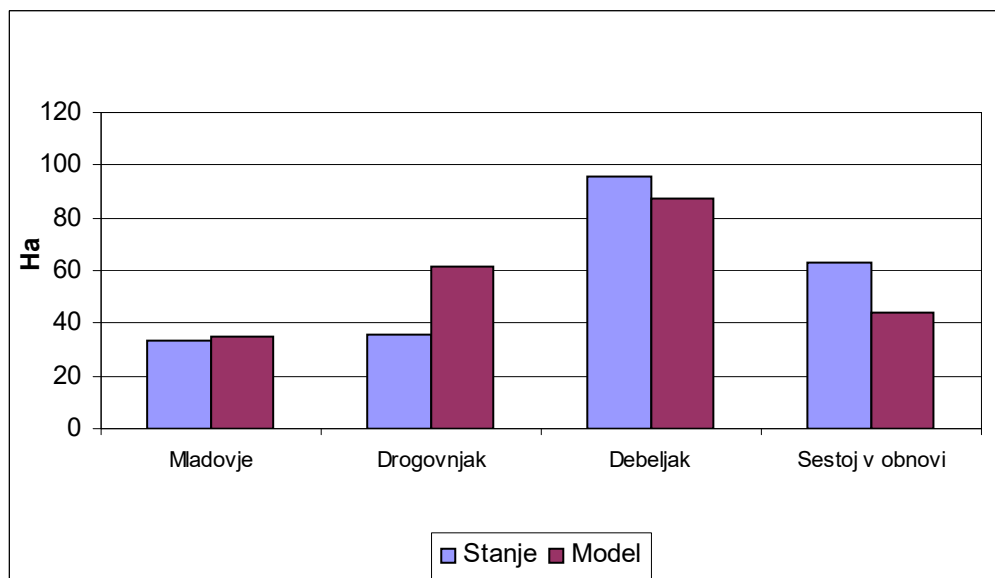
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	56,0	4,0	4,0	-	34,0	1,0	-	1,0
1999	51,9	2,7	3,2	0,1	41,2	0,4	0,3	0,2
2009	54,5	3,6	1,9	0,4	38,0	0,7	0,7	0,2
2019	44,5	8,1	3,6	0,3	42,4	0,4	0,5	0,2

Razvojne faze in zgradbe sestojev

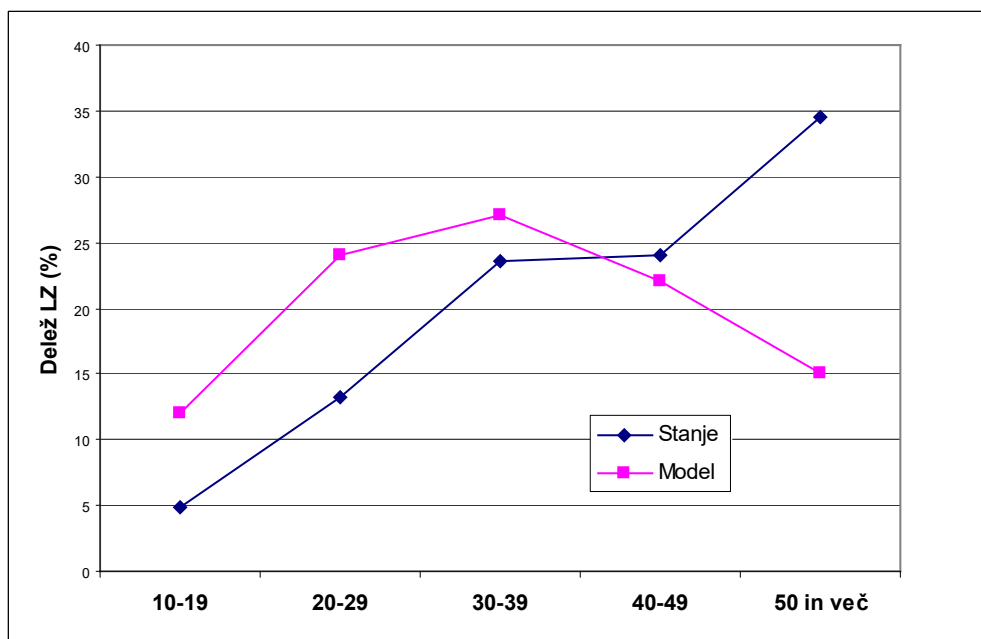
Preglednica 100/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež	Modelna površina	%	ha
	ha	%		%	ha		
Mladovje	33,29	7,4	20	7,8	35,03	-0,8	-1,74
Drogovnjak	35,64	7,9	35	13,6	61,30	-11,3	-25,66
Debeljak	95,61	21,3	50	19,5	87,57	+3,5	+8,04
Sestoj v obnovi	63,14	14,0	25	9,7	43,78	+8,5	+19,36
Enomerni skupaj	227,68	50,6	130	50,6	227,68		
RAZNOMERNO (sk-	222,17	49,4		49,4	222,17		
Skupaj	449,85	100,0		449,85	100,0		

Podobno presežku starih sestojev v enomernih sestojih je prekomerno kopičenje lesne mase v najdebelejših razredih v raznomernih sestojih. Na drugi strani pa primanjkljaj mlajših razvojnih faz in tanjšega drevja.

Slika 17: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 16: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 44,7%, jelka 8,0 %, bor 4,0 %, macesen 1,0 %, bukev 40,5 %, plemeniti listavci 1,0 %, ostali listavci 0,8 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 10 %, drogovnjaki 12 %, debeljaki 19 %, sestoji v obnovi 10 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 49 %.

Ciljna lesna zaloga: 439 m³/ha (iglavci 253 m³/ha, listavci 186 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 560 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci C.

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 130 let

Pomladitvena doba: 25 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

Obnovo bomo zaključili na 43 % površine pomlajencev (27 ha). Na 18 % površine debeljakov (17 ha) načrtujemo začetek obnove. Redčenja v drogovnjakih so zmerna, z intenzitetami okrog 20 %.

V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo skupinsko prebiramo, pomladek pa pospešujemo v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Pri postopni obnovi – začetek pri 120 letih, lahko dosežemo pomlajanje vseh ciljnih drevesnih vrst. Za pomlajanje so problematične le večje, naenkrat nastale poseke v smeri padnice, kjer so včasih zaradi ročnega ali žičnega spravila poškodovani tudi zgornji horizonti tal.

Ker so strmine velike in odprtost s prometnicami zaenkrat še nezadostna, je obvezno v podrobne načrte narisati in na terenu pri odkazilu upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje tečejo v obliki skupinskega prebiranja in v obliki sproščene tehnike gojenja gozdov (macesen zahteva večje poseke, bukev in jelka manjše). Na prisojnih plitvih tleh se poseke rade zarastejo s

termofilnimi listavci, zato naj obnova tu poteka preko daljše pomladitveve dobe. V presvetlenih bukovih sestojih se večkrat začne površinsko pomlajati smreka, ki jo vključimo v prihodnji sestoj.

Načrtujemo spolnitve z macesnom in bukvijo na 1,2 ha.

NEGA

Prizadevamo si za malopovršinsko skupinsko mešanost ciljnih drevesnih vrst - nosilne so bukev, smreka in macesen. Sestav ciljnih drevesnih vrst je odvisen od globine tal in ekspozicije. V polosojah jarkov so to plemeniti listavci, na prisojnih plitvih tleh bukev. Pri negi zaraščajočih površin pospešujemo klimaksne drevesne vrste, ob robovih pa puščamo tudi jelše in vrbe.

Strmine nam narekujejo zmerno intenziteto ukrepanja, z nadmorsko višino pa raste tudi poudarek na krepitvi stabilnosti. Nego letvenjakov načrtujemo na 5,3 ha, nego mlajših drogovnjakov pa na 7,4 ha.

VARSTVO

Usmerjeno podiranje, ustrezno pravilno sredstvo in gozdni red sta zagotovilo za stabilne sestoj.

Proti divjadi načrtujemo premaze vršičkov in zaščito macesna s količenjem.

Načrtujemo tudi protierozijske ukrepe (17 dni) za urejanje vlak, stabilizacijo brežin na gozdnih cestah.

Ukrepi

Preglednica 101/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	56,4	43,6	100,0
- ciljno %	57,7	42,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	236,6	182,6	419,2
- ciljna (m ³ /ha)	253	186	439
Prirastek (m ³ /ha)	4,25	2,77	7,02
Možni posek (m ³ /ha)	34,2	26,0	60,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,42	2,60	6,02
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	14,5	14,3	14,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	80,5	94,0	85,8
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 102/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	8.842	2.835	-	-	-	3.709	15.386	14,5	80,5
	%	57,5	18,4	-	-	-	24,1	100,0		
Listavci	m ³	8.329	2.914	-	-	-	462	11.705	14,3	94,0
	%	71,2	24,9	-	-	-	3,9	100,0		
Skupaj	m³	17.171	5.749	-	-	-	4.171	27.091	14,4	85,8
	%	63,4	21,2	-	-	-	15,4	100,0		

Preglednica 103/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	1,21	1,21
Obžetev	ha	0,21	0,84
Nega mladja	ha	0,59	0,59
Nega gošče	ha	1,18	1,18
Nega letvenjaka	ha	5,27	5,27
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,42	7,42
Zaščita s premazom	ha	0,21	1,05
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	420,00	420,00
Varstvo pred erozijo	dni	17,00	17,00
Varstvo pred žuželkami	dni	8,00	8,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,70	1,40
Vzdrževanje travinj	ha	1,10	11,00

9.1.5 Rastiščnogojitveni razred: 5 - termofilna bukovja - 00705

Obsega 473,19 ha gozdov, kar predstavlja 18,2 % vseh gospodarskih gozdov. Segajo od 500 do 1100 m nadmorske višine od Koroške Bele do Rodin. Prisojna pobočja so zelo strma, jarkov skoraj ni, pač pa najdemo plazove gruščja, ki se iz varovanih gozdov stekajo v nižje ležeče predele. V matični kamenini prevladujeta apnenec in dolomit, na manjši površini pa najdemo tudi apnenčev pobočni grušč. Na tej podlagi so se razvile razne vrste rendzin in lesivirana rjava tla, ki so povečini zelo plitva in z velikim odtočnim koeficientom.

Velika večina gozdov je v zasebni lasti – 94,5 %. 4,7 % gozdov je v državni lasti, v lasti lokalnih skupnosti pa je 0,8 % gozdov.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 29 % površine RGR (hidrološka 7 % površine RGR in varovalna funkcija 19 %) in druga stopnja na 69 % (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 68 %, varovalna funkcija 58 %).

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti pokrivajo 17 % razreda površine RGR, (higiensko – zdravstvena 7 %, rekreacijska 5 % površine RGR in zaščitna funkcija 4 %). Rekreacijska funkcija je določena v dolini Završnice, zaščitno funkcijo pa opravljajo gozdovi nad vasmi Moste, Potoki, Breznica in nad naseljem Koroška Bela. Na drugi stopnji socialne funkcije pokrivajo 17 % površine RGR (rekreacijska funkcija 14 %).

Lesno proizvodna funkcija je izražena na 97 % površine razreda na prvi stopnji poudarjenosti.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 104/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
54200	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	6,10	1,3
55100	<i>Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	25,18	5,3
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	347,45	73,4
61100	<i>Gorsko obrečno sivojelševje, črnojelševje, velikojesenovje</i>	0,25	0,1
62100	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	37,07	7,8
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	34,48	7,3
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	21,13	4,5
73100	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	1,53	0,3
	Skupaj	473,19	100,0

Večino RGR pokriva združba predalpsko alpsko toploljubno bukovje (73,4 %). Večji delež površine pokrivajo še bazoljubno rdečeborovje (7,8 %), alpsko bukovje s črnim telohom (7,3 %), preddinarski dinarsko podgorsko bukovje (5,3 %) in predalpsko jelovo bukovje (4,5 %).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Več kot polovico (57,6 %) sestojev v tem RGR je enodobnih. Prevladujejo drogovnjaki (20 %), sledijo jim debeljaki (17 %), sestoji v obnovi (16,4 %), najmanjši delež je mladovij (4,2 %).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 105/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,1	19,4	37,0	24,5	14,0	203,5	62,9	3,56	59,7
Listavci	14,7	26,7	26,3	20,0	12,3	120,0	37,1	2,41	40,3
Skupaj	8,7	22,1	32,9	22,9	13,4	323,5	100,0	5,97	100,0

Lesna zaloga znaša 323,5 m³/ha. V lesni zalogi je več iglavcev (62,9 %) kot listavcev (37,1 %). Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih kaže tako v skupnem kot ločeno za iglavce in listavce normalno porazdelitev dreves. Prirastek je 5,97 m³/ha. Prirastni odstotek iglavcev je 1,7 %, listavcev pa 2,0 % na lesno zalogo.

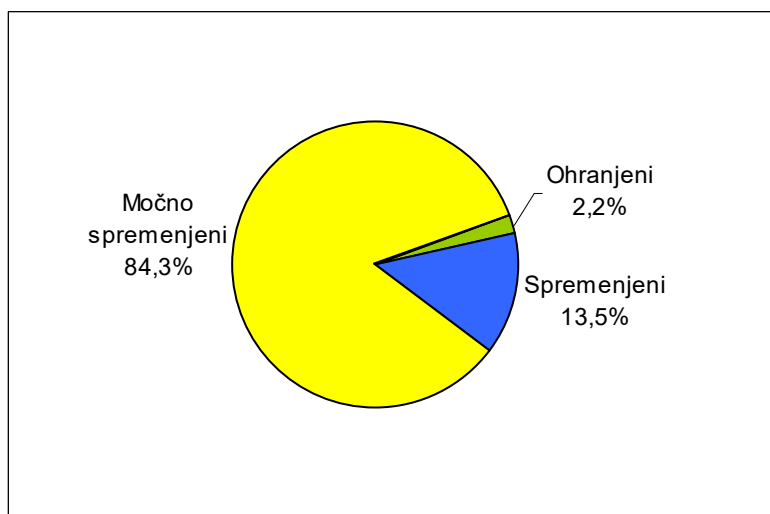
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 106/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	119,9	0,2	81,4	2,1	86,2	7,9	5,8	19,5	0,5
	%	37,1	0,1	25,2	0,6	26,6	2,4	1,8	6,0	0,2
Naravno stanje	%	19,0	1,5	12,8	4,4	53,6	0,4	0,6	6,2	1,5

Struktura lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže, da so glavne graditeljice sestojev tri: smreka predstavlja 37,1 % lesne zaloge, bor in bukev pa po četrtino. Od ostalih drevesnih vrst je še največ trdih listavcev in hrasta. Če dejansko stanje primerjamo z modelnim, lahko ugotovimo znatna odstopanja v strukturi po drevesnih vrstah. Smreke in bora je občutno preveč, bukke in macesna pa premalo.

Ohranjenost gozdov

V tem RGR je ohranjenih 2,2 % gozdov, spremenjenih je 13,5 % gozdov in močno spremenjenih 84,3 % gozdov.

Slika 18: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	19,74	4,1	49,2	34,2	12,5	4,7	36,3	59,0		18,7	12,5	56,2	12,6
Drogovnjak	94,85	13,5	73,7	12,8		0,0	49,5	50,5		27,6	70,5	1,9	
Debeljak	80,48					20,8	54,7	24,5		25,2	74,8		
Sestoj v obnovi	77,61					2,0	47,6	50,4					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	200,51						36,3	63,7					
Skupaj:	473,19												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 42,4 %.

Najboljše sestojne zasnove so v drogovnjakih, kjer najdemo dobre zasnove na 73,7 % in odlične na 13,5 % površin te razvojne faze. Mladovja imajo slabše sestojne zasnove, vendar je vseeno polovica mladovij z dobrimi ali odličnimi zasnovami. Negovanost je v povprečju gledano za celoten razred solidna. Najboljša je v debeljakih, kjer je 20,8 % sestojev negovanih. 54,7 % sestojev debeljakov je pomanjkljivo negovanih. V drugih razvojnih fazah je negovanost malo slabša saj je večina sestojev nenegovanih ali pomanjkljivo negovanih. Sklep krošenj je v mladju večinoma rahel, boljši pa je v drogovnjakih in debeljakih, kjer je sklep v večini normalen.

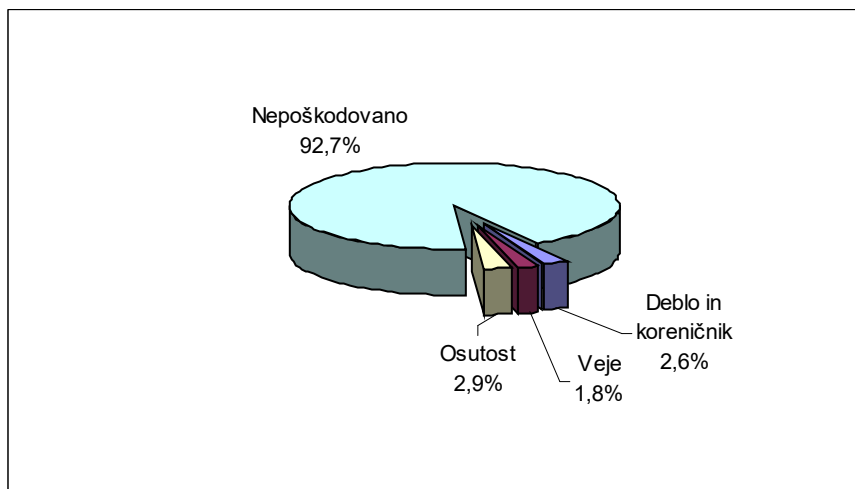
Kakovost drevja**Preglednica 108 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	120	0,0	25,0	63,4	10,8	0,8
Jelka	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bor	94	0,0	23,4	56,4	18,1	2,1
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	95	1,1	9,5	43,1	33,7	12,6
Hrast	8	0,0	12,5	50,0	25,0	12,5
Pl. lst.	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	7	0,0	0,0	42,8	28,6	28,6
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	218	0,0	24,8	60,0	13,8	1,4
Skupaj listavci	113	0,9	9,7	43,3	31,9	14,2
Skupaj	331	0,3	19,6	54,5	19,9	5,7

Kakovost je v tem RGR podpovprečna. Iglavci izkazujejo boljšo kakovost – 24,8 % dreves je prav dobre kakovosti in 60 % dobre kakovosti. Pri listavcih je kakovost slabša. Kar 14,2 % dreves je slabe kakovosti in kar 31,9 % dreves je zgolj zadovoljive kakovosti.

Poškodovanost sestojev

V tem razredu je huje poškodovanih 7,3 % dreves. Največji delež pri poškodbah zavzema osutost krošenj, ki je evidentirana pri 2,9 % dreves. Deblo in koreničnik sta poškodovana pri 2,6 % dreves in veje so poškodovane pri 1,8 % dreves.

Slika 19: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je bila le 47,5 %. Tudi realizacija gojitvenih in varstvenih del je bila slaba. Izvedena je bila sadnja v večjem obsegu kot je bila načrtovana, vendar gre za zelo majhne skupne površine. V manjšem obsegu kot je bilo načrtovano so bile izvedene tudi obžetve, nega letvenjaka, zaščite s premazi in vzdrževanje travinj. Drugih varstvenih del in del za nego habitatov v zadnjem desetletju ni bilo narejenih.

Preglednica 109/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	11.461	6.881	60,0
Listavci	m ³	6.219	1.516	24,4
Skupaj	m³	17.680	8.397	47,5
Gojitvena in varstvena dela				
Sadnja	ha	0,20	0,63	315,0
Obžetev	ha	2,87	0,54	18,8
Nega mladja	ha	1,23	0,00	0,0
Nega gošče	ha	2,65	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	5,28	0,15	2,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,12	0,00	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	0,50	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	2,38	1,14	47,9
Vzdrževanje travinj	ha	25,00	1,00	4,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	0,00	0,0

Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,64	0,0
------------------------	-----	------	------	-----

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesna zaloga v tem RGR konstantno narašča. Prirastek pa je enak prejšnjemu desetletju.

Preglednica 110/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	413,40	140	61	201	3,2	1,9	5,1	0,6	0,1	0,7
1999	482,71	144,4	85,4	229,8	2,60	2,34	4,94	0,36	0,18	0,54
2009	475,04	196,8	101,5	298,3	3,47	2,50	5,97	1,45	0,32	1,77
2019	473,19	203,5	120,0	323,5	3,56	2,41	5,97	2,99	1,55	4,54

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Deleži drevesnih vrst se v zadnjem desetletju niso bistveno spremenili. Največji delež v lesni zalogi (37,1 %) predstavlja smreka, sledi ji bukev z deležom 26,6 % in bor 25,2 %. Ostale drevesne vrste predstavljajo manjši delež v lesni zalogi.

Preglednica 111/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	45,0	-	25,0	-	23	3,0	-	3,0	1,0
1999	33,8	1,1	27,9	-	28,4	2,9	1,1	2,7	2,1
2009	40,3	1,0	24,7	-	25,2	2,8	1,3	4,0	0,7
2019	37,1	0,1	25,2	0,6	26,6	2,4	1,8	6,0	0,2

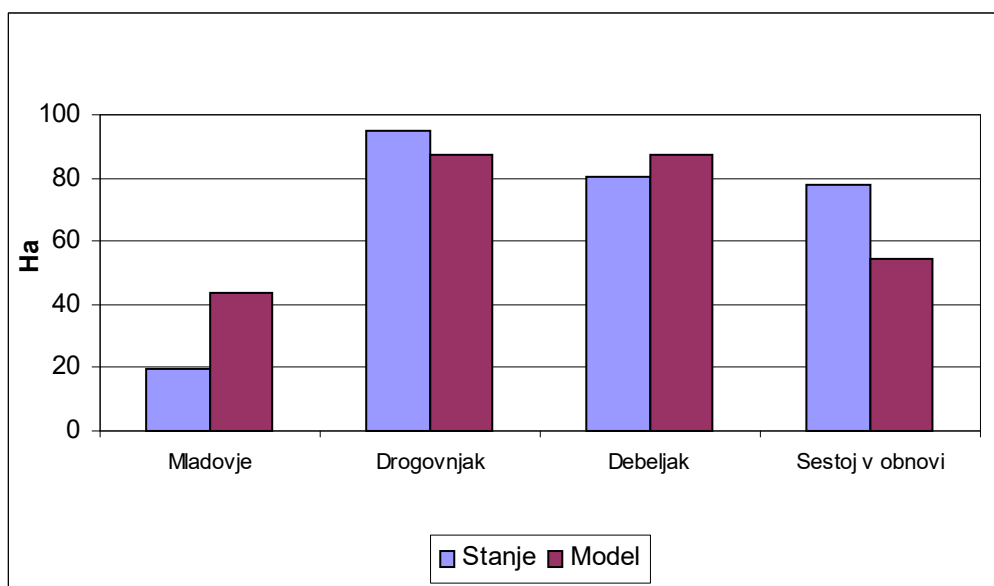
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 112/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

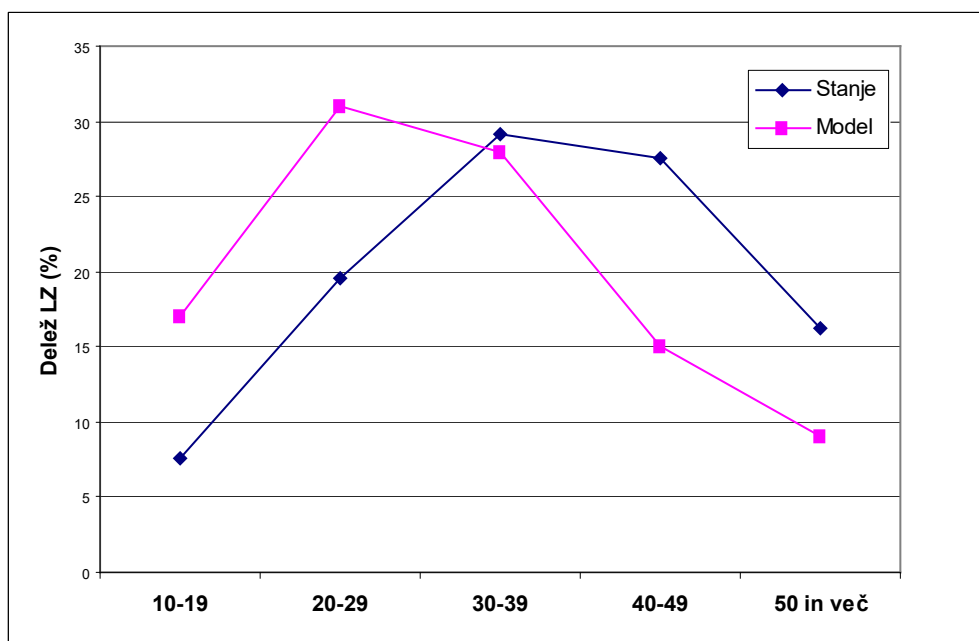
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika ha
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze	Delež %	Modelna površina ha		
			let				
Mladovje	19,74	4,2	20	9,2	43,53	-8,7	-23,79
Drogovnjak	94,85	20	40	18,4	87,07	+2,8	+7,78

Debeljak	80,48	17	40	18,4	87,07	-2,4	-6,59
Sestoj v obnovi	77,61	16,4	25	11,6	54,89	+8,3	+22,72
Enodobni skupaj	272,68	57,6	125		272,68		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	200,51	42,4					
Skupaj	473,19	100		100	473,19		

Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže, da občutno primanjkuje mladovij in da je delež sestojev v obnovi bistveno previsok. Obnovo v sestojih v obnovi je potrebno pospešeno zaključevati in na ta način zagotoviti dovolj mladovij. Malo preveč je drogovnjakov, ki bodo s pravnimi ukrepi kmalu prešli v debeljake, ki jih trenutno primanjkuje.

Slika 20: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 19: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: 35,4 % smreka, 25,0 % bor, 1,0 % macesen, 27,1 % bukev, 3,0 % hrast, 2,5 % plemeniti listavci, 5,0 % trdi listavci, 0,5 % mehki listavci.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 10,3 %, drogovnjaki 17,1 %, debeljaki 18,6 %, sestoji v obnovi 11,6 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 24,4 %.

Ciljna lesna zaloga: 338 m³/ha (iglavci 209 m³/ha, listavci 129 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 480 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, C, listavci C, D

Izravnalna doba: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 125 let

Pomladitvena doba: 25 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

V 20 % drogovnjakov se bo redčilo z intenziteto 16 % pri iglavcih in 7,6 % pri listavcih. Redčenja debeljakov se bo izvedlo na 5,1 % površinem uvajalo v obnovo pa se bo na 3,4 % površine. Na 8,2 % površine sestojev v obnovi se bo nadaljevala obnova in na 8,2 % površine se bo obnovo zaključilo.

OBNOVA

Obnove začnemo pri 110-120 letih. Naravno obnovo načrtujemo na 9,6 ha. Zaradi strmin in prisojnosti so obnovitvene sečnje postopne, poseke pa majhne, da ni mladje takoj izpostavljeno neposrednemu sončnemu sevanju. V primeru žičnega spravila se z linijami tekom časa pomikamo proti zahodu, da odrasel sestoj zagotavlja novorazgaljenim površinam popoldansko senco. Odprtost s prometnicami je slaba, precej je ročnega spravila, zato je treba paziti pri spravilu tudi na poškodbe tal in koreničnikov v okoliških sestojih.

Na 1,2 ha načrtujemo sadnjo smreke, macesna in javora.

NEGA

Obseg načrtovane nege je konzervativen. Vzroki so: zelo slaba sestojna zasnova (panjevci), slaba pričakovana kvaliteta, težka dostopnost, velik pritisk divjadi, ki še siromaši izbor gospodarsko zanimivih drevesnih vrst in stalna ogroženost gozdov zaradi požarov.

Pri obžetvah je poudarek na odstranjevanju močnih, ostrih trav in praproti. Termofilne listavce skušamo vključiti v bodoči sestoj in jih odstranimo šele, ko postanejo konkurenti ciljnim drevesnim vrstam. Zaradi zimovališč puščamo čimveč grmovij in ostalih nizkih drevnin na robovih rovtov in planin ter ob poteh.

Načrtujemo 4 ha prvega in 10 ha drugega redčenja.

VARSTVO

Pri pospravljenih sečnjah iglavcev je potreben popoln gozdni red. Vse sadike pa tudi naravna mladja z bogato zasnovo zaščitimo pred divjadjo s premazi, tulci in količenjem. Na zimovališčih moramo znižati kriterije pri vrstni pestrosti in kvaliteti bodočih sestojev.

Zaradi požarne ogroženosti je potrebna izgradnja in vzdrževanje protipožarnih stez ter določitev opazovalnih točk za protipožarno stražo.

Ukrepi

Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	62,9	37,1	100,0
- ciljno %	61,9	38,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	203,5	120,0	323,5
- ciljna (m ³ /ha)	209,0	129,0	338,0
Prirastek (m ³ /ha)	3,56	2,41	5,97
Možni posek (m ³ /ha)	29,9	15,4	45,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,99	1,55	4,54
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	14,7	12,9	14,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	84,1	64,2	76,1
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	8.746	1.462	-	-	-	3.956	14.164	14,7	84,0
	%	61,8	10,3	-	-	-	27,9	100,0		
Listavci	m ³	6.277	695	-	-	-	351	7.323	12,9	64,3
	%	85,7	9,5	-	-	-	4,8	100,0		
Skupaj	m³	15.023	2.157	-	-	-	4.307	21.487	14,0	76,0
	%	70,0	10,0	-	-	-	20,0	100,0		

Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	1,20	1,20
Obžetev	ha	0,70	2,80
Nega gošče	ha	0,42	0,42
Nega letvenjaka	ha	3,92	3,92
Nega ml. Drogovnjaka	ha	9,90	9,90
Varstvo pred erozijo	dni	1,00	1,00
Varstvo pred žuželkami	dni	14,00	14,00
Zaščita s premazom	ha	1,20	4,50
Zaščita s količenjem in tulci	kos	1.400,00	1.400,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,00	10,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,50	5,00

Rastiščnogojitveni razred: 6 - mozaik bukovij, hrastovij in borovij na obrečnih terasah - 00706

Obsega 250 ha gozdov in je najmanjši rastiščnogojitveni razred v GGE. To so nižinski gozdovi na terasah Save Dolinke, Radovne in ob ustju Završnice in segajo od 430 pa do 900 m nadmorske višine. Večina gozdov je v višinskem pasu do 600 m v osrednjem južnem delu GGE. Relief je značilno terasast – na fluvio-glacialnih nanosih se izmenjujejo zaravnice in strmi skoki, ki jih ločujejo. Matična kamenina je karbonatna. Na apneni moreni, lapornatem apnencu in apnenčevem hudourniškem vršaju so se razvile rendzine in plitva rjava tla. Na zaravnica teras – na apneni moreni in produ so se razvila vlažna koluvalna tla, površinsko zagajena tla in rendzina. Na stopnicah teras in na poplavnih obrežjih rek je matična podlaga prod, ponekod sprijet v konglomerat, tla pa so karbonatne naplavine, tla logov in rendzina.

Velika večina gozdov je v zasebni lasti (83,3 %), 16 % gozdov je v državni lasti in 0,8 % v lasti lokalnih skupnosti.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena zgolj na 2 % površine RGR (varovalna 2 % površine RGR) in druga stopnja na 92 % (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 81 %, varovalna funkcija 53 %).

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti pokrivajo 13 % RGR (zaščitna funkcija 4 % površine RGR in higiensko – zdravstvena 11 %). Zaščitno funkcijo opravljajo gozdovi nad železniško progo Jesenice-Bohinj, nad naseljem Koroška Bela in gozdovi v soteski Vintgarja. Higijensko-zdravstveno funkcijo smo določili gozdovom v okolici mesta Jesenic in podjetja Acroni d.o.o.. Na drugi stopnji socialne funkcije pokrivajo 41 % površine RGR (funkcija varovanja naravnih vrednot je poudarjena na 40 % površine RGR, to so gozdovi, ki ležijo ob reki Savi Dolinki in območje Triglavskega narodnega parka med Vintgarjem in Blejsko Dobravo).

Lesno proizvodna funkcija je izražena na 99 % površine razreda na prvi stopnji poudarjenosti.

RGR se na površini 1,05 ha nahaja v habitatnih tipih Bazična nizka barja, Lehnjakovi izviri in Karbonatna nizka barja z navadno reziko.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 116/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
54200	Predalpsko gradново belogabrovje	47,26	18,9
55100	Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje	120,84	48,1
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	3,16	1,3
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	20,26	8,1
60100	Pobočno velikojesenovje	1,03	0,4
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, čnojelševje, velikojesenovje	1,18	0,5
62100	Bazoljubno rdečeborovje	40,74	16,3
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	1,94	0,8
64300	Predalpsko jelovo bukovje	0,22	0,1
73100	Kisloljubno gradново bukovje	13,71	5,5
	Skupaj	250,34	100,0

V tem RGR se malopovršinsko prepletajo tri osnovne združbe. Največji del površine zavzema preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje, ki zajema 48,1 % gozdov. Drugo največjo združbo predstavljajo predalpska gradnova belogabrovja na 18,9 % površine in jo najdemo na zaravnica teras. Na stopnicah teras in na poplavnih obrežjih rek pa najdemo sestoje bazoljubnega rdečeborovja, ki pokriva 16,3 % površine gozdov v tem RGR. Od ostalih združb so z vidnejšim deležem zastopana še predalpsko alpsko toploljubno bukovje in kisloljubno gradново bukovje.

b) Stanje sestojevZgradba gozda

Večina sestojev v razredu je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 29,6 %.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 117/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,6	16,1	32,5	21,0	23,8	120,5	49,6	3,45	47,9
Listavci	17,4	29,5	23,0	11,6	18,5	122,3	50,4	3,75	52,1
Skupaj	12,0	22,8	27,8	16,3	21,1	242,8	100,0	7,20	100,0

Lesna zaloga znaša 242,8 m³/ha. V lesni zalogi iglavci in listavci zavzemajo skoraj enak delež. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je normalna.

Prirastek je 7,20 m³/ha. Prirastni odstotek iglavcev je 2,8 %, listavcev pa 3,1 % na lesno zalogo.

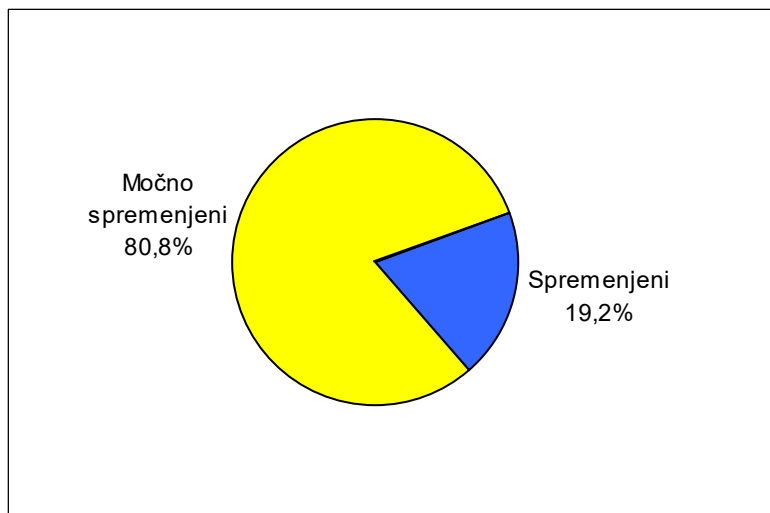
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 118/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Bor	Macesen	Jelka	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.	
Dejansko stanje	m ³ /ha	86,0	31,7	1,7	1,2	62,8	12,5	18,1	14,8	14,0	
	%	35,2	13,1	0,7	0,5	25,9	5,2	7,5	6,1	5,8	
Naravno stanje	%	24,8	15,5	1,6	1,1	39,7	6,8	2,7	7,3	0,5	0,5

V lesni zalogi prevladujeta smreka (35,2 %) in bukev (25,9 %). Z opaznim deležem so zastopani še bor (13,1 %), plemeniti in trdi listavci ter hrast. Glede na naravno stanje bi moral biti delež smreke nižji, delež bukve pa višji.

Ohranjenost gozdov

V tem RGR je močno spremenjenih kar 80,8 % goztdov, ostalih 19,2 % pa spremenjenih.

Slika 21: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 119/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	19,74	19,0	35,0	40,2	5,8	0,2	24,9	74,9		43,3	25,4	19,0	12,3
Drogovnjak	74,86	7,1	59,2	33,7		1,5	30,6	67,9		48,1	40,2	11,3	0,4
Debeljak	29,85					30,1	60,0	9,9		21,0	79,0		
Sestoj v obnovi	51,81					2,2	55,2	42,6					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	74,08					2,7	44,9	52,4					
Skupaj:	250,34												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 29,6 %. Med enodobnimi je največ drogovnjakov (29,9 %), sestojev v obnovi (20,7 %). Manj pa je debeljakov (11,9 %) in mladovij (7,9 %).

Sestojne zasnove mladovij niso najboljše, saj ima 46,0 % sestojev pomanjkljivo ali slabo zasnovano. V drogovnjakih je stanje s tega vidika boljše, saj ima večina sestojev dobro zasnovano.

Negovanost sestojev je slaba. Najslabša je negovanost mladovij, kjer je večina sestojev nenegovanih. Z razvojnimi fazami se negovanost izboljšuje. Najbolje so negovani debeljaki.

Sklep krošenj je dober. Pri mladovijih ima le 12,3 % vrzelast do pretrgan sklep. Pri drogovnjakih prevladuje tesen sklep, pri debeljakih pa normalen sklep.

Kakovost drevja

Preglednica 120 /K: Kakovost drevja

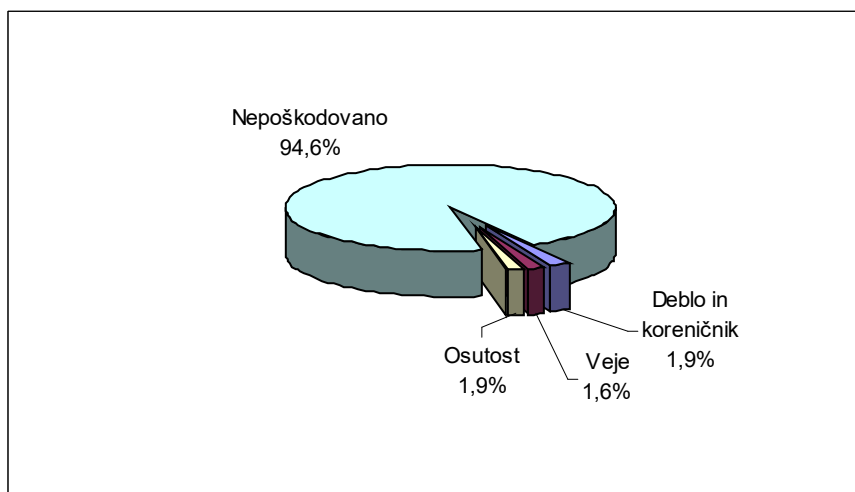
Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	62	3,2	56,5	37,1	1,6	1,6
Bor	21	0,0	28,6	61,9	9,5	0,0

Macesen	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	33	0,0	12,1	27,3	45,4	15,2
Hrast	6	0,0	0,0	66,6	16,7	16,7
Pl. lst.	5	0,0	0,0	20,0	60,0	20,0
Dr. tr. lst.	3	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Meh. lst.	4	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	86	2,3	50,0	43,0	3,5	1,2
Skupaj listavci	51	0,0	7,8	29,4	43,2	19,6
Skupaj	137	1,5	34,3	38,0	18,2	8,0

Kakovost je v tem RGR v povprečju dobra. Sicer je le 1,5 % dreves z odlično kakovostjo, vendar je kar 34,3 % dreves s prav dobro in 38,0 % dreves z dobro kakovostjo. Iglavci izkazujejo bistveno boljšo kakovost kot listavci. Zaskrbljujoče je, da imajo mehki in plemeniti listavci v povprečju zgolj zadovoljivo kakovost.

Poškodovanost sestojev

V tem razredu je huje poškodovanih 5,4 % dreves. Največji delež pri poškodbah zavzemata osutost krošenj in poškodbe debla in koreničnika, ki sta evidentirana pri 1,9 % dreves. Poškodbe vej so bile evidentirane pri 1,6 % dreves.

Slika 22: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek v RGR je bil realiziran 84,1 %. Realizacija je bila večja od načrtovane pri iglavcih (109,3 %) in nižja pri listavcih (50,6 %). Razlog je za presežek so sanitarne sečnje iglavcev, ki so povzročile, da se je zmanjšala sečnja listavcev.

Ker so bile obzete in zaščite s premazi v prejšnjem letu slabo realizirane, so bile v tem desetletju realizirane v večjem obsegu kot so bile načrtovane. Opravljena je bila še sadnja na manjši površini, ki ni bila načrtovana in ukrepi namenjeni varstvu pred žuželkami. Ostala gojitvena in varstvena dela so bila realizirana v manjšem obsegu kot so bila načrtovana.

Preglednica 121/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	5.184	5.664	109,25
Listavci	m ³	3.881	1.962	50,55
Skupaj	m³	9.065	7.626	84,13
Gojitvena in varstvena dela				
Obžetev	ha	4,08	6,90	169,1
Nega mladja	ha	0,04	0,00	0,0
Nega gošče	ha	5,71	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	18,26	1,70	9,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,53	1,25	11,9
Varstvo pred erozijo	dni	1,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	4,08	8,60	210,8
Vzdrževanje travinj	ha	10,00	3,00	30,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	22,00	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,02	0,00	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	4,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,27	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	10,01	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOVPovršina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesna zaloga v tem RGR je nizka (242,8 m³/ha). Gre za RGR z zelo majhno površino in za zelo razdrobljen gozd z veliko gozdnega roba. Prirastek je razmeroma visok (7,20 m³/ha).

Preglednica 122/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. Ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	233,15	79,0	68,0	147,0	2,0	1,7	3,7	0,7	0,2	0,9
1999	260,43	102,6	88,1	190,7	3,13	2,51	5,64	0,57	0,27	0,84
2009	250,89	138,1	112,1	250,1	3,13	3,00	6,12	2,26	0,78	3,04
2019	250,34	120,5	122,3	242,8	3,45	3,75	7,20	1,67	2,08	3,75

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Deleži drevesnih vrst v lesni zalogi se relativno močno spreminjajo, vendar je to posledica majhne površine RGR, kjer se vsaka sprememba močno pozna. Delež smreke je v zadnjem desetletju upadel, povečal se je delež bora, hrasta, plemenitih in mehkih listavcev.

Preglednica 123/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

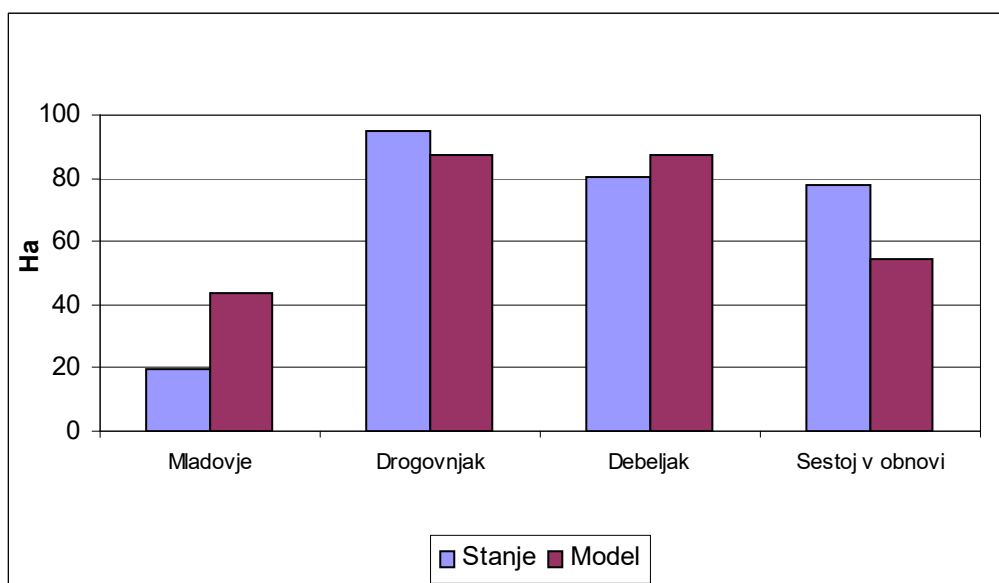
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macese n	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list	Meh.list.
1989	38,0	-	15,0	-	-	29,0	3,0	5,0	6,0	4,0
1999	39,5	0,4	12,3	1,5	0,0	31,1	3,9	2,6	5,6	3,1
2009	44,8	-	9,0	1,0	0,4	26,4	3,7	6,5	6,2	2,0
2019	35,2	-	13,1	0,7	0,5	25,9	5,2	7,5	6,1	5,8

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 124/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	19,74	7,9	20	11,3	28,29	-4,8	-8,55
Drogovnjak	74,86	29,9	30	16,9	42,31	+18,5	+32,55
Debeljak	29,85	11,9	55	30,9	77,36	-27,0	-47,51
Sestoj v obnovi	51,81	20,7	20	11,3	28,29	+13,3	+23,52
Enodobni skupaj	176,26	70,4	125	70,4	176,26		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	74,08	29,6		29,6	74,08		
Skupaj	250,34	100		100	250,34		

Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže na precej porušeno razmerje razvojnih faz. V RGR je glede na model presežen delež sestojev v obnovi. Premajhen pa je delež mladovij. Drogovnjakov je mali preveč in debeljakov malo premalo. Stanje se da relativno hitro in enostavno približati modelu, tako da se v sestojih v obnovi pospešeno zaključi obnova, s tem bomo zmanjšali delež sestojev v obnovi in povečali delež mladovij. Prevelik delež drogovnjakov pa s pravilnim redčenjem enostavno privedemo v dedeljake.

Slika 23: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah**CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: 33,2 % smreka, 15,0 % bor, 2,0 % macesen, 26,3 % bukev, 7,0 % hrast, 9,0 % plemeniti listavci, 6,0 % trdi listavci, 1,5 % mehki listavci.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 10,5 %, drogovnjaki 21,2 %, debeljaki 30,4 %, sestoji v obnovi 8,3 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 29,6 %.

Ciljna lesna zaloga: 346 m³/ha (iglavci 174 m³/ha, listavci 172 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 530 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci C,D listavci B,C

Izravnalna doba: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 125 let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

V drogovnjakih bomo v povprečju izvajali redčenja z intenziteto 8 % pri iglavcih in 16 % pri listavcih. V debeljakih bomo redčenje izvedli na 30 % površine z intenziteto v povprečju 5 % pri iglavcih in 13 % pri listavcih. 12 % debeljakov bomo začeli uvajati v obnovo. Pri sestojih v obnovi bomo na 55 % površine nadaljevali z obnovo, na 45 % površine pa bomo izvedli končno sečnjo.

OBNOVA

V prihodnjem desetletju načrtujemo v glavnem pospravilne sečnje v že obstoječih pomlajenci. (13,5ha). Zaradi močne zapleveljenosti je učinkoviteje oblikovati nekoliko večje poseke, kjer se pomladi termofilna vegetacija. V polsenci le te pa se počasi pomladijo ciljne drevesne vrste. Pri počasnih presvetlitvah pa se močno zakorenini in razrase plevel (trave, robida, glog, leska)

Pri umetni obnovi načrtujemo manjše spopolnitve (0,5 ha) z javorom.

NEGA

V tem GR je nekaj 10 ha vetrolomnih površin (1984) – pod Sv. Petrom, Peškovca. Večina teh površin ima slabšo sestojno zasnovu in tu so vlaganja v obliki nege manj racionalna. Pri negi mladij in gošč skrbimo za oblikovanje skupinske mešanosti drevesnih vrst, pri minoritetnih pospešujemo tudi posamično primes. Goste skupine rahljamo, odstranjujemo od snega ali divjadi močno poškodovane osebke. Kot konkurenti pridejo prvi na vrsto mehki listavci (breza) in termofilni listavci (mali jesen). Bor je zelo občutljiv na snegolome in zahteva zgodnje, močnejše rahlanje.

Prva (12 ha) in druga redčenja (10,3 ha) krepijo predvsem stojnost. Konkurenti so drevesa z nesimetričnimi krošnjami, z neugodnim vitkostnim razmerjem in od divjadi močno obgriženimi debli. Na zaraščajočih površinah je smiselno odstranjevanje košatih predrastkov, ki ovirajo rast podstojnih gošč ali drogovnjakov ciljnih drevesnih vrst.

VARSTVO

Varstvo pred divjadjo - s premazi in tulci.

V zasmrečenih sestojih je treba večji poudarek nameniti gozdnemu redu. Pri prvih redčenjih je potrebno iglavce prežagati na vsaj 2 metrske kose, jih zložiti na kup in pokriti z vejami. Druga redčenja zahtevajo spravilo iz gozda ali drugačno nevtraliziranje naletnega materiala.

Vsa redčenja, slučajne in obnovitvene sečnje zahtevajo gozdni red po Pravilniku o izvajanju sečenj. Enako je treba obravnavati tudi čiščenja pašnikov.

Ukrepi

Preglednica 125/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	49,6	50,4	100,0
- ciljno %	49,5	50,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	120,5	122,3	242,8
- ciljna (m ³ /ha)	174,0	172,0	346,0
Prirastek (m ³ /ha)	3,45	3,75	7,20
Možni posek (m ³ /ha)	16,7	20,8	37,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,67	2,08	3,75
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	13,9	17,0	15,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	48,5	55,5	52,1
Izravnalna doba (let)	30	30	30

Preglednica 126/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	1.402	911	-	-	-	1.877	4.190	13,9	48,5
	%	33,5	21,7	-	-	-	44,8	100,0		
Listavci	m ³	3.212	1.521	-	-	-	474	5.207	17,0	55,5
	%	61,7	29,2	-	-	-	9,1	100,0		
Skupaj	m³	4.614	2.432	-	-	-	2.351	9.397	15,5	52,1
	%	49,1	25,9	-	-	-	25,0	100,0		

Preglednica 127/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	0,51	0,51
Nega mladja	ha	0,10	0,10
Nega gošče	ha	2,29	2,29
Nega letvenjaka	ha	12,01	12,01

Nega ml. Drogovnjaka	ha	10,29	10,29
Varstvo pred erozijo	dni	2,00	2,00
Varstvo pred žuželkami	dni	4,00	4,00
Zaščita s premazom	ha	0,51	1,02
Zaščita s količenjem in tulci	kos	1.020,00	1.020,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,60	1,20
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,50	25,00

9.1.6 Rastiščnogojitveni razred: 7 -varovalni gozdovi - 00707

V tem RGR so združeni vsi varovalni gozdovi na ekstremnih rastiščih, zgornji gozdni in drevesni meji v Karavankah, ter na območju hudournikov. Površinsko so varovalni gozdovi razprostranjeni po celotni GGE. Tudi v vertikalnem prerezu zajemajo vse nadmorske višine od Save Dolinke do zgornje drevesne meje (500 – 2000 m nadmorske višine). Zajemajo 1.124,64 ha gozdov, kar predstavlja 29,9 % površine vseh gozdov v gozdnogospodarski enoti Žirovnica.

Prevladujejo zelo strma, ponekod prepadna prisojna in osojna pobočja, prekinjena s številnimi jarki, hudourniki, melišči in plazovi.

V področju hudournikov ter na strmih skalnih skokih v nižjih nadmorskih višinah sta prevladujoči geološki podlagi dolomitiziran apnenec in apneni pobočni grušč. Tla so plitve, skeletne rendzine. Na zgornji meji varovalnih gozdov pa je matična podlaga skoraj izključno apneni pobočni grušč, kjer so se prav tako razvile skeletne rendzine. Kamnitost in skalnatost sta veliki.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo varovalnih gozdov.

Večina varovalnih gozdov je v zasebni lasti (91,2 %), državnih gozdov je 7,3 % in gozdov lokalnih skupnosti 1,5 %.

V varovalnih gozdovih so ekološke funkcije poudarjene na prvi stopnji na 97 % površine RGR (varovalna 94 %, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 61 % površine RGR in hidrološka 19 %). Na drugi stopnji pa na 3 % (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 3 %, varovalna funkcija 3 % površine RGR).

Socialne funkcije na prvi stopnji poudarjenosti pokrivajo 18 %, največji delež odpade na estetsko funkcijo (10 %, celotni greben Peči nad vasmi pod Stolom in območje Ajdne), sledi higiensko – zdravstvena, poučna in zaščitna (vse skupaj 10 % površine RGR). Na 2. stopnji pa se socialne funkcije v tem razredu pojavijo na 14 % površine. Rekreatijska funkcija na prvi in drugi stopnji je poudarjena na Zelenici, v dolini Završnice in v okolici planinskih poti, ki vodijo na Stol.

Proizvodne funkcije na prvi stopnji imajo varovalni gozdovi na 6 % površine RGR (to so gozdovi, ki bodo po spremembi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom prešli v gospodarske gozdove) in na tretji stopnji na 56 % površine RGR.

Znotraj RGR se nahajata habitatna tipa Ruševja in Ilirskih bukovih gozdov.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 128/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
54200	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	16,43	1,5
55100	<i>Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	23,71	2,1
58100	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	27,60	2,5
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	260,50	23,2
61100	<i>Gorsko obrečno sivojelševje, čmojelševje, velikojesenovje</i>	0,49	0,0
62100	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	69,38	6,2
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	432,29	38,4
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	128,20	11,4
67100	<i>Smrekovje na karbonatnem skalovju</i>	0,19	0,0
70200	<i>Alpsko ruševje</i>	162,40	14,4
73100	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	2,09	0,2
78200	<i>Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico</i>	1,36	0,1
Skupaj		1.124,64	100,0

Razred je z vidika rastišč pester, vendar dve tretjini vseh rastišč predstavlja alpsko bukovje s črnim telohom. Druga najbolj razširjena združba je alpsko rušje na 14,4 % površine. Z večjim deležem sta zastopani še združbi predalpskega jelovo bukovja (11,4 %) in bazoljubno rdečeborovje (6,2 %). Vse ostale gozdne združbe so zastopane fragmentalno.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi so večinoma raznomerne zgradbe, kar je z vidika zagotavljanja varovalne vloge tudi najbolj primerno.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 129/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,2	10,2	33,5	31,2	19,9	107,1	55,6	1,96	55,9
Listavci	12,3	37,2	28,2	13,8	8,5	85,6	44,4	1,55	44,1
Skupaj	8,3	22,2	31,2	23,5	14,8	192,7	100,0	3,51	100,0

Lesna zaloga in njena struktura sta ocenjeni okularno. Lesna zaloga varovalnih gozdov znaša 192,7 m³/ha. Iglavci predstavljajo 55,9 % lesne zaloge, ostalo so listavci. Struktura lesne zaloge po debelinskih razredih kaže na nekoliko večji delež debelejšega drevja, kar je posledica debelejšega drevja iglavcev. Listavci so izrazito tanjši – v prvih dveh debelinskih razredih je kar polovica vse lesne zaloge. Letni prirastek je nizek in znaša 3,51 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 130/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m ³ /ha	91,2	1,2	2,6	12,0	77,2	0,5	2,1	2,7	3,1
stanje	%	47,3	0,6	1,4	6,2	40,1	0,3	1,1	1,4	1,6

Smreka je z 47,3 % najbolj zastopana drevesna vrsta. Od iglavcev je prisoten še macesen, ki ima znaten delež (6,2 %). Bukev je druga najpogostejša drevesna vrsta in predstavlja 40,1 % lesne zaloge varovalnih gozdov. Bor je zastopan z 1,4 % lesne zaloge. Ostale vrste predstavljajo manj kot 1 % lesne zaloge.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 131/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	12,46	0,0	58,3	15,1	26,6	1,8	15,7	82,5		32,3	24,5	1,5	41,7
Drogovnjak	14,77	0,4	61,5	38,1		0,2	55,1	44,7		32,0	61,2	6,8	
Debeljak	9,73					23,1	65,8	11,1		13,8	86,2	0,0	
Sestoj v obnovi	9,22						66,7	33,3					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.078,46						1,3	98,7					
Skupaj:	1124,64												

Prevladuje posamično in skupinsko naravno raznomen gozd, tik nad zgornjo gozdno mejo v t.im. bojni coni pa najdemo sestoje, ki imajo trajno izgled inicialne faze. Poleg raznomernih sestojev (95,9 %), je v tem RGR tudi 9,22 ha sestojev v obnovi, 9,73 ha debeljakov, 12,46 ha mladovja in 14,77 ha drogovnjakov (skupen delež enomernih sestojev znaša 4,1 %). Enomerni sestoji bodo, razen dela mladovij, ob spremembi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom prešli v gospodarske gozdove.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V varovalnih gozdovih je bilo v preteklem desetletju 435 m³ načrtovanega etata. Presežen načrtovan posek je posledica sanitarnih sečenj zaradi lubadarja.

Preglednica 132/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	435	976	224,36
Listavci	m ³	415	345	83,13
Skupaj	m³	850	1.322	155,52
Gojitvena in varstvena dela				
Varstvo pred erozijo	dni	0,63	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	21,00	1,00	4,8

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

V zadnjem desetletju sta narasla tako lesna zaloga kot tudi prirastek.

Preglednica 133/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	1.686,12	58,6	50,7	109,3	1,44	1,17	2,60	0,01	0,01	0,01
2009	1.717,31	61,5	51,8	113,4	1,52	1,19	2,71	0,06	0,02	0,08

2019 1.124,64 107,1 85,6 192,6 1,96 1,55 3,50 0,25 0,19 0,44

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Deleži drevesnih vrst v lesni zalogi se skozi obdobje bistveno ne spreminjajo kar je značilno za vse varovalne gozdove.

Preglednica 134/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	47,5	0,0	0,0	6,0	0,0	41,6	0,0	1,8	1,0	2,1
2009	48,2	0,1	0,0	6,0	0,0	41,7	0,0	1,4	0,8	1,8
2019	47,3	0,6	1,4	6,2	0,0	40,1	0,3	1,1	1,4	1,6

USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitvene usmeritve

Cilj je stabilen raznomen naraven gozd, ki ga gradijo zdrava, odporna drevesa in gozdni sestoji. Gozd, ki je sposoben trajnega malopovršinskega pomlajevanja in zagotavljanja poleg varovalne tudi drugih funkcij.

Pri vseh posegih v varovalne gozdove je posebno pomembna kvaliteta opravljenih del. Noben poseg v varovalne gozdove ne sme ogroziti stabilnosti zemljine. Načrtovani posek je možen predvsem z namenom krepitve varovalne funkcije, sanacije morebitnih ujm in za oskrbo planin. Pri sečnji in spravilu ne smemo poškodovati gozdnega zemljišča in sestoja. Pri pospravlilu slučajnih pripadkov puščamo višje panje (višina panja je vsaj 0,5 m nad poškodbami od kotalečega kamenja). Sortimente, ki jih puščamo v gozdu položimo prečno na pobočje med šture in stoječa drevesa, da preprečimo erozijska žarišča. Izvajati se mora popolni gozdni red.

Prepovedani so posegi, ki bi zahtevali preoblikovanje reliefa in spremembo talnega profila, razen ob obnovi planinskih steza.

Načrtovani ukrepi v varovalnih gozdovih so namenjeni ohranjanju in izboljševanju ugodnega stanja v pogledu stabilnosti pobočij, hudourniških strug in plazov. Načeloma vegetacija deluje kot stabilizator pobočij, zato pospešujemo zaraščanje plazov, vegetacijo na vplivnih območjih hudournikov in višanje zgornje gozdne meje. V izjemnih primerih so za zagotavljanje stabilnih terenov potrebni poleg biomeliorativnih tudi tehnični ukrepi. V teh primerih tečejo postopki v skladu z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Daljša obdobja opustitve ukrepov sečnje je razlog, da ponekod na strmih, erodibilnih pobočjih najdemo skupine težkega, zrelega drevja, ki ob deževjih ali težkem snegu pomeni tveganje za zrušitve drevja v struge ali zdrse zemljine.

V Karavankah se srečujemo z ekstenzivno tradicionalno kmetijsko rabo nad zgornjo gozdno mejo ali na travnih enklavah v gozdni ali gozdnati krajini. Celostni pogled na funkcioniranje krajine, na vrstno pestrost, pestrost habitatov, prehranjevalnih verig teh rab prostora zahteva tudi ukrepanje: predvideno je vzdrževanje grmišč ter zaščita pred erozijo.

Ukrepi

Preglednica 135/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	1.291	195	-	-	-	1.298	2.784	2,3	12,7
	%	46,4	7,0	-	-	-	46,6	100,0		
Listavci	m ³	1.598	222	-	-	-	336	2.156	2,2	12,4
	%	74,1	10,3	-	-	-	15,6	100,0		
Skupaj	m ³	2.889	417	-	-	-	1.634	4.940	2,3	12,5
	%	58,5	8,4	-	-	-	33,1	100,0		

Preglednica 136/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega gošče	ha	0,19	0,19
Nega letvenjaka	ha	1,33	1,33
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,30	0,30

10 LITERATURA

- BONČINA A., 2009. Urejanje gozdov: upravljanje gozdnih ekosistemov – učbenik za študente univerzitetnega študija gozdarstva. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 359 str.
- BUDKOVIČ L., KOZOROG E., POLJANEC A., MATIJAŠIČ D. 2015. Zgodovinski prikaz rabe gozdov. V: Gozdovi v Triglavskem narodnem parku. Zavod za gozdove, Triglavski narodni park, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire: 57-72
- DAKSKOBLER I., KUTNAR L., ROZMAN A. 2015. Bazoljubno borovje v Sloveniji: združbe črnega in rdečega bora na karbonatni podlagi in rušja v alpskih dolinah. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije, Založba Silva Slovenica: 144 str.
- Elaborat za osnovo gojitvenega in melioracijskega načrta gozdov, gozdnih zemljišč in pašnikov za področje Zgornje savske doline. 1955. OLO Kranj – Uprava za gozdarstvo: 110 str.
- FICKO A., POLJANEC A., BONČINA A., 2005. Presoja možnosti vključevanja načrta za zasebno gozdno posest v zasnovano gozdarskega načrtovanja. V: Prihodnost gospodarjenja z zasebnimi gozdovi v Sloveniji. Winkler, I., (Ur.). (Strokovna in znanstvena dela, 123). Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 119 – 136
- GAŠPERŠIČ F., 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo: 403 str.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Žirovnica za obdobje 1989 – 1998. 1989. Bled. GG Bled
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Žirovnica za obdobje 1999 – 2008. 1999. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Žirovnica za obdobje 2009 – 2018. 2009. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled
- HOČEVAR M., KUŠAR G., 2002. Ocena prirastka lesne zaloge pri kontrolni vzorčni metodi. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije: 48 str.
- HOČEVAR M., MAUSAR R., KOVAČ M., 2000. Zdravstveno stanje gozdov v Sloveniji v letu 2000. Zbornik gozdarstva in lesarstva, 67: 119 – 157
- KOTAR M., 1982. Redčenje z vidika prirastoslovja in donosnosti gozdov. Gozdarski vestnik 40/5: 193 – 203
- KOTAR M., 1986. Rastne in razvojne značilnosti bukovih gozdov v Sloveniji. Gozdarski vestnik 44/6: 243 – 252
- KOTAR M., 1997. Donos gozda v primerjavi z nego gozda. Ali moramo načela nege gozda spremeniti? Gozdarski vestnik 55/3: 130 – 163
- KOTAR M., BRUS R. 1999. Naše drevesne vrste. Ljubljana, Slovenska matica: 320 str.
- KREPFL D., Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt Žirovnica. 2019. Kranj. Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Ur.l. RS št. [91/10](#)
- Pravilnik o varstvu gozdov. Ur.l. RS št. 114/09
- Pravilnik o gozdnih prometnicah. Ur.l. RS št. 4/09
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2008. Ljubljana, Oddelek za gozdnogospodarsko načrtovanje, Zavod za gozdove Slovenije: 110 str.
- SMOLEJ I., 1984. Prispevek k zgodovini blejskih gozdov, Časopis za slovensko krajevno zgodovino, Ljubljana
- Statistični urad Republike Slovenije. 2019. <http://www.stat.si> (1.4.2019)

Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09,91/10

Zakon o gozdovih. Ur. l. RS, št. 30/93, [13/98](#)-odl.US, [56/99](#)-ZON, 67/02,110/02-ZOG-1, 115/06,110/07

Zakon o divjadi in lovu. Ur.l. RS, št. 16/04, 120/06 Odl.US; št. U-1-98/04, 17/08

Zakon o Triglavskem narodnem parku. Ur.l.RS, št. 52/10

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Branka JERALA, univ.dipl.inž.gozd.

Lucija ODAR, mag.inž.gozd.

Janez ŠEMRL, inž.geod.

Damjan JAN, dipl.inž.gozd.

Andrej GARTNER, univ.dipl.inž.gozd.

Vida PAPLER-LAMPE, univ.dipl.inž.gozd.

Blaž ČERNE, univ.dipl.inž.gozd.

Bojan BAJŽELJ, univ.dipl.inž.gozd.

Helena TOMŠIČ, univ.dipl.org.

Rajko NOČ, inž. gozd.

Datum določitve osnutka: 29.4.2019

Podpisniki

Nosilka izdelave načrta:

Branka JERALA, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje

Andrej GARTNER, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja območne enote

Andrej AVSENEK, univ.dipl.inž.gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije

Damjan Oražem, univ.dipl.inž.gozd.

12 PROSTORSKI DEL NAČRTA

KAZALO VSEBINE

Stanje in razvoj gozdnih površin
Večfunkcionalna območja
Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi
Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov brez in z ukrepi
Območja gozdov
Območja za možno krčitev gozdov
Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin
Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda
Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja
Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov
Preglednica: Površine gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali
Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

KAZALO KART

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin
Karta 2A: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje
Karta 2B: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda
Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo
Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov
Karta 6A: Območja gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali
Karta 6B: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti
Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah
Karta 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda
Karta 9A: Odprtost gozdov s prometnicami
Karta 9B: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest
Karta 9C: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 je v merilu 1 : 25 000 prikazana primerjava gozdnih površin preteklega gozdnogospodarskega načrta, novo določene gozdne površine, zaraščajoče površine, druga gozdna zemljišča ter v preteklem desetletju izkrčen gozd.

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	3.932,85	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	64,04	1,6
1c) Novo izločene gozdne površine	237,55	6,0
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	4,67	0,1
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	3.759,34	95,6
Površine v zaraščanju (niso gozd)	10,37	
Druga gozdna zemljišča	496,29	

V preteklem gozdnogospodarskem načrtu GGE Žirovnica je površina gozdov znašala 4.358,89 ha. V tej površini je bilo zajeto tudi rušje, ki se v novem načrtu prikazuje kot kategorija drugih gozdnih zemljišč. V preglednici je zaradi objektivnejše primerjave prikazana površina brez rušja (1a).

Novo izločenih površin je 237,55 ha. V tej površini so zajete krčitve (4,67 ha), zaraščanje (2,66 ha), skale (41,98 ha), grušči (34,37 ha), senožeta (21,04 ha), 77,27 ha je v novem načrtu prikazano v sestoji 24 (rušje). Vzrok za te razlike so predvsem boljši digitalni ortofoto načrti in več izkušenj pri zajemanju podatkov.

V novem načrtu smo na novo določili 64,04 ha gozdov. V tej površini je 15,04 ha gozdov, ki so bili prikazani kot rušje, 8,74 ha predstavljajo napake, največja površina novo določenih gozdov pa je zaradi roba gozda (40,26 ha). Maska gozda je v novem načrtu kartirana s pomočjo slik lidarskega snemanja (leta 2014 in 2015) in novih ortofoto posnetkov iz leta 2017.

Večfunkcionalna območja

Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Na karti 2a so izrisana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, funkcija varovanja naravne dediščine, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Največja območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, so na severni strani Mežakle, odsek 4c, ki leži v Triglavskem narodnem parku, gozdovi ob Savi Dolinki in najzahodnejše območje Kamniško-Savinjskih Alp, ki poteka od zahoda, pri Mostah od sotočja Završnice s Savo Dolinko, južno od Završnice kot ozek greben od Brinjevega vrha (715 m) severno od Žirovnice do Smokuškega vrha (868 m). Od Smokuškega vrha do Kališča (980 m) in ob potoku Blatnica do Begunj, vzhodno od Sv. Petra (839 m).

Karta 2A: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Na karti 2b so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Območja so razvrščena v štiri kategorije:

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena za okolje obremenjujoča socialna funkcija,
2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,
3. območje – z navzočo vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,
4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo na 2. stopnji poudarjenosti.

Karta 2B: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Območje	Površina ha	Delež %
1.območje	83,25	1,7
2.območje	187,59	3,8
3.območje	133,39	2,7
4.območje	246,07	5,0
Skupaj	4.909,97	100

V preglednici so prikazane površine gozdov gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in za okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

V 1. območje (83,25 ha) je uvrščena soteska Vintgar, slap Šum, Ajdna, Medji dol, večje površine 2. območja so gozdovi severno od Žirovniške in Zabraške planine in površine Od Tinčkove kočice proti planinskemu domu na Zelenici. V tretje območje so uvrščeni gozdovi severno od ceste v Završnico (odsek 23v), gozdovi na levem bregu vodotoka Završnica (odsek 22a), južni del odseka 32a in pas gozdov severno od Smokuškega vrha. 4. območje zajema gozdove severno in južno od gozdne ceste v odsekih 12a, b, c.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 37. (36) členom Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi se določi po odsekih, pri čemer se kot merilo upošteva vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota presega število 9
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9;
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6;
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3;
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov

Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež (%)
1 zelo velika	57,74	1,6
2 velika	553,87	14,7
3 srednja	1.663,11	44,2
4 majhna	1.418,22	37,7
5 brez ukrepov	66,40	1,8
Skupaj	3.759,34	100

Z zelo veliko intenzivnostjo se gospodarji v odsekih 4c in 11c, kjer so bili gozdovi najbolj poškodovani (1,6% površine). Na 14,7 % površin GGE se gospodarji z veliko intenzivnostjo. S srednjo ali majhno intenzivnostjo se gospodarji na 82% površin.

Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti 4 so v merilu 1 : 50 000 prikazane površine varovalnih gozdov (Uredba o varovalnih gozdovih) in površine gozdov s posebnim namenom.

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina ha	Delež %
Večnamenski gozdovi	2.603,84	69,3
Varovalni gozdovi	1.124,54	29,9
Gpn – ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0
GPN – ukrepi dovoljeni	30,96	0,8
Skupaj	3.759,34	100,0

Območja gozdov

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Na karti 6a so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja za ohranitev prostoživečih živali (mirne cone in zimovališča).

Karta 6A: Območja gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Preglednica: Površine gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Kategorija	Površina gozda (ha)	Delež gozda (%) od vseh gozdov
Mirne cone	2.979,91	79,3%
Zimovališča	194,49	5,2%
Skupaj	2.979,91	79,3%

Po navodilih za izdelavo prostorskega dela gozdnogospodarskega načrta dobimo mirne cone iz karte funkcij (v stolpcu BSTOP izberemo vrednost 2). Zimovališča (gamsi) so na 194 ha gozdov, te površine so tudi mirne cone. Površina gozdov, ki so pomembni za živali, znaša 2979,91 ha.

Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Na karti 6b so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave (Natura 2000 in EPO).

Karta 6B: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
Natura 2000	1.116,64	29,7
EPO	3.102,19	82,5
Površina gozdov	3.759,34	100

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na karti 7 so prikazana poplavna območja, erozijska in plazovita območja. Karta je izdelana v merilu 1 : 25 000. Območja poplavne nevarnosti so po stopnji nevarnosti razdeljena v štiri kategorije. Velika poplavna nevarnost je v območju vodotoka Javornik, v delu skozi naselje Javornik. Srednja poplavna nevarnost je ob vodotokih Javornik, Sevnik, Srednik in Ratibovec (krajevna imena na topografski karti 1 : 25 000). Poplavno ogrožena so samo območja ob vodotokih pred izlitiem v Savo Dolinko. Potencialna erozijska območja so opredeljena na podlagi Opozorilne karte območij v merilu 1 : 250 000.

Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območja za možno krčitev gozdov

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja:

- kjer je krčitev gozda dovoljena,
- kjer krčitev gozda praviloma ni dopustna (gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m pas), sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m pas), ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdatost majhna),
- kjer krčitev gozda ni dovoljena (gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve).

Karta 8: Območja gozdov kjer je dopustno krčenje gozdov

Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Prednostno območje za gradnjo gozdnih je odsek 6c (Hrastnik-Ajdna).

Karta 9b: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

V GGE Žirovnica imamo evidentiranih 182,6 kilometrov gozdnih vlak (stanje konec 2018). Skupna dolžina vlak v gozdovih je 149,7 km. V večnamenskih gozdovih je 144 km vlak.

Vlake smo izmerili s pomočjo ročnih GPS aparatov že pri obnovi načrta leta 2008.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak so odssta odseka 15a in 15b.

Karta 9c: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

13 PRILOGE

PRILOGE V NAČRTU

Priloga 1

Obrazec E1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3 Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E2 - revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja

Obrazec E2 - Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin GGE Žirovnica

Seznam tarif po odsekih

Pregled naravnih vrednot-jam in konkretnih varstvenih usmeritev (Krepfl 2018)

Pregled naravnih vrednot in konkretnih varstvenih usmeritev

Seznam enot kulturne dediščine na območju GGN GGE Žirovnica z varstvenimi režimi in usmeritvami

Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Kriteriji in šifranti za sestavo tabele F1

Preglednica F1 – seznam funkcijskih enot

LOČENE PRILOGE

Priloga 2

Obrazci E4 – Stanje, usmeritve in ukrepi na ravni odsekov

Priloga 3 – Kartno gradivo

Karta št. 1: Pregledna karta

Karta št. 2: Karta tipov drevesne sestave

Karta št. 3: Karta rastišč

Karta št. 4: Karta kategorij gozdov

Karta št. 5: Karta rastiščno gojitvenih razredov

Karta št. 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Karta št. 7: Karta funkcij gozdov

Karta št. 8: Karta ukrepov

Karta št. 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

Preglednice v prilogah

13.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.354,88	353,05	51,41	3.759,34
Delež (%)	89,24	9,39	1,37	100,00

Preglednica/F2: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi skupinami funkcij (v ha)

OPIS	E1S1	E1S2	E1S3	E2S1	E2S2	E2S3	E3S1	E3S2	DRUGO	SKUPAJ
P1	13,94	97,7	512,53	463,58	403,81	1296,22	24,55	1,73	6,5	2820,56
P2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P3	319,35	209,47	729,52	0	0	0	0		0	1258,34
P0	51,3	70,96	707,99	0,47	0	0	0	0	0	830,72
Skupaj	384,59	378,13	1950,04	464,05	403,81	1296,22	24,55	1,73	6,5	4909,62

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
00701-1 -predalpska jelova bukovja	881,06	365,3	130,9	496,2	6,21	1,85	8,06	14,7	14,1	14,5	89,3
00702-2 -zmerno acidofilna bukovja	221,82	254,3	156,4	410,7	5,62	3,13	8,76	18,1	16,4	17,4	81,7
00703-3 -alpska bukovja na osojnih I	327,51	147,1	210,3	357,4	2,15	3,01	5,17	11,9	14,3	13,3	92,2
00704-4 -alpska bukovja na prisojnih	449,85	236,6	182,6	419,1	4,25	2,77	7,02	14,5	14,3	14,4	85,8
00705-5 -termofilna bukovja	473,19	203,5	120,0	323,5	3,56	2,41	5,97	14,7	12,9	14,0	76,0
00706-6 -mozaik bukovij, hrastovij	250,34	120,5	122,3	242,8	3,45	3,75	7,20	13,9	17,0	15,5	52,1
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	2.603,77	253,2	149,2	402,4	4,57	2,55	7,11	14,7	14,4	14,6	82,5
00702-2 -zmerno acidofilna bukovja	30,93	122,0	102,7	224,8	2,22	2,35	4,58	24,5	8,4	17,1	84,1
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	30,93	122,0	102,7	224,8	2,22	2,35	4,58	24,5	8,4	17,1	84,1
00707-7 -varovalni gozdovi	1.124,64	107,1	85,6	192,6	1,96	1,55	3,50	2,3	2,2	2,3	12,5
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	1.124,64	107,1	85,6	192,6	1,96	1,55	3,50	2,3	2,2	2,3	12,5
Skupaj vsi gozdovi	3.759,34	208,4	129,8	338,2	3,77	2,25	6,01	12,8	12,0	12,5	70,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	193,67	5,2							
Drogovnjak	343,20	9,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	656,67	17,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	377,81	10,0	138,93	36,8	15,2	51,9	31,5	1,4	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	2.187,99	58,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	3.759,34	100,0	138,93	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	193,67	14,5	41,7	29,9	13,9	4,8	39,8	53,6	1,8	24,1	24,5	24,1	27,3
Drogovnjak	343,20	18,0	62,5	19,5		1,4	40,2	58,4	0,0	52,4	43,7	3,8	0,1
Debeljak	656,67					28,5	60,3	11,2	0,0	43,8	56,2		
Sestoj v obnovi	377,81					10,5	60,7	28,8	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	2.187,99					1,4	23,4	75,2	0,0				
Skupaj:	3.759,34												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,5	13,9	23,1	25,6	31,9	48,2	163,0
Jelka	3,1	9,7	22,5	27,8	36,9	6,9	23,4
Bor	3,2	23,8	45,0	23,3	4,7	4,9	16,6
Macesen	0,7	0,8	29,4	57,7	11,4	1,6	5,3
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,1
Bukev	7,1	24,2	30,2	23,5	15,0	33,3	112,6
Hrast	4,5	16,2	15,0	18,0	46,3	0,7	2,3
Pl. Ist.	20,9	33,8	23,8	6,4	15,1	1,9	6,5
Dr. tr. Ist.	46,6	36,9	12,1	4,4	0,0	1,6	5,4
Meh. Ist.	24,3	40,5	24,8	10,4	0,0	0,9	2,9
Iglavci	4,9	13,9	24,9	26,5	29,8	61,6	208,4
Listavci	9,8	25,4	28,8	21,4	14,6	38,4	129,8
Skupaj	6,8	18,3	26,4	24,6	23,9	100,0	338,2

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,4	14,5	21,0	25,4	33,7	48,5	193,7
Jelka	3,0	9,6	22,6	27,6	37,2	8,2	32,9
Bor	3,2	23,8	45,0	23,4	4,6	5,6	22,6
Macesen	2,1	2,4	22,6	37,9	35,0	0,6	2,5
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,1
Bukev	6,6	21,0	30,2	25,7	16,5	31,9	127,7
Hrast	4,3	15,5	14,9	18,7	46,6	0,8	3,1
Pl. lst.	18,5	32,3	25,9	6,8	16,5	2,1	8,4
Dr. tr. lst.	42,3	39,2	13,4	5,1	0,0	1,6	6,6
Meh. lst.	24,9	33,0	27,3	14,8	0,0	0,7	2,8
Iglavci	4,9	14,6	23,3	25,7	31,5	62,9	251,7
Listavci	9,2	22,6	28,8	23,3	16,1	37,1	148,6
Skupaj	6,5	17,5	25,4	24,8	25,8	100,0	400,3

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,45	0,79	0,98	0,83	0,72	62,6	3,77
Listavci	0,44	0,72	0,59	0,32	0,17	37,4	2,25
Skupaj:	0,89	1,51	1,57	1,15	0,89	100,0	6,02

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,55	1,00	1,11	0,97	0,91	64,1	4,54
Listavci	0,52	0,74	0,66	0,40	0,23	35,9	2,54
Skupaj:	1,07	1,74	1,77	1,37	1,14	100,0	7,08

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	100.555	12,8											
Listavci	58.461	12,0											
Skupaj	159.016	12,5											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	8,57	8,57											
Obžetev	ha	4,61	16,83											
Nega mladja	ha	3,44	3,44											
Nega gošče	ha	11,36	11,36											
Nega letvenjaka	ha	35,34	35,34											
Nega ml. drogovnjaka	ha	54,46	54,46											
Varstvo pred erozijo	dni	60,00	60,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	100,00											
Zaščita s premazom	ha	6,42	23,57											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	5.280,00	5.280,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,90	3,80											
Vzdrževanje travinj	ha	3,80	38,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	3,00	30,00											

13.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: 1 -predalpska jelova bukovja - 00701

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	774,87	98,25	7,94	881,06
Delež (%)	87,9	11,2	0,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,5	14,3	19,9	26,5	33,8	57,1	282,6
Jelka	3,1	9,1	22,8	30,0	35,0	15,6	77,6
Bor	5,1	43,5	0,0	29,2	22,2	0,7	3,7
Macesen	9,8	0,0	2,6	41,0	46,6	0,3	1,5
Bukev	6,7	19,5	31,4	25,9	16,5	24,6	122,2
Pl. lst.	9,5	23,4	41,0	15,0	11,1	1,3	6,5
Dr. tr. lst.	43,5	56,5	0,0	0,0	0,0	0,2	1,1
Meh. lst.	41,8	58,2	0,0	0,0	0,0	0,2	1,1
Iglavci	5,0	13,4	20,2	27,3	34,1	73,6	365,3
Listavci	7,4	20,3	31,4	25,0	15,9	26,4	130,9
Skupaj	5,7	15,2	23,2	26,7	29,2	100,0	496,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,82	1,33	1,37	1,39	1,31	77,1	6,21
Listavci	0,26	0,42	0,56	0,40	0,21	22,9	1,85
Skupaj:	1,08	1,75	1,93	1,79	1,52	100,0	8,06

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	881,06	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	881,06	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	881,06	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	881,06	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	7,8	3,1	10,9	6,5	4,5	11,0	14,3	7,6	21,9	8,1
30 - 49 cm	1,5	0,2	1,7	2,0	0,3	2,3	3,5	0,5	4,0	7,0
50 in več cm	0,3	0,0	0,3	0,1	0,1	0,2	0,4	0,1	0,5	1,6
Skupaj	9,6	3,3	12,9	8,6	4,9	13,5	18,2	8,2	26,4	16,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	58,26	6,6								
Drogovnjak	73,96	8,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	303,66	34,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sestoj v obnovi	87,66	9,9	37,97	43,3	17,4	64,2	18,1	0,3		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	357,52	40,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj:	881,06	100,0	37,97	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list	Skupaj
ha	49,80	1,25	0,06	0,23	-	40,67	-	2,23	0,79	1,15	96,18
%	51,78	1,3	0,06	0,24	-	42,29	-	2,32	0,82	1,20	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	420	1,7	29,5	56,2	10,5	2,1
Jelka	143	0,0	28,7	60,1	11,2	0,0
Bor	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	289	3,1	19,4	47,1	24,2	6,2
Pl. lst.	14	0,0	14,3	64,3	21,4	0,0
Skupaj iglavci	567	1,2	29,3	57,1	10,8	1,6
Skupaj listavci	303	3,0	19,1	47,9	24,1	5,9
Skupaj	870	1,8	25,7	54,0	15,4	3,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,3
Veje	1,0
Osutost	4,5
Skupaj	8,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	43.734	26.018	59,5	45,4
Listavci	13.578	3.603	26,5	6,3
Skupaj	57.312	29.621	51,7	51,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	81,1	9,8	5,9
Jelka	6,5	3,8	0,5
Bor	0,2	1,5	0,0
Macesen	0,1	1,9	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	12,0	3,7	0,9
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	0,1	0,4	0,0
Dr. tr. Ist.	0,0	0,2	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,2	0,0
Skupaj iglavci	87,8	8,6	6,4
Skupaj listavci	12,2	3,4	0,9
Skupaj	100,0	7,2	7,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,7	4,9	7,1	9,5	12,5	8,6	29,5
Listavci	0,7	1,7	2,9	5,2	6,2	3,4	4,1
Skupaj	2,0	3,7	5,8	8,7	11,5	7,2	33,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	59,9	15,1	-	1	23,0	-	1,0	-	-
1999	56,9	13,8	1,2	0,4	25,6	-	1,2	0,4	0,5
2009	59,7	12,4	1,1	0,5	23,6	-	1,8	0,5	0,4
2019	57,1	15,6	0,7	0,3	24,6	-	1,3	0,2	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	47.166	14,7											
Listavci	16.279	14,1											
Skupaj	63.445	14,5											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	2,16	2,16											
Obžetev	ha	2,39	7,95											
Nega mladja	ha	1,54	1,54											
Nega gošče	ha	5,40	5,40											
Nega letvenjaka	ha	9,91	9,91											
Nega ml. drogovnjaka	ha	21,49	21,49											
Varstvo pred erozijo	dni	40,00	40,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	50,00	50,00											
Zaščita s premazom	ha	2,69	9,45											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.200,00	1.200,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,60	1,20											
Vzdrževanje travinj	ha	1,20	12,00											

Rastičnogojitveni razred: 2 -zmerno acidofilna bukovja – 00702**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	231,21	14,87	6,67	252,75
Delež (%)	91,5	5,9	2,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,7	14,9	12,9	19,2	48,3	58,8	228,4
Jelka	0,8	0,0	0,0	99,2	0,0	0,7	2,6
Bor	0,0	0,0	14,8	85,2	0,0	1,4	5,4
Macesen	0,0	0,0	15,7	84,3	0,0	0,4	1,7
Bukev	9,8	25,2	21,8	18,7	24,5	26,2	101,5
Hrast	2,6	0,0	0,0	0,0	97,4	1,1	4,2
Pl. lst.	6,7	27,4	33,3	2,3	30,3	8,1	31,3
Dr. tr. lst.	28,6	15,3	44,4	11,7	0,0	1,6	6,2
Meh. lst.	13,5	27,4	23,1	36,0	0,0	1,7	6,7
Iglavci	4,5	14,3	12,8	22,0	46,4	61,4	238,1
Listavci	9,9	24,6	24,6	15,3	25,6	38,6	149,8
Skupaj	6,6	18,3	17,3	19,4	38,4	100,0	387,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,74	1,24	0,81	0,94	1,47	63,1	5,21
Listavci	0,60	1,12	0,69	0,31	0,32	36,9	3,04
Skupaj:	1,34	2,36	1,50	1,25	1,79	100,0	8,25

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
	Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	221,82	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	221,82
Gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	30,93	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	30,93	12,2
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	252,75	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	252,75	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	3,9	5,9	9,8	7,2	6,6	13,8	11,1	12,5	23,6	8,1
30 - 49 cm	0,3	1,0	1,3	0,7	0,0	0,7	1,0	1,0	2,0	3,2
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4,2	6,9	11,1	7,9	6,6	14,5	12,1	13,5	25,6	11,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	30,06	11,9						
Drogovnjak	16,96	6,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	67,12	26,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	51,50	20,4	19,15	37,2	25,8	50,7	22,3	1,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	87,11	34,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	252,75	100,0	19,15	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	17,64	-	-	0,14	19,07	0,03	2,61	1,89	7,83	49,21
%	35,85	-	-	0,28	38,75	0,06	5,30	3,84	15,91	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	81	7,4	37,0	48,2	7,4	0,0
Jelka	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	87	1,1	25,3	31,0	34,6	8,0
Hrast	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Pl. lst.	17	0,0	35,3	47,1	17,6	0,0
Dr. tr. lst.	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Meh. lst.	5	0,0	0,0	40,0	40,0	20,0
Skupaj iglavci	85	7,1	37,6	48,2	7,1	0,0
Skupaj listavci	117	0,9	24,8	35,0	32,5	6,8
Skupaj	202	3,5	30,2	40,5	21,8	4,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,1
Veje	1,1
Osutost	3,7
Skupaj	7,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	9.807	15.510	158,2	105,9
Listavci	4.836	1.481	30,6	10,1
Skupaj	14.643	16.991	116,0	116,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	91,0	23,0	14,9
Jelka	0,2	22,3	0,0
Bor	0,0	0,4	0,0
Macesen	0,1	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	7,3	4,6	1,2
Hrast	0,7	4,2	0,1
Pl. Ist.	0,3	2,5	0,0
Dr. tr. Ist.	0,2	1,3	0,0
Meh. Ist.	0,2	3,1	0,0
Skupaj iglavci	91,3	22,6	14,9
Skupaj listavci	8,7	4,2	1,4
Skupaj	100,0	16,4	16,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,3	12,1	19,5	25,7	28,3	22,6	61,7
Listavci	0,9	2,4	3,3	5,0	8,0	4,2	5,9
Skupaj	3,0	7,7	13,1	19,6	23,7	16,4	67,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	76,0		1,0	-	19,0	1,0	1,0	1,0	1,0
1999	59,9	0,1	3,8	-	28,4	2,7	1,5	1,6	2,0
2009	64,9	0,1	1,1	-	26,0	2,8	1,7	2,4	1,0
2019	58,8	0,7	1,4	0,4	26,2	1,1	8,1	1,6	1,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	11.111	18,5											
Listavci	5.946	15,7											
Skupaj	17.057	17,4											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	1,50	1,50											
Obžetev	ha	0,50	2,00											
Nega mladja	ha	1,21	1,21											
Nega gošče	ha	1,56	1,56											
Nega letvenjaka	ha	0,85	0,85											
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,87	2,87											
Varstvo pred žuželkami	dni	6,00	6,00											
Zaščita s premazom	ha	1,00	3,50											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.000,00	1.000,00											

Rastičnogojitveni razred: 3 -alpska bukovja na osojnih legah - 00703**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	256,10	67,78	3,63	327,51
Delež (%)	78,2	20,7	1,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,4	14,1	25,8	30,3	25,4	35,4	126,7
Jelka	2,9	13,1	28,8	30,8	24,4	2,0	7,2
Bor	0,7	0,0	99,3	0,0	0,0	1,3	4,7
Macesen	0,1	3,9	21,8	27,5	46,7	2,4	8,4
Bukev	5,8	23,2	26,8	29,8	14,4	57,1	203,7
Hrast	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,1	0,5
Pl. Ist.	37,7	62,3	0,0	0,0	0,0	0,4	1,6
Dr. tr. Ist.	70,8	22,4	6,8	0,0	0,0	0,7	2,6
Meh. Ist.	33,8	43,2	23,0	0,0	0,0	0,6	2,0
Iglavci	3,9	13,0	28,1	29,3	25,7	41,2	147,1
Listavci	7,1	23,6	26,3	29,1	13,9	58,8	210,3
Skupaj	5,8	19,3	27,0	29,1	18,8	100,0	357,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,17	0,40	0,68	0,54	0,37	41,7	2,15
Listavci	0,42	0,94	0,79	0,62	0,23	58,3	3,01
Skupaj:	0,59	1,34	1,47	1,16	0,60	100,0	5,16

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	10,04	3,1	317,47	96,9	0,00	0,0	0,00	0,0	327,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi	10,04	3,1	317,47	96,9	0,00	0,0	0,00	0,0	327,51	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	7,6	4,1	11,7	3,5	11,6	15,1	11,1	15,7	26,8	9,4
30 - 49 cm	1,1	0,3	1,4	1,1	2,4	3,5	2,2	2,7	4,9	8,0
50 in več cm	0,0	0,3	0,3	0,3	0,5	0,8	0,3	0,8	1,1	3,4
Skupaj	8,7	4,7	13,4	4,9	14,5	19,4	13,6	19,2	32,8	20,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	20,12	6,1							
Drogovnjak	32,16	9,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	70,22	21,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	36,87	11,3	11,91	32,3	14,1	52,1	26,3	7,5	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	168,14	51,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	327,51	100,0	11,91	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	12,58	0,02	0,15	0,24	14,60	2,19	1,05	1,20	32,03
%	39,28	0,06	0,47	0,75	45,58	6,84	3,28	3,75	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	95	0,0	37,9	54,7	6,3	1,1
Jelka	5	0,0	40,0	60,0	0,0	0,0
Bor	6	16,7	50,0	33,3	0,0	0,0
Macesen	5	20,0	40,0	40,0	0,0	0,0
Bukev	153	4,6	17,0	42,4	30,1	5,9
Hrast	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	111	1,8	38,7	53,2	5,4	0,9
Skupaj listavci	156	4,5	17,3	41,7	30,1	6,4
Skupaj	267	3,4	26,2	46,4	19,9	4,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,2
Veje	1,0
Osutost	4,7
Skupaj	7,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	7.282	9.999	137,3	63,9
Listavci	8.366	1.551	18,5	9,9
Skupaj	15.648	11.551	73,8	73,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	84,9	17,3	7,7
Jelka	0,3	1,3	0,0
Bor	0,5	3,3	0,0
Macesen	0,8	5,0	0,1
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	12,9	2,4	1,2
Hrast	0,1	12,8	0,0
Pl. lst.	0,2	6,4	0,0
Dr. tr. lst.	0,2	2,3	0,0
Meh. lst.	0,1	1,7	0,0
Skupaj iglavci	86,6	15,9	7,9
Skupaj listavci	13,4	2,4	1,2
Skupaj	100,0	9,1	9,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,3	9,7	14,3	18,9	22,6	15,9	30,3
Listavci	1,3	2,0	2,3	2,8	3,4	2,4	4,7
Skupaj	3,0	5,5	8,2	11,4	14,3	9,1	35,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	47,0	3,0	4,0	3,0	40,0	-	1,0	1,0	1,0
1999	44,2	4,0	1,2	1,6	45,6	0,1	0,5	1,8	1,0
2009	44,6	2,1	1,5	1,5	48,5	0,1	0,3	1,0	0,4
2019	35,4	2,0	1,3	2,4	57,1	0,1	0,4	0,7	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	5.754	11,9											
Listavci	9.845	14,3											
Skupaj	15.599	13,3											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	1,99	1,99											
Obžetev	ha	0,81	3,24											
Nega gošče	ha	0,32	0,32											
Nega letvenjaka	ha	2,05	2,05											
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,19	2,19											
Varstvo pred žuželkami	dni	18,00	18,00											
Zaščita s premazom	ha	0,81	4,05											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	240,00	240,00											

Rastičnogojitveni razred: 4 -alpska bukovja na prisojnih legah - 00704**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	418,99	27,25	3,61	449,85
Delež (%)	93,1	6,1	0,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,9	12,8	18,4	27,1	36,8	44,5	186,4
Jelka	2,8	11,7	21,3	13,4	50,8	8,1	33,8
Bor	1,8	36,0	62,2	0,0	0,0	3,6	15,2
Macesen	0,0	0,0	11,0	55,3	33,7	0,3	1,2
Bukev	5,3	17,6	33,9	27,3	15,9	42,4	177,8
Pl. lst.	32,3	38,3	29,4	0,0	0,0	0,4	1,8
Dr. tr. lst.	40,0	44,6	15,4	0,0	0,0	0,5	2,3
Meh. lst.	20,0	70,8	9,2	0,0	0,0	0,2	0,7
Iglavci	4,4	14,1	21,6	23,5	36,4	56,4	236,6
Listavci	6,1	18,4	33,4	26,6	15,5	43,6	182,6
Skupaj	5,1	16,0	26,8	24,9	27,2	100,0	419,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,41	0,89	1,08	0,93	0,95	60,5	4,25
Listavci	0,49	0,63	0,89	0,47	0,29	39,5	2,77
Skupaj:	0,90	1,52	1,97	1,40	1,24	100,0	7,02

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
	Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	449,85	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	449,85
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	449,85	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	449,85	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	7,9	6,0	13,9	3,8	9,3	13,1	11,7	15,3	27,0	9,5
30 - 49 cm	0,4	0,9	1,3	0,8	1,1	1,9	1,2	2,0	3,2	5,2
50 in več cm	0,4	0,0	0,4	0,0	0,2	0,2	0,4	0,2	0,6	1,9

Skupaj	8,7	6,9	15,6	4,6	10,6	15,2	13,3	17,5	30,8	16,6
---------------	------------	------------	-------------	------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	33,29	7,4								
Drogovnjak	35,64	7,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	95,61	21,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	63,14	14,0	21,30	33,7	24,7	43,2	32,1	0,0		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	222,17	49,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	449,85	100,0	21,30	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	26,35	0,36	0,13	0,07	21,57	-	2,59	0,70	2,27	54,04
%	48,76	0,67	0,24	0,13	39,91	-	4,79	1,30	4,20	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	201	2,0	52,2	38,3	7,5	0,0
Jelka	24	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Bor	12	0,0	58,3	25,0	16,7	0,0
Macesen	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bukev	211	1,4	18,5	48,8	27,5	3,8
Pl. lst.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	238	1,7	52,0	38,7	7,6	0,0
Skupaj listavci	213	1,4	18,3	48,8	27,7	3,8
Skupaj	451	1,6	36,1	43,4	17,1	1,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,1
Veje	1,0
Osutost	4,3
Skupaj	8,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	12.849	12.743	99,2	59,8
Listavci	8.459	3.926	46,4	18,4
Skupaj	21.308	16.669	78,2	78,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	73,3	12,1	6,6
Jelka	2,5	6,3	0,2
Bor	0,3	1,2	0,0
Macesen	0,3	7,6	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	23,3	5,5	2,1
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	0,1	0,7	0,0
Dr. tr. Ist.	0,1	1,8	0,0
Meh. Ist.	0,1	2,3	0,0
Skupaj iglavci	76,4	11,4	6,9
Skupaj listavci	23,6	5,4	2,1
Skupaj	100,0	9,0	9,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,4	6,4	9,7	11,6	16,0	11,4	28,1
Listavci	1,3	2,5	4,4	5,5	14,6	5,4	8,7
Skupaj	1,8	4,3	7,3	9,3	15,7	9,0	36,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	56,0	4,0	4,0	-	34,0	1,0	-	1,0
1999	51,9	2,7	3,2	0,1	41,2	0,4	0,3	0,2
2009	54,5	3,6	1,9	0,4	38,0	0,7	0,7	0,2
2019	44,5	8,1	3,6	0,3	42,4	0,4	0,5	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	15.386	14,5											
Listavci	11.705	14,3											
Skupaj	27.091	14,4											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	1,21	1,21											
Obžetev	ha	0,21	0,84											
Nega mladja	ha	0,59	0,59											
Nega gošče	ha	1,18	1,18											
Nega letvenjaka	ha	5,27	5,27											
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,42	7,42											
Varstvo pred erozijo	dni	17,00	17,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	8,00	8,00											
Zaščita s premazom	ha	0,21	1,05											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	420,00	420,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,70	1,40											
Vzdrževanje travinj	ha	1,10	11,00											

Rastičnogojitveni razred: 5 -termofilna bukovja - 00705**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	447,53	22,06	3,60	473,19
Delež (%)	94,5	4,7	0,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,8	18,4	30,8	23,2	20,8	37,1	119,9
Jelka	0,0	16,7	14,6	0,0	68,7	0,1	0,2
Bor	2,8	21,2	46,0	25,8	4,2	25,2	81,4
Macesen	0,0	5,1	44,8	50,1	0,0	0,6	2,1
Bukev	6,8	24,8	31,5	24,1	12,8	26,6	86,2
Hrast	2,4	11,1	20,7	32,7	33,1	2,4	7,9
Pl. lst.	47,4	27,2	7,4	0,0	18,0	1,8	5,8
Dr. tr. lst.	44,5	41,9	10,4	3,2	0,0	6,0	19,5
Meh. lst.	32,4	4,6	63,0	0,0	0,0	0,2	0,5
Iglavci	5,1	19,4	37,0	24,5	14,0	62,9	203,5
Listavci	14,7	26,7	26,3	20,0	12,3	37,1	120,0
Skupaj	8,7	22,1	32,9	22,9	13,4	100,0	323,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,36	0,98	1,20	0,64	0,39	59,7	3,56
Listavci	0,62	0,78	0,56	0,34	0,11	40,3	2,41
Skupaj:	0,98	1,76	1,76	0,98	0,50	100,0	5,97

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	10,29	2,2	63,99	13,5	398,91	84,3	0,00	0,0	473,19	100,0
Skupaj vsi gozdovi	10,29	2,2	63,99	13,5	398,91	84,3	0,00	0,0	473,19	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	11,5	8,7	20,2	5,4	6,5	11,9	16,9	15,2	32,1	10,6
30 - 49 cm	1,0	0,4	1,4	1,2	0,2	1,4	2,2	0,6	2,8	4,4
50 in več cm	0,0	0,2	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,4	1,2
Skupaj	12,5	9,3	21,8	6,8	6,7	13,5	19,3	16,0	35,3	16,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	19,74	4,2							
Drogovnjak	94,85	20,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	80,48	17,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	77,61	16,4	25,39	32,7	1,4	31,5	66,0	1,1	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	200,51	42,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	473,19	100,0	25,39	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	10,93	-	1,34	0,01	9,37	0,12	7,31	15,12	0,78	44,98
%	24,30	-	2,98	0,02	20,83	0,27	16,25	33,61	1,73	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	120	0,0	25,0	63,4	10,8	0,8
Jelka	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bor	94	0,0	23,4	56,4	18,1	2,1
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	95	1,1	9,5	43,1	33,7	12,6
Hrast	8	0,0	12,5	50,0	25,0	12,5
Pl. lst.	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	7	0,0	0,0	42,8	28,6	28,6
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	218	0,0	24,8	60,0	13,8	1,4
Skupaj listavci	113	0,9	9,7	43,3	31,9	14,2
Skupaj	331	0,3	19,6	54,5	19,9	5,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,6
Veje	1,8
Osutost	2,9
Skupaj	7,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	11.461	6.881	60,0	38,9
Listavci	6.219	1.516	24,4	8,6
Skupaj	17.680	8.397	47,5	47,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	75,6	11,1	4,5
Jelka	0,2	1,4	0,0
Bor	5,9	1,4	0,4
Macesen	0,2	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	16,8	4,0	1,0
Hrast	0,1	0,2	0,0
Pl. Ist.	0,3	1,3	0,0
Dr. tr. Ist.	0,7	1,0	0,0
Meh. Ist.	0,2	1,4	0,0
Skupaj iglavci	81,9	7,4	4,9
Skupaj listavci	18,1	3,1	1,1
Skupaj	100,0	5,9	5,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,3	4,7	5,7	9,0	17,0	7,4	14,5
Listavci	1,2	1,4	2,4	5,6	9,2	3,1	3,2
Skupaj	1,8	3,3	4,7	8,0	14,7	5,9	17,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	45,0	-	25,0	-	23	3,0	-	3,0	1,0
1999	33,8	1,1	27,9	-	28,4	2,9	1,1	2,7	2,1
2009	40,3	1,0	24,7	-	25,2	2,8	1,3	4,0	0,7
2019	37,1	0,1	25,2	0,6	26,6	2,4	1,8	6,0	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	14.164	14,7											
Listavci	7.323	12,9											
Skupaj	21.487	14,0											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	1,20	1,20											
Obžetev	ha	0,70	2,80											
Nega gošče	ha	0,42	0,42											
Nega letvenjaka	ha	3,92	3,92											
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,90	9,90											
Varstvo pred erozijo	dni	1,00	1,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	14,00	14,00											
Zaščita s premazom	ha	1,20	4,50											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.400,00	1.400,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,00	10,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,50	5,00											

Rastičnogojitveni razred: : 6 -mozaik bukovij, hrastovij in borovij na obrečnih terasah - 00706**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	200,29	41,09	8,96	250,34
Delež (%)	80,0	16,4	3,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,7	12,5	30,4	19,5	30,9	35,2	85,8
Jelka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	6,6	27,1	38,1	23,3	4,9	13,1	31,7
Macesen	0,0	0,0	61,5	0,0	38,5	0,7	1,7
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,5	1,2
Bukev	10,4	22,1	29,0	13,0	25,5	25,9	62,8
Hrast	7,4	26,7	13,7	3,9	48,3	5,2	12,5
Pl. Ist.	28,1	51,2	7,5	10,4	2,8	7,5	18,1
Dr. tr. Ist.	36,4	40,3	12,2	11,1	0,0	6,1	14,8
Meh. Ist.	24,0	25,3	36,7	14,0	0,0	5,8	14,0
Iglavci	6,6	16,1	32,5	21,0	23,8	49,6	120,5
Listavci	17,4	29,5	23,0	11,6	18,5	50,4	122,3
Skupaj	12,0	22,8	27,8	16,3	21,1	100,0	242,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,50	0,62	0,93	0,82	0,58	47,9	3,45
Listavci	1,30	1,31	0,62	0,22	0,30	52,1	3,75
Skupaj:	1,80	1,93	1,55	1,04	0,88	100,0	7,20

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	47,99	19,2	202,35	80,8	0,00	0,0	250,34	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	47,99	19,2	202,35	80,8	0,00	0,0	250,34	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	12,3	8,5	20,8	5,1	14,9	20,0	17,4	23,4	40,8	13,7
30 - 49 cm	0,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,8	0,9	1,8	2,7	4,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	12,3	9,4	21,7	6,0	15,8	21,8	18,3	25,2	43,5	17,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	19,74	7,9							
Drogovnjak	74,86	29,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	29,85	11,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	51,81	20,7	21,74	42,0	10,4	67,2	21,5	0,9	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	74,08	29,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	250,34	100,0	21,74	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	10,69	0,07	1,24	-	14,60	0,08	6,68	6,32	1,80	41,48
%	25,77	0,17	2,99	-	35,20	0,19	16,10	15,24	4,34	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	62	3,2	56,5	37,1	1,6	1,6
Bor	21	0,0	28,6	61,9	9,5	0,0
Macesen	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	33	0,0	12,1	27,3	45,4	15,2
Hrast	6	0,0	0,0	66,6	16,7	16,7
Pl. lst.	5	0,0	0,0	20,0	60,0	20,0
Dr. tr. lst.	3	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Meh. lst.	4	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	86	2,3	50,0	43,0	3,5	1,2
Skupaj listavci	51	0,0	7,8	29,4	43,2	19,6
Skupaj	137	1,5	34,3	38,0	18,2	8,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,9
Veje	1,6
Osutost	1,9
Skupaj	5,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	5.184	5.664	109,3	62,5
Listavci	3.881	1.962	50,6	21,6
Skupaj	9.065	7.626	84,1	84,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	61,0	16,6	7,4
Jelka	0,1	0,0	0,0
Bor	12,4	16,7	1,5
Macesen	0,7	8,6	0,1
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	15,3	7,0	1,9
Hrast	1,8	5,8	0,2
Pl. lst.	3,3	6,2	0,4
Dr. tr. lst.	4,7	9,3	0,6
Meh. lst.	0,7	3,9	0,1
Skupaj iglavci	74,3	16,3	9,0
Skupaj listavci	25,7	7,0	3,1
Skupaj	100,0	12,2	12,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	18,4	15,8	15,5	16,6	17,0	16,3	22,6
Listavci	4,8	5,2	6,5	7,6	11,1	7,0	7,8
Skupaj	8,7	10,5	11,7	12,7	15,0	12,2	30,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	38,0	-	15,0	-	-	29,0	3,0	5,0	6,0	4,0
1999	39,5	0,4	12,3	1,5	0,0	31,1	3,9	2,6	5,6	3,1
2009	44,8	-	9,0	1,0	0,4	26,4	3,7	6,5	6,2	2,0
2019	35,2	-	13,1	0,7	0,5	25,9	5,2	7,5	6,1	5,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	4.190	13,9											
Listavci	5.207	17,0											
Skupaj	9.397	15,5											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,51	0,51											
Nega mladja	ha	0,10	0,10											
Nega gošče	ha	2,29	2,29											
Nega letvenjaka	ha	12,01	12,01											
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,29	10,29											
Varstvo pred erozijo	dni	2,00	2,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	4,00	4,00											
Zaščita s premazom	ha	0,51	1,02											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.020,00	1.020,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,60	1,20											
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,50	25,00											

Rastičnogojitveni razred: 6 – varovalni gozdovi - 00707**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.025,89	81,75	17,00	1.124,64
Delež (%)	91,2	7,3	1,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,9	11,1	33,4	26,7	22,9	47,3	91,2
Jelka	5,4	17,1	21,9	39,1	16,5	0,6	1,2
Bor	2,0	22,5	48,6	20,2	6,7	1,4	2,6
Macesen	0,0	0,1	32,7	67,2	0,0	6,2	12,0
Bukev	9,0	36,6	30,2	15,1	9,1	40,1	77,2
Hrast	7,0	26,2	17,7	7,8	41,3	0,3	0,5
Pl. Ist.	43,6	47,0	4,0	3,1	2,3	1,1	2,1
Dr. tr. Ist.	71,7	24,2	4,1	0,0	0,0	1,4	2,7
Meh. Ist.	22,9	56,7	19,6	0,8	0,0	1,6	3,1
Iglavci	5,2	10,2	33,5	31,2	19,9	55,6	107,1
Listavci	12,3	37,2	28,2	13,8	8,5	44,4	85,6
Skupaj	8,3	22,2	31,2	23,5	14,8	100,0	192,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,22	0,29	0,68	0,49	0,27	55,9	1,96
Listavci	0,28	0,67	0,42	0,13	0,05	44,1	1,55
Skupaj:	0,50	0,96	1,10	0,62	0,32	100,0	3,51

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	336,62	29,9	788,02	70,1	0,00	0,0	0,00	0,0	1.124,64	100,0
Skupaj vsi gozdovi	336,62	29,9	788,02	70,1	0,00	0,0	0,00	0,0	1.124,64	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	12,46	1,1							
Drogovnjak	14,77	1,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	9,73	0,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	9,22	0,8	1,47	15,9	0,0	0,0	84,4	15,6	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.078,46	95,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	1.124,64	100,0	1,47	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	6,69	0,01	1,27	0,07	4,89	0,09	0,16	0,68	13,86
%	48,27	0,07	9,16	0,51	35,28	0,65	1,15	4,91	100,00

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	435	976	224,5	114,9
Listavci	415	345	83,2	40,6
Skupaj	850	1.322	155,5	155,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	63,6	0,9	0,4
Jelka	2,6	20,0	0,0
Bor	7,4	0,0	0,0
Macesen	0,3	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	24,9	0,4	0,2
Hrast	0,4	0,0	0,0
Pl. lst.	0,2	0,1	0,0
Dr. tr. lst.	0,6	0,5	0,0
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	73,9	0,9	0,5
Skupaj listavci	26,1	0,4	0,2
Skupaj	100,0	0,7	0,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,3	1,9	1,3	0,7	0,7	0,9	0,6
Listavci	0,1	0,2	0,5	0,8	0,6	0,4	0,2
Skupaj	0,2	0,6	0,9	0,7	0,6	0,7	0,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	47,5	0,0	0,0	6,0	41,6	0,0	1,8	1,0	2,1
2009	48,2	0,1	0,0	6,0	41,7	0,0	1,4	0,8	1,8
2019	47,3	0,6	1,4	6,2	40,1	0,3	1,1	1,4	1,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	2.784	2,3											
Listavci	2.156	2,2											
Skupaj	4.940	2,3											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	0,19	0,19											
Nega letvenjaka	ha	1,33	1,33											
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,30	0,30											

13.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha		sk.	m ³ /ha		% od lesne zaloge			% na	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	2.298,73	255,1	148,8	403,9	4,59	2,54	7,13	14,6	14,3	14,5	82,1
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	30,26	123,2	103,0	226,2	2,23	2,35	4,59	24,5	8,4	17,2	84,7
VAROVALNI GOZDOVI	1.025,89	108,7	81,0	189,7	1,98	1,48	3,46	2,3	2,2	2,3	12,4
Skupaj vsi gozdovi	3.354,88	209,1	127,6	336,8	3,77	2,22	5,99	12,7	11,9	12,4	69,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	163,74	4,9
Drogovnjak	290,40	8,7
Debeljak	593,45	17,7
Sestoj v obnovi	342,19	10,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.965,10	58,5
Skupaj:	3.354,88	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	48,6
Jelka	6,9
Bor	5,0
Macesen	1,5
Ostali igl.	0,0
Bukev	32,8
Hrast	0,7
Pl. lst.	1,9
Dr. tr. lst.	1,6
Meh. lst.	0,8
Iglavci	62,1
Listavci	37,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,9	13,9	24,9	26,5	29,8	62,1	209,1
Listavci	9,8	25,3	29,2	21,3	14,4	37,9	127,6
Skupaj	6,8	18,2	26,5	24,5	24,0	100,0	336,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	89.271	12,7											
Listavci	50.987	11,9											
Skupaj	140.258	12,4											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	6,53	6,53											
Obžetev	ha	3,79	13,58											
Nega mladja	ha	3,21	3,21											
Nega gošče	ha	9,92	9,92											
Nega letvenjaka	ha	29,77	29,77											
Nega ml. drogovnjaka	ha	48,48	48,48											
Varstvo pred erozijo	dni	60,00	60,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	87,00	87,00											
Zaščita s premazom	ha	5,26	18,83											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.400,00	4.400,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,90	3,80											
Vzdrževanje travinj	ha	3,80	38,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,00	20,00											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	271,30	241,9	153,5	395,4	4,35	2,55	6,90	15,3	15,5	15,4	88,0
VAROVALNI GOZDOVI	81,75	83,4	145,8	229,2	1,58	2,44	4,02	2,4	2,5	2,5	14,0
Skupaj vsi gozdovi	353,05	205,2	151,7	356,9	3,71	2,53	6,23	14,1	12,6	13,4	76,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	27,36	7,7
Drogovnjak	47,00	13,3
Debeljak	56,45	16,0
Sestoj v obnovi	31,48	8,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	190,76	54,1
Skupaj:	353,05	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	44,0
Jelka	7,6
Bor	3,7
Macesen	2,1
Ostali igl.	0,1
Bukev	38,1
Hrast	0,6
Pl. Ist.	1,7
Dr. tr. Ist.	1,2
Meh. Ist.	0,8
Iglavci	57,5
Listavci	42,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,4	13,9	25,0	27,0	28,7	57,5	205,2
Listavci	9,1	26,1	26,2	22,9	15,7	42,5	151,7
Skupaj	7,0	19,1	25,4	25,3	23,2	100,0	356,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	10.190	14,1											
Listavci	6.740	12,6											
Skupaj	16.930	13,4											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	2,01	2,01											
Obžetev	ha	0,82	3,25											
Nega mladja	ha	0,20	0,20											
Nega gošče	ha	1,35	1,35											
Nega letvenjaka	ha	4,74	4,74											
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,33	5,33											
Varstvo pred žuželkami	dni	13,00	13,00											
Zaščita s premazom	ha	1,13	4,68											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	820,00	820,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	10,00											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	33,74	218,5	141,5	360,0	4,50	2,95	7,45	14,1	14,3	14,2	68,6
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	0,67	71,6	89,6	161,2	1,70	2,37	4,03	20,8	6,7	13,0	51,9
VAROVALNI GOZDOVI	17,00	124,9	70,8	195,7	2,18	1,18	3,36	2,1	3,9	2,7	15,9
Skupaj vsi gozdovi	51,41	185,6	117,4	303,1	3,70	2,36	6,05	11,5	12,2	11,7	58,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	2,57	5,0
Drogovnjak	5,80	11,3
Debeljak	6,77	13,2
Sestoj v obnovi	4,14	8,1
Raznomerno (sk-grnz)	32,13	62,4
Skupaj:	51,41	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	50,9
Jelka	4,1
Bor	5,0
Macesen	1,2
Bukev	31,1
Hrast	1,3
Pl. Ist.	2,6
Dr. tr. Ist.	2,2
Meh. Ist.	1,5
Iglavci	61,3
Listavci	38,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,6	14,0	24,1	26,5	30,8	61,3	185,6
Listavci	11,3	25,4	27,7	17,8	17,8	38,7	117,4
Skupaj	7,2	18,4	25,5	23,1	25,8	100,0	303,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	1.094	11,5											
Listavci	734	12,2											
Skupaj	1.828	11,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,03	0,03											
Nega mladja	ha	0,03	0,03											
Nega gošče	ha	0,09	0,09											
Nega letvenjaka	ha	0,83	0,83											
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,65	0,65											
Zaščita s premazom	ha	0,03	0,06											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	60,00	60,00											

13.1.4 OBRAZEC E2 - Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin za GGE Žirovnica

Občina: Jesenice - 041

Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.373,24	242,54	32,26	1.648,04
Delež (%)	83,3	14,7	2,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,3	13,5	20,5	25,2	35,5	45,3	146,8
Jelka	2,8	9,7	21,1	22,7	43,7	4,6	15,0
Bor	2,4	23,2	46,0	24,5	3,9	2,7	8,7
Macesen	0,6	1,2	39,7	43,2	15,3	1,8	5,7
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,1
Bukev	6,9	24,1	28,7	23,6	16,7	39,2	127,1
Hrast	3,7	13,1	15,3	23,6	44,3	1,0	3,2
Pl. Ist.	16,1	35,0	25,2	4,9	18,8	2,6	8,5
Dr. tr. Ist.	40,0	32,9	20,8	6,3	0,0	1,5	4,8
Meh. Ist.	20,6	38,6	25,4	15,4	0,0	1,3	4,1
Iglavci	4,8	13,3	22,4	25,5	34,0	54,4	176,3
Listavci	8,8	25,2	27,9	21,7	16,4	45,6	147,6
Skupaj	6,6	18,7	24,9	23,8	26,0	100,0	323,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,42	0,69	0,81	0,72	0,73	56,6	3,37
Listavci	0,49	0,84	0,68	0,36	0,21	43,4	2,58
Skupaj:	0,91	1,53	1,49	1,08	0,94	100,0	5,95

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	118,08	7,2							
Drogovnjak	128,13	7,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	244,73	14,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	203,16	12,3	71,56	35,2	15,2	50,7	32,1	2,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	953,94	57,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	1.648,04	100,0	71,56	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

Vrste poseka										
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
		Iglavci	m ³	18.801						
	%	47,2	15,9	0,0	0,0	0,0	36,9	100,0		
Listavci	m ³	19.390	7.503	0	0	0	2.159	29.052	11,9	68,3
	%	66,8	25,8	0,0	0,0	0,0	7,4	100,0		
Skupaj	m ³	38.191	13.811	0	0	0	16.844	68.846	12,9	70,2
	%	55,4	20,1	0,0	0,0	0,0	24,5	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	2,80	1,70	0,01	4,51
Obžetev	ha	3,61	3,25	0,00	6,86
Nega mladja	ha	2,19	0,20	0,01	2,40
Nega gošče	ha	5,19	0,87	0,02	6,08
Nega letvenjaka	ha	13,74	3,11	0,68	17,53
Nega ml. drogovnjaka	ha	22,68	4,82	0,37	27,87
Varstvo pred erozijo	dni	57,00	0,00	0,00	57,00
Varstvo pred žuželkami	dni	26,00	9,00	0,00	35,00
Zaščita s premazom	ha	5,48	4,06	0,02	9,56
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.400,00	200,00	20,00	1.620,00
Vzdrževanje grmišč	ha	2,60	0,00	0,00	2,60
Vzdrževanje travinj	ha	16,00	0,00	0,00	16,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,00	0,00	0,00	5,00

Občina: žirovnica - 192

Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.981,64	110,51	19,15	2.111,30
Delež (%)	93,9	5,2	0,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,6	14,2	24,7	25,9	29,6	50,3	175,7
Jelka	3,2	9,8	23,1	29,7	34,2	8,6	30,0
Bor	3,4	23,9	44,9	22,9	4,9	6,5	22,8
Macesen	0,8	0,5	20,4	70,5	7,8	1,4	5,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,1
Bukev	7,3	24,3	31,6	23,4	13,4	29,0	101,3
Hrast	5,7	20,9	14,6	9,3	49,5	0,5	1,6
Pl. lst.	27,3	32,1	21,9	8,5	10,2	1,4	5,0
Dr. tr. lst.	50,8	39,5	6,5	3,2	0,0	1,7	5,9
Meh. lst.	30,1	43,7	23,9	2,3	0,0	0,6	2,0
Iglavci	5,0	14,3	26,4	27,1	27,2	66,8	233,5
Listavci	10,8	25,7	29,6	21,1	12,8	33,2	115,8
Skupaj	6,9	18,0	27,5	25,1	22,5	100,0	349,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,48	0,86	1,11	0,91	0,71	67,2	4,08
Listavci	0,41	0,62	0,52	0,29	0,15	32,8	1,99
Skupaj:	0,89	1,48	1,63	1,20	0,86	100,0	6,07

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	75,59	3,6						
Drogovnjak	215,07	10,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	411,94	19,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	174,65	8,3	67,37	38,6	15,2	53,2	30,9	0,7
RAZNOMERNO (sk-grnz)	1.234,05	58,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	2.111,30	100,0	67,37	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	34.667	8.401	0	0	0	17.693	60.761	12,3	70,6
	%	57,1	13,8	0,0	0,0	0,0	29,1	100,0		
Listavci	m ³	21.306	6.290	0	0	0	1.813	29.409	12,0	70,2
	%	72,4	21,4	0,0	0,0	0,0	6,2	100,0		
Skupaj	m³	55.973	14.691	0	0	0	19.506	90.170	12,2	70,5
	%	62,1	16,3	0,0	0,0	0,0	21,6	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	3,73	0,31	0,02	4,06
Obžetev	ha	9,97	0,00	0,00	9,97
Nega mladja	ha	1,02	0,00	0,02	1,04
Nega gošče	ha	4,73	0,48	0,07	5,28
Nega letvenjaka	ha	16,03	1,63	0,15	17,81
Nega ml. Drogovnjaka	ha	25,80	0,51	0,28	26,59
Varstvo pred erozijo	dni	3,00	0,00	0,00	3,00
Varstvo pred žuželkami	dni	61,00	4,00	0,00	65,00
Zaščita s premazom	ha	13,35	0,62	0,04	14,01
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	3.000,00	620,00	40,00	3.660,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,20	0,00	0,00	1,20
Vzdrževanje travinj	ha	22,00	0,00	0,00	22,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	15,00	10,00	0,00	25,00

13.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiraln e(P)	Vmesne (V)	Enodobn e (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
07 1A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 1B	32	32	32	30	30	30	30	30
07 1C	32	32	32	30	30	30	30	30
07 1V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 2A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 2B	32	32	32	30	30	30	30	30
07 2V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 3A	31	31	31	28	28	28	28	28
07 3B	30	30	30	30	30	30	30	30
07 3V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 4A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 4B	30	30	30	30	30	30	30	30
07 4C	32	32	32	29	29	29	29	29
07 4V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 5A	30	30	30	30	30	30	30	30
07 5B	30	30	30	30	30	30	30	30
07 5C	30	30	30	30	30	30	30	30
07 5V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 6A	30	30	30	30	30	30	30	30
07 6B	32	32	32	29	29	29	29	29
07 6C	32	32	32	29	29	29	29	29
07 6V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 7A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 7B	31	31	31	28	28	28	28	28
07 7C	32	32	32	30	30	30	30	30
07 7V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 8A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 8B	31	31	31	28	28	28	28	28
07 8V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 9A	33	33	33	30	30	30	30	30
07 9B	33	33	33	30	30	30	30	30
07 9V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 10A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 10B	32	32	32	30	30	30	30	30
07 10C	32	32	32	30	30	30	30	30
07 10D	32	32	32	29	29	29	29	29
07 10V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 11A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 11B	33	33	33	30	30	30	30	30
07 11C	33	33	33	30	30	30	30	30
07 11V	28	28	28	27	27	27	27	27

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
07 12A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 12B	32	32	32	30	30	30	30	30
07 12C	32	32	32	29	29	29	29	29
07 12V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 13A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 13B	33	33	33	30	30	30	30	30
07 13V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 14A	32	32	32	29	29	29	29	29
07 14B	32	32	32	30	30	30	30	30
07 14V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 15A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 15B	32	32	32	30	30	30	30	30
07 15C	33	33	33	30	30	30	30	30
07 15D	33	33	33	30	30	30	30	30
07 15E	33	33	33	30	30	30	30	30
07 15V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 16A	33	33	33	30	30	30	30	30
07 16V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 17A	33	33	33	30	30	30	30	30
07 17B	33	33	33	30	30	30	30	30
07 17V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 18A	31	31	31	28	28	28	28	28
07 18B	31	31	31	28	28	28	28	28
07 18C	30	30	30	30	30	30	30	30
07 18V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 19A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 19B	31	31	31	28	28	28	28	28
07 19C	30	30	30	30	30	30	30	30
07 19V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 20A	30	30	30	30	30	30	30	30
07 20B	30	30	30	30	30	30	30	30
07 20V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 21A	30	30	30	30	30	30	30	30
07 21V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 22A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 22V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 23A	31	31	31	28	28	28	28	28
07 23B	31	31	31	28	28	28	28	28
07 23V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 24A	33	33	33	30	30	30	30	30
07 24B	33	33	33	30	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
07 24C	33	33	33	30	30	30	30	30
07 24V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 25A	33	33	33	30	30	30	30	30
07 25B	33	33	33	30	30	30	30	30
07 25V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 26V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 27A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 27V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 28A	33	33	33	30	30	30	30	30
07 28B	33	33	33	30	30	30	30	30
07 28V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 29A	33	33	33	30	30	30	30	30
07 29B	33	33	33	30	30	30	30	30
07 29C	31	31	31	28	28	28	28	28
07 30A	33	33	33	30	30	30	30	30
07 30B	31	31	31	28	28	28	28	28
07 30C	31	31	31	28	28	28	28	28
07 30V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 31A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 31B	31	31	31	28	28	28	28	28
07 31V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 32A	32	32	32	30	30	30	30	30
07 32B	33	33	33	30	30	30	30	30
07 32C	33	33	33	30	30	30	30	30
07 32V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 33A	31	31	31	28	28	28	28	28
07 33B	32	32	32	30	30	30	30	30
07 33V	28	28	28	27	27	27	27	27
07 34A	31	31	31	28	28	28	28	28
07 34V	28	28	28	27	27	27	27	27

13.3 Pregled naravnih vrednot-jam in konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	POMEN	REŽIM VSTOPA *	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
40418	Zakoparjev prepad	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3		<p>Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam.</p> <p>Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:</p> <ul style="list-style-type: none"> Izvajajo se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzročajo. Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
41199	Turška jama v Gojdašnici	Spodmol, kevdrč	3		
41226	Spodmol v Gojdašnici	Spodmol, kevdrč	3		
44461	Turške jame	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3		
48160	Ajdna	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3		
48161	Jama Orličje	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3		
48681	Razpoka pod Malim Stolom	Vodoravna jama	3		

*legenda: 3- jame s prostim vstopom

13.4 Pregled naravnih vrednot in konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATU S	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
3V	Begunjščica - greben	Greben in vrh Begunjščice, alpinska flora, manganova mineralizacija	BOT, GEOL, GEOMORF	NVDP	Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi.
248V	Radovna - dolina	Dolina reke Radovne s pritoki Kotarica, Krmarica in Lipnik	HIDR, GEOMORF	NVDP	Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. V primeru sečnje naj bo posek usmerjen stran od vodotoka. Preko vodotoka naj se ne vlačijo lesa.
268V	Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko	Levi povirni krak Save s pritoki od izvirov do sotočja s Savo Bohinjko pri Radovljici	HIDR, (GEOMORF), (ZOO)	NVDP	Predstavlja večje območje na katerem se nahaja več manjših naravnih vrednot. Osnovna značilnost je veliko število povirij, ki so večinoma lehnjakotorna in zaradi tega zelo občutljiva na kakršnekoli posege, ki spreminjajo ali kako drugače vplivajo na relief. Prednostno naj se varuje povirja, lehnjakotorne izvire in njihova vplivna območja: z gozdom poraščeno zaledje izvira ali povirja do roba terase. Pri umeščanju novih gozdnih prometnic v prostor naj se sodeluje z ZRSVN. Preko izvirov, povirij in mokrotnih površin naj se ne gradi novih gozdnih prometnic. Ohranja naj se mozaične strukture vegetacije z vzdrževanjem grmišč in travnatih površin. Obrežne grmovne in drevesne vegetacije naj se ne krči. Ohranja naj se površina in razporeditev gozda. Ob vodotoku naj bo sečnja usmerjena v posek posamičnih dreves. Sečnja in spravilo lesa naj se izvaja izven rastne sezone; najbolje takrat, ko so tla zmrznjena. Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
345	Vintgar	Soteska in korita Radovne pri Podhomu s slapom Šum	GEOMORF, HIDR	NVDP	Območje se prekriva z zavarovanim območjem. Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi.
557	Šum v Vintgarju	Slap na Radovni na koncu Vintgarja	GEOMORF, HIDR	NVDP	V varovalni gozd naj se ne posega, razen v primeru sanitarnih sečenj in sečenj za krepitev varovalne funkcije gozda. Na območju sprehajalnih poti, naj se gospodarjenje z gozdom prilagodi poudarjeni socialni vlogi gozda.
359	Završnica	Levi pritok Save pri Završnici	HIDR, GEOMORF	NVLP	Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. Ob vodotoku naj se pušča obvodni pas drevnine.
687	Kamnita baba nad Poljanami	Skalni samotar na vzhodnem pobočju Mežakle nad vasjo Kočna	GEOMORF	NVDP	Preko območja naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
893	Primožičeva peč	Pečina ob planinski poti Završnica - Stol	GEOMORF	NVLP	Sečnja naj poteka usmerjeno stran od geomorfološke skalne posebnosti.

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATU S	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
1011	Ajdna	Značilna skalna čer pod Stolom	GEOMORF	NVLP	Gre za združbo gabrovca in malega jesena (Orneto-Ostryetum), ter eno od severnejših rastišč črnega bora. Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. V varovalni gozd naj se ne posega, razen v primeru sanitarnih sečenj in sečnje za krepitev varovalne funkcije gozda. Pri tem naj se prednostno posega v robni del območja.
1458OP	Javorniški Rovt - nahajališče fosilov	Nahajališče karbonskih nevretenčarjev na Javorniškem rovtu	GEOL	NVDP	Preko območja naj se ne gradi novih gozdnih prometnic. Posek in spravilo naj se vršita v smeri stran od območja nahajališča.
5029	Javorniški slapovi	Slapovi v ozki soteski Javornika nad Jesenicami	HIDR, GEOMORF	NVLP	Posek in spravilo lesa naj bosta usmerjena izven območja slapov.
1459	Javornik - potok s slapovi	Levi pritok Save Dolinke z Javorniškimi slapovi	GEOMORF, HIDR	NVLP	Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. V primeru sečnje naj bo posek usmerjen stran od vodotoka. Preko vodotoka naj se ne vlačijo lesa. Ohranja naj se zastornost potoka.
1759	Bled - povirje pri Višnarju	Povirno območje na levem bregu Save Dolinke, severno od Blejskega mostu, rastišče navadne rezike (Cladium mariscus)	HIDR, BOT, GEOMORF	NVLP	Obvodnega pasu gozda (15 metrov od roba brežine) Save Dolinke naj se ne krči. Ohranja naj se mokrišča in druge vodne površine. Na območje naj se ne umešča novih gozdnih prometnic. Na območje barj in mokrotnih površin naj se ne podira dreves. Na barjih naj se ne pušča lesnih ostankov (tudi v primeru naravnih ujm – snegolom, vetrolom, starost drevesa), temveč naj se jih v zimskem obdobju, ko so tla zmrznjena, odstrani. Zaželjeno je odstranjevanje grmovne in drevesne vegetacije na barjih, ta naj poteka ročno in v zimskem času. V primeru odkazila, naj se pri pripravi gozdnogojitvenega načrta sodeluje z ZRSVN.
2843	Doslovška planina - bukev	Bukev pod Doslovško planino	DREV	NVLP	Posek in spravilo lesa naj potekata tako, da ne poškodujeta drevesa.
5120	Rodine - hrast	Hrast na robu pašnika ob kanalu Blatnice jugozahodno od Rodin	DREV	NVLP	V projekciji krošnje na tla + 2 metra naj se ne izvaja zemeljskih del.

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATU S	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
5069	Breg pri Žirovnici - nahajališče lehnjaka	Lehnjakotvorni izviri pod cesto Zasip - Breg, na levem bregu Save Dolinke, vzhodno od Piškotarjevega mosta, nahajališče lehnjaka	EKOS, GEOMORF, GEOL	NVLP	<p>Območje se prekriva z območjem Natura 2000 Berje-Zasip.</p> <p>Na območju se nahaja rastišče navadne in alpske mastnice (<i>Pinguicula vulgaris in alpina</i>), ki sta značilni za povirna barja v tem prostoru.</p> <p>Gozda naj se ne krči.</p> <p>Za vse posege na območju je potrebno o tem predhodno obvestiti ZRSVN, tudi v primeru sanitarne sečnje, intervencij in umeščanja negrajenih gozdnih vlak.</p> <p>Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi.</p> <p>Posek in spravilo lesa naj poteka usmerjeno stran od mokrotnih in povirnih območij, časovno takrat, ko so tla dovolj nosilna; zmrznjena ali dovolj suha, da ne pride do poškodb tal.</p>
5346V	Peči pri Žirovnici	Rogljati greben vzhodno od Žirovnice	GEOMORF	NVLP	<p>V varovalnih gozdovih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.</p> <p>Gozda naj se ne krči.</p>
5356	Lipene - nahajališče fosilov	Izdanki eocenskih plasti s tankimi polami premoga ter peščenjakov (eocenski fosili), ostanki rudarjenja v Lipenah severno od Javorniškega Rovta	GEOL	NVLP	<p>Preko območja naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.</p> <p>Gozda naj se ne krči.</p>
5487	Dobravski rovti - rastišče narcis 2	Rastišče narcis na Dobravskih rovtih v Karavankah	BOT	NVLP	<p>Na območja naj se ne umešča novih gozdnih prometnic.</p>
5488	Dobravski rovti - rastišče narcis 3	Rastišče narcis na Dobravskih rovtih v Karavankah	BOT	NVLP	
3663	Dobravski rovti - rastišče narcis 1	Rastišče narcis na Dobravskih rovtih v Karavankah	BOT	NVLP	
3764	Lipene - rastišče narcis	Rastišče narcis na Lipenah v Karavankah	BOT	NVLP	

13.5 Seznam enot kulturne dediščine na območju GGN GGE Žirovnica z varstvenimi režimi in usmeritvami

EŠD	Ime	Rezim	Podrezim	Usmeritve	Opombe
564	Potoki pri Žirovnici - arheološko najdišče Ajdna	spomenik		Za spomenik velja prepoved vseh posegov v arheološke plasti spomenika. Za vse posege tudi manjša vzdrževalna dela je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
564	Potoki pri Žirovnici - arheološko najdišče Ajdna	vplivno območje spomenika		Večji zemeljski posegi kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak, širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov ipd. niso sprejemljivi. Za vse manjše posege kot so na primer ruvanje in sajenje dreves, vleka posekanih dreves pa je že itak potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
565	Potoki pri Žirovnici - Kašča Potoki 11	vplivno območje			
1611	Begunje na Gorenjskem - Cerkev sv. Petra	vplivno območje			
5298	Rodine - Villa rustica	spomenik		Na območju spomenika velja prepoved poseganja v teren. Za vse posege tudi manjša vzdrževalna dela je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
5304	Moste - Spomenik talcem	spomenik		V primeru poteka del v bližini spomenika, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5310	Kočna - Jamnikov spodmol	spomenik		Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje v celoti, neokrnjenosti in izvornosti. Za vse posege tudi manjša vzdrževalna dela je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	Glej (6)
5311	Selo pri Žirovnici - Prazgodovinska naselbina Lebenice	arheološko najdišče		Večji zemeljski posegi kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak, širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov ipd. niso sprejemljivi. Za vse manjše posege kot so na primer ruvanje in sajenje dreves, vleka posekanih dreves pa je že itak potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
5312	Žirovnica - Naselbina Lipje	arheološko najdišče		Večji zemeljski posegi kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak, širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov ipd. niso sprejemljivi. Za vse manjše posege kot so na primer ruvanje in sajenje dreves, vleka posekanih dreves pa je že itak potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
5315	Zabreznica - Naselbina Na Selcah	arheološko najdišče		Večji zemeljski posegi kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak, širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov ipd. niso sprejemljivi. Za vse manjše posege kot so na primer ruvanje in sajenje dreves, vleka posekanih dreves pa je že itak potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
5317	Koroška Bela - Utrjena postojanka v Soteski	spomenik		Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje v celoti, neokrnjenosti in izvornosti. Za vse posege tudi manjša vzdrževalna dela je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	Glej (6)
5318	Zabreznica - Arheološko najdišče sv. Lovrenc	spomenik		Za spomenik velja prepoved vseh posegov v arheološke plasti spomenika. Za vse posege tudi manjša vzdrževalna dela je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
5346	Javorniški Rovt - Spominska plošča padlim borcem v Medjem dolu	spomenik		V primeru poteka del v bližini spomenika, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5346	Javorniški Rovt - Spominska plošča padlim borcem v Medjem dolu	vplivno območje		V primeru poteka del v bližini spomenika, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5347	Koroška Bela - Kurirska postaja G-22 za Mavram	vplivno območje		V primeru poteka del v bližini spomenika, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	

EŠD	Ime	Rezim	Podrezim	Usmeritve	Opombe
5347	Koroška Bela - Kurirska postaja G-22 za Mavram	spomenik		V primeru poteka del v bližini spomenika, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	Glej (6)
5380	Kočna - Spomenik na Poljanah	spomenik		V primeru poteka del v bližini spomenika, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	Glej (6)
5380	Kočna - Spomenik na Poljanah	vplivno območje		V primeru poteka del v bližini spomenika, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5388	Lipce - Steber električnega daljnovoda	vplivno območje		V primeru poteka del v bližini objekta, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5396	Moste - Protiturški tabor	spomenik		Za spomenik velja prepoved vseh posegov v arheološke plasti spomenika. Za vse posege tudi manjša vzdrževalna dela je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
5397	Doslovče - Spominska plošča Dragoljubu Milovanoviču	spomenik		V primeru poteka del v bližini objekta, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5397	Doslovče - Spominska plošča Dragoljubu Milovanoviču	vplivno območje spomenika		V primeru poteka del v bližini objekta, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5398	Moste - Spominska plošča partijski konferenci jeseniškega okrožja	vplivno območje spomenika		V primeru poteka del v bližini objekta, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5399	Moste - Spominska plošča partijski konferenci jeseniškega okrožja	vplivno območje spomenika		V primeru poteka del v bližini objekta, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5400	Zabreznica - Spominska plošča na Prešernovi koči na Malem Stolu	vplivno območje spomenika		Zaradi oddaljenosti vpliva ne pričakujemo.	
5401	Zabreznica - Prvotni grob Jožeta Kodra na Malem Stolu	vplivno območje spomenika		Zaradi oddaljenosti vpliva ne pričakujemo.	
5402	Moste - Spominska plošča Julki Jensterle	spomenik		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5402	Moste - Spominska plošča Julki Jensterle	vplivno območje spomenika		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5404	Moste - Spominski plošči Cankarjevemu bataljonu in postaji G-17	vplivno območje spomenika			
5404	Moste - Spominski plošči Cankarjevemu bataljonu in postaji G-17	spomenik			
5405	Moste - Spominska plošča Vojku Školarisu na Žirovniški planini	vplivno območje spomenika		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5405	Moste - Spominska plošča Vojku Školarisu na Žirovniški planini	spomenik		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5406	Doslovče - Spominska plošča partizanskemu taboru nad Smokuško planino	spomenik		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5407	Moste - Spominska plošča kurirjem na Jamovcu	vplivno območje spomenika		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5407	Moste - Spominska plošča kurirjem na Jamovcu	spomenik		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve	Opombe
5409	Doslovče - Spominski plošči padlim in partizanskemu taboru	spomenik		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5409	Doslovče - Spominski plošči padlim in partizanskemu taboru	vplivno območje		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5410	Moste - Partizansko taborišče Titova vas	spomenik		Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje v celoti, neokrnjenosti in izvornosti. Za vse posege tudi manjša vzdrževalna dela je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
5423	Potoki pri Žirovnici - Spominska plošča padlima borcema	spomenik		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5424	Potoki pri Žirovnici - Spominska plošča padlim borcem pod Ajdno	spomenik		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
5425	Potoki pri Žirovnici - Spominska plošča Janku Pretnarju na Urbasu	spomenik		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
7593	Julijske Alpe - Triglavski narodni park	dediščina	kulturna krajina, naselbinska dediščina, stavbna dediščina	ohranja se gozdna maska	
8119	Javorniški Rovt - Hidroelektrarna Javorniški Rovt	dediščina	stavbna dediščina		Glej (6)
9620	Rodine - Vas	vplivno območje		Ohranja se gozdni rob.	
13698	Moste - Arheološko najdišče Mala Gora pod Žičico	spomenik		Za spomenik velja prepoved vseh posegov v arheološke plasti spomenika. Za vse posege tudi manjša vzdrževalna dela je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
16400	Koroška Bela - Vaško jedro	dediščina	naselbinska dediščina	Ohranja se gozdi rob.	
18108	Žirovnica - Vodovodni zbiralnik HE Završnica	spomenik			
18109	Moste - Domačija Moste 51	dediščina	stavbna dediščina		
21097	Doslovče - Spodnja Smokuška planina	dediščina	stavbna dediščina	Ohranja se gozdni rob.	
23128	Studenice - Kulturna krajina	vplivno območje			
23128	Studenčice - Kulturna krajina	dediščina	kulturna krajina	Ohranjajo se vse gozdne zaplate, dovoljena le nega gozda, čiščenje odmrlih ali poškodovanih dreves.	
24030	Moste - Spominska plošča padlima graničarjema	spomenik		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
24030	Moste - Spominska plošča padlima graničarjema	vplivno območje spomenika		V primeru poteka del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
24623	Moste - Matuhova žaga	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka del v bližini objekta in naprav, je potrebna zaščita.	
28312	Potoki pri Žirovnici - Domačija Potoki 11	dediščina	stavbna dediščina	Ohranja se gozdni rob.	

EŠD	Ime	Rezim	Podrezim	Usmeritve	Opombe
28771	Moste - Arheološko območje Goriška	arheološko najdišče		Večji zemeljski posegi kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak, širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov ipd. niso sprejemljivi. Za vse manjše posege kot so na primer ruvanje in sajenje dreves, vleka posekanih dreves pa je že itak potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
29041	Moste - Zabreška planina	dediščina	stavbna dediščina	Ohranja se gozdni rob.	
29042	Moste - Žirovniška planina	dediščina	stavbna dediščina	Ohranja se gozdni rob in gozdni otok sredi planine.	
29192	Moste - Valvasorjev dom	dediščina priporočilno	stavbna dediščina	Ohranja se gozdni rob.	
29332	Moste - arheološko najdišče Medvedova jama	arheološko najdišče		Večji zemeljski posegi kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak, širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov ipd. niso sprejemljivi. Za vse manjše posege kot so na primer ruvanje in sajenje dreves, vleka posekanih dreves pa je že itak potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
29493	Doslovče - Spomenik padlim borcem v dolini Završnice	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka del v bližini spomenika, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati.	
29494	Doslovče - Arheološko najdišče Pungart na Zelenici	arheološko najdišče		Večji zemeljski posegi kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak, širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov ipd. niso sprejemljivi. Za vse manjše posege kot so na primer ruvanje in sajenje dreves, vleka posekanih dreves pa je že itak potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne OE ZVKDS.	
29611	Blejska Dobrava - Železniški most čez sotesko Blejski Vintgar	dediščina priporočilno	druga dediščina		
29618	Zasip - Hidroelektrarna Zasip	dediščina priporočilno	stavbna dediščina		

13.6 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

SKZG	€/uro	dnina	
Sekač	17,33	138,64	4.152,86
Gojitelj	15,09	120,69	3.615,26
Ročno spravilo	15,09	120,69	3.615,26
Mot žaga	2,24	17,95	537,60
Traktor pod 45 kw	30,53	244,22	7.315,46
Traktor nad 45 kw	30,96	247,65	7.418,36
Goseničar	34,30	274,40	8.219,51
Lahki zgibnik	39,72	317,76	9.518,36
Srednji zgibnik	49,70	397,61	11.910,26
Konj iznos	16,93	135,41	4.056,26
Konj vlačenje	17,86	142,84	4.278,86
Žerjav SF mali	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav Sfsrednji	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav SF Veliki	124,17	993,36	29.756,06
Klasični	76,21	609,67	18.262,76

Urne postavke za ekonomsko presojo -
veljavnost od 1.1.2008 (v EUR)

	Zasebni	Državni
Sečnja	10,34	17,33
Spavilo	30,96	30,96

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	78,00	78,00
11	H2	Hlodovina II	58,00	58,00
11	H3	Hlodovina III	46,00	46,00
11	O	Ostali les	37,00	37,00
21	H1	Hlodovina I	68,00	68,00
21	H2	Hlodovina II	51,00	51,00
21	H3	Hlodovina III	42,00	42,00
21	O	Ostali les	34,00	34,00
30	H	Hlodovina	47,00	47,00
30	O	Ostali les	33,00	33,00
34	H1	Hlodovina I	92,00	92,00
34	H2	Hlodovina II	64,00	64,00
34	H3	Hlodovina III	52,00	52,00
34	O	Ostali les	33,00	33,00
39	C	Celulozni les	22,00	22,00
40	H1	Hlodovina I	70,00	70,00
40	H2	Hlodovina II	51,00	51,00
40	H3	Hlodovina III	41,00	41,00
40	O	Ostali les	34,00	34,00
50	H	Hlodovina	97,00	97,00
50	O	Ostali les	39,00	39,00
55	H	Hlodovina	83,00	83,00
55	O	Ostali les	39,00	39,00
60	H	Hlodovina	124,00	124,00
60	O	Ostali les	62,00	62,00

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
70	D	Drva	45,00	45,00
80	P	Prostorninski I	32,00	32,00
90	H	Hlodovina	50,00	50,00
90	O	Ostali les	35,00	35,00

13.7 Kriteriji in šifranti za sestavo tabele F1

Utemeljenost poudarjene funkcije (vzroki za razglasitev)

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
VAROVALNA F.	Gozdne združbe - ekstremne	Po "Priročniku«	Va
	Zgornja gozdna meja	Vse rastje med zgornjo g. mejo	Vb
	Naklon	Nad 35 st. komp., erod. nad 25	Vc
	Globina tal, skalovitost	Do 10cm, kamenit. nad 70%	Vd
	Hudourniško območje	Velika gostota erozijskih pojavov	Ve
	Snežni plazovi	Prepreč., zadrž. snežnih plazov	Vf
	Območje visokih vod	Obm., ki je v povpr. poplavljen vsaj enkrat na 10 let	Vg
	Gozdne združbe – sušne lege, poplave	Gozdovi na sušnih legah s kserofilno vegetacijo, ki ne izpolnjujejo pogojev za 1. stopnjo poudarjenosti ali gozdovi na neprepustnih, občasno poplavljenih tleh;	Vh
	Gozd na plitvih, skalovitih ali kamnitih tleh	Gozdovi na plitvih tleh (do 20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo na 50-70 % površine.	Vi
	Varovalni gozdovi z izjemnimi biotopi	Po Uredbi, funkcija »B«	Vj
Varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo	Po Uredbi, funkcija »Z«	Vz	
HIDROLOŠKA F.	Zaščiteno z odlokom	1. In 2. var. cona po odlokih	Ha
	Območje zajetja ali drug vodni vir		Hb
	Potencialno vodovarstveno območje	karbonatni del kraškega sveta	Hc
	Gozd nad kraško jamo ali podz. vod. tok		Hd
	Okolica izvira vode ali črpališče	ožja okolica, glede na izdatnost	He
	Vodotok ali manjša stoječa voda	register vodotokov, 50 m na vsako stan od vodotoka	Hf
KLIMATSKA F.	Gozd, ki varuje kmetijske površine pred vremenskimi ekstremi		Ka
	Gozd, ki varuje naselja pred vremenskimi ekstremi		Kb
	Gozd okrog večjih strmjenih naselij (mesta)	velikost naselja nad 100 ha, v oddaljenosti do 500-1000 m	Kc
	Gozdna zaplata ali pas v območju z burjo		Kd
	Gozd okoli klimatskega zdravilišča, rekreacijskega ali turističnega objekta		Ke
	Stalni ali pogosti vetrovi		Kf
F. OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	Redki gozd. ekosistem ali bliž. drugih ekosistemov		Ba
	Nahajališče redkih ali ogroženih rastlin. vrst		Bb

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
RAZNOVRSTNOSTI	Nahajališče redkih ali ogroženih žival. vrst	Okolica brlogov, rastišča gozdnih kur, gnezdišča	Bc
	Območja pomembna za ohranitev prostoživečih živali	Zimovališča, grmišča, habitatno drevo, vzdrževane travne površine, stoječe vodne površine (kaluže, barja, mokrišča ipd., 25 do 50 m pas),	Bd
	Manjša gozdna površina v kmetijski in primestni krajini	manj kot 10% gozda	Be
	Gozd v območju Natura 2000, EPO	2. stopnja poudarjenosti	Bf
ZAŠČITNA F.	Gozd na strmih brežinah za varov. ceste	ogroženost zaradi zemeljskih ali snežnih plazov, padajočega kamenja ipd.	Za
	Gozd na strmih brežinah za varov. železn.		Zb
	Gozd na strmih brežinah za varov. naselij gospodarskih ali stanovanjskih objektov;		Zc
	Gozd ob letališču		Ze
	Protivetrni gozd ali pas gozdnega drevja ob infrastrukturnih objektih	območja stalnih in (ali) močnih vetrov	Zf
HIG.-ZDRAVSTVENA F.	Gozd okoli večjih strnjenih naselij ali ob emisijsko ogroženih naseljih	strnjena naselja, emisijski viri	Gz
	Neposredna bližina bolnice in zdravilišča	do 200 m, odvisno od reliefa	Ga
	Pasovi med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja		Gb
OBRAMBNA F.	Gozd v neposredni bližini obramb. objektov	Okol. objek., ograjeni poligoni, do 200 m	Oa
	Gozd v obsežnejših vojaških poligonih z več objekti	po Priročniku	Ob
	Gozd, ki varuje črpališče pitne vode	gozd z utemeljitvijama Ha in He	Oh
REKREACIJSKA F.	Zelo obiskan gozd ob mestih in več. naseljih	množična obiskanost	Ra
	Gozd ob vstopnem mestu v območje, ki je namenjen rekreaciji	100 m levo in desno	Rc
	Gozd, ki je opremljen s tablam z vsebinskimi prikazi za rekreacijske dejavnosti	npr. trim steza	Rb
	Gozd ob planinski poti, transverzali ali poti z velikim obiskom	množična obiskanost	Rd
	Gozd ob kolesarski poti	množična obiskanost	Re
	Razglašen mestni gozd	mestni odlok	Rf
	Športni poligon	(gorsko kolesarjenje, vzletišča ipd)	Rg
	Območje intenzivnega rekreativnega nabiranja gozdnih plodov		Rh
TURISTIČNA F.	Gozd v okolici turističnega centra ali počitniškega naselja		Ta
	Zelo obiskan gozd mesta ali naselja mestnega značaja		Tb
	Gozd ob turistični poti, točki in poti do nje	50-100 m na vsako stran	Tc
	Učna pot		Te
	Gozd ob slovenski planinski transverzali ali evropski pešpoti	Slo. p. transverzala, E6 in E7	Tf
F. VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT	Omej.izkor. naravne dediščine-okolica	po Priročniku (spomeniki, jame, naravni rezervati)	Da
	Park - narodni, krajinski ali regijski		Db
	Gozdni rezervat	Uredba o VG in GPN ..., 2010	Dc
	Izjemno drevo	Evidenca naravnih vrednot	Dd
F. VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE	Okolica objekta kulturne dediščine	po Priročniku	Ca

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
	Tradicionalna oblike gospodarjenja z gozdom	Steljniki, panjevci, logi, gaji (2. stopnja)	Cb
POUČNA F.	Učna pot, učni objekt ali muzej na prostem	Z odloki ali brez posebn. opreme	Pa
	Učni ali demonstracijski objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja		Pb
RAZISKOVALNA F.	Gozd vključen v dolgoročne raziskave	ploskve+pas 1 drevesne višine	Ia
	Gozd na raziskovalni ploskvi		Ib
	Razglašen gozdni rezervat	Uredba o VG in GPN ..., 2010	Ic
ESTETSKA F.	Gozd v neposredni bližini objekta kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu	Register KD in NV	Ea
	Gozd na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine	Register KD	Eb
	Gozd v območju krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave		Ec
	Razglašen urbani /mestni gozd	mestni odlok	Ed
	Gozd, gozdni otok, gozdni rob ali posamezno izjemno drevo, ki največ prispeva k lepoti krajinske podobe		Ee
LESNOPROIZVODNA F.	Možnost trajno velikih donosov lesa	po priročniku	La
F. PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN	Gozdni semenski sestoj		Na
	Nadpovpreč. nabiranje stran. gozd. proizvod.	gobe, borovnice, tudi za prodajo	Nb
	Gozd, ki se goji zaradi plodov		Nc
	Sestoji z velikim deležem kostanja v lesni zalogi	nad 25 % (2. st.), prioriteta nad utemeljitvijo »Ne«	Nd
	Območje gozdne čebelje paše	kataster čebelarke zveze (2. st.), stojišča (bufer 100 m, 2. st.)	Ne
	Gozd intenzivnega steljarjenja, pridobivanja smole ali drevesnih sokov		Nf
LOVNO-GOSPODARSKA F.	Travna površina		Ja
	Grmišča		Jb
	Stoječa vodna površina	kaluže, barja, mokrišča ipd	Jc
	Obora za divjad	lovne obore, obore za gojitev	Jo
	Krmišče z okolico	zimsko krmišča ter privabljalna in odvrčalna krmišča s stalnim objektom (z okolico do 200 m)	Jk
	Območje lovišča z intenzivnim lovskim turizmom		Jt

13.8 Preglednica F1- seznam funkcijskih enot

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07P001	vbl*	Bf La Vc					
07P002	v*hb*	Vb Ha Bc					
07P003	v*h*b*	Vc Ha Bc					
07P004	vbl*	Bf La Vc					
07P005	vbl*	Bf La Vc					
07P006	v*hb*d	Vb Ha Bc Da					
07P007	vbrl*	La Rd Vc Ba					
07P008	v*hb*	Vc Ha Bc					
07P009	vbl*	Vc Ba La					
07P010	v*b*	Vc Bc					
07P011	v*hb*	Vc Ha Bc					
07P012	v*hb*	Vb Ha Bc					
07P013	v*bl*	Vc Bd La					
07P014	v*bg*	Vc Bf Gz					
07P015	vbl*	La Vc Bd					
07P016	v*b	Vc Bf					
07P017	v*b*	Vb Bc					
07P018	vbl*	Bf La Vc					
07P019	v*h*b*	Vc Ha Bb					
07P020	vh*bl*	La Vc Bf Ha					
07P021	vbg*l*	La Vc Bd Gz					
07P022	v*b*	Vb Bc					
07P023	vbde*l*	La Vc Bf Da Ee					
07P024	vbl*	Bf La Vc					
07P025	vbdl*	La Vc Ba Da					
07P026	vbg*l*	La Vc Bf Gz					
07P027	vbdcl*	La Vc Bd Db Ca					
07P028	v*b*	Vc Bc					
07P029	bl*	La Bf					
07P030	vbl*	Bf La Vc					
07P031	vb*l*	La Vc Bc					
07P032	bg*l*	La Bf Gz					
07P033	bl*	La Ba					
07P034	v*b	Vc Bf					
07P035	vbl*	Bf La Vc					
07P036	bl*	La Bf					
07P037	vb*l*	Bc La Vc					
07P038	v*b	Vc Bf					
07P039	v*hbde*	Vc Ha Bf Da Ee					
07P040	v*hb*	Vc Bc Ha					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07P041	v*h*b	Vc Bd Ha					
07P042	v*hb	Vc Ha Ba					
07P043	v*br	Vc Ba Rd					
07P044	vbrl*	Vc Bf Rd La					
07P045	h*bl*	La Bf Ha					
07P046	vbrde*l*	La Vc Bf Rd Da					
07P047	bl*	La Bf					
07P048	vh*b*rl*	Ha La Vc Bc Rd					
07P049	v*b*	Vc Bc					
07P050	v*hb*	Vb Ha Bc					
07P051	v*hbde*	Vc Ha Bf Da Ee					
07P052	vg*cl*	La Vc Ca Gz					
07P053	vb*l*	La Vc Bc					
07P054	vh*bl*	Ha La Vc Bf					
07P055	vbg*l*	La Bf Vc Gz					
07P056	vbg*l*	Vc Bf La Gz					
07P057	v*b*r	Vb Bc Rd					
07P058	v*b	Vc Bf					
07P059	bp*l*	Pb La Bf					
07P060	v*hb*p*	Vc Ha Pb Bc					
07P061	v*b*	Vb Bc					
07P062	vh*b*l*	Ha La Vc Bc					
07P063	vhbl*	La Vc Bf Ha					
07P064	vbr*e*l*	Ee Rh Vc Bf La					
07P065	vdl*	La Vc Da					
07P066	v*h*bde*	Vc Ha Da Ee					
07P067	v*hb*	Vb Bc Ha					
07P068	vbrcl*	Vc Bf Rd Ca La					
07P069	v*h*bp*	Vc Ha Pb Ba					
07P070	bl*	La Ba					
07P071	vb*l*	Bc La Vc					
07P072	vh*bl*	La Vc Bd Ha					
07P073	v*bde*	Vc Bf Da Ee					
07P074	v*b	Vc Bd					
07P075	vbrcl*	La Vc Ba Rd Ca					
07P076	vbj*l*	La Ja Vc Bf					
07P077	vbrcl*	La Vc Rd Bf Ca					
07P078	v*bdz*e*	Vc Ee Bf Da Zc					
07P079	vh*b*l*	Bc La Vc Ha					
07P080	v*b	Vb Ba					
07P081	bl*	La Bf					
07P082	bdl*	La Da Bf					
07P083	v*bg*	Vc Bd Gz					
07P084	v*h*b*d	Vb Ha Bc Da					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07P085	v*hb*r	Vc Ha Bc Rh					
07P086	vbrdl*	La Vc Bf Rd Da					
07P087	vbp*cl*	Bf Pb La Vc					
07P088	vbp*l*	Pb La Vc Bf					
07P089	v*hb*	Vc Ha Bc					
07P090	vbz*g*l*	La Vc Zc Bf Gz					
07P091	vbz*g*l*	Za La Vc Bf Gz					
07P092	v*b	Vc Bd					
07P093	vh*bl*	Ha La Vc Ba					
07P094	v*hb*	Vc Ha Bc					
07P095	v*b	Vc Bd					
07P096	v*b*	Vb Bc					
07P097	vr*de*l*	Ee Rh La Vc Da					
07P098	v*bl*	Vc Bf La					
07P099	v*h*b*	Vc Hb Bb					
07P100	v*b	Vb Bd					
07P101	g*l*	La Gz					
07P102	v*bde*	Vc Bf Da Ee					
07P103	vbdel*	La Vc Ba Da Ee					
07P104	v*b*r	Vc Bc Rd					
07P105	v*hbde*	Vc Ha Bf Da Ee					
07P106	vh*bl*	La Vc Bf Ha					
07P107	vh*b*l*	La Vc Ha Bb					
07P108	v*bz*g*	Vc Zc Bd Gz					
07P109	brl*	Bf Ra La					
07P110	vhbrl*	La Bf Vc Ha					
07P111	vbl*	Bf La Vc					
07P112	r*l*	Rh La					
07P113	v*b	Vc Bd					
07P114	v*bl*	Vc Bf La					
07P115	v*de*	Vc Ee Da					
07P116	v*b	Bf Vc					
07P117	h*b*rl*	Ha La Bc Rd					
07P118	v*h*bdce*	Vc Ha Bf Da Ee					
07P119	v*h*b	Vc Ha Ba					
07P120	vh*bl*	La Vc Bf Ha					
07P121	bl*	La Bf					
07P122	v*h*bl*	Ha La Vc Bf					
07P123	bz*l*	Bf La Zc					
07P124	v*h*b	Vc Ha Ba					
07P125	h*bl*	Ha Bf La					
07P126	bl*	La Bf					
07P127	v*b	Vc Bf					
07P128	v*hbd	Vc Ha Bf Da					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07P129	bg*1*	La Bf Gz					
07P130	vbrcl*	La Vc Ba Rd Ca					
07P131	vh*brcl*	Ha La Vc Rd Bf					
07P132	bl*	Bf La					
07P133	v*	Vc					
07P134	v*bde*	Vc Ee Bf Da					
07P135	v*bz*g*	Vc Zc Bf Gz					
07P136	v*h*b	Vb Bd Ha					
07P137	h*bl*	Ha La Bf					
07P138	v*b*r	Vc Bc Rd					
07P139	vb*1*	La Vc Bc					
07P140	v*br*e*	Vc Ee Rh Bf					
07P141	v*h*b*r	Vb Hb Bc Rd					
07P142	h*bl*	Ha Bf La					
07P143	bl*	La Bf					
07P144	v*hb	Vc Ba Ha					
07P145	v*b	Vc Ba					
07P146	vde*1*	Ee La Vc Da					
07P147	vbl*	Bf La Vc					
07P148	v*h*b*r	Vb Hb Bc Rd					
07P149	v*bdce*	Vc Bf Da Ee					
07P150	v*bg*	Vc Bf Gz					
07P151	h*b*rc1*	Ha La Bc Rd Ca					
07P152	h*bl*	Ha La Ba					
07P153	vh*bl*	Vc Ha Ba La					
07P154	v*bg*d	Va Bf Da Gz					
07P155	h*bl*	Ha Bf La					
07P156	vbl*	La Vc Ba					
07P157	h*bl*	Ha La Ba					
07P158	vbp*1*	Pb Vc Bf La					
07P159	vbr*de*1*	Ee Rh La Vc Bf					
07P160	v*bd	Va Bf Da					
07P161	v*b	Vc Bf					
07P162	v*bz*g*	Za Vc Bf Gz					
07P163	vbj*1*	La Ja Vc Bd					
07P164	v*h*b	Ha Vc Bf					
07P165	br*1*	Rh Bf La					
07P166	v*bde*	Vc Bf Da Ee					
07P167	br*t*p*ce*1*	Ee Rh Ta Pb La					
07P168	br1*	Bf Rd La					
07P169	v*hb*	Vc Bc Ha					
07P170	vh*bp*1*	Vc Hb Pb Ba La					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07P171	vh*bl*	Vc Ha Bf La					
07P172	v*bp*	Vc Pb Bf					
07P173	v*bcl*	La Vc Bf Ca					
07P174	v*bd	Va Bf Da					
07P175	vbdcl*	La Vc Bd Da Ca					
07P176	vbdel*	Ve Ba Da Ee La					
07P177	vbl*	La Vc Ba					
07P178	v*bd	Va Bd Da					
07P179	vl*	La Vc					
07P180	bcl*	La Ca Bf					
07P181	v*h*b*r	Vc Ha Bc Rh					
07P182	v*bde*	Vc Bf Da Ee					
07P183	bg*dl*	La Bd Da Gz					
07P184	vh*brl*	Ha La Vc Ba Rd					
07P185	v*b*	Vc Bc					
07P186	v*br*dc*e*	Vc Ee Rd Ca Da					
07P187	bl*	Bf La					
07P188	v*d	Vc Da					
07P189	vb*l*	La Vc Bf					
07P190	v*h*b	Vc Bf					
07P191	v*bde	Vc Bf Da Ee					
07P192	v*bg*de*	Vc Da Bf Gz Ee					
07P193	vbl*	Vc Bd La					
07P194	v*b*	Vc Bc					
07P195	bz*dl*	Zb Da Bf La					
07P196	b*l*	La Bc					
07P197	v*bl*	Vc Bf La					
07P198	vbrl*	Bf Rd Vc La					
07P199	v*b	Vc Ba					
07P200	l*	La					
07P201	h*bl*	Hb Bf La					
07P202	vb*l*	Bc La Vc					
07P203	v*b	Vc Bf					
07P204	vh*brl*	Ha Vc Bf Rd La					
07P205	hb*rl*	La Ha Ba Rh					
07P206	vz*g*l*	Zb La Vc Gz					
07P207	v*b	Vc Bf					
07P208	v*b	Vc Bf					
07P209	v*b	Vc Bf					
07P210	vbl*j*	La Jo Bd					
07P211	v*h*b*	Vc Bc Ha					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07P212	vh*b*l*	Vc Hb La Bb					
07P213	v*brc	Vc Bf Rd Ca					
07P214	vhb*rl*	Vc Ha Bc Rh La					
07P215	bl*	Bd La					
07P216	vb*l*	Vc Bc La					
07P217	vh*b*rl*	Hb La Vc Bc Rd					
07P218	vh*bp*l*	Vc Pb Ba Ha La					
07P219	vh*bdl*	Vc Ha Bf Da La					
07P220	v*hbp*	Vc Pb Ba Ha					
07P221	vh*bl*	Vc Bd Ha La					
07P222	vh*bl*	Vc Ha La Ba					
07P223	h*bcl*	Ha La Bf Ca					
07P224	v*h*bp*	Vc Hb Pb Ba					
07P225	vbde*l*	La Vc Bf Da Ee					
07P226	vhl*	Vc Ba Ha La					
07P227	h*brl*	Ha Bf Ra La					
07P228	v*hbz*r*t*dce*	Vc Zb Rd Ta Db					
07P229	h*bdl*	La Ha Da					
07P230	vh*bj*l*	La Ja Vc Bd Ha					
07P231	v*b*	Bc Vc					
07P232	brl*	Bd Ra La					
07P233	v*h*b	Vc Ha Ba					
07P234	vh*bp*l*	Pb La Vc Ha					
07P235	v*z*	Zc Vc					
07P236	bz*g*l*	Zc La Bf Gz					
07P237	v*z*	Vc Zc					
07P238	vl*	Vc La					
07P239	v*h*b*r	Vc Hb Bc Rd					
07P240	bk*cel*	Bd Ca La Ka Ee					
07P241	v*h*b	Vc Ba Ha					
07P242	vbrcl*	Vc Bd Rd Ca La					
07P243	vb*l*	La Vc Bc					
07P244	v*hb	Vc Ba Ha					
07P245	v*h*bd	Vc Ha Bf Da					
07P246	vz*l*	Zc Vc La					
07P247	vbz*g*l*	Za Vc Bf Gz La					
07P248	vbde*l*	La Vc Bf Da Ee					
07P249	v*hb*	Vb Bc Ha					
07P250	v*bg*d	Va Bd Da Gz					
07P251	bl*	Bf La					
07P252	g*l*	La Gz					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07P253	v*b	Vc Bf					
07P254	vb*rl*	Bc La Vc Rd					
07P255	bl*	Ba La					
07P256	v*br	Vc Bf Rd					
07P257	v*	Vc					
07P258	vg*l*	La Vc Gz					
07P259	v*h*br	Bf Rd Vc Ha					
07P260	bl*	La Bf					
07P261	v*bde*	Vc Ee Bf Da					
07P262	h*b*l*	Ha La Bc					
07P263	v*h*b*	Vb Bc Ha					
07P264	v*bl	Vc Bf					
07P265	dl*	La Da					
07P266	vz*g*l*	Vc Zb La Gz					
07P267	vbcl*	La Vc Bf Ca					
07P268	v*b*	Vc Bc					
07P269	v*b	Vc Bf					
07P270	vb*dl*	La Vc Bb Da					
07P271	vbz*g*l*	Vc Zc Bf Gz La					
07P272	be*l*	Bf La Ee					
07P273	v*hb	Vb Ha Bd					
07P274	v*b	Vc Bf					
07P275	bl*	La Bf					
07P276	z*g*l*	Zc La Gz					
07P277	v*bp*c	Pb Bf Vc Ca					
07P278	v*bdl*	Va Bf Da La					
07P279	h*bcl*	Ha La Ba Ca					
07P280	l*	La					
07P281	v*b*r	Bc Rd Vc					
07P282	vbl*	La Vc Bf					
07P283	v*bdl*	La Bd Da Va					
07P284	vz*l*	Zc La Vc					
07P285	vb*p*l*	Bc Pb La Vc					
07P286	bcl*	La Ca Bf					
07P287	vbl*	Bf La Vc					
07P288	vbcl*	La Vc Ba Ca					
07P289	v*bz*	Vc Zc Bf					
07P290	v*h*b	Vc Ha Bf					
07P291	vbdl*	La Vc Bd Da					
07P292	v*h*b	Vc Ha Bf					
07P293	vh*b*l*	Ha La Vc Bc					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07P294	v*	Vc					
07P295	vbz*l*	Vc Zc Bf La					
07P296	v*bd	Vc Bf Da					
07P297	v*b	Vc Bf					
07P298	l*	La					
07P299	v*b	Vc Ba					
07P300	v*h*bl*	Vc Bd Ha La					
07P301	vbz*l*	Zc La Vc Bf					
07P302	v*z*g*	Vc Zb Gz					
07P303	vbdl*	Da La Vc Bf					
07P304	vhbl*	La Vc Bf Ha					
07P305	vhbl*	Vc Ha Bf La					
07P306	vhbdccl*	Vc Ha Bf Ca La					
07P307	vhbdl*	Vc Ha Bf Da La					
07P308	vh*bp*cl*	Vc Hb Pb Bf Ca					
07P309	v*bp*c	Pb Bf Vc					
07P310	v*br	Vc Rd Bf					
07P311	v*dl*	La Vc Da					
07P312	bdl*	Bf Da La					
07P313	v*b	Vc Ba					
07P314	vg*l*	La Vc Gz					
07P315	hbr*t*dce*	Db Zb Rd Ta Ee					
07P316	vbl*	Bf La Vc					
07P317	vhbdel*	Vc Ha Bf Da Ee					
07P318	hbcl*	Ha La Bf Ca					
07P319	v*bj*	Bd Ja Vc					
07P320	vhbdl*	Vc Ha Bf La Da					
07P321	vbl*	Bf La Vc					
07P322	v*b	Bf Vc					
07P323	vhbcl*	Vc Ha Bf Ca La					
07P324	v*hbdc	Vc Ha Bf Ca					
07L325	r*	Re					
07L326	r*	Rd					
07L327	h*	Hf					
07L328	r*	Re					
07L329	r*	Rd					
07L330	h*	Hf					
07L331	r*	Rd					
07L332	r*	Re					
07L333	h*	Hf					
07L334	r*	Rd					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07L335	h*d	Hf Da					
07L336	h*	Hf					
07L337	r*	Rd					
07L338	r*	Rd					
07L339	h*	Hf					
07L340	r*	Rd					
07L341	r*	Re					
07L342	r*	Re					
07L343	r*	Rd					
07L344	h*	Hf					
07L345	h*	Hf					
07L346	h*	Hf					
07L347	r*	Re					
07L348	h*	Hf					
07L349	h*	Hf					
07L350	h*	Hf					
07L351	r*	Re					
07L352	r*	Re					
07L353	h*	Hf					
07L354	r*	Re					
07L355	h*	Hf					
07L356	r*	Re					
07L357	h*	Hf					
07T358	h*	He					
07T359	c*	Ca					
07T360	d*	Da					
07T361	j*	Jk					
07T362	h*	He					
07T363	d*	Da					
07T364	h*	He					
07T365	d*	Da					
07T366	d*	Da					
07T367	c*	Ca					
07T368	n*	Ne					
07T369	h*	He					
07T370	n*	Ne					
07T371	h*	He					
07T372	h*	He					
07T373	h*	He					
07T374	b*j*	Jc Bd					
07T375	h*	He					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07T376	v*	Vc					
07T377	c*	Ca					
07T378	v*	Vc					
07T379	h*	He					
07T380	v*	Vc					
07T381	h*	He					
07T382	v*	Vc					
07T383	h*	He					
07T384	h*	He					
07T385	h*	He					
07T386	c*	Ca					
07T387	n*	Ne					
07T388	d*	Da					
07T389	h*	He					
07T390	h*	He					
07T391	h*	He					
07T392	h*	He					
07T393	n*	Ne					
07T394	h*	He					
07T395	h*	He					
07T396	d*	Da					
07T397	c*	Ca					
07T398	c*	Ca					
07T399	c*	Ca					
07T400	h*	He					
07T401	c*	Ca					
07T402	h*	He					
07T403	v*	Vc					
07T404	h*	He					
07T405	h*	He					
07T406	c*	Ca					
07T407	d*	Da					
07T408	d*e*	Da Ee					
07T409	c*	Ca					
07T410	h*	He					
07T411	d*	Da					
07T412	c*	Ca					
07T413	d*	Da					
07T414	v*	Vc					
07T415	c*	Ca					
07T416	h*	He					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07T417	h*	He					
07T418	h*	He					
07T419	c*	Ca					
07T420	h*	He					
07T421	n*	Ne					
07T422	h*	He					
07T423	b*j*	Ja Bd					
07T424	c*	Ca					
07T425	b*j*	Ja Bd					
07T426	h*	He					
07T427	b*j*	JB Bd					
07T428	n*	Ne					
07T429	n*	Ne					
07T430	h*	He					
07T431	h*	He					
07T432	c*	Ca					
07T433	b*j*	Jb Bd					
07T434	h*	He					
07T435	h*	He					
07T436	h*	He					
07T437	h*	He					
07T438	h*	He					
07T439	d*	Da					
07T440	h*	He					
07T441	h*	He					
07T442	h*	He					
07T443	d*e*	Dd Ee					
07T444	d*	Da					
07T445	h*	He					
07T446	c*	Ca					
07T447	b*j*	Jb Bd					
07T448	n*	Ne					
07T449	h*	He					
07T450	h*	He					
07T451	h*	He					
07T452	v*	Vc					
07T453	h*	He					
07T454	v*	Vc					
07T455	b*j*	Ja Bd					
07T456	h*	He					
07T457	j*	Ja					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07T458	h*	He					
07T459	d*	Da					
07T460	b*j*	Jb Bd					
07T461	h*	He					
07T462	h*	He					
07T463	c*	Ca					
07T464	h*	He					
07T465	c*	Ca					
07T466	d*e*	Dd Ee					
07T467	n*	Ne					
07T468	h*	He					
07T469	h*	He					
07T470	h*	He					
07T471	h*	He					
07T472	h*	He					
07T473	h*	He					
07T474	h*	He					
07T475	h*	He					
07T476	h*	He					
07T477	h*	He					
07T478	h*	He					
07T479	h*	He					
07T480	h*	He					
07T481	h*	He					
07T482	h*	He					
07T483	b*	Bb					
07T484	d*	Da					
07T485	d*	Da					
07T486	c*	Ca					
07T487	c*	Ca					
07T488	c*	Ca					
07T489	c*	Ca					
07T490	c*	Ca					
07T491	c*	Ca					
07T492	c*	Ca					
07T493	n*	Ne					
07T494	n*	Ne					
07T495	n*	Ne					

